VASILE DUMITRU FULGER SECŢIA AMAZOANELOR
Editor Alde Press, Bucureşti

Informaţii, comenzi ramburs, comenzi pentru editare şi tipărire de cărţi şi broşuri
OP 76, CP 161, Bucureşti, 062590 Tel./Fax 4341750; E-mail: aldepress1@xnet.ro, Site: www.aldepress.ro
FULGER, VASILE DUMITRU
Secţia amazoanelor / Vasile Dumitru Fulger. Bucureşti : Alde Press, 2006
ISBN (10) 973-70l-066-3 ; ISBN (13) 978-973-70l-066-7
821.11l-31=135.1
NOTA
Responsabilitatea pentru afirmaţiile convingerile şi informaţiile prezente în acest volum aparţine în totalitate autorului cărţii.

VASILE DUMITRU FULGER

SECȚIA AMAZOANELOR

File din istoria spionajului horthyst pe teritoriul României

CUPRINS

MULŢUMIRI

Iată, am reuşit să definitivez şi cea de-a doua carte, la care ţin foarte mult, în primul rând pentru că o consider extrem de utilă. Cred că nu greşesc dacă spun că o asemenea carte le va fi multora necesară, nu numai acum, ci şi în viitor. Disputa dintre Serviciile Speciale de Informaţii şi Contrainformaţii române şi cele maghiare nu se va încheia niciodată. De aceea, încă o dată afirm că sunt bucuros de apariţia acestei lucrări, care, desigur, nu spune tot despre disputele ce există în domeniul informaţiilor, dar atrage atenţia asupra unor lucruri care s-au întâmplat şi se pot repeta oricând. Şi cum la realizarea unei asemenea lucrări am fost ajutat de mulţi oameni, ţin să mulţumesc tuturor acelora care au făcut-o, într-un fel sau altul, ca s-o pot duce la bun sfârşit.

Înainte de orice, însă, vreau să-mi manifest recunoştinţa faţă de Dumnezeu pentru că mi-a dat sănătatea şi puterea necesară de a lucra şi definitiva acest proiect la care am visat din momentul când mi-au căzut în mână primele date cu privire la SECŢIA AMAZOANELOR, subiect care de la bun început mi s-a părut inedit şi captivant. Sper ca tot aşa, inedit şi captivant, să pară şi cititorilor.

Aş vrea să mulţumesc, în mod deosebit, editorului pentru îndemnul şi curajul pe care mi le-a insuflat de a materializa o idee şi a merge cu proiectul până la capăt. M-au bucurat aprecierile sale şi-i mulţumesc pentru răbdarea de care a dat dovadă în perioada cât am negociat şi perfectat documentele de colaborare.

Aduc mulţumiri unor condeieri experimentaţi, cu mii şi mii de pagini tipărite la activul lor, bine cunoscuţi din reviste, şi ziare, alţii au scris literatură poliţistă şi nu numai, sunt membri ai Uniunii Scriitorilor. Am avut, deci, ce învăţa de la ei, deşi cei mai mulţi dintre aceştia sunt mai tineri ca mine. Nu pot să nu-i menţionez aici pe Eugen Teodoru, Nicolae Rotaru, Olimpian Ungherea, Traian Tandin, Nichifor Pietriş, pe care i-am gelozit şi-i gelozesc şi astăzi pentru talentul şi priceperea lor, pentru ce au realizat în domeniul scrisului. O menţiune aparte pentru prof. D. Costea, "istoric fără operă", cum pe nedrept spunea cineva, care mi-a pus la dispoziţie date extrase din arhiva M.A.E.

Exprim recunoştinţa mea unor ziare şi reviste precum "Zig-zag", "Pentru Patrie", "România Mare", "Dragoste şi Crimă",

care, cu ani în urmă, au găzduit în paginile lor scurte materiale axate pe diverse cazuri "oferite" în decursul timpului de spionajul maghiar. Prezenţa în coloanele lor a unor astfel de speţe autentice, extrase din istoria recentă a spionajului, mi-a întărit convingerea că astfel de subiecte prezintă un interes deosebit pentru cititori. Am considerat că a sosit timpul să le prezint într-o formă închegată, unitară.

În fine, ţin să mulţumesc în modul cel mai călduros unor fiinţe tare dragi mie: Monica, nepoată, şi Alexandra, soţie, care, în ciuda programului lor extrem de încărcat, m-au ajutat, zeci de ore în şir, lucrând la maşina de scris şi calculator. Nu de puţine ori observaţiile lor, chiar pe text, mi-au fost de un real folos. Mă bucur să le simt alături de mine şi în asemenea împrejurări.

V.D. Fulger

PREFAŢĂ

Izvorâtă din practica muncii de contraspionaj a lucrătorilor din serviciile române de informaţii, lucrarea de faţă este axată pe o singură idee, aceea de prezentare a modului de lucru al serviciilor maghiare de spionaj pe teritoriul ţării noastre. Este cunoscut de multă vreme faptul că acestea şi-au înteţit activitatea după încheierea Tratatului de pace de la Trianon şi, după unele surse, au contribuit la pregătirea şi realizarea loviturii de stat din decembrie 1989.

Cititorii ştiu, din presa vremii, că în preajma evenimentelor din decembrie 1989 în România au pătruns, coordonaţi de serviciile maghiare şi sovietice de spionaj, mulţi diversioniști care au incitat populaţia la demonstraţii de stradă şi au deschis focul împotriva manifestanţilor şi a armatei, acreditând apoi ideea că acest lucru a fost făcut de fosta Securitate. Cititorii cunosc, de asemenea, că, în ţară, cozile de topor au deschis imediat graniţele pentru ca cei care au săvârşit crimele să poată ieşi nestingheriţi din ţară. Ei îşi făcuseră treaba la Timişoara, unde s-au folosit de Laslo Tökes. La Cluj, Sibiu, Braşov şi Bucureşti au activizat acţiunile şoviniştilor maghiari, iar la Harghita, Covasna şi Mureş, crezând că a venit timpul pentru sfârtecarea ţării, au atacat şi devastat posturile de Poliţie şi Securitate, ucigând, în mod bestial, ofiţeri şi subofiţeri.

"Secţia Amazoanelor", pătrunde în culisele spionajului maghiar, care avea şi o secţie de femei cu această denumire. Desigur, folosirea femeilor în activitatea de spionaj nu este o noutate. Prezenta carte a lui Vasile Dumitru Fulger este de natură să-i pună în gardă pe oamenii cu responsabilităţi din Statul Român, în braţele cărora pot fi aruncate femei frumoase, bine pregătite pentru a-i influenţa să acţioneze în conformitate cu interesele revizioniştilor sau pentru a obţine date şi informaţii care să fie transmise Centralei de spionaj din Budapesta. Metodele folosite de spionajul maghiar reclamă creşterea vigilenţei până la cota maximă, mai ales astăzi, când extremişti unguri, profitând de superficialitatea şi tratarea cu uşurinţă de către unii oameni politici a multor probleme ce vizează interesul naţional al ţării, au reuşit să-şi bage oamenii în parlament şi în guvern, precum şi în organele de control al activităţii serviciilor noastre de informaţii. Autenticitatea folosirii femeilor în munca

de informaţii rezultă şi din minuţiozitatea cu care era organizată "Secţia Amazoanelor". Dacă cele din grupa "A" erau pregătite pentru a fi plasate în aparatul politico-administrativ şi în armată, pe lângă istorici, preoţi şi profesori ca amante, secretare, dactilografe etc., cu misiunea de a influenţa unele "obiective" şi a culege cât mai multe date pentru Centrala de la Budapesta, cele din grupa "B" se ocupau cu recrutarea persoanelor care deţineau date secrete sau strict secrete. Recrutările se făceau folosindu-se anumite materiale compromiţătoare pentru "victime".

Amazoanele erau instruite să acorde atenţie deosebită bărbaţilor care lucrau în armată, în poliţie, în jandarmerie, în diplomaţie şi, de ce nu, chiar în Siguranţa Naţională. De multe ori victimele erau atrase în cercuri dubioase, pentru a putea fi mai uşor compromise şi şantajate. Amazoanele din această categorie, de regulă, erau recrutate din rândul femeilor culte, frumoase, rafinate şi suficient de fanatice pentru cauza maghiarimii, aceea de a reface Ungaria Mare.

În grupa "C", consemnează autorul, se foloseau femei contaminate de sifilis sau alte boli venerice, pe care spionajul horthyst le dirija spre oamenii cu funcţii din armată, cadre care prezentau interes pentru serviciile maghiare de spionaj. În timpul acţiunii de contaminare se urmărea şi obţinerea unor materiale compromiţătoare: fotografii, înregistrări etc. Îmbolnăvindu-se, militarii erau nevoiţi să se ocupe de sănătate, neglijând astfel sarcinile ce le reveneau pentru menţinerea şi mărirea capacităţii de luptă a unităţilor din care făceau parte.

O descriere cursivă şi captivantă, care ţine cititorul “cu sufletul la gură”, face autorul în cazul slt. Petrică Vasilescu, fiu de mare moşier, beţiv, cartofor, afemeiat şi fără caracter, a cărui comportare a dus la renegarea sa de către părinţi. Văzându-i caracterul labil, organele spionajului maghiar s-au apropiat de el, aruncându-l în braţele unor femei din "Secţia Amazoanelor". La un moment dat, ofiţerul, care era pe punctul de a-şi trăda ţara, se trezeşte, totuşi, ca dintr-un vis şi raportează totul comandantului, dejucând astfel planurile spionilor. Spionajul maghiar a reuşit să prindă în capcanele sale unii români, fără ca aceştia să-şi dea seama de jocul perfid în care erau atraşi. Autorul descrie una dintre aceste capcane, referindu-se la o româncă de 30 de ani din Oradea, de o

frumuseţe orbitoare. La indicaţia celor care o dirijau, acesta s-a "îndrăgostit", chipurile, de un mecanic de locomotivă, pe care-l însoţea pe mai toate traseele din ţară. În aceste drumuri, amazoana culegea date şi primea informaţii pe care le transmitea mai departe şefilor săi, fără ca bătrânul mecanic să-şi dea seama de toate acestea.

Spionajul maghiar s-a ocupat îndeaproape şi de cuplurile mixte româno-maghiare. Lucrarea de faţă ne prezintă şi un caz de acest gen. Biky Şandor, al cărui tată fusese român get-beget, a plecat la mama sa, o unguroaică ce-şi reluase numele de fată, în Ungaria. Acolo Biky a fost instruit de serviciile maghiare de spionaj şi trimis în România să-şi petreacă "concediul" pe litoral, dar organele noastre de contrainformaţii au avut grijă să-l supravegheze întreaga "vacanţă", zădărnicindu-i orice acţiune.

Într-un alt caz, autorul descrie peripeţiile unui ofiţer, cam dezorganizat şi superficial în gândire şi acţiune, care pleacă, fără ştirea comandantului, să-şi petreacă concediul în Ungaria. Spionajul horthyst caută să-l recruteze, folosindu-se de încurcăturile financiare în care românul intrase şi din care nu ştia cum să iasă. Suspansul creşte de la un moment la altul, maghiarii crezând că folosindu-se de cei homosexuali, ofiţerul român va ceda. N-a fost aşa, lucrurile luând o întorsătură neaşteptată pentru unguri.

Povestea cea mai bogată în evenimente şi momente de suspans este dedicată, însă, pelegrinării soţilor Veronica şi Radu Dulgheru, împreună cu Amalia Arbore, prin Ungaria, Austria şi Germania, evidenţiindu-se diferenţa de caracter a celor două femei, discuţiile acerbe dintre acestea şi, în final, atacul de cord şi decesul unuia dintre ele. Se prezintă mai departe cum paşaportul Amaliei a ajuns în mâinile serviciilor maghiare de spionaj şi cum a început pregătirea şi trimiterea în România a Evei Şandor, sub noul nume de Amalia Arbore, pentru executarea unor misiuni de spionaj în folosul Ungariei. Ni se înfăţişează reacţia maghiarilor după restituirea de către Statele Unite ale Americii către Ungaria a coroanei Sfântului Ştefan. Cei mai mulţi unguri au considerat că America sprijină politica iredentistă a conducerii de la Budapesta, ca Ungaria să reacapareze teritoriile străine deţinute anterior Tratatului de la Trianon. Bazându-se pe acesta, spionajul maghiar a înfiinţat tot felul de organizaţii şi grupuri extremiste, atât în ţară cât, mai

ales, în Transilvania, vizând, printre altele, dezlănţuirea de atacuri împotriva României şi românilor, oriunde se găsesc. Se citează un pasaj din "Comandoul Ştefan cel Sfânt" publicat de ziarul "Nepszabadsag" numărul 77/1990, unde se spunea: "Români, mâncaţi pâinea ungară (exact aşa cum afirma, la 15 martie 2006, Marko Boia - n.n.) şi vă bucuraţi că maghiarii sunt exterminaţi. Pentru fiecare maghiar omorât (doar o minte bolnavă poate debita astfel de minciuni - n.n.), în curând vor muri zece români. Ce credeţi voi, oameni de nimic, până când vom mai avea răbdare ?" Apoi ziarul încheie: "Vă vom extermina pe toţi, până la unul".

Neobrăzarea fasciştilor unguri nu este nouă.

Insulte, calomnii şi ameninţări de această natură s-au făcut şi în trecut, în 1939, de către Dueso Csaba în lucrarea "Nu există milă şi îndurare", unde se spune: "Voi suprima fiecare valah şi atunci nu va mai fi în Transilvania decât o singură naţionalitate, cea maghiară, naţia mea, sângele meu". Se observă, aşadar, că în politica iredentismului maghiar faţă de România, nu s-a schimbat nimic.

Eva Şandor, trimisă cu sarcini speciale în România, confirmă acest lucru, întrucât în contactele avute caută să-i convingă pe interlocutori că "revenirea” Coroanei Sfântului Stefan în Ungaria, constituie o dovadă certă că revizuirea graniţelor este posibilă şi că într-un fel a şi început", exprimându-şi ferma speranţă că restabilirea vechilor fruntarii ale Ungariei milenare se va face cu ajutorul americanilor.

Volumul de faţă este o lucrare-document, bazată pe întâmplări adevărate, trăite de lucrătorii contraspionajului român care s-au confruntat direct cu "trimişii" spionajului maghiar. Amazoana Eva Şandor, care s-a substituit româncei Amalia Arbore, avea, printre altele, sarcina de a contacta câţi mai mulţi preoţi şi femei de origine maghiară, dar căsătorite cu români. Prin asemenea elemente trebuia intensificată propaganda iredentistă, inclusiv din faţa altarelor.

Cazurile prezentate în această lucrare reflectă cu prisosinţă strădania autorului de a se documenta temeinic pentru a ne oferi lucruri veridice. Spre deosebire de alte lucrări care au abordat acest subiect, cea pe care o prezentăm publicului are o notă de credibilitate în plus, graţie faptului că prezintă întâmplări autentice, trăite de organele române de

contraspionaj care s-au confruntat direct cu "trimişii" spionajului maghiar.

Suspansul este mai tot timpul prezent în cazurile oferite, ţinându-l pe cititor încordat şi plin de curiozitate în privinţa modului în care urmează a fi rezolvate. Tensiunea creşte şi mai mult în momentul când cititorul la cunoştinţă de misiunile primite de spioana Eva Şandor, alias Amalia Arbore, misiuni cunoscute de serviciile române de contraspionaj. Aşa se face că românii au barat şi anihilat toate căile de acces care ar fi dus la îndeplinirea misiunilor de către spioană. Parcurgând paginile acestei cărţi, cititorul va savura, cu plăcere, câte ceva din tainele activităţilor specifice meseriei de spion. Autorul are grijă să menţioneze şi câteva nume ale unor amazoane budapestane identificate pe teritoriul ţării noastre şi aduse în faţa Justiţiei. Fiecare caz are particularităţile sale pline de învăţăminte, peste care nu trebuie să se treacă prea uşor, chiar dacă de la rezolvarea lor au trecut zeci de ani.

În concluzie, se poate spune că, în ansamblu, "Secţia amazoanelor" este una din cărţile bune care nu trebuie să lipsească din biblioteca noastră.

Col. Magistrat (r) Vintilă Barbu, doctor în istorie şi Ştiinţe Juridice

ARGUMENTE

Fără îndoială, auzind de acest titlu - "Secţia Amazoanelor" (File din istoria spionajul horthyst pe teritoriul României) -, oricine se va întreba: de unde până unde acest subiect ? Mai ales că despre spionajul horthyst, despre activitatea serviciilor speciale maghiare în general s-au scris deja multe, tema fiind una dintre cele mai atractive şi interesante pentru cititori, nu numai pentru că pe această linie se aduc mereu noutăţi, ci şi pentru că este mereu de actualitate. Mă simt, deci, obligat să arăt cum s-a născut ideea de a mă documenta şi a strânge date în legătură cu "Secţia Amazoanelor", iar în final să dau tiparului o astfel de lucrare.

...În prima parte a anilor '80, secolul şi mileniul trecut, numărându-mă printre cadre didactice şi fiind obligat la o documentare cât mai largă şi aprofundată pe planul relaţiilor diplomatice dintre România şi ţările vecine, am studiat multe şi diverse materiale. La un moment dat, mi-a căzut în mână şi o "Istorie" a serviciilor speciale româneşti, în cadrul acesteia fiind tratate şi aspecte din activitatea de spionaj pe care statele vecine, Bulgaria, Ungaria, Iugoslavia, Rusia, Turcia, au desfăşurat-o, în diverse etape, pe teritoriul ţării noastre. Autorul "Istoriei", regretatul Nicolae Meianu, pe care după '90 l-am cunoscut personal, mi-a spus că a lucrat la ea mai mulţi ani, studiind prin arhive sute, poate chiar mii de documente. Acolo, în "Istoria" lui Meianu, am citit! pentru prima dată despre "Secţia Amazoanelor" din cadrul serviciului de spionaj horthyst. Mi s-a părut un capitol interesant. Chiar m-a şocat, nu ca idee, întrucât, se ştie, femeile au fost folosite în munca de informaţii şi contrainformaţii de când lumea, ci prin sadismul şi lipsa de orice scrupul de care "amazoanele" şi cei care le foloseau dădeau dovadă în acţiunile ce le întreprindeau pentru atingerea scopului urmărit. M-a şocat, de pildă, faptul că cineva, fie el şi un serviciu de spionaj, îşi alcătuieşte un grup de femei bolnave de sifilis şi alte "boli lumeşti", folosindu-le apoi ca armă de luptă împotriva cuiva, care, mai devreme sau mai târziu, îi va fi adversar direct. Am fost uimit să aflu că a existat o perioadă când aceste "amazoane contaminatoare" au făcut adevărate ravagii printre militarii români, fiind dirijate direct spre cadre dinainte vizate, pentru a le îmbolnăvi şi, "scoate din uz", sau pe

lângă diverse unităţi militare ori în zonele din jurul acestora, pentru a face victime, cât mai multe victime, greu sau imposibil de recuperat. Au fost perioade când "amazoanele", inclusiv "contaminatoarele", s-au aflat într-o adevărată ofensivă, totul desfăşurându-se după calcule prealabile şi planuri elaborate în mod minuţios. S-a lucrat diabolic, spionajul horthyst arătând că femeia poate fi transformată într-o adevărată armă, făcând victime cu nemiluita. De aici şi surprinderea mea că Meianu, realizând acest lucru, nu s-a angajat într-o prezentare mai extinsă a "Secţiei Amazoanelor". Am discutat cu el pe această temă, însă explicaţiile sale au fost, cel puţin pentru mine, foarte lămuritoare: "Istoria" pe care a scris-o a fost una foarte bogată şi în economia lucrării n-ar fi căzut bine detalierea unui capitol sau subcapitol dedicat exclusiv "amazoanelor", într-adevăr, dacă mi-aduc bine aminte, lucrarea lui Meianu se întindea pe circa o mie de pagini (patru volume).

Documentându-mă mai bine asupra subiectului, am scos la lumină o serie de date care mi-au permis să pregătesc un material pe care l-am publicat în "Pentru Patrie", cunoscuta revistă lunară a Ministerului de Interne. Era în 1987, materialul fiind publicat în două numere sub titlul "Secţia Amazoanelor".

La scurt timp am aflat că materialul a stârnit interes printre cititori. Desigur, m-am bucurat. Dar bucuria mea a fost şi mai mare atunci când Nichifor Petriş, redactorul care s-a ocupat de apariţia "Amazoanelor" în "Pentru Patrie", mi-a adus la cunoştinţă că un cititor de la Sibiu a trimis la redacţie o lungă scrisoare cu date care confirmă şi completează cele publicate în revistă pe tema "amazoanelor".

Mai târziu, după schimbările social-politice intervenite în ţara noastră ca urmare a evenimentelor ce au avut loc în decembrie 1989, s-a ivit un nou prilej de bucurie pe linia confirmării datelor pe care le aveam cu privire la "Secţia Amazoanelor" din schema de organizare a spionajului maghiar horthyst. La vremea aceea începuse să apară săptămânalul "Spionaj şi contraspionaj", patronat şi coordonat cu multă competenţă de generalul (r) Cosma Neagu, a cărui experienţă în munca de informaţii şi contrainformaţii o cunoaşte deja toată lumea. Merită însă să adăugăm că el este autorul a peste zece cărţi de specialitate şi că a publicat numeroase articole, toate scrierile sale fiind citite cu interes de către cei interesaţi în astfel

de probleme... speciale. Spre surprinderea, dar şi spre bucuria mea, în februarie 1992, în săptămânalul "Spionaj şi contraspionaj", numărul 22, am dat peste un articol intitulat "Amazoanele spionajului maghiar", semnat de Vasile Bobocescu. Doctor în ştiinţe istorice, Bobocescu abordează în articolul său acelaşi subiect pe care l-a abordat, succint, cu ani în urmă, Meianu. Dr. Bobocescu însă prezintă multe elemente noi, interesante. Pentru o cunoaştere mai exactă a lucrurilor, am inclus în paginile prezentei cărţi articolul cu pricina, fără nici o modificare! Mi-am pus problema dacă nu cumva istoricul Bobocescu s-a inspirat sau a preluat ceva din materiale publicate de mine cu cinci ani în urmă. Analizându-l pe toate părţile, am ajuns la concluzia că aşa ceva este exclus cu desăvârşire. În afară de faptul că Bobocescu este un om de o conduită morală ireproşabilă, fiind în acelaşi timp şi un istoric cu experienţă în munca de cercetare, el este şi autor a numeroase cărţi care au prezentat întotdeauna interes pentru foarte mulţi cititori.

Ceva mai târziu, la sfârşitul lui 2005, publicistul Petre Ţurlea, premiat al Academiei Române pe anul 2003 şi autor al volumului "Transilvania de nord-est 1944 - l952", referindu-se la un Raport la Jandarmeriei de la Sălaj, data 17 iulie 1945, arăta: "Centrala iredentistă de la Budapesta a dat directivă să fie atrasă, prin toate mijloacele, prietenia comandanţilor sovietici. "

Raportul constata că ruşilor li se dădeau permanent daruri şi chiar indemnizaţii lunare. "În plus, în Comandamentul sovietic Sălaj toţi membrii (ofiţeri, subofiţeri şi trupe) îşi aveau femeile lor, exclusiv de naţionalitate şi de origine maghiară". Acelaşi sistem de atragere era folosit în toate judeţele Transilvaniei. La 25 iulie 1945, Legiunea de jandarmi Satu Mare raporta: "Şovinii maghiari căutau prin orice mijloace (femei frumoase, daruri, petreceri etc.) să câştige simpatia autorităţilor şi a comandamentelor sovietice, spre a folosi bunăvoinţa acestora pentru menţinerea spiritului maghiar şi scăderea statului român". Sovieticii, astfel cumpăraţi, s-au comportat ca adevăraţi aliaţi ai ungurilor împotriva românilor în majoritatea situaţiilor conflictuale".

După cum se poate observa, de data aceasta avem o nouă confirmare a faptului că serviciile speciale maghiare s-au folosit pe scară largă şi în mai toate împrejurările de femei pentru a

obţine informaţii şi documente utile iniţierii şi desfăşurării unor acţiuni favorabile politicii promovate de guvernele de la Budapesta. De asemenea, femeile frumoase şi bine pregătite au fost dirijate şi în direcţia declanşării sau influenţării unor evenimente şi situaţii aflate în curs de desfăşurare. Bărbaţii care jucau sau aveau să deţină un rol important în diverse acţiuni politice sau de altă natură, dar de interes pentru spionajul maghiar, intrau imediat în atenţia "amazoanelor", acestea urmând să-i cultive sau să-i dirijeze în conformitate cu cerinţele ce veneau de la Budapesta pe filiere speciale. Desigur, în vara lui 1945, când se constată un interes deosebit faţă de sovietici, spionajul horthyst intrase, oarecum, în derivă, dar aceasta nu înseamnă că nu mai încerca şi încă mai spera la o redresare a situaţiei politico-militare. Cel puţin pentru un timp. Aşa cum au sperat mai toţi fanaticii susţinători ai lui Hitler.

Astăzi, toate acestea le considerăm istorie. Au urmat alte epoci. Şi la noi, românii, dar şi la ei, ungurii. Serviciile de informaţii au continuat să lucreze, fiecare acţionând aşa cum li s-a cerut de la Budapesta şi, respectiv, de la Bucureşti. Au fost perioade când s-a şi colaborat în domeniul informaţiilor, făcându-se un bogat schimb de date şi informaţii utile pentru ambele părţi. Este firesc să se întâmple aşa din moment ce atât România cât şi Ungaria se confruntă cu probleme similare sau cât de cât asemănătoare, cum ar fi terorismul internaţional, traficul ilegal de carne vie (femei şi copii), armament, muniţie şi materiale explozive, droguri, transferuri ilegale de capital şi spălarea banilor câştigaţi prin inginerii financiare ilicite. Apartenenţa la NATO a României şi a Ungariei constituie un alt element care obligă la o permanentă şi corectă colaborare între serviciile de informaţii ale României şi cele ale Ungariei. Chiar dacă pentru aceasta se va recurge, atunci când este cazul, la... femei. Experienţa maghiarilor în acest domeniu merită să fie cunoscută. Aflând cât mai multe despre felul cum au lucrat ungurii cu femeile, transformate în "agenţi devotaţi până la moarte", cum spunea cineva despre acestea, fiind însă departe de adevăr, românii nu au decât de câştigat. Fără îndoială, în această modestă lucrare sunt prezentate doar câteva aspecte şi cazuri din vasta experienţă pe care serviciile de spionaj maghiare au acumulat-o, în decurs de zeci de ani, în munca cu "amazoanele", folosite în funcţie de obiectivele vizate de la o

etapă la alta. Sunt oameni care, considerându-se buni cunoscători ai spionajului maghiar, afirmă că ungurii "sunt cei mai tari" în "tehnica" folosirii femeilor în munca de informaţii. Chiar aduc dovezi dintre cele mai palpabile. Cu toate acestea, nimeni nu poate spune că serviciul de spionaj maghiar este unul dintre cele mai puternice şi penetrante din lume. Cum ar fi, de pildă, cel britanic, rusesc, israelian. Că ungurii nu au fost niciodată aşi în materie de spionaj, cel puţin faţă de România, ne-o dovedesc rezultatele remarcabile obţinute pe parcursul anilor de contraspionajul românesc. Ungurii sunt, într-adevăr, mereu în ofensivă faţă de România, însă ura lor permanentă, dusă uneori mai departe decât s-ar crede, i-a făcut să-şi piardă controlul şi astfel să eşueze în acţiunile lor. În literatura de specialitate, ca şi în arhive, sunt multe date şi informații care dovedesc acest lucru, cei depistaţi alegându-se, la vremea respectivă, cu condamnări grele, inclusiv pedeapsa capitală. Nu s-a ajuns la executarea condamnaţilor la moarte, întrucât au existat înţelegeri bilaterale sau au intervenit evenimente care au adus schimbări radicale, favorizându-i pe inculpaţi, scăpându-i de la moarte.

Deşi de la perioada horthystă, când spionajul maghiar s-a folosit din plin de "amazoane", au trecut mulţi ani şi pe scena politică au avut loc schimbări radicale, acestea influenţând pozitiv chiar şi caracterul relaţiilor româno-maghiare în ansamblul lor, totuşi sunt prezente indicii din care rezultă că extremiştii şovini maghiari continuă să spioneze pe teritoriul ţării noastre, folosindu-se de toate mijloacele şi metodele, inclusiv de "amazoane".

Pornind de la această convingere, am considerat că o punere în temă, fie ea şi parţială, în legătură cu ceea ce a fost "Secţia amazoanelor", ca parte componentă în schema de organizare a spionajului horthyst, va fi bine venită. Chiar necesară.

SECŢIA AMAZOANELOR

Scheme de organizare

Acţiunile de spionaj organizate împotriva României în perioada interbelică şi în timpul celui de-al doilea război mondial au fost numeroase. Autorii lor au urmărit scopuri diferite, în raport de interesele politice, economice şi militare pe care le-au avut la timpul respectiv. Mijloacele şi metodele folosite au fost, de asemenea, diferite. Scrupule însă n-au existat niciodată.

Acţiunile ce au avut loc, cele mai multe dintre acestea atestate de documente neîndoielnice existente arhive, dovedesc că iniţiatorii şi organizatorii lor, precum şi cei folosiţi pentru executarea acestora, au fost întotdeauna gata să recurgă la orice mijloc şi metodă pentru atingerea scopului vizat. De la derutare politică şi îndoctrinare ideologică, până la compromitere materială sau morală, şantaj şi asasinat.

Unii cercetători în problemele spionajului afirmă că în decursul istoriei - trebuie să admitem că există şi o Istorie proprie a spionajului - unele servicii de spionaj s-au remarcat în mod special, având caracteristici anumite. Au reuşit să se particularizeze, fie prin metodele şi mijloacele folosite, prin principiile de lucru pe care le-au adaptat şi după care s-au călăuzit în tot ceea ce au întreprins, fie prin obiectivele imediate sau mai îndepărtate pe care vizau să le realizeze.

Afirmaţii şi aprecieri de acest gen s-au făcut şi în legătură cu spionajul horthyst, susţinându-se că acesta, prin metodele şi mijloacele folosite, s-a dovedit a fi fără asemănare, unic în felul său. Într-adevăr, sunt multe cazuri care dovedesc că, în perioada 1940 - l944, conducerea spionajului horthyst a recurs la metode şi mijloace ce inspiră repulsie şi un dispreţ total. De pildă, una dintre metodele de acest soi, la care spionajul horthyst a recurs în acţiunile pe care le-a organizat pe teritoriul ţării noastre, a constituit-o folosirea femeilor bolnave de sifilis şi alte boli venerice, urmărindu-se scopuri dintre cel mai perfide. S-a pornit de la ideea că, cu cât aceste femei vor avea mai multe victime, cu atât se vor crea mai multe probleme, toate acestea urmând să fie exploatate de către compartimentele serviciului de spionaj respectiv, în funcţie de particularităţile fiecărui caz în parte şi de interesele horthyştilor.

Folosirea femeilor în munca de spionaj este, de mult, un lucru arhicunoscut, numai că horthyştii i-au dat o amploare ca nimeni altcineva. Mai mult decât atât, nu de puţine ori, femeile din reţea au fost folosite pentru lucruri abjecte.

În schema de organizare a spionajului horthyst a existat un compartiment special denumit "Secţia Amazoanelor", care s-a ocupat cu instruirea şi folosirea femeilor în scop de spionaj. Aşa se face că, folosindu-se abil de graţiile sexului frumos, organismele de propagandă revizionistă - horthystă conduse de Secţia a doua de pe lângă preşedinţia Consiliului de Miniştri, diplomaţia ungară şi serviciile de spionaj încadrate în Ministerul Honvezilor şi în Ministerul de Interne, au încercat să cumpere conştiinţa unor oameni politici, diplomaţi, militari, oameni de ştiinţă şi cultură din unele ţări, pentru a susţine teze revizioniste în dauna statelor vecine. Numeroşi oameni de seamă din diverse ţări ale lumii, îndeosebi din Marea Britanie, SUA, Franţa, Germania, Canada, Italia, Brazilia, Argentina, Spania, Belgia, Olanda au avut aventuri amoroase ori chiar s-au căsătorit cu femei din Ungaria. Acestea, recrutate şi dirijata din umbră de serviciile speciale, îi ademeneau pe bărbaţii căzuţi în capcană, determinându-i apoi să acţioneze în favoarea revizionismului maghiar. Serviciile de spionaj horthyste au desfăşurat o intensă activitate pentru culegerea de informaţii secrete din România, mai ales de natură militară, folosind pe scară largă "frumoasele" unguroaice.

În jurul marilor unităţi militare roiau femei de moravuri uşoare, care, dirijate de spionii maghiari, stabileau legături "sentimentale" cu tineri ofiţeri, uneori ajungând chiar la căsătorie. Evident, nu era vorba de dragoste, ci de executarea unui ordin sau a unei misiuni de a obţine informaţii şi documente militare secrete. Şi în Centralele serviciilor au fost încadrate astfel de femei, multe dintre ele, după o temeinică pregătire, au fost trimise cu misiuni secrete pe teritoriul ţării noastre. Acestea făceau parte din "Secţia Amazoanelor".

"Secţia Amazoanelor" a fost compusă din trei grupe distincte, fiind denumite în funcţie de rolul pe care-l aveau de jucat în cadrul întregului sistem:

- grupa "A" - femei "indicatoare";
- grupa "B" - femei "recrutoare";
- grupa "C" - femei "contaminatoare"

După cum se poate constata de la prima vedere, în cadrul secţiei respective exista o "specializare", ceea ce presupunea că încă din momentul recrutării unei femei pentru activitatea de spionaj se aveau în vedere unele "calităţi" fizice, intelectuale şi... morale ale acesteia. În ce consta "specializarea" acestor grupe, cum şi ce anume "lucrau" femeile din componenţa lor ?

Din grupa "A" - femei "indicatoare" - făceau parte femeile - agent cărora le revenea sarcina de a identifica persoanele care, prin pregătirea lor generală, prin funcţiile pe care le deţineau sau relaţiile de care dispuneau, aveau sau puteau procura informaţii şi documente secrete şi de valoare pentru spionajul horthyst "Indicatoarele" trebuiau să identifice, de asemenea, persoane care, odată atrase în plasa spionajului horthyst, să poată exercita, conform indicaţiilor primite de la acesta, o muncă de influenţă politică, economică, militară sau de altă natură în favoarea regimului instaurat de Horthy.

Pe măsură ce femeia-agent cu asemenea sarcini stabilea că o anume persoană răspunde unor astfel de cerinţe, o semnala omului său de legătură pentru a fi studiată şi recrutată. Odată cu aceasta se prezentau şi primele date de cunoaştere, în principal posibilităţile pe care persoana vizată le avea de a sustrage documente şi de a furniza informaţii horthyştilor, precum şi de a exercita o muncă de influenţă în favoarea acestora. De multe ori, femeile "indicatoare" erau instruite să se ocupe în continuare de studierea celor vizaţi, pentru a obţine cât mai multe date şi informaţii despre ei. De data aceasta însă trebuiau să aibă în vedere unele aspecte precise, respectiv instrucţiunile pe care le primeau de la oamenii lor de legătură, aflaţi la conducerea sau în componenţa "Secţiei Amazoanelor".

Femeile "indicatoare" erau plasate în medii unde puteau întâlni, uşor şi fără a trezi suspiciuni, oameni care deţineau funcţii în aparatul politico-administrativ şi armată, ziarişti şi istorici, preoţi şi profesori. Nu de puţine ori, femeile "indicatoare" se aflau în postura de secretare, dactilografe, femei de serviciu, bucătărese, guvernante, dădace la copii. Au fost, de asemenea, cazuri de artiste, dansatoare, cântăreţe şi chiar din rândul celor care îşi duceau viaţa în case de toleranţă. Amazoanele "indicatoare" aveau sarcina de a afla cât mai multe date cu privire la persoanele pe care le semnalau serviciului de spionaj: familie, pregătire generală şi de specialitate, atitudine

politică etc. Toate aceste fapte erau analizate, urmând a se stabili dacă persoana în cauză merită a fi studiată şi recrutată, pe ce bază, de către cine şi cum anume.

Din grupa "B" - femei "recrutoare" - făceau parte, după cum le arată şi numele, femeile care aveau sarcina de a atrage în activitatea de spionaj persoanele pretabile la aşa ceva. Să le recruteze. Dată fiind sarcina care le revenea, femeile din această grupă trebuiau să dea dovadă de unele calităţi, în primul rând de inteligenţă şi perspicacitate, de curaj şi o bună capacitate de orientare. În marea majoritate a cazurilor, recrutările se făceau folosindu-se diverse materiale ce puteau să compromită "victimele"; şantajul era pe primul plan. În cele mai multe cazuri, recrutările au fost făcute la locuinţa "recrutoarelor", în camerele şi saloanele unde acestea "lucrau". Totul se desfăşura pe baza instructajului pe care "recrutoarele" îl primeau din partea "specialiştilor" aflaţi permanent în umbra unor astfel de acţiuni.

După cum a constatat serviciul român de contraspionaj, "recrutoarele" trebuiau să-şi folosească întreg talentul şi toată "şcoala" lor pentru ca, simulând un devotament sublim sau dragoste nemărginită, să atragă de partea lor pe cei vizaţi, respectiv să poată obţine de la ei datele şi materialele de care aveau nevoie ori să-i determine a acţiona în direcţia dorită de ele. Amazoanele recrutoare acordau o atenţie deosebită bărbaţilor care lucrau în Armată, Jandarmerie, Poliţie şi Siguranţa generală, precum şi în diplomaţie. Dacă persoanele respective erau căsătorite, atunci amazoanele "recrutoare" urmau să acţioneze astfel încât să le destrame viaţa de familie, să le devină amante şi chiar soţii. Urma ca ofiţerul sau persoana atrasă în cursă să fie introdusă în anturajul unor pretinse rude sau prieteni, în continuare erau atrase la chefuri, jocuri de noroc şi, alte distracţii de acest gen. Cu timpul agenta avansa spre ţelul final, recrutoarea cerând un "mic serviciu personal" sau "un neînsemnat serviciu pentru o rudă sau un prieten". Între timp, se căuta ca persoana vizată, dacă era bogată, să fie împinsă la cheltuieli pentru a-şi ruina averea. Dacă respectivul nu dispunea de avere, "amazoanele" căutau să-l determine să cheltuiască mai mult decât câştiga pentru a-l pune, mai devreme sau mai târziu, în situaţia de a apela la sprijinul material al "favoritei" sau al "prietenilor" ei. Dacă accepta să primească sume de bani,

recrutarea de către serviciul de spionaj horthyst nu mai era decât o simplă formalitate. Cei căzuţi pe această pantă erau victime sigure, devenind trădători.

Grupa "C" - femei "contaminatoare" -, a fost cea mai numeroasă din "Secţia Amazoanelor". Din această grupa făceau parte femei bolnave de sifilis şi alte boli venerice, femei pe care spionajul horthyst le-a folosit pentru a realiza unele din acţiunile sale cele mai murdare.

Mai întâi acestea au fost folosite pentru contaminarea unor persoane aflate în atenţia spionajului horthyst. Prin dirijarea acestor femei spre oameni de seamă care prezentau interes pentru spionajul horthyst, se urmărea aducerea lor în situaţia de a putea fi compromişi foarte uşor, respectiv de a fi şantajaţi. De multe ori "succesul" unei "contaminatoare" pe lângă omul vizat crea situaţii propice chiar recrutării acestuia într-un timp scurt. "Procesul de contaminare" oferea, în acelaşi timp, condiţii favorabile obţinerii altor materiale compromiţătoare, în primul rând fotografii. Urmau acţiunile de şantaj care se ţineau una după alta, baza materială folosită în acest scop constituind-o, în foarte multe cazuri, rezultatele acţiunilor de "contaminare" puse la cale de "specialiştii" aflaţi la conducerea "Secţiei Amazoanelor".

A fost o perioadă când grupa "C" a primit sarcina să acţioneze pe un plan cât mai larg în rândul forţelor armate române. S-a cerut să aibă în vedere atât corpul ofiţeresc, cât şi grosul trupelor noastre. Se considera că, cu cât numărul victimelor va fi mai mare, cu atât efectul "contaminării" va fi mai eficace. Se urmărea crearea în rândul militarilor a unei atmosfere de dezinteres faţă de obligaţiile ce le reveneau, aceştia preocupându-se în primul rând de îngrijirea sănătăţii lor, se urmărea diminuarea potenţialului de luptă al unităţilor militare spre care femeile "contaminatoare" erau dirijate.

Pentru ca "succesul" ce urma să fie înregistrat cu ajutorul "contaminatoarelor" să fie pe deplin asigurat, iar situaţiile create să fie folosite cât mai eficient pe linia unor "combinaţii" care de care mai murdare, spionajul horthyst şi-a creat o agentură şi în rândul medicilor. Aceştia erau folosiţi pentru cunoaşterea mai îndeaproape a "contaminaţilor" şi, de multe ori, chiar pentru a procura horthyştilor materiale compromiţătoare suplimentare.

Este lesne de imaginat câte lucruri poate afla un medic de la un pacient sâcâit de o boală "ruşinoasă" despre care nu vrea să afle prea multă lume şi de care este nerăbdător să scape cât mai repede.

Medicii agenţi adoptau faţă de pacienţi atitudinea pe care le-o dictau oamenii lor de legătură din "Secţia Amazoanelor": cereau detalii cu privire la anumite momente şi situaţii care au determinat apariţia bolii, aplicau un tratament eficace sau mai puţin eficace, recomandau pacienţilor să facă sau să nu facă anumite lucruri etc. Totul era în funcţie de interesele pe care serviciul de spionaj horthyst le avea faţă de "pacient".

SPIONAJ LA BRĂILA
DOUĂ AMAZOANE CĂLARE PE UN SUBLOCOTENENT

În vara anului 1940, organele de contrainformaţii militare au fost sesizate că spionajul horthyst este preocupat de recrutarea unor ofiţeri şi subofiţeri din unităţile militare aflate pe Dunăre. Printre cei vizaţi se afla şi locotenentul Petrică Vasilescu. Fiu de mare moşier, fire libertină, Petrică Vasilescu nu ducea lipsă de nimic: hoţiile, femeile şi scandalurile se ţineau lanţ. Părinţii s-au impacientat, i-au atras atenţia de mai multe ori, reproşându-i că prin comportarea lui le face numele de râs. Fiul, însă, nu a vrut să se potolească, iar faptul aceasta a dus, în cele din urmă, la o ruptură totală...

Ajuns ofiţer fără proptele, Petrică Vasilescu a fost trimis la Brăila. Faptul că era fiu de mare moşier nu-l mai ajuta cu nimic, părinţii îl renegaseră şi nu-i mai trimiteau nici un ban.

Aşa se face că n-a trecut mult timp şi sublocotenentul Petrică Vasilescu a intrat în atenţia spionajului horthyst. Un asemenea om le şi trebuia: uşuratic, chefliu, cartofor, afemeiat şi, pe lângă toate acestea, fără bani. Agenţii spionajului horthyst au început să-i dea târcoale. Organizând seri din ce în ce mai plăcute n-a fost greu să-l atragă în anturajul lor. Într-una din seri, unul din noii săi prieteni i-a prezentat o "soră". Aceasta era cunoscută organelor române ca făcând parte din "Secţia amazoanelor". "Sora" nu era prea frumoasă, dar avea bani. Avea, desigur, şi alte calităţi, pentru că, numai după câteva luni, Petrică Vasilescu s-a însurat cu ea. Horthyştii sperau ca prin "soră" să poată obţine de la Vasilescu informaţii de valoare, dar s-au înşelat. Tânărul sublocotenent nu vorbea cu nevasta despre treburile lui de la regiment. De fapt, nici nu prea avea ce, pentru că imediat ce a fost semnalata prezenţa "amazoanei" pe lângă el, acesta a şi fost mutat într-un sector fără importanţă. Spionii n-au renunţat însă. Dimpotrivă, au devenit şi mai ofensivi. Şi-au propus recrutarea lui Vasilescu. Trebuia acţionat însă pentru pregătirea condiţiilor care să asigure reuşita acesteia.

Instruită de spioni, soţia a început să-i facă lui Petrică Vasilescu viaţa amară. Zilnic, reproşuri, certuri şi scandaluri. În acelaşi timp însă, "prietenii", în contactele directe ce le aveau cu el, îl îndemnau să-şi caute "liniştea" şi "bucuriile vieţii" în altă parte. Uşuraticul sublocotenent le urmează sfatul.

Între timp, "Secţia Amazoanelor" pregăteşte intrarea în scenă a unui alt personaj. De data aceasta, o foarte tânără blondă, care nu avea mai mult de 15 ani. Frumoasa fată îşi face din ce în ce mai des apariţia în anturajul frecventat de Vasilescu şi, nu după mult timp, tânărul ofiţer se îndrăgosteşte de ea.

"Amazoana" răspunde cu tandreţe avansurilor ce i se fac şi îl invită în iatacul ei. După două luni, blonda rămâne gravidă. Auzind vestea, ofiţerul se îngrozeşte. Faptul poate avea urmări grave pentru el, fata fiind minoră. Intrând în panică, se consultă din nou cu "prietenii", cerându-le sfatul. Aceştia îi spun cum să procedeze pentru ca nimic să nu "transpire" din povestea cu minora, întrucât aceasta ar putea să-l compromită şi va fi scos definitiv din armată.

Singurul lucru care îl preocupă pe Vasilescu de acum încolo este cum să scape de făt. "Prietenii" îi promit că vor fi alături de el. Îl vor sprijini materialiceşte, dacă va fi nevoie, pentru a ieşi din încurcătura în care se află.

Timpul trece şi concubina naşte. Copilul decedează imediat (la expertiza făcută ulterior, la cererea organelor de contraspionaj române, s-a constatat că fătul avea o înţepătură în moalele capului). Aşa cum a fost sfătuit, Petrică Vasilescu caută să păstreze totul în cea mai mare taină. Are însă nevoie de un medic, pentru că femeia este slăbită şi se plânge de dureri interne insuportabile.

Tânărul sublocotenent face din nou apel la "prieteni". Are nevoie de bani pentru medicamente, pentru onorariul medicului şi pentru mituirea moaşei care asistase la naşterea copilului, iar acum, după cele întâmplate, trebuie să tacă. Suma pe care o cere este mare. "Prietenii" îi spun că nu dispun de atâţia bani. În schimb, pentru a nu-l lăsa în necaz, îi propun să-l prezinte unui om cu multe relaţii şi mari posibilităţi materiale. Petrică Vasilescu acceptă.

În seara următoare, într-un restaurant select, bine cunoscut de organele române de contrainformaţii, tânărul ofiţer se află în faţa unui bărbat de circa 50 de ani, robust, roşcovan, cu sprâncene stufoase şi mustăţi frumos şl bine răsucite. S-a prezentat cu numele de Fekete (personaj cu poziţie "respectabilă" în spionajul horthyst, de fapt, iniţiatorul şi regizorul tuturor acţiunilor întreprinse pentru aducerea ofiţerului român în situaţia disperată în care se află. Până acum, odiosul

personaj "F" urmărise totul din umbră. De acum încolo, va acţiona direct...

Spionul îi promite tot ajutorul şi-i dă zece mii de leii cerându-i, bineînţeles, să-i semneze o chitanţă. Apoi îi recomandă un medic care să-i trateze concubina şi să-l ajute în soluţionarea problemei create prin prezenţa copilului mort în casă. (Se înţelege că medicul recomandat era, la rândul său, agent al serviciului de spionaj horthyst). În noaptea următoare, "medicul" s-a prezentat la locuinţa lăuzei cu o trăsură. După ce a verificat dacă nu este urmărit, a intrat. După câteva minute, a ieşit ţinând în mână un geamantan în care se afla copilul mort. S-a urcat în trăsură şi s-a îndreptat spre Dunăre, debarasându-se acolo de cadavru.

Câteva zile mai târziu, în numele "prieteniei" ce începuse, chipurile, să se statornicească între ei, "F" îi cere lui Vasilescu să-şi lărgească cercul de prieteni, în primul rând printre ofiţeri. Încerca astfel ca, prin tânărul sublocotenent, să afle cât mai multe date şi despre alţi ofiţeri din garnizoana Brăila, vizaţi de spionajul horthyst.

"F" nu are de gând să se dea pe mâna lui Vasilescu: îi spune acestuia că îl interesează oameni care sunt dispuşi să se angajeze în diverse afaceri, vânzând sau cumpărând furnituri pentru armată. Pentru început, vrea să ştie cine dispune sau poate face rost de bani pentru asemenea afaceri şi cine are un rol influent şi determinant pe această linie.

Petrică Vasilescu crede tot şi se apucă de treabă. În întâlnirile ce au urmat în acelaşi restaurant, discuţiile au fost axate în principal pe asemenea probleme, sublocotenentul prezentându-i spionului tot ce reuşise să afle în legătură cu unul sau altul dintre ofiţerii garnizoanei Brăila. Dibaci şi iscoditor, "F" abordează în discuţii şi probleme de familie. Vasilescu se vaită că nu-i ajung banii şi că nu se înţelege cu nevasta. La una din întâlniri, îi confesează lui "F" că, dacă reuşeşte să divorţeze fără probleme de nevastă, imediat se va căsători cu concubina, cu tânăra blondă. Întrevede însă unele greutăţi întrucât "fata" nu are trusou, aşa cum cere regulamentul militar.

Pentru început, "F" ascultă numai. Studiază cu atenţie situaţia ce se întrezăreşte şi face calcule. Îi dă lui Vasilescu noi sume de bani cu împrumut, primind în schimb chitanţe. Fiecare sumă pe care i-o dă înseamnă o chitanţă pe care o primeşte.

Toate constituie pentru "F" noi fire prin care încearcă să-l lege pe Vasilescu de reţeaua spionajului horthyst. Recrutarea propriu-zisă o amână însă. Nu vrea să se grăbească. Fără să-i spună lui Vasilescu exact cine este şi pe cine reprezintă, "F" îl trimite pe lângă diferiţi ofiţeri, cu sarcina de a şi-i apropia, de a-i cunoaşte mai bine, de a-i atrage în cercuri unde urmau să fie compromişi.

Sublocotenentul Vasilescu este ajutat să divorţeze de nevastă şi primeşte bani pentru trusou. Alţi bani, alte chitanţe. Sumele primite cu împrumut au crescut şi, deşi timpul trece, Vasilescu nici nu se gândeşte să le restituie. De altfel, nici nu are de unde. Noua căsnicie îl solicită şi mai mult. Tânăra şi proaspăta nevastă devine din ce în ce mai pretenţioasă. Părtaş cu ea la crima de pruncucidere comisă, Vasilescu îi ştie de frică. Se supune şi-i face toate gusturile. Apelează din nou la "prieteni", dar aceştia îi întorc spatele. Toţi îl ocolesc, nimeni nu-l mai ajută. Singura speranţă a rămas "F".

Acesta consideră că a sosit momentul să dea cărţile pe faţă. Recrutarea sublocotenentului Petrică Vasilescu nu mai este decât o simplă formalitate. Încercarea are loc într-un restaurant de lux. Şantajul începe prin trecerea în revistă a capcanelor pe care spionajul horthyst le pregătise şi în care Vasilescu se afundase până peste cap: relaţiile cu minora, uciderea copilului şi aruncarea cadavrului în Dunăre, "serviciile" macabre ale doctorului plătit special în acest scop, trusoul pregătit cu bani împrumutaţi, numeroasele chitanţei semnate pentru sume de bani ce nu mai puteau fi returnate. Singura alternativă pentru ca situaţia complicată în care se află să poată fi rezolvată, într-o manieră cărei să-i satisfacă pe amândoi era: anularea datoriilor şi păstrarea unei discreţii totale asupra celor întâmplate, contra informaţiilor pe care Vasilescu va trebui să le procure. Înspăimântat, Vasilescu îl roagă pe "F" să-i dea timp de gândire. Acesta îl păsuieşte şi îi fixează o nouă întâlnire a doua zi, seara.

Noaptea următoare este un chin pentru sublocotenent. După multe frământări, el ajunge la concluzia că nu-şi mai poate salva onoarea de ofiţer decât trăgându-şi un glonte în cap ori prezentându-se la comandantul regimentului, căruia să-i raporteze cele întâmplate.

A doua zi dimineaţa, până la ora 10, în cabinetul comandantului de regiment n-a putut intra nimeni. La inceput,

s-a auzit vocea furioasă şi ridicată a colonelului, întrebând şi iar întrebând. Apoi, acesta a cerut să aibă urgent legătura cu Bucureştiul...

SPIONAJ PE CFR
FRUMOASA ETA ŞI MECANICUL DE LOCOMOTIVĂ

În lucrarea lor "Fapte din umbră", vol. IV, C. Neagu şi D. Marinescu arată: "În vederea pregătirii acţiunii militare împotriva României, guvernul de la Budapesta a solicitat în mod repetat legaţiei sale din Bucureşti să comunice cât mai detaliat observaţiile făcute în gările şi depozitele CFR în legătură cu concentrările militare române".

Toate acestea sunt afirmaţii făcute pe bază de documente incontestabile - telegrame, note diplomatice, informări, rapoarte etc. - ce se află în arhive. În spatele lor stau o mulţime de fapte şi acţiuni ce-au avut loc în lungi perioade de timp, în acestea fiind implicaţi atât cetăţeni străini, cât şi autohtoni. Spionii unguri au ştiuţi cum să-şi facă meseria, folosindu-i cu pricepere şi dibăcie pe unii români, mulţi dintre aceştia fără să-şi dea seama că, de fapt, răspunzând unor cereri ce păreau nevinovate, lipsite de importanţă sau simple acte de curtoazie, ajută un duşman subtil şi versat. De multe ori, faptul de a povesti cuiva ce garnituri de tren ai văzut într-o gară sau a aduce un mic pachet din provincie la Bucureşti, făcând apel la bunăvoinţa mecanicului de locomotivă, n-a trezit suspiciuni nimănui. Astfei de mişcări "nevinovate" sau gesturi "prieteneşti", pentru a ajuta pe cineva, au trecut neobservate. Cei care însă s-au îndeletnicit cu obţinerea de date şi informaţii de pe teritoriul ţării noastre au ştiut cum să le folosească cu maximum de eficienţă. Aceasta ne-o dovedeşte şi cazul pe care-l prezentăm în continuare.

Eta a avut norocul de a fi înzestrată de Dumnezeu cu o frumuseţe rar întâlnită. În plus, era tânără. Să fi avut pe atunci, în 1941, 30 de ani. Nu se poate spune cu certitudine dacă tinereţea îi dădea frumuseţe sau frumuseţea o arăta tânără. Nu era nici tipul femeii înalte şi subţiri, dar nici al femeii scunde şi pline. Oricum, depăşea cu puţin statura medie, iar ca greutate avea, fără dubii, exact atât cât trebuia pentru o femele de tip "rubensian", cum spune câte cineva. Ceea ce o mai deosebea de restul femeilor din jurul său era fineţea şi culoarea pielii ei. Parcă fusese scăldată în lapte toată viața şi stătuse în spuma acestuia ore întregi, zvântându-se apoi acolo unde vântul nici măcar nu adia. Ochii săi mari şi albaştri, aşezaţi sub sprâncene

perfect desenate, râdeau mereu; erau atât de veseli şi strălucitori încât orice interlocutor, chiar de ocazie fiind, cu sau fără voia lui, mult timp îşi aducea aminte de ei. Eta nu mai era de vârsta când fetele îşi împletesc părul în cozi după fantezia fiecăreia, dar ea nu renunţase la acest obicei. Avea părul mătăsos şi lung. Când se despletea, părul îi acoperea tot spatele, trecându-i dincolo de brâu. De obicei şi-l împletea în două cozi groase, pe care le înfăşura în jurul capului, formând parcă astfel o coroană de borangic cu reflexe strălucitoare, care-i da un plus de frumuseţe aparte. Aşa se ducea şi la biserica din sat, fără însă a intra măcar să aprindă o lumânare. Lumea spunea că-i de "altă religie", dai nimeni nu ştia care anume, deşi, cu ochii permanent pe ea, toţi vedeau că se închină ca toţi creştinii. Treptat sătenii s-au obişnuit cu ea: îi admirau frumuseţea şl curăţenia, erau bucuroşi că, oricum, Eta are şi ea un Dumnezeu de care îşi aduce aminte în fiecare duminică şi vine de se închină lui.

La început, nimeni n-a ştiut prea exact cum, când şi de unde a venit. S-au pomenit cu ea în căsuţa de lângă calea ferată, construită la cel mult două sute de metri de cantonul CFR situat undeva pe linia Bucureşti - Constanţa. Se ştia însă că este femeia lui dom' Iancu, mecanicul de locomotivă de la CFR. El i-ar fi cumpărat casa şi a instalat-o acolo aşa de repede încă toţi s-au şi mirat. Casa era oarecum izolată, n-avea nici lumină electrică. De altfel, la vremea aceea, nici cei doi-trei vecini de peste drum nu se bucurau încă de roadele civilizaţiei. În faţa casei, Eta nu avea vecini. La aproximativ 50 de metri erau şinele de cale ferată, drumul de fier ce face legătura între Capitală şi Constanţa, poarta ţării către Marea Neagră şi restul lumii. Când războiul a început, pe aici, pe această linie, se vedeau garnituri întregi de vagoane încărcate cu militari şi materiale de război ducându-se spre răsărit, spre frontul de luptă. Când se punea bariera, cei ce aşteptau trecerea trenului, mai ales femeile şl copiii, îşi făceau cruce şi se rugau lui Dumnezeu să-i apere pe ostaşii români de moarte şi necazuri.

Câtva timp, nici despre dom’ Iancu nu s-au ştiut prea multe. Cumpărase casa de la o bătrânică ce se mutase în oraş, la copiii ei. Reparase gardul, portiţa de intrare şi robotise ceva prin curte. În curtea aceea nimeni nu intra, nimeni nu ieşea. Doar dom' Iancu şi Eta. Iar el se ştia că-i mai mult plecat în

cursele sale. Ca mecanic de locomotivă îşi petrecea viaţa mai mult pe drumuri.

Lumea nu ştia mai multe, dar se mulţumea şi cu Dem' Iancu era cel de-al doilea străin în satul de la marginea Bucureştilor. La vremea aceea, primul şi singurul străin de sat până la venirea lui dom' Iancu era cantonierul de la şoseaua principală care lega satul de oraș. Acesta, un oltean isteţ, vorbăreţ şi întreprinzător, îşi organizase bine gospodăria. Avea o nevastă frumoasă şi o casă de copii sănătoşi. Alţi străini nu rămăseseră prin sat, întrucât nu aveau de ce. Nimic nu era tentant aici: peisajul era anost în toate anotimpurile, iar rost de prea mare pricopseală nu era. Toţi cei din sat erau aici de când lumea, din generaţie în generaţie, cu adânci rădăcini, greu de smuls pentru a putea pleca.

Iată însă că, după vreo două luni de la instalarea lui, a izbucnit un scandal. Într-o dimineaţă, chiar înainte de a se lumina bine de ziuă, s-au auzit dinspre casa Etei ţipete, apoi geamuri sparte şi văicăreli, cantonierul, prezent la bariera lui, s-a sesizat imediat, dar nu şi-a părăsit postul. N-a trecut mult şi a văzut cum Eta împingea afară din casă o femeie în care dădea cu un băţ special parcă pregătit pentru aşa ceva. Femeia, ţipând ca din gură de şarpe, a fugit prin curte, a trecut strada, apoi calea ferată, oprindu-se în cele din urmă la cantonier, cerându-i ajutor. Aşa s-a aflat câte ceva în plus despre dom' Iancu.

Sărmana femeie era nevasta legitimă a mecanicului de locomotivă. Trăiseră împreună, soţ şi soţie aproape douăzeci de ani. Aveau şi un copil, elev la "Aurel Vlaicu", liceu la care mergeau numai copii de ceferişti. Acum, la bătrâneţe, bărbatul ei, dom’ Iancu, a încurcat cu o "stricată de unguroaică", mai tânără ca el cu peste douăzeci de ani. Se pare că a cunoscut-o pe undeva prin Ardeal, pe unde a făcut primele drumuri cu trenul. De multe ori n-a mai venit omul nici pe acasă. Pe atunci, o aducea pe unguroaică la Bucureşti şi dormeau împreună la hotel, după care iar pleca cu ea în cursă. Acu' a aflat că "stricata", a intrat atât de mult pe sub pielea bărbatului, încât l-a determinat să-i cumpere şi casă aici, la margine de Bucureşti. De atunci, bărbatul rar mai trece prin Griviţa să-şi vadă nevasta şi copilul, mai mult stă pe aici, pe la unguroaică. Nevasta încercă s-o alunge, s-o trimită înapoi de unde a venit, dar "dezmăţata" nu voia. Zicea că-i casa ei şi a lui Iancu, şi au

cumpărat-o şi au plătit-o împreună. Unguroaica-i şi a dracului. Era cât pe-aci s-o taie cu cuţitul. A arunci cu fierul de călcat după ea. Nevasta a fugit, altfel unguroaica era în stare s-o omoare. A avut mari şi multe scandaluri cu bărbatul, dar mecanicul nu se sinchiseşti de spusele şi rugăminţile ei. A ameninţat-o că, dacă-i face mereu scandal, nu se va mai întoarce acasă decât atunci când se va da jos de pe locomotivă şi va ieşi la pensie.

Văzând în ce stare se află, ceferistului cantonier s-a făcut milă de ea. A invitat-o în casă şi, împreună cu nevasta, a căutat s-o liniştească. Personal nu-l cunoscuse încă pe Iancu, într-un fel coleg de-al său, dar îl văzuse de câteva ori intrând şi ieşind din curte. Părea în pragul pensiei. Arăta probabil mai bătrân din cauza mersului oarecum aplecat în faţă, a feţei şi a hainelor mereu murdare, negre de fum şi funingine. Avea mustaţă, iar părul lung, trecut peste gulerul hainei, ieşea de sub şapcă în dezordine. Părea a fi o fire închisă; rar l-a văzut discutând cu cineva, de aceea niciodată nu s-a gândit să intre în vorbă cu el.

Spusele femeii l-au pus pe gânduri pe cantonier. Omul a văzut-o plecând, încovoiată de spate şi cu batista la nas, omul a început să se gândească altfel la omul său, mecanic de locomotivă. Acesta devenea din în ce mai ciudat şi mai de neînţeles. Chiar scrântit şi prost, dacă nu chiar nebun. Cantonierul intrase la idei şi se întreba: chiar atât de mult poate să decadă un om cauza unui cur de femeie? El care avea o casă de copii, fete şi băieţi, toţi perfect sănătoşi, făcuţi cu Tina, nevastă-sa, o ţigancă plămădită parcă special pentru dragoste şi prăsilă de odrasle din cele mai frumoase nu putea înţelege cum mecanicul de locomotivă şi-a putut pierde capul în aşa măsură încât să uite complet de nevastă, copil şi casă. Gândindu-se la câte a văzut şi auzit în aceste luni de când o are pe Eta ca vecină, în mintea cantonierului au început să apară ceva semne de întrebare. Toate însă se îndreptau spre una şi aceeaşi idee: să fi înnebunit mecanicul de locomotivă, om cu nevastă şi copil, din cauza unei femei? Auzise şi el că unguroaicele sunt grozave ca femei, de primă clasă, dar parcă în acest caz prea era prea de tot. Deci, recapitula cantonierul, mecanicul şi-a lăsat nevasta şi copilul, iar atunci când vine din cursă nu se mai duce acasă, ci se opreşte cu unguroaica la hotel. Acum, după ce i-a cumpărat casa, când se întoarce din cursă, trage la ea. El a văzut de mai

multe ori, atunci când lăsa bariera şi aştepta să treacă trenul, cum întreaga garnitură micşorează viteza. Înainte de aceasta se auzea şi un fluierat pe care-l credea normal pentru că trenul se apropia de barieră. Acum însă îşi dadei seama că semnalul era tras într-un fel aparte, iar încetinirea mersului nu era, de fapt, o măsură de prudenţă şi precauţie a mecanicului de locomotivă. Nu, altceva era şi este la mijloc. O femeie. Una care a înnebunit aşa de mult un mecanic de locomotivă încât acesta se abată chiar şi de la normele de circulaţie feroviară. E în stare să oprească o garnitură întreagă pentru a-şi saluta femeia care l-a scos din minţi.

Nemulţumit de constatări şi concluzii, cantonierul şi-a propus să fie mai atent, pentru ca să vadă până unde poate merge nebunia mecanicului îmbrobodit de unguroaică. În scurt timp, el avea să rămână uimit de propriile sale noi constatări.

Ziua sau noaptea, indiferent de ora când trecea, trenul condus de Iancu îşi anunţa de la distanţă sosirea prin şuierături puternice. Când ajungea aproape de casa Etei, rula foarte încet. De fiecare dată, frumoasa unguroaică era prezentă lângă linia de cale ferată sau, în cel mai rău caz, la fereastră. Toate câte se întâmplau constituiau dovezi certe că ea ştia din timp când va sosi trenul pe care-l aştepta, se pare, cu nerăbdare. Uneori se aruncau pachete, unele mai mari, altele mai mici, Eta le lua repede şi fugea cu ele în casă, uitându-se în dreapta şi în stânga, dacă o zăreşte cineva. Ziua se întâmpla, într-adevăr, s-o vadă cineva, cel puţin cantonierul care sta mereu cu mâna pe manivelă, gata să lase sau să ridice barierele, dar noaptea totul trecea neobservat, fiind învăluit în întuneric.

De-acum ştiind ce fel de om este Iancu şi iritat fiind de gravele încălcări ale normelor de circulaţie pe calea ferată de care acesta dădea dovadă, cantonierul a informul Biroul de Mişcare de care aparţinea. Aşa se face că, nu după mult timp, Iancu, mecanicul de locomotivă, şi concubina acestuia, au intrat în atenţia organelor de contrainformaţii române.

Cu ani în urmă, organele de contrainformaţii militare îi mai avuseseră în atenţie pe cei doi. Atât mecanicul de locomotivă, cât şi Eta, constituiseră obiectul unui dosar de urmărire. În urma măsurilor luate au fost scoase la iveală lucruri ce au constituit punctul de plecare într-o acţiune de depistare şi lichidare a unui acţiuni de spionaj maghiar.

Eta Gabor era originară din Oradea. Părinţii ei deţinuseră în oraş două hoteluri. Urmase şi absolvise o şcoală de menaj, unde se remarcase prin inteligenţă, iniţiativă şi un gust aparte pentru estetică. Frumoasă şi cochetă, încă de pe băncile şcolii se bucurase de atenţia deosebită a patronului care se afla în relaţii amicale cu tatăl ei, hotelierul. În ultimul an de pregătire a şcolii de menaj de înaltă clasă, proprietarul şcolii n-a trebuit să depună un efort prea mare pentru a o seduce, mai ales după ce i-a promis că o va lua în căsătorie. Relaţiile dintre ei au durat până când tatăl ei a murit nevinovat, într-o încăierare ce se încinsese într-un restaurant din unul din hotelurile pe care le avea. De atunci Eta s-a alăturat mamei, străduindu-se amândouă să continue administrarea hotelurilor. Muncă grea, cu riscuri multiple şi capcane de tot felul. După un timp, Eta a intrat în atenţia spionajului horthyst. Avea ce face cu ea. Mai ales ca fiică a unei proprietărese cu două hoteluri dintre cele mai solicitate din Oradea.

Iancu Gorojan, mecanicul de locomotivă, era originar din Fălciu. Făcea parte din prima promoţie de mecanici special instruiţi pentru cursele lungi pe cale ferată. Se fălea ca nimeni altul de acest lucru şi nu scăpa niciodată prilejul de a-l spune. De a-l repeta chiar până când îşi dădea seama că interlocutorul a înţeles aşa cum dorea el, importanţa de a fi mecanic de curs lungă din prima promoţie a ţării. Era un om ambiţios şi mândru de meseria lui. Cotat ca unul dintre cei mai bun mecanici de locomotivă, i-au fost încredinţate curse lungi şi importante. Cutreierase ţara de la un capăt la altul. Uneori ieşise chiar şi în afara graniţelor. Niciodată n-a avut probleme. Căsătorit cu Zoe, femeie cu un an mai în vârstă ca el, rea de gură şi cam îngălată, Iancu nu se ferea de păcat atunci când, între două trenuri avea prilejul să pună mâna pe vreo femeie.

Pe Eta aşa a cunoscut-o, între două trenuri. Era în 1938, când se afla pe locomotiva unui tren de cursă lungă ce străbătea Ardealul. De atunci, ori de câte o ajungea la Oradea, Iancu nu se mai caza în altă parte ci numai la unul dintre hotelurile celor două femei. Acolo mânca, acolo dormea, Eta ocupându-se de el cum nu se putea mai bine. De fapt, aşa cum primea instrucţiuni de la cei ce o aveau în legătură, ea fiind de mult trecută în evidenţa serviciului de spionaj horthyst.

Încet-încet, relaţiile dintre ei au început să fie tot mai intime. Eta a făcut multe drumuri Oradea-Bucureşti şi invers în acelaşi tren cu Iancu. Ajunşi în Capitală, se opreau amândoi la acelaşi hotel şi-şi petreceau timpul împreună, în aceeaşi cameră, până la cursa următoare.

Totul decurgea cât se poate de bine şi de mulţumitor pentru serviciul de spionaj de la Budapesta, deplasările cu trenul pe un asemenea traseu ofereau unui om bine pregătit şi instruit un bun prilej pentru a obţine,prin observaţie directă, informaţii importante. În acelaşi timp, asemenea deplasări, care puteau trece neobservate, ofereau toate condiţiile pentru realizarea de contacte discrete cu diferite persoane fără ca acestea să se deplaseze prea mult, să se expună riscului de a fi sesizate şi, eventual, verificate pentru a li se stabili adevărata activitate. Acestea erau numai unele din obiectivele pe care spionajul maghiar le avea în vedere.

Coordonatorii săi, specialiştii în materie, se gândeau în perspectivă şi la şansele de a-l folosi şi pe mecanic, în timpul amenajării de ascunzători undeva în garnitura de tren pe care o conducea. În felul acesta s-ar fi putut realiza condiţii optime pentru transportul unor materiale destinate spionajului maghiar.

Cât a lucrat pe ruta Bucureşti-Oradea, mecanicul de locomotivă aproape că nu s-a despărţit de Eta. El nu ştia că din loc în loc, atât la ducere, cât şi la întoarcere, în anumite staţii, tânăra lui concubină primea vizita unor emisari în cuşeta sau compartimentul de tren unde reuşea să o ascundă. Vizitele erau scurte, foarte scurte, iar uneori întrevederile ei erau simple contacte. De fiecare dată însă primea pacheţele şi plicuri cu date şi materiale de spionaj: informaţii, scheme, schiţe, publicaţii diversioniste şi iredentiste. De multe ori nici ea nu ştia despre ce este vorba. Rolul ei era numai de a primi şi transporta materiale pe care să le predea legăturii superioare. Fiind bine plătită, pe ea n-o interesau aspectele de "detaliu", îi era tot una dacă plicurile sau pachetele ce le primea conţineau informaţii de spionaj sau materiale de propagandă iredentistă.

Odată cu predarea materialelor legăturii superioare, la Oradea sau Bucureşti, Eta trebuia să facă şi o descriere amănunțită asupra a tot ce a văzut pe traseul parcurs: garnituri de tren şi încărcătura acestora, blocări sau concentrări de vagoane în gări; noi hambare şi depozite construite sau în curs

de construire, rezerve de furnituri specifice căilor ferate; noi măsuri de control, pază şi securitate pe traseele parcurse, efective destinate acestui scop etc. De multe ori, pentru a-şi verifici şi completa informările, Eta îl provoca pe Iancu la discuţii, abordând probleme de acest gen. Îmbrobodit cum era, el îi spunea tot, fără să-şi dea seama că femeia, de fapt, urmărea stoarcerea lui de date şi informaţii care, în final, ajungeau la Budapesta.

Organele de contrainformaţii române cunoşteau în bună măsură acţiunile de spionaj organizate de horthyşti în România. Activitatea Etei Gabor era de câtva timp controlată. La numai câteva luni de la intrarea ei în legătură cu Iancu Gorojan şi folosirea acestuia în scop de spionaj, organele de contraspionaj de la Bucureşti au reuşit să stabilească ce se află de fapt în spatele acestui umor subit. Treptat, s-au obţinut şi probe care ar fi permis arestarea ei. Cineva chiar a propus să fie reţinuţi şi trimişi amândoi în faţa justiţiei. S-a susţinut că publicitatea ce se va face în jurul cazului vor constitui un semnal de alarmă, trezind la realitate mulţi oameni care nu realizează pericolul iredentismului horthyst şi noţiunile de spionaj ale acestuia pe teritoriul României.

Specialiştii contraspionajului român au considerat însă că mult mai bine este să se aplice altă tactică, mai eficientă pentru cunoaşterea şi ţinerea sub control, atât cât va fi posibil, a Etei Gabor şi a activităţii sale.

Aşa s-a şi făcut. O bună perioadă de timp, Eta a trăit supravegheată fără întrerupere. Nu a fost greu, mai ales pe perioada cât se afla în Bucureşti şi pe traseul Bucureşti-Oradea. Ideea s-a dovedit a fi bună, confirmând priceperea în materie a ofiţerilor de contraspionaj care au sugerat-o. Rezultatele obţinut au dus la identificarea celor care o contactau pe Eta pe traseu, predându-i materiale. De asemenea, s-a putut stabili cine-i legătura ei superioară, respectiv cui preda, la rândul ei, ceea ce colecta pe traseul parcurs. În felul acesta a fost stabilită întreaga reţea de spioni conectaţi la această figură a spionajului horthyst ce se numea Eta Gabor.

Nici după aceea nu s-a trecut la arestarea spioanei. Contraspionajul român a apreciat că nu este cazul să se facă zarvă politică, ceea ce ar duce şi mai mult la încordarea relaţiilor dintre România şi ţara vecină, şi că este mai bine să se

întreprindă măsuri pentru a curma activitatea Etei Gabor. Printre acestea s-numărat şi mutarea lui Iancu Gorojan de pe ruta Bucureşti-Oradea pe un alt traseu.

Era de presupus că, în noua ei situaţie, spionajul horthyst nu va mai avea posibilitatea să-l folosească pe Iancu Gorojan, şi va renunţa la trimiterea Etei pe lângă el. Se pare însă că şi acolo, la Budapesta, s-au aflat specialişti în ale spionajului gata să folosească la maximum orice posibilitate deja creată. Lupta şi duelul nedeclarat dintre oamenii spionajului maghiar şi cei ai contraspionajului român n-a încetat. A scăzut doar în intensitate. Numai pentru câtva timp...

... Nici după Diktatul de la Viena, acţiunile spionajului horthyst împotriva României n-au încetat. Dimpotrivă, s-au intensificat. Pentru realizarea lor era însă nevoie, de oameni. S-a recurs iar la Eta Gabor, trimiţând-o la Bucureşti.

Instruită şi bine pregătită, Eta a sosit la Bucureşti căutându-l pe Iancu Gorojan. Spunându-i că nu-l poate uita şi folosindu-se şi de banii ce-i erau puşi la dispoziţie de cei pentru care lucra, l-a determinat pe Iancu să-i cumpere o căsuţă cu o mică curte şi grădină. Acolo, în drumul lui, la câteva zeci de metri de calea ferata Bucureşti-Constanţa, avea ea să-l aştepte cu nerăbdare pentru a-l îmbrăţişa şi a-i crea momente de extaz, la care omul, aflat în pragul pensionării, începuse să se tânjească cu obsesie în cursele pe care le făcea. Pricepută în ale dragostei fierbinţi, Eta pusese stăpânire pe gândurile mecanicului. Acesta abia aştepta să termine cursa, să ajungă la Eta, să lepede de pe el tot fumul şi funinginea ce-l acopereau şi, în fine, să intre în cearşafurile moi, calde şi curate unde tânăra unguroaică îl făcea să uite de mizeria drumurilor lungi, de casă, de nevastă şi copil.

Pentru toate acestea însă Iancu Gorojan trebuia să plătească, îndeplinindu-i Etei toate mofturile. Nu erau nici multe, nici costisitoare pentru el. Iată câteva dintre ele: din când în când s-o ia şi pe ea în cursele pe care le făcea pe traseul Bucureşti-Constanţa; odată ajunşi la Constanţa, dacă se va putea, să-i arate marea, portul, farul, docurile, Cazino-ul; să-i aducă veşti, pachete şi scrisori de la prietenii şi cunoscuţii ce-i are pe acolo; atunci când se apropie cu locomotiva de casă s-ă anunţe printr-un şuierat aparte şi, dacă nu are neplăceri cu mai marii lui de la staţie, să micşoreze viteza trenului în aşa fel încât

să-l poată vedea cât mai bine. Considerând toate acestea simple mofturi şi capricii ale unei femei tinere care, din dragoste faţă de el, îşi petrecea timpul mai mult singură, Iancu Gorojan îi satisfăcea destul de des. Ajunsese până acolo încât uneori oprea şi trenul în faţa casei ei, mai ales noaptea. Nu de puţine ori i-a aruncat chiar şi pachete.

Sesizările cantonierului nu făceau decât să confirme unele lucruri deja cunoscute organelor de contrainformații române. Problema care se afla în faţa acestora era de a stabili ce anume se afla în pachetele pe care Gorojan le arunca din tren, şi pe care Eta le ridica cu repeziciune. Exista bănuiala că nu poate fi vorba de altceva decât de o reluare a activităţii de spionaj pe care aceasta o începuse cu ani în urmă. Faptul însă trebui dovedit. Se impunea obţinerea şi administrarea de probe irefutabile, mai ales că, o dovedise filajul, întotdeauna, după primirea unor asemenea pachete, femeia vizita multe adrese din Bucureşti.

Dezlegarea enigmei cu ajutorul lui Gorojan era exclusă. Nu se cunoştea exact în ce măsură el şi-a da seama că-i angrenat într-o activitate de spionaj. S-a emis ideea unei eventuale colaborări a acestuia cu organele noastre de contrainformaţii, dar s-a renunţat! Omul era prea bine îmbrobodit de unguroaică pentru a putea avea totală încredere în el.

S-a recurs la o altă stratagemă, rolul principal având să-l joace frizerul satului, bărbat aflat la a treia nevastă şi cu mai mulţi copii. Nici el nu putea jura pe sfânta cruce câţi anume erau în total, întrucât, în afară de neveste, avusese şi o puzderie de iubite mai peste tot pe unde fusese şi-şi exercitase meseria. Avea treizeci de ani. Era brunet cu ochi albaştri. Purta o mustaţă subţire, care-i scotea şi mai bine în evidenţă conturul frumos al buzelor mereu roşii şi umede. Întotdeauna îmbrăcat curat şi cu haine croite după ultima modă, Eugen Botezatu putea fi luat drept un intelectual subţire, profesor sau chiar medic. Mai ales când îi priveai mâinile fine şi îngrijite. Îi plăceau femeile şi avea succes la ele.

Botezatu auzise de Eta. Felul cum îi fusese descrisă i-a trezit mai întâi curiozitatea, apoi interesul. Contrar obiceiului său, câteva duminici la rând s-a dus la biserică, nu pentru a asculta slujba, ci pentru că spera să o întâlnească şi s-o vadă pe Eta. Auzise că aceasta vine acolo, rămânând însă în tinda

bisericii. Şi mai bine, din punctul lui de vedere. Avea posibilitatea s-o studieze în linişte, fără a fi stingherit de babele şi moşnegii ce ascultau slujba, stând înghesuiţi, ca oile, unul într-altul.

Satisfăcut de constatările făcute, Botezatu şi-a pus gând să-i facă Evei o vizită inopinată. Într-o seară, după ce întunericul a acoperit totul, Eugen Botezatu s-a aranjat cât a putut mai bine şi a plecat spre casa izolată de lângă calea ferată, hotărât să nu iasă de la Eta fără un succes deplin. Folosindu-se de un truc ce s-a nimerit a fi credibil, a reuşit să pătrundă în casă. Ajuns acolo, Botezatu a trecut direct la atac. Mai întâi cu declaraţiile de dragoste, dinainte bine pregătite, mărturisindu-şi, chipurile, gândurile care au pus stăpânire pe el din momentul în care a văzut-o la biserică.

Auzind despre ce este vorba, Eta a început să facă scandal, cerându-i subitului îndrăgostit să părăsească casa. Pentru un timp, Botezatu a rezistat, insistând în declarațiile sale. Văzând însă că de data aceasta norocul i-a întors spatele, s-a retras, spunându-i frumoasei unguroaice că el mai aşteaptă, că încă nu şi-a pierdut speranţa şi că, în final, dacă se va convinge că nu e înţeles, se va otrăvi: va fierbe o oală cu foi amare de leandru şi o va bea până la fund.

Despre această vizită nocturnă şi încercare nereuşită a lui Eugen Botezatu s-a aflat imediat. Nu de la Eta, ci chiar de la el, pentru că şi acesta, ca toţi frizerii, lucrând cu briciul şi foarfecele pentru înfrumuseţarea clienţilor, le şuşotea acestora la ureche fel de fel de istorii, după ei, pline de interes. Afemeiatul frizer spunea: "Nu ştiu încă ce şi cum voi face, dar până la urmă tot am să reuşesc".

Pornind de la toate acestea, serviciul de contrainformaţii român a hotărât să-l folosească pe Eugen Botezatu pentru a verifica ce anume conţin pachetele pe care Eta le primea de la mecanicul ei iubit.

Pregătit cum trebuie, frizerul a reuşit ca într-o noapte, făcându-i Etei o nouă vizită neanunţată, si pună mâna pe un pachet pe care îndrăgostitul mecanic abia i-l aruncase. Rezultatul verificărilor au confirma bănuielile: în pachetul primit, pe lângă unele lucruri de îmbrăcăminte pentru femei, se aflau şi materiale de spionaj: date şi informaţii privind transportul pe căile ferate, condiţii de depozitare în diferite puncte CFR,

dotarea cu material rulant, măsuri de control şi pază, precum şi multe alte date de acest gen.

Organul de contrainformaţii a trebuit să recurgă din nou la măsuri specifice pentru a stabili întreaga activitate a celor ce lucrau cu Eta pentru spionajul horthyst să acţioneze în direcţia anihilării efectelor negative ale unei asemenea activităţi.

Din primăvara anului 1944, Eta Gabor n-a mai fost văzută în micuţa căsuţă de lângă calea ferată. A dispărut fără urmă. Simţind mersul evenimentelor, cei ce au folosit-o i-au cerut să plece unde vrea, acolo unde ea consideră că va fi mai în siguranţă. Mai târziu, în acelaşi an, căsuţa de lângă calea ferată a fost ocupată de Iancu Gorojan cu familia. Casa din Griviţa îi fusese distrusă de bombardamentele aliaţilor. Nu mult după aceea, soţia mecanicului de locomotivă, între timp scos la pensie, a povestit cantonierului că "stricata de Eta" a fost pedepsit-o de Dumnezeu: în drum spre Braşov a avut un accident şi a murit în chinuri groaznice.

SPIONAJ LA MAREA NEAGRĂ
COZONACUL CU MICROFILME

Înainte de a pleca din Oradea şi de a se stabili în Ungaria cu mama şi cei doi fraţi ai săi mai mici, se spunea Bibi. Ajuns acolo, însă, şi-a schimbat numele. Şi l-a ales pe cel de Biky. I se părea lui că acesta are parcă, în mai mare măsură, o rezonanţă maghiară. S-a obişnuit repede cu noul nume, mai ales că nu era prea mare diferenţă între Bibi şi Biky. În casă, de multe ori se întâmpla ca ai lui să-l strige pe vechiul nume, dar aceasta nu avea nici o importanţă, nu-l deranja cu nimic. Totuşi, nu după mult timp, toată lumea îl ştia şi-l striga Biky. Numai când scria rudelor, prietenilor şl cunoştinţelor din Bucureşti, Oradea şi alte oraşe din ţară mai folosea fostul nume, dar nici atunci întotdeauna. Scrisorile trimise în România aveau însă alt tâlc. Biky, şi nu numai el, ci toţi ai lui, dar cu precădere mama sa aveau întotdeauna grijă ca, printre cele scrise, să prezinte noua lor situaţie, în aşa fel încât să stârnească mare invidie printre destinatari. "Când ne vom revedea faţă-n faţă, vă vom povesti cu de-amănuntul ce bine este să trăieşti într-o ţară cu adevărat democrată, printre unguri de-ai tăi, harnici şi întreprinzători, oameni de care să nu-ţi fie silă când se află lângă tine sau îi întâlnești la biserică ori la un gulaş", scria, aproape cu regularitate, mama sa. Bibi-Biky pregătise terenul unei vizite în România. De mult promisese rudelor şi prietenilor că va reveni pentru câtva timp, eventual pentru a-şi petrece concediul. Fiind, chipurile, foarte ocupat, în anii trecuși nu putuse veni. De data aceasta însă, cu siguranţă se vor revedea. Şi, într-adevăr, s-a ţinut de cuvânt. Din momentul când a trecut graniţa, cu acte în regulă, ca orice om care merge să-şi revadă rudele şi să-şi petreacă şi el concediul într-o ţară vecină, Biky nu a mai scos o vorbă în limba maghiară. Îşi propusese să vorbească numai şi numai româneşte. De altfel, aşa fusese instruit, lucru pe care l-a şi înţeles: procedând astfel nu va stârni suspiciuni printre cei din jur, nu va ridica semne de întrebare. Va putea trece cât mai neobservat, lucru pe care şi el, şi cei care l-au trimis şi-l doreau cu ardoare.

Serviciul Român de Contrainformaţii îl cunoştea. Se trăgea dintr-o familie mixtă: tatăl român, mamă unguroaică. De la vârsta de 11 ani rămăsese doar cu maică-sa. Tatăl fusese

accidentat de o maşină şi după mai multe operaţii nereuşite, văzând că nu mai are nici o şansă să se vindece definitiv, urmând să-şi petreacă restul zilelor într-un cărucior cu rotile, se sinucisese, aruncându-se pe fereastra spitalului unde se afla Internat. Rămânând cu mama, aceasta, aşa cum se proceda întotdeauna în situaţii similare, l-a crescut în stil maghiar sub toate aspectele. La aceasta a contribuit mult şi faptul că unguroaica a căutat să-i şteargă din memorie orice amintire frumoasă despre tatăl său, Mai întâi, a renunţat la numele fostului soţ, revenind la cel pe care îl avea înainte de căsătorie, apoi, treptat treptat, a făcut tot ce a putut pentru ca gestul de disperare al nefericitului om să fie prezentat tânărului Bibi ca un act de frică şi laşitate. Încet, încet, tot ce a fost frumos despre tatăl lui s-a şters. Şi, odată cu aceasta, a dispărut orice sentiment nobil şi orice gând frumos despre români şi România. Inocularea, în paralel, copiilor cu tot ce putea ajuta la modelarea şi formarea lor ca maghiari, a dus la naşterea în conştiinţa lor a unor sentimente antiromâneşti foarte puternice. Se mai ştia că Biki Şandor era, în acelaşi timp, nepotul unuia din cei aproape 200 de maghiari care, în toamna anului 1939 au fost identificaţi de organele Siguranţei Române ca făcând parte dintr-o organizaţie teroristă care acţiona în Transilvania. În urma înţelegerii intervenite între guvernele român şi maghiar, pentru a nu deteriora şi mai mult relaţiile dintre cele două ţări, unora dintre cei depistaţi li s-a permis să plece în Ungaria. Printre aceştia s-a numărat şi unchiul lui Biky, fratele mamei sale.

Ajuns la graniţa cu România, Biky a manifestat faţă de grăniceri o amabilitate ieşită din comun. Din primul moment, a deschis servieta pe care o purta cu el şi, cu un gest ce se voia a fi cât se poate de prietenesc a oferit câte o cutie de bomboane de ciocolată fiecărui om întâlnit acolo. Servieta era plină cu aşa ceva, Biky explicând celor care i-au verificat bagajul că este o slăbiciune a sa încă de pe vremea când era copil. Aici, abătându-se de la regula impusă de a vorbi cât mal puţin despre el, a devenit dintr-o dată foarte volubil, considerând că astfel va scăpa mai uşor de control.

Aşa a şi fost, cei de la vamă fiind convinşi că au de-a face cu un tânăr rămas copil, cu slăbiciuni pentru dulciuri, dar şi mare admirator al meleagurilor pe care s-a născut. Cineva, însă, a informat totuşi Bucureştii. Siguranţa şi organele de

contrainformaţii române, după unele verificări efectuate imediat, au considerat că proaspătul turist intrat în România merită toată atenţia, fiind şi rebotezat, dând "cazului" numele de "Baltazar". Aşa se face că tânărul maghiar sosit să-şi petreacă vacanţa în România a devenit, pentru cei care l-au supravegheat din umbră, "cazul Bibi-Biky-Baltazar". Cazul cu trei nume.

Convins că totul a decurs aşa cum își dorea, "Baltazar" s-a dus direct la Constanţa, unde urma să-şi petreacă vacanţa, pentru că aici avea probleme de rezolvat. I se indicase ca tot aici, în vechiul Tomis, să se întoarcă ori de câte ori se vor ivi situaţii neprevăzute sau probleme ce par de nerezolvat cu propriile forţe. Primise şi o adresă: un imobil vechi de lângă vechea farmacie Miga, de pe şoseaua principală. I se spusese ca acolo va întâlni o tânără cam de vârsta lui, căreia, la nevoie, îi poate solicita ajutor pentru a lucra împreună. Primise dezlegarea ca pe la rudele ţi foştii săi prieteni bucureşteni să se oprească la întoarcere, când totul va fi rezolvat, iar va fi gata de plecare, cu misiunea încheiată.

Sosind pe litoral, "Baltazar" s-a oprit la unul dintre cele mai selecte hoteluri din Constanţa, undeva, lângă Cazino şi unde mişuna foarte multă "lume bună", formată din autohtoni şi străini. Astfel, va avea posibilitatea, pe de o parte, să cunoască şi să afle cât mai multe lucruri şi date, iar pe de altă parte, îi va fi mai uşor să treacă neobservat. În primul rând, era important să nu se ştie de către cei din jur că vine de la Budapesta.

Era mulţumit de cazare. Camera închiriată era curată, elegantă şi liniştită. Peisajul marin, ce pornea de sub gardul metalic dantelat al hotelului, se întindea până la orizont. Era ceva de vis.

Ungaria, ţara pentru care acum trebuia să "lucreze", nu avea mare, dar, auzise şi el, avusese cândva un amiral fără amiralitate. Când a început să reflecteze la această ciudăţenie, un zâmbet i-a apărut în colţul buzelor. Unul greu de descifrat, plin de subînţelesuri.

La început, "Baltazar" a studiat tot ce-l înconjura. Staţiunea, oraşul, portul şi tot ce era împrejur. A făcut-o discret

şi temeinic. În fiecare zi s-a deplasat pe toata coasta Mării Negre, de la Constanţa până la Mangalia, plus alţi câţiva kilometri la dreapta şi la stânga acestui traseu. De multe ori, seara, mergea la restaurantul hotelului, apoi la Cazino. Avea bani, dar nu făcea risipă. Părea ponderat la mâncare, băutură şi jocuri de noroc. Din Constanţa îşi cumpărase un aparat de fotografiat, unul dintre cele mai bune la vremea aceea, marcă germană. Se pare însă că nu toate mergeau cum ar fi dori el. Probabil ceva, o boală de piele, pe undeva, îl supăra. De două ori intrase în farmacia Miga, din centrul oraşului, de fiecare dată cumpărând câteva pansamente umede şi feşe dermatologice, frumos ambalate. Tot timpul şi în orice împrejurare "Baltazar" era prietenos, galant şi atent cu cei din jur, reuşind astfel ca, într-un un timp relativ scurt, să fie simpatizat şi apreciat ca мм om foarte de treabă şi cumsecade. Nu-şi declina adevăratul statut - cetăţean maghiar de origine română - decât atunci când considera că-i absolută nevoie. Prefera să pozeze în autohton, fiu de ştab bucureştean, cu poziţie mare, plin de bani şi cu o mulţime de relaţii. În felul acesta, nimeni nu-l suspecta şi nu-l evita. Dimpotrivă. Cine nu-i deschis faţă de un asemenea om şi nu vrea să aibă bune relaţii cu el?

Asigurându-se că s-a instalat în condiţii perfecte, nevrând să ridice semne de întrebare asupra sa, "Baltazar" a început organizarea deplasărilor pentru a îndeplini misiunea pentru care fusese instruit şi trimis la Constanţa. Pregătirile începeau de cu seară. Spunea tuturor: "Nu beau cafea la ora asta. Vreau să dorm, să mă odihnesc. Mâine dimineaţă, când va răsări soarele, eu voi fi deja pe plajă". Într-adevăr, dimineaţa Bibi-Biky-Baltazar se număra printre primii oameni care ieşeau din hotel.

În dosarul cazului "Baltazar" s-au acumulat multe documente. Rapoarte de tot felul. Şi din ţară şi din afară, datele din aceste rapoarte se completau unele pe altele. Multe din aspectele activităţii lui Bibi-Biky-Baltazar începuseră să se clarifice. Ceea ce la început a fost o simplă bănuială şi o sesizare neverificată, acum devine o certitudine.

Datele şi materialele acumulate pe parcurs duceau la concluzia că "Baltazar" era angajat în activităţi ce trebuiau controlate îndeaproape pentru a nu deveni dăunătoare, periculoase. "Baltazar" era în faza de pregătire pentru a desfăşura o activitate de spionaj clasic. Folosindu-se de calităţile

sale personale, de faptul că ştia limba română la perfecţie, precum şi de experienţa lui în România, unde avea rude, prieteni şi cunoscuţi, cei care l-au trimis sperau că vor putea face din Biky un instrument de primă clasă. Se profila în el spionul de lungă şi benefică perspectivă pentru serviciul special, care dorea să trimită şi să aibă permanent în România spioni cu mare putere de pătrundere în puncte, zone şi obiective de maximă importanţă, "fierbinţi", cum se obişnuieşte a se spune în limbajul specialiştilor. Cei care îl aveau în atenţie, ocupându-se de viitorul său ca spion, de data aceasta nu i-au spus prea multe. Încă nu era format şi nici nu prea aveau încredere în el. S-a explicat însă că trebuie să-şi facă peste tot cunoştinţe şi relaţii. Cât mai multe relaţii, mai ales în sectoarele "calde" şi "fierbinţi". Cu cât sunt mai multe şi mai "de nivel", cu atât mai bine. I s-a spus ce înseamnă sectoare "calde şi fierbinţi" şi i-au fost prezentate apoi câteva metode ce pot fi folosite pentru a găsi şi cultiva, în mod discret, relaţii, respectiv oameni ce pot fi utili spionajului maghiar.

Pentru "Baltazar" n-a fost greu ca, în câteva zilei să afle că unii subofiţeri şi ofiţeri din Constanţa îşi fac drumul de acasă până la unităţile lor în mod organizat folosind autobuzul ce le este pus la dispoziţie. Alţii însa se deplasează cu maşinile lor personale. Distanţele nu sunt nici prea mici, dar nici prea mari. Cu autoturismul pot fi parcurse în 40-45 de minute, timp în care se putea înfiripa o discuţie plăcută şi interesantă, mai ales dacă aveai şi norocul să întâlneşti un interlocutor agreabil. Asta a constatat prin observaţiile sale directe, făcute cu ocazia primelor deplasări în zonă, şi din ce a mai aflat de la guralivii întâlniţi de când sosise pe Litoral, "Baltazar" ştia unde să se aşeze, pentru a face... autostopul. De la hotel ieşea, dimineaţa, aproape gol, ca omul care se duce direct la plajă. Pentru a ajunge însă la marginea şoselei, unde se oprea făcând semn cu mâna. •Scotea din sacul de plajă haine, îmbrăcându-se şi omul era gata de drum. Aştepta, privind atent în lungul şoselei. Când zărea autoturisme cu civili la volan îşi vedea de lucru sau îşi continua liniştit drumul, când însă când vedea militari, făcea insistent semne să fie luat în muşină. De câteva ori a avut noroc, dar bucuria lui cea mai mare a fost când, într-o dimineaţă, urcându-se într-o maşină, a constatat că la volan se afla un om pe care-l mai întâlnise.

Omul lângă care se afla acum era tânărul locotenent care-l mai luase o dată. Da, el era. Iată şi mica fotografie lipită de bord, care şi constituise pretextul pentru a discuta despre familie. Ce noroc pe el! Aşezându-se lângă simpaticul şi amabilul ofiţer, "Baltazar" şi-a adus imediat aminte de prima sa întâlnire cu acest om. De fapt, se găsea la prima încercare de a face contacte cu subofiţeri şi ofiţeri din garnizoana Constanţa şi împrejurimi. Era tot ca acum. O dimineaţă clară şi plăcută ce anunţa o zi splendidă de vară. La câteva minute după ce s-a instalat la marginea şoselei, "Baltazar" a şi zărit, de la distanţă, o maşină condusă de un militar, i-a făcut semn să oprească, fluturând, cât a putut de sus, frumosul şi încăpătorul său sac de voiaj. Spre bucuria sa, a văzut că autoturismul micşorează viteza şi semnalizează intenţia de a opri. Se îndreptă repede spre el, deschise portiera şi se aruncă repede lângă omul de la volan, de teamă ca nu cumva acesta să se răzgândească. Discuţiile ce au urmat au fost cât se poate de banale. Cu toate acestea, "Baltazar" aflase câte ceva despre ceea ce îl interesa în legătură cu amabilul ofiţer. De acum ştia că în fiecare dimineaţă, uneori chiar şi duminica, este pe acest traseu, că locuieşte în partea de vest a oraşului, că are nevastă şi un copil de vârstă preşcolară, la care ţine foarte mult, dovadă şl fotografia pe care o are în faţă. Despărţirea a fost aşa cum şi-a dorit-o. La coborâre, "Baltazar" a lăsat pe bancheta din spate un "Kent", un pix colorat şi o cutie de bomboane. Acum, văzându-se pentru a doua oară lângă acelaşi amabil şi simpatic ofiţer, Baltazar se gândea la cei care-l instruiseră, ajungând la concluzia că metoda ce se indicase pentru a-şi crea cunoştinţe şi relaţii utile printre oamenii care lucrează în sectoare "calde" şi "fierbinţi" este nu numai bună, ci şi uşoară. Era hotărât ca, de data aceasta, să facă în aşa fel, încât să realizeze încă un pas în relaţiile cu tânărul ofiţer. "Oricum - îşi spunea în sinea sa Biky - nu plec de aici cu mâna goală". Următorul pas făcut de Biky pentru "convertirea" tânărului locotenent a fost o invitaţie la o masă, în oraş, "Vă invit sâmbăta viitoare împreună cu soţia. Nu de alta, dar voi veni şi eu cu logodnica", a spus el, curtenitor, în momentul când a lansat invitaţia. Totul a decurs după planul lui "Baltazar". S-a mâncat bine, s-a băut mult şl s-au discutat multe, mai ales despre serviciul şi preferinţele invitatului. Locotenentul (ca şi soţia sa) s-a dovedit încântat de masa care i

s-a oferit, devenind tot mai volubil. "Logodnica" lui Baltazar s-a arătat şi ea încântată de rezultatele mesei oferite. În momentul despărţirii, rămânând numai cu "Baltazar", acesta a afirmat "Locotenentul ăsta merită toată atenţia. Ştie şi spune multe. După ce pleci, mă voi ocupa eu de el. Nu-mi va fi greu să-l îmbrobodesc".

Locotenentul Radu Dogaru era însă mai puţin încântat şi bucuros decât "Baltazar" şi "logodnica" acestuia. El nu era sigur dacă respectase întocmai instructajul ce i se făcuse înainte de a se duce la masa la care fusese invitat. Abia mai târziu, după discuţiile pe care le-a avut cu comandantul său şi cu un reprezentant al Serviciului Român de Contrainformaţii militare, a înţeles că, uneori, şi autostopul poate fi folosit de inamic, respectiv de agenţii şi spionii acestuia. Tânărul locotenent din garnizoana Constanţa n-a aflat însă niciodată că cel care îi oferise o masă a fost arestat în momentul când a vrut să iasă din România. Nu pentru că îl invitase pe el la restaurant, ci pentru că, la controlul vamal efectuat, s-au găsit asupra sa microfilme cu date şi informaţii cu caracter militar. Lucrase la acestea împreună cu "logodnica" sa, pe care o contactase la adresa din Constanţa, şi care, de fapt, era o agentă a spionajului maghiar. Făcea parte din "Secţia Amazoanelor" şi se ocupa cu colectarea şi transmiterea informaţiilor către centrala de la Budapesta, prin diferite metode. De data aceasta, "Amazoana" exploatase "slăbiciunea" lui Biky pentru dulciuri. Etalându-şi, chipurile, talentul de bun gospodină, îl îndopase şi-l încărcase cu fel de fel de prăjituri. Când le-a pus în sacul de voiaj, i-a atras atenţia asupra unui cozonac bine însiropat, zicându-i "Pe acesta îl mănânci numai când ajungi acasă". Însă la controlul vamal, s-a constatat că rumenitul cozonac fusese transformat într-un container, respectiv într-o ascunzătoare pentru microfilme. De data aceasta, vameşii n-au mai putut fi păcăliţi.

DEBREŢIN - RECRUTARE NEREUŞITĂ

De mai multe zile, Mircea Bordeeanu nu îşi găseşte linişte şi astâmpăr. Ştie că se apropie o analiză de bilanţ pe unitate. Pregătindu-se pentru aceasta, con-stată că-i lipseşte o importantă sumă de bani. Odată cu banii, dispăruseră şi actele justificative. Nici de soarta acestora nu ştie nimic. Le-a căutat de câteva ori, dar fără nici un rezultat. Simte că-i plesneşte capul de ciudă. Îşi aduce perfect aminte că a primit banii, a întocmit toate documentele de intrare şi nu mai era nimic de încasat. Dar nici de plătit. La momentul acela, după socotelile sale, totul era în ordine. Acum însă, cautä ca disperatul să vadă unde-i greşeala, de unde apare această diferenţă în minus. Şi suma este mare: echivalentul a douăsprezece luni solda lui de şef serviciu aprovizionare într-o unitate militară de prim rang. Ca toate unităţile aflate pe graniţă, cu cheltuieli multe şi diverse.

Bordeeanu se află în funcţie de mai bine de cinci ani. Are şi vechime în grad. În curând, va sosi timpul să fie avansat. La termen, dar e bine şi aşa. Gradul de căpitan nu-i de colea. Cei din sectorul administrativ, nu mai lucrează "la spate" sau "cu spatele", cum ziceau unii cu ironie şi în zeflemea, nu prea se bucură de avansări, înainte de termen, la excepţional. N-au cum să se evidenţieze în mod deosebit ca să poată fi avansaţi la excepţional, aşa cum se întâmplă cu ceilalţi ofiţerii. Totuşi este mulţumit de situaţia lui, numai că, după recentul divorţ care l-a dat peste cap din punct de vedere financiar, s-a ivit şi această încurcătură cu banii, încurcătură pe care nu ştie cum s-o descurce. Nu vorbeşte, deocamdată, nimănui de beleaua care a dat peste el. Dar mai grav este că nu-şi explică cine şi cum a putut să-l bage în necaz. De bănuit nu bănuieşte pe nimeni din subalterni sau dintre cei cu care colaborează în mod obişnuit. Dar, poţi să ştii?

Căutând şi tot căutând soluţii pentru a putea ieşi din încurcătura în care se afla, prin cap îi umblau tot felul de gânduri. Avea ceva rezerve făcute din economii, dar erau insuficiente. Chiar dacă lua banii pe concediu şi ar fi cerut un avans, tot n-ar fi reuşit să strângă suma care îi trebuia. Să se împrumute ? Ar fi o soluţie, dar de unde şi cum să justifice cererea faţă de cel căruia urma să se adreseze? Tocmai el, care

niciodată nu a dus lipsă de bani? Putea să dea de bănuit, să atragă atenţia asupra sa. Situaţia devenea şi mai complicată.

Tot frământându-se şi punându-şi întrebări de tot felul, Bordeeanu ajunge la trista şi alarmanta concluzie că s-a ales praful de toate ce ţin de viaţa şi reputaţia lui: de banii pe care reuşise să-i economisească, de concediul care se apropia, de avansarea în grad, de perspectiva lui profesională în ansamblu. Îşi dădu seama că a primit o grea lovitură. De la cine ?

Acestea erau gândurile care îl frământau pe Mircea Bordeeanu în seara când a coborât din bloc, ieşind să-şi facă obişnuita plimbare în parc, înainte de somn. Asemenea plimbări îi făceau bine. Singurătatea însă îl împingea într-o stare de nelinişte generală, de angoasă. Ieşind la plimbare, se aerisea şi-şi făcea programul pentru a doua zi. Îi era mai uşor. Uneori întâlnea câte un vecin, colocatar sau pur şi simplu un cunoscut din cartier. Cu unul sau cu altul înfiripa şi câte o conversaţie, mai scurtă sau mai lungă, plimbându-se sau luând loc pe o bancă. Subiecte erau cu duiumul. Tocmai diversitatea acestora îi plăcea. Îl scoteau, cel puţin pentru un timp, din lumea cifrelor în care trăia, uneori cu o intensitate care începuse să-l streseze cumplit. Vina pentru tensiunea în care lucra, o purta, în judecata lui, numai comandantul unităţii, care voia tot timpul să ştie ce s-a cheltuit, pe ce anume, câţi bani au mai rămas, care e necesarul existent, defalcat pe luni şi compartimente etc.

În seara când l-a întâlnit pe George Paşcu, toată lumea discuta despre crima comisă recent în faţa cinematografului Central. Nu-l mai văzuse pe acest om de mulţi ani, abia de-l mai recunoscuse. Probabil că şi din cauza semiîntunericului care acoperise aleea parcului iluminată sărăcăcios. Făcuseră armata împreună, lustruind puşcocioul şi bocancii după cum cerea regulamentul, mai ales după cum ordona comandantul de pluton, care nu făcea rabat la nimic. De fapt, nu el, ci Paşcu a fost cel care, recunoscându-l, l-a oprit şi îmbrăţişat ca pe un vechi prieten şi un bun camarad. Spunea că vine de undeva şi se duce spre autobuz, traversând parcul.

– Cât pe aici să nu te mai recunosc, măi Mircea, îi zise George Paşcu. Deşi, dacă mă uit mai atent li tine, prea mult nu te-ai schimbat.

În armată, Paşcu îi fusese lui Bordeeanu unul dintre cei mai buni camarazi. Chiar se împrieteniseră. Nu de puţine ori, în

permisie fiind, plecaseră la "agăţat de gagici" împreună prin garnizoană. George, ca orice maghiar care se respectă, ţinea mult la mustaţa lui blond-roşcată. Îl făcea "mai bătrân", mai "bărbat cu experienţă", dar îi prindea bine: multe femei pe el îl preferau.

Deşi nu se mai văzuseră de mulţi ani, totuşi Mircea auzise că între timp George se însurase cu o unguroaică, are deja doi copii şi o duce bine. Meseria lui, inginer constructor, întotdeauna a fost căutată. Avea mereu de lucru, când la stat, când la particulari.

– Şi mie îmi pare bine că te văd, măi George... Chiar foarte bine, şi dacă ai timp, hai colea-n colţ, la o bere. Mai stăm de vorbă, depanăm amintiri... a lansat Bordeeanu invitaţia, bucuros de o aşa întâlnire neaşteptată.

Întors acasă, în singurătatea lui, Mircea Bordeeanu părea mai destins. Întâlnirea şi discuţiile cu fostul camarad avuseseră asupra sa un efect benefic. Ca o baie fierbinte făcută la timp, ca un hap cu proprietăţi terapeutice miraculoase. Mai mult: George îi dăduse nişte idei ce păreau realizabile, dătătoare de speranţe. Poate nu cu rezultate dintre cele mai bune, dar, oricum, măcar pentru un timp, putea să stea mai liniştit. Deocamdată, va merge pe mâna amicului George, care, spre bucuria sa, se arătase atât de sensibil la necazurile sale.

Mircea Bordeeanu a primit aprobarea să plece în concediu fără probleme. Bilanţul financiar-contabil, cu tot ce ţine de acesta, se va efectua la întoarcere. Atunci va mai odihnit, mai relaxat şi pregătit pentru un eventual efort suplimentar. Aşa a raportat el superiorilor. Argumentele sale au rezistat, au convins. La sugestia lui Paşcu se va duce pentru vreo două săptămâni în Ungaria. Nu va spune însă nimănui de această plecare, Pascu avea dreptate. De ce să dai ocazia unora să-ţi pună fel de fel de întrebări, care de care mai suspicioase? Nu ştii cum reacţionează unii când este vorba de unguri?, îşi argumentase George sugestia în faţa vechiului amic care, la început, nu prea înţelegea de ce trebuie să facă un secret din această deplasare a sa în Ungaria. După ce l-a convins, Paşcu a mers mai departe, recomandându-i lui Bordeeanu să ia legătura cu un bun prieten de-al său, Ianoş, din Debreţin. "Acesta ştie bine ce-i prin România, cunoaşte ce se întâmplă pe acolo, sunt convins, dacă-i ceri ajutorul, te ajută". Cam aşa şi-a motivat

Paşcu sugestia făcută lui Bordeeanu de a intra în legătură cu amicul său de dincolo de graniţă.

- Şi pentru ca să faci rost de ceva bani mai mulţi, ia cu tine şi ceva bijuterii. Am auzit că pe acolo se caută şi se plătesc bine. De la o vreme, nu ştiu de ce, mulţi caută să-şi investească banii în aşa ceva. Când te întorci, mai discutăm, tot eu te ajut să-i transformi în lei.

Cam aşa s-a încheiat discuţia între cei doi prieteni, Mircea Bordeeanu fiind convins că, întâlnindu-l pe George Paşcu, destinul, poate chiar Dumnezeu, îi întinde o mână de ajutor.

Ajuns la Debreţin, Mircea Bordeeanu îl caută pe Ianoş la adresa indicată, dar cineva de acolo, probabil soţia, îi spune că este plecat din localitate şi nu se întoarce decât peste o săptămână. Ghinion. Nu are ce face şi trebuie să aştepte. A căutat şi a găsit un hotel modest. Prima noapte şi a doua zi au decurs normal, fără să sesizeze ceva deosebit. În seara următoare însă, a apărut ea, Willma, chelnăriţă la restaurantul de lângă hotelul unde se cazase. O remarcase când a servit prânzul acolo. Din primele vorbe, femeia a ghicit că are de-a face cu un român, i-a spus că a fost şi ea prin România. S-a arătat drăguţă şi amabilă. Prea multe n-au discutat, dar, după miezul nopţii, Bordeeanu s-a pomenit cu ea la uşă. De atunci au fost mereu împreună. Românul s-a gândit că, până se întoarce Ianoş, nu-i rău să aibă pe cineva alături, mai ales că Willma s-a arătat a avea un suflet bun şi generos, gata să-i oferă casă, masă şi pat, totul fără nici o obligaţie. După două zile s-a mutat la Willma acasă, spunându-i că a venit să-şi caute un vechi şi bun prieten. Mai târziu, Bordeeanu şi-a dat seama că încă de la plecarea din hotel a fost urmărit pas cu pas. Faptul nu l-a speriat prea mult, întrucât Willmei nu-i spusese mai nimic despre el şi necazurile sale. La rândul ei, femeia nu se preocupa prea mult de persoana lui. Willma se interesa mai mult de timpul cât va sta la Debreţin, dacă va mai pleca pe undeva, dacă are bani..., dacă o place ca femeie. Aproape în fiecare dimineaţă îl întreba dacă era mulţumit de ce făcuseră ei peste noapte... Pe faţă se citea uşor cum orice cuvânt de laudă îi făcea o mare bucurie. Şi pentru a-i satisface plăcerea, Bordeeanu nu era nici el zgârcit cu vorbele. O lăuda mereu. Avea nevoie de ea şi nu-l costa nici un ban.

După o săptămână, Bordeeanu s-a dus din nou la Ianoş. L-a găsit abia seara. Individul nu l-a primit în casă, scuzându-se că are pe cineva în vizită. După aproape o oră de aşteptare în stradă, au plecat împreuna la o cârciumă. S-au despărţit târziu. Îi spusese tot, absolut tot. Nu ca unui frate, ci ca unui om în care îţi pui întreaga speranţa. Mergând pe o stradă şi gândindu-se la ceea ce au discutat, Bordeeanu regretă că a fost atât de sincer şi în gânduri, şi în intenţii. Atunci când a făcut-o, a făcut-o cu bună ştiinţă şi cu toată sinceritatea, el fiind convins că numai aşa Ianoş, omul de încredere la care l-a trimis bunul său prieten din România, îl va înţelege şi-l va ajuta. Se vede treaba însă că a fost înşelat, Ianoş a ascultat şi a pus întrebări. A şi notat câte ceva, dar nu s-a angajat cu nimic. Nici măcar n-a promis ceva. Singurul lucru pe care Ianoş l-a făcut a fost să-i ceară ca a doua zi, tot seara, pe la ora opt, să-l aştepte în holul unui mare hotel... "Să mai discutăm", a zis el, plecând fără să-i întindă mâna.

Bordeeanu s-a frământat toată noaptea, gândindu-se cu îngrijorare la situaţia în care se afla. Regretul că a pleca din ţară începea să încolţească în sufletul său. Dimineaţa, altă ciudăţenie. Willma i-a cerut să se mute de la ea şi nici să nu mai treacă pe acolo. Fără motive, fără explicaţii.

A doua zi, cât a stat şi a aşteptat în holul hotelului indicat, Bordeeanu s-a simţit supravegheat. Doi indivizi nu l-au slăbit din ochi nici o clipă. Unul a încercat să lege o discuţie cu el, cerându-i un foc. I-a retezat-o scurt, spunându-i că nu fumează. Privirea omului însă l-a săgetat. S-a felicitat în sinea lui pentru ambiţia pe care a avut-o, copil fiind, de a învăţa limba maghiară cu copii de pe strada sa.

A aşteptat în zadar, întrucât Ianoş n-a venit la întâlnire. Bordeeanu a plecat năpădit de gânduri şi întrebări. În loc să găsească răspunsuri, alte întrebări apăreau. A urmat o altă noapte albă. Se hotărâse ca dimineaţa să se posteze în faţa casei lui Ianoş. Voia să-l întrebe de ce n-a venit la întâlnire. După ce s-a gândit şi tot gândit, a renunţat. Nu voia să-l supere. Şi-a zis că poate-i mai bine să aştepte liniştit, pentru că, dacă Ianoş va găsi vreo posibilitate să-l ajute, ştie unde să-l găsească.

Cu speranţa că Ianoş nu l-a uitat, Bordeeanu a plecat prin oraş. Intenţiona să vândă din bijuteriile pe care le adusese din ţară. Avea nevoie de bani. Norocul însă nu i-a surâs. Singura lui

bucurie a fost s-o reîntâlnească, cu totul întâmplător, pe Willma. Femeia s-a arătat bucuroasă că-l întâlneşte. După două, trei vorbe, iar l-a invitat la ea acasă, seara. Strâmtorat financiar, Bordeeanu a acceptat invitaţia. Abia mai târziu şi-a dat seama de ce Willma i-a lansat invitaţia. În toiul nopţii, doi poliţişti au pătruns la ei în cameră. Probabil că aveau o dublură a cheii, întrucât au intrat fără nici un zgomot. L-au invitat pe Bordeeanu la poliţie. Într-o încăpere mică şi slab luminată, este anchetat de cei doi care l-au arestat. Acuzaţia care se aduce este destul de gravă: a trecut fraudulos frontiera şi s-a stabilit clandestin la Debreţin în scop de spionaj. Anchetatul neagă acuzaţiile ce se aduc, declarând că este într-o mică vacanţă, dar nu-i crezut. Interogatoriul durează până spre dimineaţă, când este mutat într-un birou mai mare, luminos, bine aerisit şi mobilat. Unul din cei care l-au anchetat îi atrage atenţia că urmează să aibă o discuţie cu o mare "personalitate". Poliţistul îi cere să fie cât se poate de politicos şi să recunoască faptul că a trecut fraudulos graniţa pentru spionaj... Să facă tot ce o şti, dar să nu-l supere pe "domnul" care va veni să discute cu el. Timpul său este extrem de preţios şi, prin urmare, să nu îndrăznească să nege.

Bordeeanu încercă să spună ceva, dar a fost oprit. Ar vrea să repete ceea ce deja spusese: că n-a fost trimis la Debreţin să facă spionaj etc. Aşteaptă, supravegheat fiind de un poliţist care-l ţine tot timpul în ochi. După mai bine de două ore, apare "personalitatea". Este însoţită de un tânăr care poartă asupra sa o servietă. Anchetatorul de peste noapte s-a retras. Au rămas numai cei doi. Personalitatea manifestă un interes deosebit pentru cariera militară a lui Bordeeanu. Întreabă ce şcoală militară a absolvit, în ce unităţi a fost, de când până când, ce colegi a avut, cu cine a fost în relaţii de prietenie... Doreşte să ştie tot: efective, dotare, corpul de comandă, solda, colegi şi camarazi. La început, Bordeeanu evită se dea anumite date. Tonul aspru, categoric, precum şi privirile tăioase ale celor de faţă îl înspăimântă. După ce înghite de mai multe ori în sec, nu mai are ce face şi răspunde.

Sesizând că răspunsurile lui Bordeeanu sunt cam vagi şi generale, "marea personalitate", devenită anchetator, îi atrage atenţia că imediat va verifica tot ce declară şi că, dacă se va dovedi că a minţit, va putrezi în puşcărie. Ameninţarea îl înspăimântă. Întrucât unele lucruri sunt lipsite de importanţă,

putând fi aflate cu uşurinţă şi pe alte căi, Bordeeanu reia declaraţiile, completându-le cu detalii banale. Pe faţa interlocutorului citeşte oarecare satisfacţie. Se vede de departe că "personalitatea" este mulţumită de ce se relatează. Totul este consemnat de către tânărul însoţitor. La un moment dat însă, pe un ton ce nu admite nici o îngăduinţă, anchetatorul îl întreabă:

– Şi acum, ai putea să ne spui când ai începui pregătirea pentru activitatea de spionaj, cine te-a instruit şi cui urma să transmiţi informaţiile culese de aici, de la Debreţin ?

Bordeeanu este tot mai înspăimântat. El încearcă să răspundă printr-o negaţie. Ţipând la el, "anchetatorul" ia repede o carte de pe birou şi vrea să i-o arunce lui Bordeeanu în cap. Acesta, sesizând gestul, se fereşte şi scapă teafăr. Cam în acelaşi timp, tânărul însoţitor se scoală de pe scaun şi-i trage anchetatului două palme, după care îl loveşte cu pumnii şi picioarele. Continuă aşa până când anchetatul se prăbuşeşte la podea plin de sânge.

– Asta aşa, ca să ştii ce te aşteaptă dacă ai să mai încerci să minţi, român împuţit ce eşti, a zis unul dintre ei.

Ancheta se întrerupe. Românul este aruncat în arest până a doua zi, fără apă, fără mâncare. Pe la ora prânzului începe o nouă anchetă. De data aceasta se insistă mai mult asupra unităţilor militare în care a lucrat şi a celor de unde se aproviziona cu materiale. Se cer date cât mai exacte asupra efectivele şi oamenilor de la comandă, în special asupra ofiţerilor şi subofiţerilor tineri şi necăsătoriţi. În final, Bordeeanu este întrebat din nou când şi-a început activitatea de spionaj. După ce este iar bătut zdravăn, un poliţist îl aruncă în arest. Abia a treia zi dimineaţă românul are voie să se spele şi să i se aducă ceva de mâncare. Pe la prânz este scos din beci şi introdus într-o altă cameră, de data aceasta modestă. Pe masa din mijlocul încăperii se află mai multe coli de hârtie, toc şi cerneală. I se cere ca până a doua zi dimineaţa să scrie tot ce a declarat verbal, să facă schiţe, să întocmească fişe. Înainte de miezul nopţii, Bordeeanu anunță gardianul că a terminat şi cere să i se dea drumul. S-a înşelat însă, nimeni nu-l ascultă. Este ţinut în arest până dimineaţa următoare, când se întâlneşte din nou cu "personalitatea" şi aghiotantul acesteia, care nota tot.

Pentru a scăpa de sâcâitoarea întrebare în legătură cu presupusa misiune de spionaj la Debreţin, acum Bordeeanu şi-a început declaraţia prin a mărturisi adevăratul motiv pentru care a trecut graniţa. Şi, pentru a fi mai convingător, îl invocă drept martor pe Ianoş, căruia, cu câteva zile în urmă, îi spusese tot adevărul. Mărturiseşte şi faptul că a adus şi câteva bijuterii cu gândul de a le valorifica pentru a face rost de bani, lucru care, în mintea lui, constituie încă un argument în sprijinul spuselor sale, întrucât, susţine el, "cred că în mod sigur un spion n-ar face niciodată aşa ceva".

De data aceasta, anchetatorii par mai mulţumiţi. Tonul lor pare a fi mai puţin aspru, dar insistă şi cer dovezi palpabile din care să rezulte că Bordeeanu n-a venit în Ungaria pentru a face spionaj. Cum poate dovedi el că a sosit acolo pentru altceva şi nu pentru spionaj ? Repetând necazul cu banii care i-au dispărut din casieria unităţii, pe care spune că nu i-a furat, dar nici nu ştie cum şi de ce lipsesc, Bordeeanu vorbeşte şi despre sfatul pe care l-a primit din partea prietenului său maghiar din România, de speranţa pe care o nutrea că Ianoş, la Debreţin, îl va ajuta.

Strădaniile "suspectului" de a-i convinge pe interlocutori că îl acuză pe nedrept se dovedesc de prisos. E trimis din nou la beci, să se mai gândească, să caute alte dovezi că n-a trecut graniţa cu gânduri ostile. Ajuns în beci, el constată că de data aceasta în celulă se mai află doi indivizi. Fiecare este întins pe câte un pat. Treziţi de zgomot, cei doi deschid ochii şi rânjesc nemulţumiţi. Mirosul de băutură pe care-l degajează îl dă de bănuit lui Bordeeanu. Întrucât în celulă nu se mai află un al treilea pat, acesta s-a aşezat într-un colţ al încăperii de unde a început să-i studieze pe beţivani. Unul din ei nu doarme, ci-l priveşte insistent şi rânjeşte. Obosit, Bordeeanu adoarme. Nu ştie cât. Se trezeşte că cineva îl mângâie pe fund. Pentru început crede că visează. Deschizând însă ochii, îl vede pe unul din beţivani alături de el. Sare într-o parte. Individul îl sfătuieşte să nu se sperie, să stea liniştit că nu-i face nimeni nimic. Spunând acestea, beţivanul se apropie şi mai mult de el. Înspăimântat şi scârbit, Bordeeanu încearcă să se retragă cât mai mult. "Stai liniştit, porc de câine, că nu-ţi fac nimic", ţipă beţivanul. Românul încearcă să spună ceva, dar nu poate. Beţivanul îi astupă gura cu palma. O palmă mare şi grea,

puternică şi urât mirositoare care vrea parcă să-l sufoce. În timpul acesta, celălalt beţiv îl prinde de guler, spunându-i:

– Uite ce-i bă, român puturos. Ai dormit, te-ai odihnit. Acum, până se face ziuă, hai să ne şi distrăm puţin, dă pantalonii jos.

Până la ziuă au fost ore pe care Bordeeanu nu le va uita toată viaţa. Atunci, în lupta pe care a trebuit s-o ducă cu cei doi beţivani, s-a hotărât să facă orice, indiferent de urmări, numai şi numai pentru a se putea întoarce în ţară. Gradul de umilinţă şi batjocura atinseră cota maximă, insuportabilă. Hotărârea de a se întoarce în ţară este categorică şi definitivă. În sfârşit, şi-a dat seama că a fost atras într-o cursă. Este din ce în mai convins că lipsa banilor din casieria unităţii, bani pe care nu şi-i i-a însuşit, dar nici nu-şi putea explica cum au dispărut, precum şi sugestia ce s-a făcut de a se "retrage" pentru un timp la Debreţin, nu au fost altceva decât maşinaţiuni puse la cale de cei care astăzi îl tortureazӑ. Trebuia, cu orice preţ, să iasă din situaţia în care se afla.

De cum s-a făcut ziuă, Bordeeanu a început să bată în uşă, cerând să vorbească cu cel care-l anchetase. S-a spus să aştepte. A fost scos abia pe la prânz. În discuţia ce a avut loc a înţeles că pentru a face dovada că n-a venit la Debreţin în scop de spionaj trebuia să colaboreze cu serviciul de informaţii horthyst.

– Este, spunea "marea personalitate" singurul lucru care ar putea constitui o garanţie că tot ce ai spus şi declarat până acum aici corespunde adevărului. Te întorci în România şi...

I s-a spus ce să facă, pe unde şi cum să treacă graniţa, ce informaţii să adune, unde şi cum să aducă însemnările şi schiţele, ce să spună în eventualitatea că va fi prins. În final a fost şi avertizat că declaraţiile date deja spionajului horthyst, cu privire la unităţile militare în care a lucrat şi despre oamenii pe care i-a cunoscut, sunt suficiente pentru ca autorităţile române, aflând de ele, să-l pună la zid pentru înaltă trădare.

A acceptat şi a promis, sub semnătură, că va face tot ce se cere. Numai că, ajuns în ţară, Mircea Bordeeanu s-a predat imediat. Se considera stigmatizat. Nu s-a mai dus nici pe la unitate. Nu-l mai interesa nimic. Absolut nimic. Ştia că nimeni nu va plânge pentru el. Nici măcar nu-l va compătimi cineva. Îşi dădea seama că trebuia să tragă ponoasele a două lacune mari

care nu au ce căuta în comportamentul unui militar: superficialitatea în păstrarea şi gospodărirea valorilor ce-i sunt încredinţate şi credulitatea în relaţiile cu oamenii pe care nu-i cunoaşte suficient de bine. În aceste două lacune se complăcuse mult timp ca un nărod.

Alegerea şi hotărârea finală a lui Bordeeanu a fost, se pare, bună. Ofiţerul de contrainformaţii care a stat de vorbă cu el, om cu o bogată experienţă în domeniu, l-a înţeles perfect şi a apreciat maniera în care a procedat pentru a se putea reîntoarce în ţară. Chiar l-a felicitat pentru modul cum s-a comportat până la intrarea în contact cu el şi organizarea discuţiilor pentru... destăinuiri. A fost lăsat liber, dar după ultima zi de concediu Bordeeanu şi-a reluat munca. Însă cu "sarcini" în plus. Greu de spus dacă acestea îi plăceau sau nu. Alţii aveau să constate acest lucru.

CADAVRUL FURAT
SUBSTITUIREA

Iunie, 1990. Primind paşaportul, Amalia Arbore l-a privit cu mare atenţie. L-a studiat pe toate feţele cu un interes şi o curiozitate aparte. Mai avusese în mână un asemenea document. Cu ani în urmă, când se căsătorise cu Hans, neamţul înalt, slab şi mincinos, şi de care se despărţise după nici doi ani. A mirat-o însă faptul că şi acum, după revoluţie, paşapoartele au acelaşi format, aceeaşi culoare şi, ceea ce era şi mai ciudat, stema e aceeaşi. De asemenea, neschimbată era şi denumirea ţării: Republica Socialistă România. Amalia privea zâmbind. Un zâmbet ironic, înecat parcă, totuşi, în amărăciune. A căutat să găsească însă o explicaţie. Probabil, şi-a zis ea, din economie n-au renunţat Autorităţile române la vechile paşapoarte. Acum, când se solicită şi se eliberează mii şi mii de paşapoarte, pentru fel de fel de oameni, sunt bune şi astea. Paşaport să ai, că cine stă să mai facă asemenea calcule şi judecăţi ? Important este că ţi se eliberează paşaport şi că, cu acesta, poţi să pleci din ţară când vrei şi unde vrei. Că e titulatură veche, nu-i deranjează, după cum se pare, nici pe români, nici pe străini. Cu un asemenea document, unii îţi dau voie să ieşi, iar alţii să intri. Acesta-i lucrul important. Deja zeci sau poate chiar sute de mii de oameni au făcut deplasări în străinătate fără nici o problemă din acest punct de vedere. ŞI atunci ? De ce să-mi fac eu probleme ?".

Amalia s-a oprit cu privirea de câteva ori şi asupra fotografiei sale de pe paşaport. Aşa cum arăta acum, semăna într-adevăr cu o unguroaică, nemţoaică sau săsoaică. Faţa ei rotundă, cu obrajii încă bucălaţi şi plini de prospeţime, păstra aproape neschimbate trăsăturile din adolescenţă când, nu de puţine ori, s-a spus de către prieteni şi colegi că seamănă cu o unguroaică. Cineva i-a spus că nici numele de Amalia n-ar fi prea românesc, e mai degrabă de rezonanţă străină. Desigur, multe se pot spune în legătură cu numele şi fizionomia cuiva. Un lucru este însă cert: în acele clipe, nimeni, nici măcar Amalia Arbore, nu-şi putea închipui că paşaportul pe care ea îl avea în mână, mai târziu, chiar peste câteva săptămâni, avea să fie în mâinile unor specialişti în ale spionajului, încercând să-l folosească în mod cât mai profesionist.

Dacă ar fi fost după ea, n-ar mai fi avut ocazia să primească şi să studieze cu de-amănuntul un asemenea paşaport. Ea fusese şi văzuse ce-i în exterior. Ştia ce-i acolo, aşa că n-o tenta mai nimic. Primirea paşaportului nu i-a produs nici o bucurie. Din contră, aceste pregătiri, ca şi primirea paşaportului, i-au provocat amintiri amare. Dacă n-ar fi insistat sora şi cumnatul ei din Bucureşti, Amalia Arbore nici măcar nu s-ar fi gândii la această plecare. Ei au fost aceia care, imediat ce s-a anunţat că guvernul aprobă asemenea deplasări, au şi făcut cereri de plecare. După ce le-au depus, s-au gândit şi la Amalia. De ce la ea ? Pentru că Amalia are experienţa exteriorului şi pentru că ea ştie şi ceva limbi străine: franceza şi germana. Deplasarea se va face cu maşina şi, ca atare, din punct de vedere al transportului, nu se ridică nici o problemă. Nu costă pe nimeni nimic. Şi apoi, Amalia este o fată bună pentru un asemenea drum. Un tovarăş de mare ajutor. Nu numai pentru că ştie franceză şi germană, desigur, un lucru extrem de important, mai ales că soţii Radu şi Veronica Dulgheru nu ştiu nici un cuvânt într-o limbă străină, ci şi pentru că are un fel al ei de a fi optimist. Necazurile prin care a trecut, situaţiile neplăcute în care s-a aflat de multe ori au oţelit-o. A ajuns, iată, la 38 de ani şi-i ca un bărbat, robustă, cu o forţă şi o rezistenţă fizică rar întâlnită la temei, îndrăzneaţă, curajoasă şi plină de optimism. Rar se întâmplă ca ceva să o demobilizeze, să-i anihileze voinţa. Cu un asemenea om, tot să pleci la drum. E o adevărată plăcere, şi-ţi dă un plus de siguranţă că totul se va desfăşura cu bine. Este adevărat că uneori se vaită, spunând că o înţeapă la inimă, dar acest lucru nu a înspăimântat-o niciodată.

Amalia are o vorbă: "Dacă o fi să mor, tot o să mor". Nu s-a dus niciodată la doctor să se consulte, de teamă să nu afle ceva care s-o îmbolnăvească şi mai mult. "Dacă ajung la o policlinică sau la un spital şi apoi plec de acolo cu fel de fel de recomandări, plus o traistă cu pilule, tot cu frica de moarte în sân o să stau. Aşa că, mai bine nu. Nu mă duc".

După ce au obţinut paşapoartele, au discutat toţi trei încotro să meargă. Cumnatul a sugerat Turcia. Mulţi, foarte mulţi, acolo mergeau, pentru că se întorceau cu fel de fel de lucruri pe care apoi le comercializau.

Scoteau cheltuielile, plus ceva câştig. Un timp şi Veronica, nevastă-sa, a fost cu acelaşi gând. "Da, mergem la Istanbul", a

spus ea de mai multe ori, arătând câte şi câte lucruri se pot aduce de acolo. Când s-a discutat însă şi cu Amalia, aceasta a avut o ezitare. Ea ar fi preferat în partea cealaltă, spre Occident. Dacă tot se poate pleca, a zis ea, hai atunci să mergem în Franţa sau în Italia, nu în Turcia unde se duc toţi ţiganii şi bişniţarii de toate soiurile. Mergem să vedem ceva frumos, interesant şi plăcut. Să ne îndreptăm şi noi spre adevărata civilizaţie europeană. Să întâlnim fraţii noştri de gintă latină. Să vedem ce au făcut şi ce fac. Să vedem şi noi pe unde au fost mulţi din marii noştri înaintaşi. Şi apoi, nu se tot spune azi că vrem să devenim europeni? Hai încolo spre Europa, spre centrul ei, nu spre extremităţi, spre Orient. Vom merge noi şi la turci, dar mai încolo, când se va termina cu iureşul ăsta nebunesc. Pe cine auzi, tot de Istanbul îţi vorbeşte, dar nu despre monumente, despre muzee, despre tot ce ar putea constitui o frumoasă lecţie de istorie, geografie sau religie. Nu, nimic din toate acestea. Toţi vorbesc despre blugi, pantofi, săpunuri, deodorante şi gume de mestecat.

E drept, Amalia vorbea ca o profesoară, ca o profesoară de limbă şi literatură română, care ar fi dorit să aibă posibilitatea de a vedea ceva nou, folositor pentru munca ei de la catedră. La primele discuţii nu s-a luat nici o hotărâre. Amalia s-a despărţit de soră şi cumnat, urmând să se mai gândească fiecare. De asemenea, să mai reflecteze la ce ar putea lua cu ei pentru a economisi şi face rost de bani. După câteva discuţii, în final, s-au decis să facă o excursie scurtă. Să viziteze Ungaria şi Austria. Dacă totul va merge bine, fără probleme şi necazuri, atunci pentru un timp scurt vor trece şi dincolo, în Germania. Gândindu-se la experienţa pe care o căpătase cu ani în urmă în Germania, pe atunci Republica Federală a Germaniei, Amalia nu era prea entuziasmată de prelungirea traseului până în Germania. Nu s-a opus însă categoric ideii, sperând că până atunci se pot întâmpla multe care să influenţeze programul în ansamblul său. Ca şi acum, de pildă, când toţi au renunţat fără nici o rezervă la ideea de a merge în Turcia. În ultima vreme, tot mai mult se vorbea despre matrapazlâcurile, neobrăzarea şi neruşinarea turcilor. Poate chiar mai mult decât se vorbea pe vremea lui Ştefan cel Mare. Pe atunci, probabil, toată lumea vorbea despre turci atâta timp cât durau luptele cu ei şi puţin după aceea. Apoi era treaba străjerilor de la hotare să vegheze

împotriva acestora. Ei continuau, probabil, să discute despre turci. Acum însă, la noi, s-a ajuns în situaţie ca absolut toţi să discute despre turci. De dimineaţă până seara, unde te duci şi de unde te întorci, tot despre turci auzi. Pe străzi, în magazine, la bâlciuri şi talciocuri, până şi în sălile de spectacol, tot despre ei se vorbeşte. Ce mănânci? Ce bei? Cu ce te îmbraci? Cu ce te încalţi? Când ai venit? Când pleci? Cum a fost la Vamă ? Merită ? Acestea sunt doar câteva din întrebările la care se dau răspunsuri astfel formulate încât cuvintele "turci", "Istanbul", "Turcia", "chilipir", "câştig", "blugi" nu lipsesc. Presa, radioul şi televiziunea pomenesc mereu despre valurile de români care, zi şi noapte, se îndreaptă către Istanbul, ducând cu ele tot ce poate fi găsit prin ţară. Totul se ia şi se duce, ba "la vedere", ba pe ascuns, ilegal. Volumul bunurilor trecute ilegal peste graniţă este aşa de mare, încât este imposibil ca cineva să creadă că matrapazlâcurile se pot face fără concursul vameşilor. De altfel s-au şi prezentat câteva cazuri de acest gen, dar care, se pare, în final, au fost muşamalizate. Dar lucrurile continuă ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Aşa se face că nimic nu scapă turistului care se pregăteşte să plece la Istanbul. S-au golit mai toate magazinele şi depozitele din ţară. Cum se produce ceva, cum a şi luat calea către Turcia. La un moment dat s-a anunţat ceva şi mai grozav, dar de o degradare morală de cea mai joasă speţă. S-au găsit indivizi care pleacă la Istanbul, mai bine zis "la turci", cu 2-3 femei, făcând bani cu ele. Prostituate. Asemenea fapte au stricat reputaţia ţării, în primul rând a femeilor şi fetelor noastre. Turcii au devenit obraznici, manifestând faţă de românce o impertinenţă crasă. Au ajuns până acolo, încât, fără nici o jenă, frică sau ruşine pun mâna pe excursionistele din România şi le trag după ei, cu gândul de a le sechestra, uneori chiar de a le vinde. S-a spus că până şi vameşii fac sau încearcă să facă aşa ceva. Pentru impertinenţii turci nu contează cine e romanca, de unde vine, unde se află sau vrea să meargă. S-au povestit cazurile unor bărbaţi care, neputând răbda şl trece cu vederea obrăznicia turcilor faţă de fiicele şi soţiile lor, au intrat în conflict cu ei. Unii chiar au renunţat la călătorie, au lăsat totul baltă şi s-au întors acasă. S-a scris despre obrăznicia unui turc de la vamă care a condiţionat trecerea graniţei de către o familie de români de acceptul ca fiica lor să petreacă cu el o noapte într-o clădire alăturată. Desigur, a ieşit scandal.

Toate aceste lucruri, unele auzite, altele văzute, au fost comentate, fiecare la timpul său, de toată suflarea omenească. Oamenii îşi dădeau cu părerea, adăugând sau sugerând câte ceva, pentru ca acolo, la graniţă, şi chiar după aceea, să nu se mai întâmple lucruri urâte şi murdare care, într-un fel sau altul, lezau moral şi material România şi oamenii ei.

Aceasta fiind atmosfera generală, Amalia şi familia Dulgheru au hotărât să renunţe la ideea de a face o excursie în Turcia. Radu Dulgheru, care la început se dovedise a fi tentat de a face un drum la Istanbul, a fost primul care a spus că renunţă la un asemenea gând. Şi-a dat seama că, pornind către Turcia cu două femei tinere şi frumoase alături, riscă să fie oricând luat drept altceva şi altcineva. Lipsa sa de experienţă în exterior şi vorbele care circulau cu privire la agresivitatea turcilor faţă de femeile care soseau din România l-au determinat să aleagă un traseu mai scurt, mai sigur, poate chiar mai bun. Amalia s-a arătat mai mult decât încântată de această hotărâre. Săraca Amalia ! De unde avea ea să ştie ce-i rezervă viitorul, chiar pe un traseu aşa de sigur şl plăcut?

Perioada pregătirilor n-a fost de lungă durată. La întrebarea "ce luăm cu noi", ceea ce de fapt însemna ce trebuie luat pentru a economisi şi "face" bani pe drum, aveau să răspundă soţii Dulgheru. Ei s-au interesat în dreapta şi în stânga, la prietenii şi cunoscuţii cu experienţă în domeniu, ce se caută şi ce se poate vinde pe acolo pe unde urmează să ajungă ei, respectiv în Ungaria, Austria şi, eventual, Germania. S-au aprovizionat cu tot ce li s-a sugerat. Au luat şi ceva bani româneşti. "Nu prea mulţi, aşa şi-au zis ei, dar suficienţi pentru a mai umple goluri care, mai mult ca sigur, se vor ivi". Unde să-i ascundă ca să poată trece cu ei ? După multă gândire, care a provocat soţilor nopţi de insomnie, Veronica a venit cu o idee care s-a dovedit a fi foarte simplă. Radu Dulgheru n-a fost prea încântat de sclipirea soţiei sale, dar în final a acceptat-o, gândindu-se că poate tocmai această simplitate înlătură orice suspiciune şi astfel o face eficientă. Vameşii şi toţi cei de acolo, de la frontieră, care execută controlul, s-au specializat şi se aşteaptă ca turiştii bişniţari să recurgă la mijloacele şi metodele cele mai sofisticate. Este acolo, la graniţă, o luptă tacită: care pe care. Până acum s-a dovedit că cei care, cu sau fără voia lor, cedează, sunt nu turiştii, ci vameşii. "E şi firesc, a spus cineva.

În primul rând pentru că sunt mai puţini. Apoi, pentru că, după un timp, fie că se blazează, intervenind plictisul şi rutina, fie că şi-au făcut suma, încep să închidă ochii". "Păi, în cazul acesta ar trebui ca vameşii să fie controlaţi din când în când sau chiar schimbaţi mai des", a afirmat altcineva. Aşa ar trebui, dar şi în treburile astea sunt, de multe ori, diferite verigi, fiecare având interesele sale.

Banii, respectiv bancnotele scoase ilegal din ţară, fără ştirea Amaliei, au fost aşezate pe fundul mai multor cutii cu bomboane şi rahat. Soţii Dulgheru au avut grijă ca numărul acestor cutii să nu fie prea mare, pentru a nu bate la ochi. Câte două, trei din fiecare. Deci, fiecăruia îi reveneau patru - cinci sau cel mult şase cutii: trei de bomboane şi trei de rahat, ceea ce părea destul de rezonabil. Era o cantitate ce nu putea constitui un exces, deci acceptabilă, nu li se putea reproşa că fac o ilegalitate scoţând-o peste graniţă. După ce au cumpărat cutiile cu dulciuri, soţii Dulgheru s-au ocupat de amenajarea ascunzătorilor. Bancnotele au fost aşa de frumos aranjate pe fundul cutiilor, încât nimic nu atrăgea atenţia. La graniţă, bineînţeles, a fost controlată întreaga maşină. Peste tot pe unde se putea ascunde ceva. Totul a fost în perfectă ordine. Nici o suspiciune, nici un reproş. Când s-a ajuns la cutiile cu bomboane şi rahat, soţii Dulgheru au schimbat priviri între ei, fără însă a se trăda. Veronica Dulgheru chiar a deschis o cutie, invitându-i insistent pe vameşi să servească. Şi pentru a fi şi mai convingătoare, a servit ea însăşi o bomboană, lăudându-i gustul şi aroma." Uite, demnule, cum ştim şi noi să facem lucruri bune, nu numai străinii", spus ea, lingându-şi buzele cu satisfacţie.

După ce au trecut graniţa şi au mai parcurs câţiva kilometri, Radu Dulgheru a sugerat să oprească undeva, într-un un loc mai retras, pentru a consulta harta şi a aranja mai bine lucrurile răvăşite la vamă. Nevastă-sa şi Amalia nu numai că au fost de acord, chiar s-au şi bucurat auzind sugestia. Simţeau nevoia să se relaxeze puţin după emoţiile prin care trecuseră la punctul de frontieră. Aşa au şi făcut. S-au oprit la o lizieră de salcâmi. S-au dat jos şi au întins una din păturile pe care le luaseră cu ei. Fiecare avea câte o pătură de lână, groasă. Fuseseră luate la sugestia Veronicăi care, auzind că pe drum se pot întâmpla multe, inclusiv situaţia neplăcută de a nu avea unde dormi, insistase chiar pentru un cort. Ajungând însă la

concluzia că acesta va ocupa prea mult loc în maşină sau în port-bagaj, a renunţat în ultimul moment.

Nu departe de locul unde s-au oprit se zărea un sat sau o comună. Se vedeau multe case şi turla unei biserici. Între sat şi liziera de salcâmi, unde se opriseră cei trei, spaţiul larg, deschis, era presărat pe ici-colo cu pâlcuri de gâşte albe. Multe, chiar foarte multe, fapt ce a făcut ca Radu Dulgheru să-şi amintească de ceea ce-i spusese un amic care, auzind că se va duce prin Ungaria, a început să-i povestească despre industria ficatului de gâscă ce există în această ţară. De data aceasta a fost pentru el un bun prilej de a-şi etala cunoştinţele faţă de cele două femei aflate pe pătură lângă el.

După ce au şi gustat ceva din pachet, au început să discute despre banii româneşti pe care reuşiseră să-i scoată. Acum a fost şi momentul când Amalia a aflat despre banii scoşi ilegal din ţară. Radu şi Veronica luaseră din capul locului hotărârea să nu-i sufle nici o vorbă Amaliei despre intenţia lor. Nu pentru că nu aveau încredere în ea sau pentru că aceasta n-ar fi fost de acord cu gestul lor. Nu. Altul a fost motivul. S-au gândit că-i mai bine s-o scutească de emoţii. Şi aşa spune ea uneori că o înţeapă inima. "Lasă, o să-i spunem după ce o să trecem dincolo, când tot pericolul va fi depăşit", a zis Veronica, gândindu-se că-i mai bine să-şi protejeze sora.

Iată că pericolul fusese depăşit şi momentul unei asemenea destăinuiri sosise. Aflând despre scoaterea banilor, Amalia, la început, a spus că nu crede, apoi însă, când Veronica i-a arătat bancnotele aşezate pe fundul unei cutii cu bomboane, a rămas foarte surprinsă. "Chiar că voi sunteţi nebuni ! Nebuni de-a binelea ! Cum aveam să scoatem noi cămaşa dacă dădeau vameşii peste bani ? Dar la mine voi nu v-aţi gândit ?" "Ba da. Tocmai de aceea nici nu ţi-am spus. Tu cu inima ta aveai să-ţi faci fel de fel de probleme", a replicat Radu.

Nici de data aceasta nu i-au spus totul Amaliei în legătură cu banii; câţi au în total, unde sunt ascunşi ceilalţi, cam ce ar vrea să facă cu ei ş.a.m.d. I-au cerut să fie calmă şi liniştită, să-şi protejeze inima.

"Lasă grija cea lumească în seama noastră", a încheiat Radu subiectul discuţiei pe un ton bisericesc.

Au continuat drumul până la Debreţin, ajungând acolo după-amiază, în jurul orei şase. Impresionaţi de frumuseţea

primului oraş din Ungaria pe care-l întâlneau, au hotărât să rămână peste noapte acolo. S-au cazat la un hotel de pe artera principală a oraşului. De la bun început toţi au apreciat liniştea acestuia. Deşi era construit cu mulţi ani în urmă, hotelul arăta foarte bine, se vedea mâna bunului gospodar, a omului care ştie ce are de făcut pentru el şi clienţi săi.

Fiind prima zi în exterior şi foarte bucuroşi că până atunci totul decursese bine, fără probleme, cei trei excursionişti şi-au spus că merită un răsfăţ prin care să marcheze succesul. S-au dus la un restaurant din apropiere, cerând să fie serviţi cu ceva specific bucătăriei locale, o mâncare ce nu poate fi întâlnită şi gustată decât la Debreţin. Deşi n-a fost prea uşor să se înţeleagă cu chelnerul, până la urmă treburile s-au aranjat. A început aşteptarea, făcându-se planuri pentru azi, pentru mâine şi pentru zilele ce vor urma. Se mai făcuseră asemenea planuri, la Bucureşti. Mai multe variante, care însă nu au rezistat prea mult. Altele le-au luat locul. Acum era pentru prima dată când se lansau variante dincolo de graniţă, pe pământ străin, cu sume de bani sigure şi cu o mai mare convingere că programul se va desfăşura întocmai. Deja ştiau, încă de la hotel, unde discutaseră cu doi, trei cetăţeni, că banii româneşti sunt bineveniţi aici. Chiar căutaţi. Era şi de aşteptat. De la revoluţie, sau Dumnezeu ştie ce-o fi fost, graniţele erau deschise. Chiar prea deschise. Aproape vraişte, intrând şi ieşind care cum a vrut, aducând sau scoţând din ţară tot ce vrei şi nu vrei.

S-au discutat şi alte diverse lucruri. Ce nu discută oamenii la un restaurant aşteptând să fie serviţi ? Dar mai ales la un început de excursie, când totul a decurs cât se poate de bine, iar perspectiva se anunţă tot aşa de bună ?

Deşi au fost furaţi de discuţii, la un moment dat, Radu Dulgheru şi-a dat seama că parcă totuşi prea mult a trecut de când li s-a luat comanda şi în afară de pâine şi tacâmuri nu li s-a pus nimic pe masă. S-a uitat şi a urmărit cu atenţie cum unii clienţi au venit cu mult în urma lor şi, iată, deja sunt serviţi. Crezând că ceva nu-i în ordine, cel mai probabil că n-au fost înţeleşi şi că aşteaptă degeaba, Radu îl cheamă pe chelner şi discută din nou cu el. Totuşi, se pare că totul este în ordine: se pregăteşte mâncarea specială care s-a comandat ceva à la Debreţin.

După ce răbdarea le-a fost pusă din nou la încercare, într-un târziu, li s-a adus şi comanda mult aşteptată: două platouri încărcate. Mâncarea era un fel de ghiveci: bucăţi de carne, porc şi viţel, amestecate cu legume de tot felul în care predominau cartofii, ardeiul şl morcovii. Aspect frumos, atrăgător. Aburii ce se ridicau din cele două platouri împrăştiau şi un miros foarte plăcut, în situaţia în care se aflau cei trei se putea aplica proverbul: "Foamea este cel mai bun bucătar". De data aceasta însă, nu era vorba numai de atât. Se adăugau din plin şi toate calităţile vizibile, organoleptice pe care le ofereau mâncărurile aflate pe masă. Radu, care părea a fi cel mai înfometat, n-a mai avut răbdare să-l servească ospătarul sau nevastă-sa. Şi-a pus repede în farfurie o porţie, parcă mai mare decât dublă, şi a început să mănânce. După ce a dus la gură de două-trei ori, s-a oprit brusc. Privea în jur cu gura căscată, vrând parcă să spună ceva. în ochi şi pe faţă se citea o mare nedumerire. Apăruseră, se pare, nişte uriaşe semne de întrebare, pe care însă nu le putea exprima. A mai privit o dată la nevastă şi cumnată, reuşind într-un sfârşit să spună că i-a luat gura foc, că simte cum îi ard limba, cerul gurii şi gâtul. Zicând toate acestea, sufla mereu zgomotos aerul în afară, iar cu ochii căuta, pe masă şi împrejur, ceva să bea. S-a băut apă multă atunci, dar parcă fără folos. Radu, mai ales el, care de la început a mâncat cu nesaţ, înghiţind de câteva ori fără să ştie ce-l aşteaptă, se văita mereu, bând pahar după pahar, fără ca usturimea ardeiului şi iuţeala piperului să-i troacă prea mult.

Văzându-se cu mâncarea în faţă şi înfometaţi la culme, au încercat toţi trei să mănânce totuşi ceva din ceea ce aveau pe masă. Încet, încet, şi bând des apă, au reuşit să mănânce aproape jumătate din ceea ce li le adusese. Radu era vehement. Mânca prudent şi-i înjura mereu pe unguri, cu mâncarea lor cu tot. El nu-şi putea da seama, era nedumerit. Din când în când, întreba cu voce tare: "Aşa-i mâncarea lor sau ungurii au vrut să-şi bată joc de noi ?" Aceasta era de fapt şi întrebarea pe care şi-o puneau mereu şi cele două femei, fără ca cineva să poată găsi răspunsul corect şi exact. Aceasta-i întrebarea pe care, de atunci, Radu şi-o pune mereu. Ori de câte ori aude de Debreţin, în mod automat, îşi aminteşte de mâncarea extrem de ardeiată şi de piperată ce le-a fost servită acolo şi pentru care a trebuit să plătească o groază de bani. Da, aşa a fost. În finalul mesei a

sosit o altă neplăcere: nota de plată. Aceasta a fost şi mai piperată decât mâncarea ce le-a fost oferită. Dar, în timp ce bucatelor ungureşti putea să le dea sau nu atenţie, nota de plată n-a putut fi ignorată. Aşa că Radu Dulgheru a făcut ochii mari, ca şi cele două femei, care au rămas înmărmurite de suma văzută, şi a plătit până la ultimul forint. A avut totuşi şi aici un noroc: patronul a acceptat plata în lei româneşti. Sunt deci toate motivele ca, într-adevăr, o asemenea masă să nu poată fi uitată niciodată. Dar, nu-i singurul lucru din această excursie pe care Veronica şi Radu nu-l vor uita toată viaţa. în ceea ce o priveşte însă pe Amalia, ea, săraca n-avea cum să-şi mai amintească ceva.

A doua zi dimineaţă, la Debreţin vremea era foarte frumoasă. Cerul senin şi soarele ce strălucea deja sus anunţau o zi splendidă. Aşa a şi fost până seara târziu. Şi nu numai la Debreţin.

Când Radu şi cele două femei au coborât din hotel şi au ieşit în stradă, au văzut mulţimea de oameni cum forfotea. Era o oră aglomerată, de vârf. Şi pe stradă şi pe trotuar lumea era în mişcare. Mulţi oameni se dovedeau a fi foarte grăbiţi. Claxoanele maşinilor se auzeau destul de des, amplificând zgomotul străzii. Magazinele erau deja deschise, iar alte prăvălii tocmai atunci ridicau obloanele. Prima grijă a lui Radu a fost să se ducă la maşină şi să verifice dacă totul este în ordine.

0 lăsase peste noapte în parcarea hotelului, care însă era amenajată cam în spatele acestuia. Seara când verificase încă o dată dacă este încuiată şi bine asigurată, l-a încercat un sentiment de teamă. Şi-a adus aminte de ceea ce îi spusese un vecin când a auzit că urmează să plece într-o excursie prin Ungaria. Vrând să facă pe interesantul şi să dovedească faptul că ştie multe, vecinul îi împuiase capul cu fel de fel de lucruri, Radu ajungând la un moment dat la concluzia că populaţia de acolo, din Ungaria, cum vede o maşină din România, mai ales cu număr de Bucureşti, o şi atacă, huiduind-o sau aruncând cu pietre asupra ei. Până acum nu li se întâmplase nimic din toate acestea. Dar, poţi să ştii? Poate peste noapte, acolo în parcare, mai ales că era nepăzită, s-o fi năpustit vreun nebun sau fanatic asupra ei. Regreta că nu şi-a luat prelata de acasă, dar şi aşa Dacia lui ar fi fost uşor de recunoscut că-i din România. A controlat cu atenţie. Totul era în ordine. Nimic din câte i s-a spus

şi din cauza cărora a dormit cu grijă. "Uite, domnule, cum exagerează şi mint unii oameni", şi-a zis Radu în gând, bucuros că maşina era intactă, că o găsise aşa cum o lăsase. Pentru micul dejun şi-au făcut planul că vor mânca "din traistă", undeva pe şosea, în drum spre Budapesta. Gata cu risipa. După cele întâmplate ieri, când nici n-au mâncat ca lumea, dar au trebuit să plătească o groază de bani, e cazul să se gândească mai mult la gologani, să-i cheltuiască cu măsură, cu toată grija. S-au urcat în maşină şi au plecat să mai viziteze oraşul, mai ales câteva mari magazine, unde nu putuseră intra ieri, întrucât la ora când ajunsese ei, erau deja închise. Veronica insista mult pentru aceste vizite în magazine, întrucât ieri văzuse în câteva vitrine ceva ce-i plăcea foarte mult. Nişte pantofi şi sandale.

Au intrat în mai multe magazine fără însă a cumpăra ceva. Şi-au propus ca în cazul când vor găsi ceva mai frumos şi mai ieftin pe unde urmează să mai meargă - Budapesta, Viena şi, poate pe la nemţi, dacă vor ajunge şi pe acolo -, să cumpere din oraşele ce le vor vizita. Dacă nu, atunci la înapoiere vor trece din nou pe la Debreţin să cumpere pantofii sau sandalele care-i făcuseră cu ochiul Veronicăi.

Vizitând şi privind cu mare atenţie tot ce vedeau pe străzi şi în magazine, Radu, dar mai ales cele două femei, au rămas cu o impresie foarte bună despre nivelul de trai, standardul de viaţă al ungurilor, împărtăşeau toţi convingerea că, din acest punct de vedere, românii sunt rămaşi în urma acestora, că vor trebui să treacă mulţi ani până când România va putea atinge acelaşi nivel de dezvoltare. Auziseră de multe ori că ungurii sunt buni gospodari, dar nu se aşteptaseră la aşa ceva. Amalia, care mai trecuse prin Ungaria şi avea o experienţă de aproape doi ani în Occident, a căutat să explice soţilor Dulgheru cum şi de ce ungurii sunt aşa cum sunt. Cei doi ascultau şi-i dădeau dreptate. Ceea ce văzuseră constituia dovada cea mai bună, argumentul cel mai puternic că ungurii sunt într-adevăr oameni muncitori, buni gospodari, buni negustori.

Umblând de colo până colo, intrând şi ieşind prin prăvălii şi magazine, urcând şi coborând scări, sute şi sute de scări, s-a făcut aproape ora unsprezece, i-a apucat foamea, aşa că s-au îndreptat spre maşină cu gândul să plece. Să iasă din oraş şi la primul popas să ia o gustare. Înainte însă de a ajunge la maşină, planul le-a fost dat peste cap. Undeva pe strada principală, nu

departe de hotelul unde dormise toată noaptea, au zărit o mică prăvălioară cu gustări. Un fel de bufet expres. Nu era mare, însă foarte curat şi totul bine aranjat. Înăuntru, câteva mese înalte, unele rotunde, altele pătrate. Afară ceva mai multe. Fiind cald şi frumos, cei câţiva clienţi aflaţi deja acolo îşi luau gustarea la mesele de afară. Se serveau crenvurşti şi cârnaţi proaspeţi. Atunci, pe loc, erau fierţi sau prăjiţi. Şuncă şi salam de diferite soiuri. Chiflele erau proaspete şi rumenite, calde, scoase, parcă, atunci, de la cuptor. Pe mesele albe, curate şi lustruite, se găseau şerveţele, sare, scobitori şi borcănaşe cu muştar. Fiecare se servea când şi cât poftea. Când a văzut Radu Dulgheru toate acestea, n-a mai rezistat tentaţiei. "Hai să mâncăm şi noi ceva. Măcar să gustăm, aşa, de poftă. Ce dracu, doar suntem la plimbare. Dacă nu gust un cârnat din aceştia roşcovani, am să mă gândesc tot timpul la prăvălia ăstuia, cum n-am să uit niciodată restaurantul ăla cu mâncarea lui din ardei".

În timp ce savurau la soare delicatesele ungureşti, cei trei români depanau impresii şi amintiri, multe cu adresă la felul de a fi al ungurilor. Primul a fost Radu Dulgheru care povestea cum, în armată fiind, a avut posibilitatea să audă multe lucruri urâte, pornite tocmai de la caracterul duşmănos al ungurilor faţă de români. Avusese noroc de un camarad de prin Ardeal. Timp de şase luni cât au fost în acelaşi pluton, acest băiat i-a povestit lucruri trăite de el şi părinţii săi printre ungurii din Ardeal. Ungurii sunt răi, câinoşi şi fără nici o consideraţie faţă de români, spunea mereu tânărul militar. Noi, în comparaţie cu modul în care au dus-o bătrânii noştri sub unguri, când Ardealul a fost sub ei, am dus-o şi o ducem bine. Pe vremea aceea au fost omorâţi zeci şi sute de oameni care nu aveau nici o vină, ca să nu mai vorbim de femeile, bătrânii şi copiii fără apărare. Se ajunsese în situaţia disperată ca oamenii să-şi lase casele şi tot avutul, plecând în lume de frica ungurilor, care umblau cu cuţitul la carâmbul cizmei şi-l scoteau omorând oameni din te miri ce pricină fără nici o însemnătate. Se ajunsese ca de teama măsurilor de maghiarizare a românilor, copiii să fie botezaţi cu nume latineşti care, se presupune, nu puteau fi schimbate. Marea majoritate a pruncilor din perioada aceea, şi mult timp după aceea, au primit numele de Romulus, Marius, Titus, Flavius. Era şi aceasta o formă de apărare. Pe el, pe fostul

camarad, îl chema Marius, Marius Cojocar şi era originar dintr-o comună din apropierea Clujului. Povestea că bunicul lui trecuse, în perioada anilor patruzeci, prin clipe grele, la un moment dat fiind nevoit să se ascundă de jandarmul ungur din comună, care, pe nedrept, căuta să-l aresteze. Era acuzat că el, bunicul lui Cojocar, ar fi pus foc unui conac boieresc de prin partea locului. Aflând de intenţia jandarmului, omul îşi făcuse undeva o ascunzătoare, retrăgându-se acolo ori de câte ori simţea pericolul. Într-o noapte, jandarmul, însoţit de un ajutor de-al lui, s-a aflat nu departe de ascunzătoare, înjurând de ciudă că nici de data aceea nu reuşise să pună mâna pe fugar. Înjura şi blestema, zicând la un moment dat că el tot nu se lasă până când nu va bea măcar o dată sânge de român. Aceste vorbe l-au înspăimântat aşa de tare pe acuzatul fără vină, încât acesta a plecat din sat şi a stat undeva ascuns până când adevăratul autor al incendiului provocat a fost identificat şi judecat. Marius Cojocar mai povestea că la el acasă şi acum se mai găseşte, printre hârtiile şi actele vechi rămase de la bunicul său, fugarul de altă dată, o ilustrată, cât o carte poştală, care l-a impresionat foarte mult şi pe care o va ţine minte cât va trăi. Nu putea spune când şi cine o tipărise, dar era clar că avea un scop propagandistic. Pe una din feţe era înfăţişată o scenă înfricoşătoare: trei bărbaţi slabi şi zdrenţăroşi erau înhămaţi la un plug cu două brazde bine înfipte în pământ: în spatele plugului, un bărbat care cu o mână ţinea plugul de coarne, iar cu cealaltă biciuia cei trei bărbaţi aflaţi pe post de animale de corvoadă, îndemnându-i să tragă brazda adâncă. În timp ce pe feţele celor trei înhămaţi se puteau citi suferinţa, chinul şi deznădejdea, pe chipul celui cu biciul în mână, ura, câinoşia şi bestialitatea erau tot atât de vizibile. Cei trei, după cum erau îmbrăcaţi, îi reprezentau pe românii, sârbii şi cehii care au fost şi se aflau sub ocupaţia maghiară. Cel de la coarnele plugului era un grof ungur îmbrăcat cu o tunică plină de fireturi şi brandenburguri, încălţat cu cizme înalte şi purtând pe cap o pălărie împodobită cu pene de cocoş.

Radu Dulgheru povestea ca şi când ar fi văzut şi el ilustrata aceea, şi poate ar mai fi zis ceva, dacă Veronica, nevastă-sa, nu l-ar fi tras de mânecă şi nu i-ar fi cerut să înceteze cu asemenea poveşti aici. Să se gândească că cineva l-ar putea auzi, cineva care ştie româneşte, şi atunci, iată,

imediat iese scandalul. Ceilalţi doi, Radu şi Amalia, i-au dat dreptate şi, uitându-se cu atenţie pe lângă ei, ca şi când abia acum realizau pericolul ce exista de a spune asemenea vorbe despre unguri chiar la ei acasă, au plecat la maşină.

Pe drum, mergând spre Budapesta, discuţiile privind răutatea şi dispreţul ungurilor faţă de vecinii lor latini şi slavi au fost reluate. S-au spus multe. Mai toate nu din cele trăite de ei, ci din cele auzite şi citite. Amalia însă a ţinut să spună ceva despre solidaritatea ce există între maghiari. Mai întâi despre faptul că ea a avut de multe ori prilejul să constate că maghiarii, indiferent unde se află, se ajută între ei ca nimeni alţii. Nici evreii nu se sprijină unii pe alţii aşa cum fac ungurii. La ei, la Botoşani, sunt mulţi evrei, sau mai bine zis erau, pentru că o parte au plecat din oraş şi chiar din ţară. Evreii se ajută reciproc până la un punct, apoi însă intervin invidia, gelozia, interesul personal sau de familie, de multe ori meschin, şi atunci se opresc. Se iau la ceartă, se bălăcăresc. Ungurii însă, nu. Ei calcă în picioare orice ca să se ajute unii pe alţii. O vecină de-a ei, judecătoare la Botoşani, îi povestea cum un judecător de acolo, ungur la origine, se prezenta întotdeauna la tribunal într-o ţinută vestimentară în aşa fel aranjată încât scotea în evidenţă drapelul unguresc. Culorile cămăşilor, cravatelor şi a batistelor erau astfel alese şi combinate încât demnul judecător ajungea la tribunal cu drapelul naţiei lui afişat. Deşi se atrăsese de mai multe ori atenţia, omul nu s-a dat pe brazdă. Din contră, a spus că-i hotărât s-o ţină aşa până când se va aproba transferul la un tribunal din Transilvania, unde are familia, prieteni şi cunoscuţi. Tot de la vecină, Amalia aflase că judecătorul în cauză era părtinitor cu toţi inculpaţii de origine maghiară, indiferent de abaterile de care se făceau vinovaţi. Au fost procese prelungite, muşamalizate şi încheiate de acest judecător în mod ciudat, fără nici o bază şi justificare legală. Atenţionat şi chiar avertizat, judecătorul cu pricina a spus că nu-i adevărat, că totu-i bârfă şi calomnie, că el poate dovedi cu acte, martori şi avocaţi că totul a fost judecat şi soluţionat în spiritul legii. Cei de la tribunalul local au încercat să-l înlăture pe judecătorul maghiar, sesizând Bucureştiul de toate matrapazlâcurile pe care acesta le făcea. Totuşi n-au reuşit nimic pentru că celor de la centru le-a fost teamă că problema va putea fi interpretată altfel, se va spune că se iau măsuri discriminatorii, şoviniste. S-a făcut

recomandarea de a se sta de vorbă cu fanaticul judecător maghiar pentru a-l convinge că ceea ce face nu-i bine. Şi în Germania, unde a stat cât a stat, Amalia a avut prilejul de a se convinge că maghiarii sunt de o solidaritate rar întâlnită. Chiar de invidiat. Acolo, pe unde a fost ea, maghiarii se cunoşteau toţi între ei, se vizitau, purtau corespondenţă, se ajutau reciproc în fel şi chip. Aveau chiar o organizaţie locală a lor, iar conducerea acesteia ţinea o legătură permanentă cu alta mai mare, superioară. Organizau întâlniri prilejuite de aniversări şi alte evenimente. Ei, ungurii, ştiau întotdeauna ce se întâmplă în ţara lor. Lăsau impresia că erau ajutaţi chiar de către autorităţile şi oficialităţile de la Budapesta.

Continuând să facă o comparaţie cu ungurii, Amalia spunea cu amărăciune în glas că românii nu sunt nici pe departe aşa de uniţi. Ea a trăit într-o nedorită şi dureroasă singurătate, deşi auzise că în localitatea unde se stabilise se aflau şi alţi români sosiţi acolo cu mult înaintea ei. Nu mulţi, dar erau. N-a cunoscut şi nici n-a întâlnit pe nici un alt român. N-a întrebat-o nimeni de ce a venit acolo, cum o duce şi ce are de gând să facă. Numai când i-a sosit cuţitul la os şi s-a dus la consulul ambasadei a început să se mai intereseze câte cineva de soarta ei. Dar atunci era prea târziu.

Văzând că discuţia alunecă pe o pantă ce avea să răscolească cumnatei sale amintiri neplăcute, chiar dureroase, Radu Dulgheru a intervenit şi a rupt firul discuţiei, spunând: "într-adevăr, românii ar trebui să fie mai uniţi, indiferent unde se află. Iată, de pildă, acum, noi vom trece prin trei ţări, dar nu avem nici măcar o adresă, nici nu nume. In mod sigur, sunt mii şi mii de români în Ungaria, în Austria şi-n Germania, dar, uite, nimeni nu ne-a spus cui să ne adresăm dacă avem nevoie de un ajutor în caz de boală, accident sau dacă, Doamne fereşte, se întâmplă ceva şi mai grav. La noi se merge pe ideea ca fiecare să se descurce cum ştie, cum poate. Alte naţii, însă, printre care se numără şi ungurii, altfel privesc aceste lucruri. N-avem decât să recunoaştem că aşa e bine şi să spunem: "Bravo lor".

Vizita la Budapesta a durat două zile. Toţi erau încântaţi de ceea ce vizitaseră şi văzuseră. Cele două femei, mai ales Veronica, ar mai fi vrut să intre în câteva magazine, dar Radu s-a opus, zicând că ar fi mai bine ca ei să-şi dozeze în aşa fel

timpul şi banii încât să poată ajunge şi în Germania. Vor mai vizita ce-i de vizitat în Ungaria la întoarcere.

S-a plecat în Austria. Soţii Dulgheru au fost şi mai entuziasmaţi de ceea ce au văzut acolo. "Viena este un muzeu în aer liber", spunea mereu Radu Dulgheru, încântat de monumentele pe lângă care au trecut, palatele pe care le-au vizitat, grădinile publice, parcurile şi străzile prin care şi pe care s-au plimbat. De cum s-au înscris pe şoseaua ce duce spre Viena, Radu şi-a dat seama că va întâlni o lume cu totul alta: mai civilizată, mai organizată şi mai bine pusă la punct. El, ca inginer în domeniul construcţiilor urbane de tot felul, era tentat să treacă totul prin filtrul cunoştinţelor sale de specialitate, să facă aprecieri folosind termeni ce-i sunt familiari. Era şi firesc. Când s-a văzut cu Dacia pe şosea, a simţit că parcă maşina merge mai bine: nu mai avea întreruperi, nu mai trepida. Devenise şi mai silenţioasă, iar la curbe şi viraje efortul părea mai mic. Marcajul şoselei în culoarea galbenă părea şi el mai vizibil, mai clar, dădea arterei pe care circulai un aspect general plăcut, simţeai parcă şi mai mult obligaţia de a circula corect, fără "mici şi neînsemnate abateri", cum obişnuiau unii din ţară să spună. Şi încă ceva: curăţenia drumurilor şi felul în care erau întreţinute te obligau să acorzi toată atenţia şi maşinii tale, autovehiculului cu care circuli. Gândindu-se că maşina sa nu-i spălată de multă vreme, că nici vopseaua nu-i uniformă, rămasă aşa de la ultimul accident, şi că la locul de parcare mai întotdeauna lasă pete de ulei, Radu Dulgheru simţea un sentiment de jenă. Se uita în dreapta şi stânga şi-şi dădea seama ce mare diferenţă este între lumea de unde vine şi lumea în care a intrat. Seara târziu, când s-a lăsat întunericul, iar peste întregul oraş s-a revărsat lumina artificială, rodul civilizaţiei umane, Radu a fost şi mai impresionat de Viena. Auzise el multe despre acest oraş, dar ce vedea acum depăşea cu mult aşteptările sale. Străzile, trotuarele, magazinele cu vitrinele lor, imobilele mari sau mici şi toate câte îl înconjurau îşi aveau locul lor precis şi bine ales într-un tablou feeric fără margini. Pe el nu-l interesau şi nici nu-l deranjau preţurile mari, astronomice din vitrine. Ştia că nu se poate apropia de ele, nici măcar să cumpere o cât de mică amintire. Pe el l-a frapat curăţenia, ordinea lucrurilor, frumuseţea lor, grija şi strădania, poate chiar obsesia oamenilor de a le păstra şi a le apăra. Nu, poate nu-i

vorba de o obsesie ci, privindu-i cum se mişcă şi cum se comportă, îţi dai seama că toate acestea se contopesc, formând, constituind de fapt atitudinea lor de ansamblu faţă de tot ce-i înconjoară.

Singurul loc unde Radu a găsit ceva care s-ar putea spune că iese oarecum din acest tablou frumos şi distonează cu ansamblul general al Vienei a fost Prater-ul. "Cam cum era pe la noi Târgul Moşilor", a spus el. "Păstrând totuşi proporţia", a replicat imediat Amalia. "Aşa este", a spus la rândul său Veronica, începând să înşire ceea ce aici nu se vedea: praf, gunoaie, mizerie, improvizaţie, lipsă de gust şi igienă, golani, derbedei, escroci cu "uite marca, nu e marca", ţigani şi ţigănci cu "ia seminţe, neamule, ia bomboane agricole...".

Aici, la Prater, au avut norocul să întâlnească şi un român. Un negustor. De fapt o fată care vindea crenvurşti, trădându-şi singură originea. În momentul când Veronica a vrut să dea un rest cuiva, încurcându-se în monede, a auzit pe cineva zicându-i: "Aceea e de cinci, cealaltă e de doi". Aşa a început discuţia aflând că fata, originară din Timişoara, a plecat de mai mulţi ani din ţară şi, după câtva timp petrecut în Iugoslavia, a trecut în Austria. Acum lucrează la un patron de restaurante. Câştigă suficient, chiar binişor, dar o omoară singurătatea. De aceea nici nu poate tace când aude pe cineva vorbind româneşte.

Trei zile au stat în Austria vizitând Viena şi alte câteva oraşe pe care le-au întâlnit în drum spre Germania. Tot timpul cât s-au aflat în Austria şi Germania s-a mâncat "din traistă", exceptând micile favoruri pe care şi le-au făcut uneori, mâncând câte un sandviş, un cârnăcior sau câte o pizza. Prea le lăsa gura apă. Nu puteau rezista şi scoteau banii din buzunar. De două-trei ori au băut şi câte o halbă cu bere. "Foarte bună berea, dar scumpă pentru buzunarele noastre", a spus, tot de atâtea ori, Radu, uitându-se cu jind în fundul halbei golite. În cea mai mare parte banii s-au dus pe cazare. S-au oprit mereu la hoteluri modeste, dar curate şi liniştite. Radu şi Veronica au încercat şi alte combinaţii, dar Amalia a spus că după ce petrece ore întregi în maşină, iar apoi o ia pe jos până nu mai poate, trebuie să se odihnească în pat. Ea nu vrea să aibă probleme cu inima care, şi aşa, parcă, a început s-o înţepe din ce în ce mai des. Nu spune şi nu plânge de câte ori o doare şi o jenează câte ceva, pentru că nu vrea să-i indispună, dar altfel...

Aşa era. Amalia simţea că ceva nu este în ordine cu sănătatea ei. Se simţea lipsită de putere. Erau momente când parcă nu mai avea nici un fel de vlagă. Oboseala drumului? Lipsa unui program ordonat şi bine echilibrat? Solicitarea şi suprasolicitarea la care-l supusă de când a plecat de acasă? Emoţiile de tot felul prin care trece? Ea, ca profesoară la Botoşani, ducea o viaţă mai liniştită, program bine ordonat, griji puţine şi mărunte, solicitări echilibrate. Se pare că Radu şi Veronica nici n-au observat că ea caută mereu să se aşeze. Chiar şi prin muzeele prin care au intrat, ea nu ezita să se aşeze pe câte o bancă dacă aceasta se ivea în cale.

Acestea sunt şi motivele pentru care Amalia a insistat ca excursia lor în Germania să nu fie mai lungă de o zi. Practic, aceasta a fost chiar mai scurtă. S-a trecut graniţa în jurul orei zece şi s-au înapoiat în Austria după-amiază, pe la şapte. Soţii Dulgheru s-au şi bosumflat din cauza insistenţelor venite din partea Amaliei, care dorea chiar să nu mai meargă în Germania. Ea ar fi dorit să mai stea o zi - două în Austria şi Ungaria, după care să se îndrepte spre casă. Presimţea ceva? Ştia că o pândeşte o nenorocire? Pe ea sau pe cei doi care aveau să trăiască întâmplări şi momentele unice în felul lor?

Sora şi cumnatul n-aveau de unde să ştie ce-i în sufletul Amaliei, pentru că nici ea nu spunea totul. Nu vorbea prea mult. Pe de o parte, pentru că aşa-i era caracterul, nu-i plăcea să fie compătimită şi nici dădăcită, tratată ca un suferind. Iar pe de altă parte, pentru că nici nu dorea să-i îngrijoreze, să-i pună în situaţia de a întrerupe şi scurta astfel excursia. Prea mult se zbătuseră, prea mult şi-au dorit şi s-au pregătit pentru această ieşire în exterior. Şi apoi, în afară de toate acestea, ea fusese rugată să meargă în această excursie pentru a-i ajuta şi nicidecum pentru a-i stingheri şi împiedica. Cunoştinţele ei de limbă germană şi experienţa pe care o avea în exterior au cântărit mult în hotărârea celor doi de a o invita şi de a o lua cu ei. Într-adevăr, le-a fost de folos, dar acum, iată, fără voia ei, ceva neplăcut a apărut. Trebuia să se grăbească spre casă.

Neştiind practic despre ce este vorba şi ce anume se întâmplă cu Amalia, seara, la întoarcere din Germania, soţii Dulgheru n-au mai răbdat în ei şi au început reproşurile. Discuţiile pe un ton ridicat au degenerat în ceartă. Au acuzat-o mai întâi de egoism, afirmând că dacă ea a stat aproape doi ani

în Germania, acum nu se mai gândeşte că şi alţii ar vrea să viziteze această ţară. Nu era păcat să facă atâtea pregătiri şi să parcurgă atâta drum, numai pentru câteva ore cât s-a aflat în Germania? Amalia nu poate fi atât de egoistă şi lipsită de înţelegere. Nu se aşteptau la o asemenea atitudine din partea ei. Este total nerecunoscătoare faţă de gestul lor de a o invita să meargă cu ei cu maşina, fără s-o coste nimic. Probabil că ea nu ştie cât au alergat ei prin Bucureşti, la câte uşi au bătut, câţi bani au cheltuit şi câte cadouri au dat pentru a pune la timp mâna pe paşapoarte şi a obţine ceva valută. Dacă ştiau că asta-i va fi recunoştinţa, se lipseau. Luau pe altcineva în maşină. Un coleg cu nevasta sau un prieten, că, slavă Domnului, erau destui amatori. Cine nu vrea, în condiţiile de astăzi, să facă o excursie în Ungaria, Austria, Germania cu maşina altuia ? Cine n-ar fi amator de o asemenea plimbare fără nici o obligaţie? Mulţi, chiar foarte mulţi...

Radu era mai temperat. În schimb, Veronica după ce bătuse toba la toţi colegii, prietenii şi cunoscuţii că pleacă în Ungaria, Austria şi Germania, nu mai contenea cu reproşurile. Păcat de concediul luat şi stricat, de alergătura şi cheltuielile făcute. Aducând şi repetând reproşuri după reproşuri, Veronica începuse să pomenească şi de lucruri neplăcute, mai vechi, peste care sora ei, Amalia, credea că s-a aşternut de mult uitarea, pentru totdeauna. Amalia a fost mereu convinsă că Veronica, fiind şi o altă fire, a avut mai mult noroc în viaţă decât ea, dar niciodată n-a invidiat-o. Atunci însă când ea s-a măritat cu Hans, Veronica a pizmuit-o, gândindu-se că i-a căzut norocul din cer. Cât ea a stat în Germania, Veronica s-a supărat de multe ori, reproşându-i că nu-i dă, că nu-i trimite de acolo mai nimic. Chiar şi atunci când i-a adus sau i-a trimis câte ceva, Veronica a fost nemulţumită, zicând că-i puţin, că nu-i de calitate. Mereu se certau, dar supărarea nu dura mult. Ca două surori bune, se împăcau repede, îmbrăţişându-se şi sărutându-se spre bucuria părinţilor. Acum, aici, departe de casă, iar au găsit motiv de ceartă, Veronica aducând în discuţie lucruri de care Amalia n-ar fi vrut să-şi mai aducă aminte niciodată. Mai ales că sfârşitul cu Hans a fost aşa de trist şi de dureros.

Cearta a durat mult în micuţul hotel austriac situat cam la şaizeci de kilometri de graniţa Austriei cu Germania. Până la urmă a trebuit să intervină Radu pentru ca disputa dintre cele

două surori să înceteze. Când Amalia s-a retras în camera sa, tremura toată, nu avea astâmpăr, nu-şi găsea locul. Trăia o încordare prin care nu trecuse niciodată. Inima n-o mai înţepa ca altădată, ci o durea îngrozitor. A făcut o baie caldă, sperând că se va destinde, că-şi va regăsi liniştea. Când a ieşit însă de sub duş, a simţit că leşină. S-a aşezat încet, încet pe pat, sperând că totul vine de la apa prea fierbinte şi aburul ce se formase. Aşa a dormit până dimineaţa, când Veronica a bătut la uşa ei, spunându-i să se grăbească. "Radu aşteaptă jos la maşină", a zis ea fără a aştepta să se deschidă uşa.

În ziua ce a urmat, vremea a fost parcă şi mai frumoasă. Amalia regreta în sinea sa că se certase cu surioara ei. Regreta că nu a acceptat ideea de a colinda cu Radu şi Veronica încă o zi sau două prin Germania. O încerca un sentiment de vinovăţie pe care nici ea nu şi-l putea explica. Se întreba că dacă nu cumva ar fi mai bine să le vorbească celor doi despre slăbiciunile şi durerile ei, mai ales cele pe care le-a simţit aseară după ce a rămas singură. Atunci, în mod sigur, va fi înţeleasă şi iertată, nu va mai fi considerată o mofturoasă şi o capricioasă.

Dar nu, mândria n-a lăsat-o nici de data aceasta să scoată o vorbă. S-a hotărât însă ca imediat după ce vor trece graniţa şi se vor afla în ţară să le spună totul.

Va rezista oare Amalia până atunci ?

De data aceasta, pe drumul de întoarcere, frumuseţea Austriei n-a mai fost receptată de Amalia sub nici o formă. Era obsedată de un singur lucru: să ajungă cât mai repede acasă. A vrut să împărtăşească surorii şi cumnatului acest gând, însă, de câte ori a încercat, tot de atâtea ori a şi renunţat. N-a avut curajul şi nici tăria să le spună ceva în acest sens de teamă să nu-i supere iar şi astfel scandalul să reînceapă. N-ar fi vrut în ruptul capului ca discuţiile avute cu Veronica în motelul unde poposiseră peste noapte să se repete. N-ar mai rezista s-o audă spunându-i câte i-a spus atunci. N-o văzuse şi n-o auzise niciodată aşa de pornită şi de dezlănţuită împotriva ei. Parcă i-ar fi fost cel mai mare duşman de pe lumea aceasta.

Aşadar, a lăsat lucrurile să decurgă precum au considerat cei doi. Radu, fără a se consulta cu cineva, a hotărât că, oricum, intrarea în ţară se va face nu pe unde au ieşit, adică pe la Oradea, ci pe la celălalt punct de graniţă, pe la Arad, respectiv pe la Nădlac. Aceasta presupunea parcurgerea unui traseu şi

mai lung prin Ungaria. Privind pe hartă, trebuiau deci să se deplaseze în jos, ceea ce îi obliga să parcurgă o mulţime de kilometri printre unguri. Radu şi Veronica încă mai aveau bani româneşti necheltuiţi şi ar fi vrut să scape de ei. În Germania nu avuseseră timp de cumpărături, iar în Austria toate erau extrem de scumpe, aşa că singura şi cea mai bună posibilitate de a cheltui banii rămăsese Ungaria. Banii româneşti erau uşor de plasat şi de cumpărat se găseau multe. Piaţa de aici le oferea, şi lui Radu şi Veronicăi, şansa de a-şi onora listele de cumpărături pe care le aveau cu ei şi care rămăseseră încă aproape intacte.

Au trecut din nou prin Budapesta, dar, după ce s-au vizitat câteva puncte turistice marcate pe o hartă procurată de la un hotel şi au făcut ceva cumpărături, au pornit-o spre Seghedin. Traseul ce avea să fie parcurs a fost astfel calculat şi împărţit încât, după încă o noapte în Ungaria, să poată ajunge, indiferent cât va fi de târziu, la Nădlac. Oricum, vor face în aşa fel ca următoarea noapte să doarmă în România. Vestea primită şi gândul ce începuse să se înfiripe în mintea Amaliei o bucurau, îi dădeau speranţe că în curând va fi acasă. Se săturase şi de străinătate, şi de tovărăşia celor doi.

Era după-amiază. Radu a mai consultat încă o dată harta şi au plecat la drum. S-au discutat multe. Desigur, în primul rând, despre ce au mai văzut şi cumpărat. Au numărat banii ce le-au mai rămas şi au calculat ce ar mai putea să cumpere cu ei. Veronica regreta că n-au mai putut trece din nou pe la Debreţin. Îi rămăsese gândul la pantofii pe care-i văzuse acolo şi pe care ar fi vrut să-i aibă. Acum îl bombănea pe Radu pentru că n-o lăsase să-i cumpere atunci când i-a probat şi a văzut că-i vin foarte bine.

Au rulat până când au găsit un loc mai retras de la şoseaua principală, tocmai bun pentru picnic. Au întins o pătură şi au scos sacoşele cu de-ale mâncării: conserve, borcane, tacâmuri. Veronica începuse să reproşeze, ştia ea cui, faptul că atunci când s-au pregătit de plecare n-a fost lăsată să mai pună încă câteva conserve în bagaje. Numai câteva dacă mai punea, le-ar fi ajuns exact pe toată perioada de deplasare şi, poate, ar fi economisit şi mai mulţi bani, putând cumpăra cu ei ceva mai de folos decât să-i cheltuiască fără rost pe mâncare.

Amalia a intervenit spunând: "Lasă, Veronica, a fost bine cum a fost. Mâine suntem acasă şi cu asta s-a terminat". "S-o fi

terminat pentru tine", i-a replicat sora, săgetându-o cu privirea şi continuând cu reproşuri directe la adresa Amaliei. Replica a fost ca o scânteie care a sărit într-un butoi cu pulbere. Explozia s-a produs imediat. Cearta între cele două surori, femei cu caractere diametral opuse şi destine cu totul diferite, s-a pornit şi s-a amplificat până în momentul când s-a produs deznodământul. Un deznodământ tragic, pe care poate nici Dumnezeu nu l-ar fi dorit, dacă admitem că el este întotdeauna de partea celor buni şi drepţi. De cele mai multe ori însă viaţa a dovedit că nu-i aşa. În timp ce oamenii buni şi drepţi au de suportat necazuri şi nenorociri, cei răi şi puşi mereu pe nelegiuiri de tot felul au noroc. Ei sunt sănătoşi, toate le merg bine, câştigă la loterie, n-au probleme de nici un fel. Puţin le pasă lor de ce zice lumea despre ei.

Ca să nu mai asculte la cearta celor două surori, Radu s-a dus în liziera de salcâmi din apropiere. Când s-a întors, încheindu-se la pantaloni, a văzut, de la distanţă, că Veronica sta aplecată asupra Amaliei. Pe măsură ce se apropia, distingea mai uşor şi mai clar poziţia celor două femei. Amalia stătea întinsă pe pătură, iar Veronica, alături de ea, spunea ceva şi gesticula precipitat. Radu şi-a zis în sinea lui: "Astea tot n-au terminat cu cearta" şi şi-a continuat mersul cu gândul să le-o taie categoric, cerându-le să înceteze imediat. Când a ajuns însă acolo, a constatat că era vorba de cu totul altceva. Amalia stătea perfect întinsă cu faţa în sus. Avea ochii larg deschişi şi privea cerul fără să clipească. Era transpirată. Pe faţă îi apăruseră broboane mari şi dese de sudoare, mai ales pe frunte, prelungindu-se în jos şi oprindu-se în şuviţele de păr, de acum ude de câtă transpiraţie se adunase în ele. Veronica o ştergea mereu şi-i făcea vânt cu prosopul. Un prosop murdar pe care mâncaseră şi-l folosiseră la împachetatul unor farfurii, ca să nu se spargă. O ştergea de transpiraţie şi-i vorbea mereu, dar Amalia nu spunea nimic. Nici ochii nu-i mişca, rămăsese cu ei fixaţi undeva, într-un punct cunoscut numai de ea.

Întrebând ce s-a întâmplat, Radu s-a aplecat şi el asupra Amaliei. În această poziţie a văzut mai bine şi chipul nevestei lui. Albă la faţă, tremurând şi ea toată, încerca să spună ceva. Să răspundă probabil întrebărilor lui. Nu, Veronica nu era preocupată de întrebările bărbatului său. Ea continua să se adreseze Amaliei, care, nimeni nu ştie de ce, privea mereu spre

o ţintă necunoscută şi tăcea. Pe faţa Veronicăi se citea frica, spaima de ce vede şi, desigur, de necunoscut. Fără să mai aştepte răspunsul de la nevastă-sa şi fără a mai pune întrebări, Radu s-a dus repede la maşină, luând trusa de prim-ajutor. Era prima dată de când avea maşina şi şofa că făcea apel la cutia cu semnul crucii roşii pe ea. S-a înapoiat lângă cele două femei, găsindu-le în aceeaşi poziţie. S-a aşezat în genunchi, scotocind prin cutie. Realizând ce se întâmplă şi intuind pericolul ce există, Radu şi-a pierdut şi el sângele rece. Se întreba cu voce tare, aşa ca să-l audă şi Veronica, ce anume ar fi bun din câte are el în trusa medicală a maşinii pentru a o salva pe Amalia. Aspirine, antinevralgice, piramidon, feşe, spirt. Veronica le-a privit şi ea. Imediat şi-a dat seama că tot ce-i acolo nu ajută la nimic. "Altceva n-ai ?", a zis ea la un moment dat, fulgerându-l pe Radu cu privirea. "Zi ceva, fă ceva, nu te uita ca un bou la mine. Tu eşti de vină, idiotule. Şi-am spus eu să n-o luăm pe fandosita asta cu noi, că numai necazuri o să avem cu ea. Na, ce ne facem acum ?"

Radu n-a răspuns, n-a zis nimic. Căuta să vorbească şi el cu Amalia, să obţină un cuvânt de la ea. O prindea de câte o mână şi o masa pe la încheieturi, mişcându-i-o într-un fel ce putea fi luat drept respiraţie artificială, dar în acelaşi timp şi o modalitate de a vedea dacă Amalia mai are viaţă în ea. Mâna Amaliei nu opunea nici un fel de rezistenţă. Era moale. Devenea din ce în ce mai moale, lipsită parcă de viaţă. A sosit clipa când Radu n-a mai simţit căldura mâinii. Din contră, aceasta s-a răcit brusc şi a devenit mai grea. Ridicând-o uşor şi lăsând-o apoi liberă, mâna cade ca un bolovan, ca orice obiect greu. Încearcă să-i ia pulsul. Este prima dată în viaţa lui când face aşa ceva. Nu reuşeşte. Poate nu găseşte ce trebuie să găsească. Amalia fiind o fiinţă mai plinuţă, grăsuţă chiar, arterele ei sunt mai greu de găsit. Mai încearcă o dată, dar şi de data aceasta fără nici un rezultat.

Veronica continuă s-o maseze şi ea pe sora ei, înspăimântată la gândul că o nenorocire se apropie, dacă nu cumva chiar s-a şi produs. N-a ştiut, niciodată n-a ştiut că Amalia, sora ei, este de o aşa mare sensibilitate. Atât de sensibilă încât să se îmbolnăvească de inimă şi de aici să se tragă până şi moartea. "Te rog, iartă-mă. Iartă-mă, te rog", spunea ea mereu, privind-o pe Amalia drept în ochi. "N-am vrut,

n-am crezut că se va întâmpla aşa", continua Veronica, plângând şi suspinând, întinse mâna să-şi mângâie sora, dar cum a atins-o, un fior a străpuns-o prin tot corpul. A simţit şi ea răceala pe care o simţise Radu cu câteva momente mai devreme, dar n-a avut nici curajul şi nici tăria să spună ce crede, să rostească un fapt, o realitate tragică.

Momentele de disperare au trecut. Ireparabilul s-a produs. Nimeni şi nimic nu mai poate schimba situaţia, dar există totuşi, trebuie să existe o ieşire. Trebuie făcut ceva. Şi Radu, şi Veronica sunt ferm convinşi că în toată lumea asta nu există oameni mai nenorociţi precum sunt ei în clipele de faţă. N-au citit şi nici n-au auzit de un caz sau de o întâmplare mai nenorocită ca asta de care au avut ei parte. Au mai auzit, într-adevăr, de necazuri întâmplate în timpul excursiilor, dar de alt gen. De spargerea unor autoturisme sau chiar de furtul acestora, de accidente cu răniţi şi morţi în situaţiile de felul acesta treaba se rezolvă foarte repede şi foarte simplu. Te duci la organele de poliţie şi anunţi cele întâmplate. Acestea vin la faţa locului, fac constatări şi încheie documente. Rapid sau mai puţin rapid, pe bază de declaraţii, măsurători şi fotografii, prin expertize sau contra-expertize, de multe ori recurgându-se şi la reconstituiri, se stabilesc vinovaţii. Aceştia, cum e şi firesc, trebuie să tragă şi ponoase. În cazul lor însă... Unde să se ducă şi cui să spună cele ce s-au întâmplat? Cine-i crede pe ei? Cum pot dovedi că spusele sau declaraţiile lor corespund adevărului? În mod cert se va stabili, prin expertize medico-legale, că Amalia a murit de inimă, dar ei n-au ştiut niciodată că aceasta a fost bolnavă de aşa ceva. N-au auzit-o niciodată văitându-se sau spunând că-i suferindă. De tratament, nici atât. Radu o întreba pe Veronica dacă nu cumva ea, ca soră, a ştiut ceva mai multe. Aceasta însă a dat din umeri zicând că habar n-a avut. În afară de nişte înţepături de care, parcă, ar fi vorbit cândva, nu auzise şi nu ştia nimic. Amalia era o fire aşa de închisă în această privinţă, încât nici ei, ca soră, nu i-a vorbit. Nici pe bătrâni nu i-a auzit vreodată vorbind despre boala Amaliei. Ea, Veronica, este sigură că nici maică-sa n-a ştiut că fata ei suferă de inimă.

Ce-i de făcut? Iată o întrebare pe care soţii Dulgheru şi-o puneau mereu, fără a găsi însă un răspuns. Rămaşi aici, printre străini, la marginea unei şosele şi lângă o lizieră de salcâmi, le

treceau prin cap fel de fel de întrebări. Se uitau la moartă şi nu le venea să creadă că ceea ce s-a întâmplat este tragicul adevăr. Radu tot credea că-i un coşmar de care acum - acum or să scape, se vor urca iar toţi trei în maşină şi vor pleca mai departe. Veronica, la rândul ei, avea momente când spera că totul nu-i decât o închipuire, un vis provocat de spaima şi gândurile sale năstruşnice care au cuprins-o din momentul când Amalia, punând mâna pe inimă, s-a lungit pe pătură spunând: "Mi-e rău, cred că am să mor". Aducându-şi aminte de aceste cuvinte, ultimele pe care Amalia le-a rostit, Veronica a tras concluzia că sora ei ştia mult mai multe despre boala care o măcina. Ştia deci că-i bolnavă de inimă. Şi încă aşa de grav încât, iată, doar a apucat-o criza şi şi-a dat seama că s-ar putea să moară. Dar de ce n-o fi spus ? De ce o fi lăsat lucrurile aşa, fără să-şi ia măsuri de apărare ? Ar fi trebuit să se păzească, să se trateze, să-i prevină pe cei de lângă ea şi din jurul său. Uite deci că ştia, dar a tăcut...

Tot gândind în felul acesta, Veronica se înciuda şi mai mult. A mers până acolo încât i-a trecut prin cap şi gândul că Amalia a făcut intenţionat ce a făcut, aşa ca să le creeze lor probleme, să-i bage în bucluc. Dacă ştia că-i aşa de bolnavă, de ce n-a rămas acasă ? Doar ştia că pe un drum aşa de lung, fără cazare şi masă asigurate, nu va fi uşor. Sau măcar să fi spus ce probleme are şi atunci, în mod sigur, nici ea şi nici Radu n-ar mai fi zis: hai cu noi. Ar fi lăsat-o acasă la Botoşani, lângă mama şi tata, să-şi facă vacanţa ei de profesoară în linişte.

Încet, încet, Veronica a început să-i împărtăşească şi lui Radu din gândurile ei. Acesta-i da dreptate şi, pe ici şi colo, chiar le stimula. Mergând pe această pantă, şi unul, şi celălalt simţeau parcă o diminuare a vinovăţiei lor. Şi astfel nu le-a fost greu să ajungă la concluzia că, de fapt, ei n-au nici o vină. De altfel şi doctorii vor confirma că Amalia a decedat subit, din cauza unui atac de cord. Mai mult, nu există nici o probă care să dovedească faptul că ei au ştiut de boala Amaliei şi că, în consecinţă, pot fi acuzaţi că n-au îngrijit-o. În primul rând, ea trebuia să se îngrijească şi apoi, în mod sigur, dacă ei ar fi ştiut că-i suferindă, n-ar fi invitat-o să-i însoţească în această excursie.

Convinşi în cele din urmă că ei n-au nici o vină şi că, orice s-ar spune, ea, moarta, este vinovatul principal, Radu şi

Veronica au hotărât să facă tot ce vor putea pentru a o duce acasă. Aşa moartă. Măcar până la graniţă şi acolo vor vedea ei ce-i de făcut mai departe.

Hotărârea fiind luată, soţii Dulgheru, biruind frica, repulsia şi orice aversiune instinctivă pe care o putea provoca omului normal un cadavru, de acum rece şi înţepenit, s-au apucat de treabă. O treabă urâtă, macabră, dar care trebuia făcută. Au scos păturile şi au înfăşurat cadavrul cu ele, legându-l bine cu sforile şi chingile de bumbac şi cânepă pe care Radu le purta cu el în maşină pentru orice eventualitate. Tot ce a aparţinuse Amaliei - geantă, acte - au fost puse în pături, alături de cadavru, pentru ca nimic să nu trădeze prezenţa celei de a treia persoane. Acest colet lung şi rotund, care arăta ca un covor înfăşurat cu grijă, a fost aşezat pe banca din spate. Cum Amalia de felul ei nu era prea înaltă, instalarea "coletului" în spatele maşinii n-a fost o treabă grea.

Până la lăsarea nopţii mai era încă timp. Poate chiar două ore. Soţii Dulgheru s-au urcat în maşină şi au pornit la drum. Au mers tăcând. Fiecare cu gândurile lui, dar, în mod sigur, acestea nu puteau fi decât la cele ce li se întâmplase cu puţin timp în urmă şi la coletul din spate. Radu conducea crispat. Drumul era bun. Şosea asfaltată, ca toate drumurile din Ungaria, chiar dacă-i vorba de cele secundare. Se circula fără nici un fel de probleme, pentru că traficul era destul de lejer. Doreau să ajungă cât mai aproape de graniţă. Consultase deja de mai multe ori harta, calculând de fiecare dată tronsoanele ce aveau să fie parcurse. În final, s-a ajuns la concluzia că orice ar face tot nu vor putea ajunge în ţară fără a mai face vreun popas. De aceea au hotărât să mai meargă două-trei ore, iar apoi să se oprească undeva pentru odihnă şi refacere. A doua zi, cât mai de dimineaţă, vor porni din nou la drum şi în mod sigur vor ajunge la graniţă, vor putea trece frontiera înainte de a se lăsa iarăşi întunericul. Radu Dulgheru calculase de mai multe ori traseul şi timpul, fiind ferm hotărât să facă tot ce-i stă în putinţă pentru a ajunge la vamă cât mai repede. Încerca să-şi imagineze cam cum vor decurge lucrurile la vamă, după ce va explica grănicerilor necazul ce s-a întâmplat. Doamne, ce va fi acolo, ce zarvă, ce agitaţie. Anchete, cercetări, poliţie, procuratură. Vor fi întocmite acte peste acte. Precis că şi el, şi nevastă-sa vor fi supuşi unor interogatorii fără sfârşit. Vor avea loc poate chiar şi

confruntări. Toate acestea, pe lângă explicaţiile ce vor trebui să le dea celor de acasă, autorităţilor, socrilor. Atunci Veronica va trebui să spună cât mai exact, cu de-amănuntul, ce şi cum s-a întâmplat, dar până atunci...

Radu ţinea strâns volanul şi din când în când mai împărtăşea nevestei sale câte o frântură din gândurile ce-l frământau. Aceasta amuţise, devenise stană de piatră. Nu scotea nici o vorbă, nu se mişca. Parcă îi era teamă să nu trezească mortul din spate. La un moment dat chiar s-a gândit dacă nu cumva s-au grăbit împachetând-o şi legând-o pe moartă fedeleş. Poate Amalia nici nu fusese moartă cu adevărat şi, iată, ei s-au şi grăbit s-o bage în pături, s-o strângă bine în sfori şi chingi fără o posibilitate de mişcare. Dacă trăia şi, ca prin minune, moarta ar fi vrut să facă vreo mişcare, nu putea, n-avea cum. Nici măcar să respire nu putea, pentru că Radu, folosind şi de saci de plastic, înlăturase şi această posibilitate de a reveni la viaţă. Stăpânită de asemenea gânduri, Veronica nu mai auzea şi nu mai vedea nimic. Spusele lui Radu n-o mai atingeau sub nici o formă. După un timp, a început să arunce câte o privire la coletul aşezat pe bancheta din spate, având, uneori, impresia că ceva se mişcă. Groaza pusese stăpânire pe ea şi de aceea parcă înlemnise pentru totdeauna. Şi-a adus aminte de multe lucruri auzite în legătură cu morţi care, se pare, în momentul înmormântării n-au fost morţi cu adevărat. A fost vorba doar de aşa numita moarte clinică. Nu demult, în tot Bucureştiul şi poate chiar în toată ţara, se vorbise despre Ileana Sărăroiu. Se spunea că, nu se ştie de ce, la câteva zile după înmormântare, Ileana Sărăroiu a trebuit să fie dezgropată. Când s-a făcut acest lucru, s-a constatat că vestita cântăreaţă se răsucise în sicriu. În loc să fie găsită cu faţa în sus, ca orice mort, se afla cu faţa în jos. O dovadă elocventă că fusese îngropată de vie, că atunci când a fost dusă la cimitir n-a fost vorba decât de o moarte clinică.

Asemenea gânduri o îngrozeau pe Veronica. Strângându-se în ea, femeia se făcea parcă din ce în ce mai mică. Simţea că tremură, că are frisoane, încrucişase mâinile pe piept şi le strângea tare, din ce în ce mai tare, pentru că altfel ar fi sărit din maşină pentru a se descătuşa de tensiunea în care se afla.

Noaptea se lăsase de-a binelea. Întunericul acoperise totul. Maşina mergea ca şi când un cablu puternic, dar invizibil o trăgea spre un punct terminus ştiut şi acceptat. A trecut un timp

în care nici unul din soţii Dulgheru n-a scos o vorbă. În mod normal, în situaţii de genul acesta, soţii Dulgheru recurgeau la casetofonul maşinii. Puneau o casetă şi gata. Atmosfera se schimba imediat, devenea destinsă, poate chiar veselă, şi oamenii iar începeau să discute. Câte amintiri nu provoacă o melodie sau un text frumos? Câte gânduri şi suflete nu deschide muzica? Mai ales o muzică bună, aleasă pe gustul omului. Şi soţii Dulgheru aveau cu ei, în maşină, casete cu melodii numai una şi una, muzică pe gustul lor. Dar degeaba. Acum era fără valoare, nu prezenta nici un interes. De data aceasta ei se aflau într-o situaţie pe care n-ar fi dorit-o nici duşmanilor lor, cum avea să spună Radu mai târziu ori de câte ori se ivea prilejul să povestească întâmplarea. Cine se mai gândeşte la muzică, oricât ar fi ea de bună, când în spate, împăturit şi bine legat, se află un mort ? Cui îi mai arde de casetofon când maşina aleargă prin întuneric spre o ţintă necunoscută şi unde, odată ajunşi, nu ştii ce ai să faci cu mortul de lângă tine şi ce se va întâmpla cu tine însuţi ?

Veronica Dulgheru a fost cea care n-a mai rezistat tensiunii în care se afla. I-a cerut lui Radu să micşoreze viteza şi s-o asculte cu mare atenţie, i-a spus că ea, în starea în care se află, nu poate merge mai departe. Să oprească undeva şi să rămână acolo peste noapte. Vor sta în maşină până spre ziuă, când vor porni din nou.

Radu a ascultat-o cu atenţie, aşa cum se ceruse, dar n-a fost de acord să rămână în câmp, pe marginea drumului. Nu poate face acest lucru pentru că riscă să atragă atenţia cuiva şi astfel să intre într-o încurcătură şi mai mare. Părerea lui este că-i mai bine să se comporte în continuare în chip cât mai firesc, aşa cum fac toţi turiştii străini: ca şi când nimic nu s-a întâmplat. Deşi pentru un timp Veronica a insistat, spunând că nervii ei nu mai rezistă, totuşi, în final, a acceptat ideile lui Radu şi au mers până la prima localitate. Era un orăşel nu prea mare, dar avea hotel. Ajunşi acolo, li s-a spus că nu există nici o cameră liberă. Hotelierul însă a fost foarte amabil şi le-a recomandat un camping de la marginea oraşului. În mod precis se vor putea caza acolo, întrucât campingul dispune de foarte multe căsuţe din lemn, curate şi frumos amenajate. De asemenea, vor găsi acolo gustări, băuturi de tot felul, loc de parcare. Este un punct turistic frumos amenajat şi mult apreciat atât de autohtoni, cât

şi de turiştii străini. Din toate câte s-au spus, precum şi din felul cum le-a prezentat hotelierul, rezulta clar că între el şi şeful campingului exista o înţelegere de afaceri.

Soţii Dulgheru au pornit-o spre campingul recomandat, convinşi că acolo-i şi mai bine pentru situaţia în care se află ei. Vor trage maşina lângă o căsuţă de lemn, pentru ca peste noapte s-o poată supraveghea, iar dimineaţa, cât mai devreme, se vor scula şi-şi vor continua drumul către ţară.

Ajunşi acolo, cei doi au constatat că toate sunt exact aşa cum le-au fost descrise de hotelier şi aşa cum şi le-au imaginat şi ei. Toate, exceptând însă parcarea. Au fost nevoiţi să lase maşina într-un loc special amenajat, mai la distanţă de căsuţe, pentru a nu tulbura, probabil, liniştea oamenilor cazaţi. Li s-au dat însă toate asigurările că nimic rău nu se va întâmpla maşinii peste noapte.

Într-adevăr, câteva ore mai târziu Radu şi Veronica aveau să constate că maşina n-a păţit nimic, dar că ceva, totuşi, se întâmplase. Ceva care avea să tulbure şi mai mult existenţa celor doi soţi, aducându-i la un moment dat în pragul nebuniei. Mai ales pe Veronica ce nu se mai putea stăpâni. Ceva care, la scurt timp, avea să pună în mişcare servicii de spionaj şi contraspionaj aflate, de zeci şi zeci de ani, într-o confruntare tacită: din Ungaria şi România.

Cum s-a întins pe pat, Radu a adormit imediat. Văzându-l relaxat, Veronica se întreba cum poate acest om să fie aşa de liniştit şi nepăsător. Este adevărat, nu-l auzise afirmând că el n-are nici o vină în toate câte s-au întâmplat, şi poate chiar aşa era, dar să fii martor la ele, pricopsindu-te cu un cadavru pe care-l porţi, să te culci şi să adormi într-o clipă, este, totuşi, parcă, prea mult. Ea n-a putut dormi. Nici măcar să închidă ochii nu putea. Cum punea pleoapă pe pleoapă, îi şi apăreau scene şi momente din viaţă, toate petrecute cu Amalia. Cu sora ei, care, acum, moartă fiind, este făcută colet şi lăsată afară, în maşină. Mergând cu imaginaţia mai departe, Veronica se gândea la clipa când va trebui să sune acasă, la ai ei, la Botoşani, pentru a le vesti nenorocirea ce s-a abătut asupra lor, a tuturor. Doamne, ce tragedie va fi. Ştia, realizase demult că părinţii, şi tata, şi mama, au ţinut întotdeauna mai mult la Amalia. Cu ea s-au mândrit mereu pentru că a fost mai frumoasă, mai inteligentă, mai talentată. Dar şi mai fără de noroc în viaţă. Această lipsă de

noroc a făcut ca dragostea lor faţă de Amalia să crească şi mai mult. O admirau şi o lăudau, dar o şi compătimeau pentru lipsa de noroc, pentru soarta nefericită care s-a ţinut de ea ca scaiul.

Spre ziuă, Veronica a început să aţipească şi ea, dar numai după câteva momente se trezea speriată, neştiind cât timp a trecut de când a adormit. Se uita la ceas şi-şi dădea seama că nu trecuse prea mult: doar câteva minute. Şi iar începeau gândurile, din ce în ce mai negre şi mai tulburătoare. Apăreau întrebări la care nu putea răspunde. Nu era în stare nici gândurile să şi le ducă până la capăt, dar să mai şi găsească răspunsuri la întrebările ce se iveau. Noi coşmaruri apăreau, tot mai chinuitoare şi îngrozitoare, provocate de tragedia ce o trăia din plin, punându-i la încercare întreaga fiinţă.

În jurul orei patru, Veronica n-a mai avut răbdare. Afară începuse să se zărească câte ceva. Nu mai era mult şi avea să se lumineze bine. L-a sculat pe Radu care, în momentul când a pus mâna pe el, zgâlţâindu-l să se trezească, a sărit ca ars. Buimac de somn, a început să întrebe speriat: "Ce-i, ce s-a întâmplat?"

S-au îndreptat spre maşină. Se vedea de la distanţă. Era singura "Dacie" din parcare. În momentul însă când au ajuns lângă ea, au rămas stupefiaţi. înţelegând, şi unul şi celălalt, ce se întâmplase în lipsa lor, au rămas pironiţi locului. Nici unul n-a mai fost în stare să facă un pas. Nevenindu-le să-şi creadă ochilor, şi-i fixau mereu, insistent şi adânc, pe bancheta din spatele maşinii. Tulburaţi de ceea ce vedeau, după o clipă-două iar se uitau, întrebători şi nedumeriţi, unul la altul, fără a scoate o vorbă. Incapabili să spună un cuvânt, îşi vorbeau însă din ochi, înţelegându-se, se pare, foarte bine. Gândeau la fel, în aceeaşi direcţie, într-un sens unic, acelaşi. Nici când au fost lângă maşină şi au deschis uşile din spate n-au fost în stare să-şi vorbească. Cu gurile întredeschise, ca şi când ar fi vrut să spună ceva, dar n-au mai fost în stare pentru că altceva intervenise anihilându-le orice voinţă şi putere, au continuat să se sfredelească reciproc cu privirea. Nu, nu poate fi adevărat. Este imposibil să fii sănătos şi să crezi aşa ceva. Exclus. Numai Biblia pomeneşte de ceva asemănător, întrucâtva asemănător. Şi totuşi a fost adevărat.

La scurt timp după ce soţii Dulgheru parcaseră maşina şi se instalaseră în căsuţa de lemn ce le fusese repartizată,

paznicul campingului a mai făcut un tur, trecând în revistă maşinile de la parcare, verificând dacă robinetele de la spălătoarele comune sunt bine închise şi stingând, în cele din urmă, şi cele două becuri ce probabil se părea că ard degeaba. S-a retras apoi într-o cameră din spatele complexului comercial din cadrul campingului, unde s-a întreţinut câtva timp cu trei din chelnerii care serveau clienţii aflaţi în trecere pe aici. Ca de obicei, s-au discutat multe şi diverse. Singura noutate a constituit-o constatarea, dar şi mirarea paznicului, că un turist nu şi-a luat cu el bagajele, ci le-a lăsat în maşină. Întrebat de cei trei, omul a spus ce a văzut: o maşină "Dacia" din Bucureşti în care se află un colet lung şi rotund. După toate probabilităţile, un covor mare şi frumos, după părerea paznicului, cumpărat din Germania sau Austria.

Spusele omului au stârnit curiozitatea celor care l-au ascultat. Aceştia n-au reacţionat imediat, dar după ce s-au asigurat că paznicul doarme, s-au dus, unul câte unul, să vadă maşina din Bucureşti în care se află un colet mare şi frumos, deci şi de valoare. Toţi s-au întors convinşi că în coletul acela nu poate fi decât un covor, aşa cum a spus şi paznicul. Ajungând la concluzia că aşa ceva merită toată atenţia din partea lor, cei trei au hotărât să treacă repede la volatilizarea lui. Un asemenea colet, lăsat în miez de noapte şi fără pază, este un mare chilipir, ocazie ce se întâlneşte foarte rar, poate o dată în viaţă.

Unul din chelneri, înjurându-i de mama focului pe români, probabil dintr-o aversiune pe care i-o insuflase cineva, pentru că până acum el nu avusese niciodată de-a face cu românii, s-a autoinstituit în postura de şef al grupului. Pe un ton hotărât, el le spune celor doi parteneri că, dacă vor să facă într-adevăr ceva, atunci trebuie să acţioneze imediat. Altfel riscă să piardă timpul şi, făcându-se ziuă, lumea începea să forfotească, încurcându-le astfel treburile. Cu mare grijă şi pricepere, ceea ce denotă că nu erau la prima treabă de acest gen, cei trei au hotărât, pe loc, spargerea maşinii şi sustragerea coletului, ce părea valoros.

Furtul s-a produs rapid şi fără probleme, iar coletul a fost ascuns undeva mai departe de camping, în pivniţa unei case părăsite. Cum ultima învelitoare era din plastic, pentru o şi mai mare siguranţă că prada lor nu va fi descoperită, hoţii s-au gândit să acopere coletul cu moloz şi cărămizi. Sperau că în felul acesta nu exista nici un risc ca valorosul colet să se deterioreze.

Intenţia hoţilor era de a lăsa coletul acolo doar câteva zile, până când zarva ce se va face în legătură cu dispariţia acestuia se va stinge. Românii, desigur, vor pleca, iar ei vor scoate covorul din ascunzătoare şi-l vor valorifica, împărţind banii între ei.

Convinşi că nu au halucinaţii, că sunt treji şi, deci, nu visează, soţii Dulgheru au început să vorbească între ei în şoaptă. Le-au trecut prin cap fel de fel de gânduri şi idei, care mai de care mai năstruşnice, mai neliniştitoare. Inclusiv faptul că Amalia ar fi putut învia, sau că, mai degrabă, cineva ar fi furat coletul, crezând că în el se găsesc cine ştie ce lucruri de valoare. Ce altceva putea fi la mijloc? Acestea au fost cele două gânduri, care mai de care mai tulburătoare, mai îngrozitoare. Posibilităţi care în mod logic puteau fi luate în calcul şi pe care le-au şi exprimat într-o formă sau alta, discutând îngroziţi asupra lor. În cele din urmă, Radu şi Veronica au admis ca variantă posibilă, cea mai posibilă, furtul coletului. Convinşi de acest lucru, au început să se uite mai atent în jurul lor, născându-se în ei teama că hoţii, descoperind acolo cadavrul, au anunţat poliţia, iar acum aceasta-i supraveghează de undeva din umbră, pentru a vedea cum reacţionează la dispariţia mortului. S-au îndepărtat chiar câţiva metri de maşină, căutându-şi de lucru mai încolo tocmai pentru a vedea dacă nu sesizează ceva suspect, un indiciu din care să tragă concluzia că lumea s-a alertat deja de cele întâmplate. Nimic. Absolut nimic. Nici o mişcare, nici o lumină aprinsă pe undeva. Linişte peste tot.

După cum se arăta cerul şi totul din jur, şi ziua de azi avea să fie o frumoasă zi de vacanţă aşa cum îşi doresc toţi oamenii aflaţi în excursie, departe de casă şi toţi ai lor. Pentru soţii Dulgheru însă...

Înspăimântaţi de gândul că dintr-o clipă în alta ar putea apare cineva care să-i ia de guler ca pe nişte criminali ordinari, periculoşi şi deja dovediţi, soţii Dulgheru s-au urcat repede în Dacia şi au pornit la drum. Erau hotărâţi ca până la graniţă să nu oprească, indiferent ce s-ar întâmpla. Benzină aveau destulă, iar distanţa nu era chiar aşa de mare. Dacă totul decurge fără probleme, ar putea ca la graniţa cu România să fie chiar înainte de prânz. Dar poţi să ştii? În ultima vreme, cu atâtea intrări şi ieşiri din ţară, foarte multe din ele prin Ungaria, se aşteaptă mult la graniţă. Şi la unguri, şi la români.

Au mers întins. Radu privea tot timpul în oglinda retrovizoare. Avea impresia că, mai devreme sau mai târziu, poliţia va fi după el. Că va trece la arestarea lui şi a soţiei sale pentru a-i ancheta în legătură cu cadavrul furat. Îşi imagina cum hoţii, sau poate altcineva care a găsit cadavrul aruncat pe undeva, s-a dus imediat la poliţie, anunţând descoperirea acestuia. Apoi, cum poliţia, la rândul ei, se alertează şi începe cercetările. Acum, gândindu-se la toate acestea, Radu îşi reproşează faptul că odată cu cadavrul moartei a împachetat alături de aceasta, şi toate actele ce i-au aparţinut. Dând peste paşaport, organului de poliţie îi va fi uşor să identifice cadavrul şi astfel să stabilească faptul că este vorba de românca Amalia. De aici şi până la a afla cum şi prin cine a ajuns cadavrul acolo, nu-i decât un pas. Primele verificări vor fi făcute la campingul de alături, în evidenţele căruia el deja figurează împreună cu soţia. Şi uite aşa, în numai câteva ore, poliţia le va putea lua urma fără prea multe probleme. De aceea, ori de câte ori se apropia de câte o localitate, inima lui Radu începea să bată şi mai tare. Dacă poliţia se află pe urmele lui înseamnă că au fost alertate toate posturile pe care le are instalate la intrările şi ieşirile din localităţi. Deci, atenţie.

Stăpânit de aceste gânduri, cum zărea indicatoarele localităţilor prin care avea să treacă, Radu arunca privirea mult înainte, cercetând cu luare aminte orice mişcare. Îl stăpânea teama că ceva suspect va apare cât de curând. După ce a traversat vreo două-trei localităţi şi a văzut că nimic nu se întâmplă, s-a mai liniştit. A reluat discuţiile cu nevastă-sa. Vrea să stabilească cu ea ce au de făcut după ce ajung în ţară, acasă. Ce vor spune şi ce nu vor spune în legătură cu dispariţia Amaliei. Ce vor spune poliţiei ungare în cazul că vor fi interceptaţi şi reţinuţi pe drum, până la ieşirea din Ungaria. Lucru-i stabilit: adevărul, tot adevărul. Aşa cum erau hotărâţi să declare şi poliţiei române. Simplu: Amalia a fost bolnavă de inimă, dar n-a spus, ei n-au ştiut; oboseala şi emoţiile care au încercat-o, mai ales în Germania, unde nişte amintiri neplăcute au renăscut, au doborât-o, i-au fost fatale: au făcut-o colet pentru a scăpa de hărţuieli şi a o putea aduce în ţară, familia urmând sa-i facă acolo toate cele creştineşti.

Ce vor face şi ce vor spune însă acum, în situaţia când Amalia nu mai este nici vie, nici moartă? În primul rând, ce

explicaţii vor da bătrânilor şi celorlalţi care ştiau că ei au plecat toţi trei împreună?

S-a discutat mult pe această temă. La un moment dat, Veronica a venit cu o idee ce părea bună, salvatoare: să spună celor de acasă că Amalia a dispărut. Pur şi simplu, a dispărut în timp ce se aflau în Germania şi vizitau un mare magazin. Amalia i-a anunţat că merge la toaletă, şi dusă a fost. Degeaba au căutat-o, degeaba au aşteptat-o la locul unde parcaseră maşina. Amalia n-a mai venit. Nu-i exclus, ba-i chiar foarte posibil, ca Amalia, văzându-se din nou în Germania, să nu fi vrut să se mai întoarcă acasă. Mai mult, este foarte posibil ca Amalia să se fi hotărât să se înapoieze la fostul ei bărbat chiar din momentul când a plecat de acasă şi a ieşit din ţară.

Rapiditatea cu care vorbea Veronica şi precizia expunerii sale cu privire la varianta ce trebuie aruncată celor de acasă pentru a justifica dispariţia Amaliei l-au uimit pe Radu. Niciodată n-a crezut-o pe nevastă-sa aşa de descurcăreaţă. Acum, în acest moment, îşi dădea seama că-i periculos de deşteaptă, chiar vicleană şi capabilă să inventeze lucruri extrem de murdare pentru a ieşi ea basma curată. Începuse s-o privească cu alţi ochi, dar în sinea lui spera că se înşală asupra ei, că el exagerează, poate, prea mult. Oricum, reflectând la cele spuse de Veronica, şi-a dat seama că ea se gândise mult la aceste lucruri, le avea deja pregătite. Aşteptase, probabil, doar momentul pentru a fi întrebată, iar ea, gata, avea răspunsul pregătit.

Au urmat momente lungi de tăcere. Radu şofa şi privea mereu în oglindă. În urma sa nici un poliţist care să-l aresteze. Ar fi avut motive să fie, nu bucuros, dar, oricum, ceva mai liniştit. N-a fost aşa. Din contră, un alt gând a pus stăpânire pe el, brăzdându-i şi mai mult cutele supărării şi îngrijorării de pe faţă. Un nou gând care putea foarte bine să corespundă adevărului, realităţii din teren, din imediata lui apropiere. Lui Radu i-a trecut prin cap ideea că poliţia maghiară, imediat ce a identificat cadavrul, a şi alertat toate punctele de frontieră, iar acolo deja se pregătesc măsuri pentru arestarea lui chiar în momentul când îşi va face apariţia.

Da, e foarte posibil. Un lucru cât se poate de plauzibil şi uşor de realizat. Poliţia maghiară avea tot dreptul şi toate posibilităţile să facă acest lucru. Lui Radu i se părea că gândeşte logic şi de aceea, pe măsură ce se apropia de frontieră, teama lui că această ipoteză poate deveni în curând o realitate creştea şi mai mult. La început n-a spus nimic în legătură cu acest gând

şi această posibilitate de a da ochii cu poliţia maghiară la graniţă. Ulterior însă şi-a zis că este totuşi bine s-o pună şi pe Veronica în gardă cu această nedorită posibilitate. Auzind despre ce este vorba, aceasta, vădit speriată la gândul că va fi luată cu tam-tam tocmai de lângă graniţa cu România şi dusă cine ştie pe unde pentru cercetări, s-a tulburat şi mai mult. Pe moment ar fi vrut să spună ceva, dar n-a putut. Un nod se pusese în gât, fiind obligată să înghită în gol de mai multe ori. Simţea că se sufocă. Când şi-a mai revenit, abia a reuşit să şoptească: "N-avem încotro, trebuie să mergem mai departe. Acolo suntem lângă graniţă şi, dacă va fi ceva, sper că vom avea o posibilitate să comunicăm şi cu grănicerii noştri".

"Iar are dreptate", şi-a zis Radu în sinea lui, repetând ce-şi spusese nu demult: "Femeia asta este periculos de deşteaptă".

Ajungând la Arad, soţii Dulgheru au tras la hotel. Când au cerut o cameră, li s-a spus că n-au nici o şansă: hotelul este deja plin şi aşteaptă noi clienţi care au reţinut camere cu multe zile înainte. "Îmi pare rău, dar e bine să încercaţi în altă parte", le-a spus fata de la recepţie.

Cum ei mai încercaseră deja pe la două-trei hoteluri, unde li se spusese acelaşi lucru, dar în alte formulări, iar foamea începuse să-i chinuie pentru că toată ziua nu le-a ars de mâncare, Radu şi Veronica au adoptat tactica cunoscută şi folosită deja de toată lumea: ungerea substanţială şi pe şest a omului de la recepţie. Veronica, ştiind toate acestea, s-a apropiat de recepţioneră şi, lăsându-i discret un "Kent extra long" şi un "Rexona", a spus că ei, adică ea şi soţul său, sunt dispuşi să mai aştepte puţin. Vor merge la restaurant să servească ceva şi, poate, între timp, se va elibera, totuşi, o cameră. Când s-au întors de la masă, totul era aranjat cum nu se putea mai bine.

Înainte de a se lungi în pat, soţii Dulgheru au mai discutat puţin despre ziua care a trecut şi cea care va veni. La graniţă nu se întâmplase nimic. Nimic alarmant pentru ei, care stătuseră într-o tensiune continuă, din care au crezut că nu vor mai scăpa cu viaţă. Nici la punctul de control al ungurilor şi nici la vama românească. Au aşteptat la rând ca toată lumea; cam mult, este adevărat, dar totul s-a terminat cu bine. Când au scăpat de toate controalele şi formalităţile, au răsuflat uşuraţi, dar fericiţi

n-au fost. Nici nu puteau fi. Viaţa lor era un coşmar. Un coşmar apăsător, distrugător, devorant.

S-au întins în pat. Veronica a cerut ca veioza să rămână aprinsă toată noaptea. Începuse să-i fie frică de întuneric. Ca atunci când era copilă, iar Amalia, sora ei mai mare, care acum zace moartă cine ştie pe unde, căuta s-o aline şi s-o încurajeze.

Aşa a adormit Veronica, cu gândul la Amalia, pe care a şi visat-o. Se făcea că erau amândouă la părinţi, la Botoşani, şi erau tare vesele. Părinţii la fel, bucuroşi, se întorseseră de la biserică şi se pregăteau de masă, dar când să se aşeze, a intrat pe uşă Hans. Era tare furios. Spunea că a fost şi el la biserică unde le aşteptase, dar ele nu s-au dus. De aici a pornit o ceartă furtunoasă, cu ţipete şi ameninţări. Amalia a ieşit, trântind uşa, spunând că pleacă din casă pentru totdeauna...

Dimineaţa, după acest vis, Veronica a fost mai mult decât buimacă. Bolnavă chiar, i-a spus lui Radu ce a visat şi au hotărât să dea bătrânilor un telefon pentru a le spune, aşa cum conveniseră, că Amalia a dispărut. Ei au mizat pe faptul că procedând în felul acesta vor da bătrânilor timp să se obişnuiască cu situaţia, iar atunci când se vor întâlni şi vor fi faţă în faţă, le va fi mai uşor şi unora, şi altora. Prin acest telefon de la Arad nu aveau decât să arunce, cum s-ar zice, pastila pe care bătrânii s-o mestece până când se vor obişnui cu ea. Bună-rea, asta e. La început va fi, poate, amară, chiar foarte amară, dar, treptat, se vor obişnui cu ea şi o vor înghiţi. Cam acesta era planul soţilor Dulgheru. Părea simplu, dar şi verosimil. Erau, după cum se va vedea mai târziu, destule elemente care să susţină versiunea soţilor Dulgheru în legătură cu dispariţia Amaliei, elemente care o făceau chiar foarte credibilă.

Cei trei chelneri maghiari, deveniţi pe loc hoţi de "covoare", n-au mai dormit până la ziuă. Cunoscând bine topografia terenului în care se aflau, ei şi-au organizat în aşa fel două puncte de observaţie încât de acolo au putut vedea toate mişcările soţilor Dulgheru din dimineaţa aceea. Ei se aşteptau la o reacţie firească a omului prădiut peste noapte. Dacă ai lăsat maşina în parcare şi a doua zi constaţi că cineva ţi-a descuiat-o, furându-ţi din ea diverse lucruri, este normal să te agiţi, să faci scandal, să tragi la răspundere, să ceri despăgubiri etc., etc. În cazul românilor însă, nimic din toate acestea. În afară de faptul că s-au precipitat puţin în primele momente, după aceea n-au

mai zis şi n-au mai făcut nimic. Au plecat chiar foarte repede. Toate acestea au părut ciudate hoţilor. Pentru un timp numai, întrucât, tot discutând între ei, au ajuns la concluzia că-i bine să aştepte cu valorificarea şi împărţirea prăzii încă două, trei zile. Nu este exclus, şi-au zis ei, ca românii să se fi dus direct la poliţie sau la ambasada lor pentru a reclama spargerea maşinii şi furtul coletului. Şi într-un caz, şi în altul poliţia va trebui să intervină, măcar aşa, de ochii lumii. Va ajunge deci la locul faptei, aici la camping. Va sta de vorbă cu paznicul de noapte şi poate chiar cu alţi oameni aflaţi în serviciul campingului. Nu-i deloc exclus ca şi ei, chelnerii, să fie luaţi la întrebări. Deci, în concluzie, deocamdată trebuie să mai aştepte şi să vadă ce se va întâmpla. Dacă s-au dus astăzi la poliţie sau ambasadă, cum este de presupus, înseamnă că cercetările vor începe mâine sau cel mai târziu poimâine. Atunci vor şti ce-i de făcut. Şi apoi, mai este un lucru care nu trebuie uitat: românii se îndreptau spre România, plecau acasă. Aceasta înseamnă că, după o zi, cel mult două, au trecut graniţa. Iată încă un motiv pentru care e bine să mai aştepte măcar două zile.

Trei zile au aşteptat chelnerii, pe de o parte, cu frica în sân că poliţia ar putea începe cercetările, iar pe de altă parte, cu o oarecare curiozitate şi nerăbdare să vadă ce au prăduit şi ce pot valorifica. Aşteptarea lor a fost însă zadarnică. Nu s-a întâmplat nimic din ceea ce ar fi putut să le provoace teamă. Poliţia n-a venit. Până la urmă, ei aveau, din proprie iniţiativă, să meargă la poliţie.

Văzând că nu se întâmplă nimic, hoţii s-au liniştit şi au hotărât să scoată coletul din ascunzătoare, să-l desfacă şi să-l valorifice aşa cum se înţeleseseră. Nerăbdarea, ca şi curiozitatea lor, era din ce în ce mai mare. Într-o seară, după ce au terminat cu programul la complexul comercial al campingului, toţi trei s-au îndreptat spre locul cu pricina. Fiecare avea asupra sa câte o lanternă. Făcuseră rost şi de o maşină. Conveniseră în prealabil să ia coletul şi să-l ducă la locuinţa unuia dintre ei, care locuia singur, undeva, nu prea departe. Acolo, după ce vor vedea despre ce este vorba în colet, vor hotărî ce au de făcut în continuare.

În momentul când au ajuns lângă colet şi au pus mâna pe el, încercând să-l ridice pentru a-l duce la maşină, li s-a părut că-i cam greu. Cineva a venit cu ideea să-l despacheteze. Poate în

felul acesta este şi mai uşor de transportat. După un scurt schimb de păreri pe această temă, s-au hotărât să-l desfacă. Mai întâi l-au deznodat sforile şi chingile, apoi au scos sacii din plastic. În acest moment, un miros ciudat le-a izbit nările. S-au uitat unul la altul, întrebându-se din ochi: ce poate fi ? Au desfăcut păturile şi în faţă le-a apărut cadavrul femeii. Schimonosit, hidos. Atât de schimonosit şi de hidos încât toţi s-au tras înapoi îngroziţi. Unul din ei, cel mai tânăr, de 18-20 de ani, mai sensibil în faţa unor asemenea imagini, a început să icnească din ce în ce mai tare. Neputând să se mai ţină pe picioare, s-a încovoiat aproape covrig şi, ţinându-se cu o mână de stomac, iar cu alta proptindu-se de un zid, a început să vomite. După ce s-au mai dezmeticit şi şi-au mai revenit din spaima şi groaza în care fuseseră aruncaţi de apariţia cadavrului găsit în coletul furat, au plecat toţi la poliţie să declare ce au găsit în casa părăsită.

Primele verificări şi cercetări au fost efectuate de poliţie. Din momentul însă când s-au găsit documentele şi actele care au dus la identificarea cadavrului, "cazul" a fost preluat de un alt departament al Ministerului de Interne. Ajuns pe mâna specialiştilor, aceştia au hotărât ca paşaportul original care aparţinuse Amaliei Arbore să fie folosit într-un mod cât mai inteligent şi eficient; să se scoată maximum de profit pentru cauza maghiară.

"Cazul" a constituit pentru organele de poliţie maghiare încă un prilej de a se bucura şi a se autofelicita pentru rezultatele obţinute, ca urmare a regulilor obligatorii introduse pentru turiştii străini aflaţi în Ungaria. Ministerul de Interne Maghiar, ca urmare a unor consultări prealabile avute cu reprezentanţi al externelor şi turismului, a introdus regula ca toţi străinii care ajung pe teritoriul Ungariei şi solicită cazare, indiferent unde se vor afla, să completeze formulare în care să arate: numele, prenumele, numele părinţilor, data şi locul unde s-au născut, profesia, locul de muncă, domiciliul. Aceste date aveau să-i ajute pe cei interesaţi să afle din capul locului cine sunt turiştii, ce poziţia socio-economică au şi, în consecinţă, ce interes prezintă pentru organizarea unor acţiuni, unele dintre ele nu prea curate şi onorabile, în favoarea Ungariei. Întocmirea unor evidenţe cu aceste date de stare civilă, la care se mai adăugau multe altele, dădea unor oficialităţi şi organe

maghiare, inclusiv poliţiei şi altora, mai speciale, printre care se număra şi serviciul de spionaj, posibilitatea să tragă unele concluzii şi să întreprindă măsurile pe care le considerau necesare la un moment dat.

Pentru a se realiza eficienţa şi profitul vizat, s-a luat legătura cu serviciul de spionaj maghiar, care a apreciat că, într-adevăr, este o situaţie ce poate fi folosită pe linia sa. Imediat s-au luat măsuri care să creeze condiţii prielnice pentru organizarea cu succes a unei acţiuni de substituire. Este una din metodele clasice ale serviciilor de spionaj, folosită de multe secole, poate chiar din perioada când activitatea de spionaj a început să se desfăşoare într-o formă cât de cât organizată. Metoda este una dintre cele mai pretenţioase, dar şi eficiente. Organizarea şi desfăşurarea ei presupune o muncă asiduă şi migăloasă, atenţie maximă şi precauţie continuă, o documentare cât mai exactă şi de profunzime, tenacitate, curaj şi mult sânge rece, o mare capacitate de a sesiza intenţiile inamicului şi de adaptare rapidă la situaţii neprevăzute. Acestea sunt numai câteva din condiţiile şi calităţile de care trebuie să dea dovadă atât cei care organizează asemenea acţiuni, cât şi cei desemnaţi să le execute. Pentru reuşita acţiunilor de acest gen, protagoniştii, respectiv cei aleşi a se substituie unei alte persoane, atribuindu-şi identitatea acesteia şi tot ce decurge din această situaţie, pe lângă alte multe calităţi personale - memorie, spontaneitate în gândire şi acţiune, cutezanţă şi hotărâre de a înfrunta pericolul - trebuie să fie capabili să imite pe cel sau pe cea drept care se dă. De multe ori trebuie să dea dovadă de un talent actoricesc fantastic. În acţiuni de acest gen nu se admit greşeli, nici pentru organizatori, nici pentru executanţi. Orice mică bănuială sau suspiciune din partea duşmanului duce la declanşarea multor verificări şi reverificări aprofundate şi, în ultimă instanţă, totul este descoperit. Dacă nu se trece imediat a arestarea sau la lichidarea "protagonistului", atunci este foarte posibil să se înceapă o hărţuială şi un joc al inteligenţelor pentru inducerea în eroare a adversarului: se va începe o acţiune de dezinformare. Inamicul va lăsa impresia că nimic nu s-a întâmplat, că nimic nu s-a aflat. Se va comporta "normal", ca şi mai înainte, dar îşi va lua măsuri de apărare. Va căuta să-l convingă pe adversar că n-a sesizat şi n-a aflat nimic şi-l va lăsa să-şi facă jocul. Va avea astfel posibilitatea să-i

cunoască intenţiile, să afle ce urmăreşte, ce date, informaţii sau obiective îl interesează. Această luptă, "care pe care", poate dura mult sau puţin. Depinde de priceperea, abilitatea şi perspicacitatea adversarilor direcţi şi, de multe ori, a celor ce se află în spatele lor, în planul doi.

De multe ori pregătirea celor ce urmează să joaca "rolul" principal este de lungă durată şi li se pun la dispoziţie o mulţime de materiale: fotografii, filme, benzi. Toate acestea le vor da posibilitatea de a-l cunoaşte cât mai bine pe cel pe care-l vor substitui. De la caz la caz, în măsura în care împrejurările permit, se vor crea condiţii ca "protagonistul" să trăiască o perioadă de timp alături sau în preajma persoanei a cărei identitate i-o va lua mai târziu. Studierea "pe viu", completată cu filme, fotografii, diapozitive, benzi şi diferite alte materiale va da rezultate dintre cele mai bune.

Uneori, pentru ca înfăţişarea celui care substituie să fie cât mai asemănătoare cu cea a substituitului - identică nu poate fi niciodată -, se recurge la serviciile doctorilor chirurgi, specialişti în operaţii estetice. Un nas poate fi îndreptat, o frunte poate fi făcută mai bombată, nişte pometţi ai obrajilor mai pronunţaţi. Lipseşte o cicatrice pe obraz, la ureche sau în altă parte, se poate face. În ultima vreme, mai ales de când terorismul a fost promovat de unele ţări ca politică de stat, iar cei care-l practică se confruntă de multe ori direct cu organele de poliţie de pe întregul mapamond, chirurgii specialişti în operaţii estetice au ajuns la performanţe uluitoare, ei fiind în măsură să facă adevărate minuni în acest domeniu.

În perioada celui de-al doilea război mondial "substituirea" fost folosită atât de nemţi, cât şi de "Marii aliaţi democraţi". Din ceea ce s-a scris pe această temă, rezultă că britanicii, respectiv cele două servicii specializate ale lor - de informaţii (MI 6) şi contrainformaţii (MI 5) - au organizat mai multe acţiuni de substituire şi au obţinut succese frumoase; fie că au obţinut date şi informaţii utile, fie că l-au indus în eroare pe inamic, dezinformându-l în mod inteligent. Iată un exemplu în acest sens:

În 1944, Adolf Hitler era convins că, mai devreme sau mai târziu, aliaţii vor debarca în Europa. Tot aşa de bine era convins că această acţiune nu va fi condusă decât de generalul britanic Bernard Law Montgomery, care întruchipa pentru el forţa

armatelor aliate. El era convins că ofensiva aliaţilor, indiferent de unde va începe va fi condusă de Montgomery. Pornind de la această convingere a lui Hitler, contraspionajul britanic s-a gândit să recurgă la un vicleşug, respectiv la o acţiune prin care să-l inducă pe Hitler în eroare. Şi nu numai pe el, ci şi pe toţi ceilalţi comandanţi militari germani de atunci. În această idee, dar şi pentru a preveni orice surpriză neplăcută din partea armatei germane, MI-5 i-a găsit lui Montgomery (Monty) o dublură. Rolul pentru această substituire i-a revenit actorului Clifton James, care din punct de vedere fizic semăna cu Monty. James l-a văzut pentru prima oară pe generalul Montgomery în împrejurimile oraşului Portsmouth, unde luase parte la o inspecţie. De data aceasta, James a avut un singur lucru de făcut: să studieze cu atenţie comportamentul generalului în mijlocul ofiţerilor superiori şi al soldaţilor de rând. Au urmat săptămâni de studiu şi de documentare. Cum realizarea misiunii presupunea dese deplasări cu avionul, iar generalul nu suferise niciodată de rău de aer, James a trebuit să facă un zbor experimental din care a ieşit cu faţa curată. Şi-a ajustat mustaţa, dându-i aceeaşi formă ca a lui Monty. Vocea, de asemenea, a trebuit să şi-o modifice S-a lăsat de fumat, Monty fiind un nefumător convins. Toate mişcările generalului, începând de la felul cum saluta sau răspundea la salut şi până la modalitatea de a se urca în automobil şi a sta pe scaun au fost studiate de actorul Clifton James. De mersul pregătirilor pentru realizarea acestei acţiuni s-a interesat îndeaproape şi premierul Churchill, care, la un moment dat, a cerut spre examinare fotografiile pe care James le făcuse în uniforma Iul Monty. Aici merită să menţionăm faptul că întotdeauna fostul prim-ministru britanic a apreciat şi a pus mare preţ pe operaţiunile MI-5-ului, care, într-adevăr, în perioada celui de-al doilea război mondial, a reuşit de multe ori să-l păcălească pe amiralul Canaris, şeful serviciului de spionaj al Germaniei naziste.

După ce totul a fost bine pregătit şi pus la punct, Clifton James a intrat în scenă, interpretând pe generalul Montgomery. De data aceasta scena sa au constituit-o mai multe aeroporturi, trasee şi aliniamente militare. A ajuns în Gibraltar, în Alger şi în alte puncte unde armatele aliate se aflau pe poziţie. Peste tot pe unde s-a deplasat James, a fost luat drept Monty. Nimeni nu s-a îndoit de faptul că el este adevăratul general. Nici oamenii

nemţilor angrenaţi în acţiunea de urmărire şi supraveghere a generalului n-au crezut altfel. Rapoartele lor l-au convins însă pe Hitler de acurateţea informaţiilor lor. Nu numai din pricina efortului pe care actorul a trebuit să-l facă pentru a-şi interpreta bine rolul şi de a asigura deplina conspirativitate a acţiunii, ci şi pentru riscul ce şi l-a asumat: în condiţiile de atunci, oricând putea fi împuşcat, Monty fiind de mult trecut pe lista celor pe care nemţii vroiau să-l lichideze într-un fel sau altul. În final, se poate spune că această acţiune de substituire a fost încununată de un succes deplin, nemţii fiind dezorientaţi complet pentru mult timp. Însuşi generalul Montgomery a fost încântat de dublura sa. Se afirmă, de pildă, că odată, când generalul primise o invitaţie şi promisese că va lua parte la un "garden party", în Kent, dar între timp intervenise ceva de ultimă oră, împiedicându-l să se ducă, ar fi zis:

– Rugaţi-l pe James să meargă în locul meu.

Clifton s-a conformat: a îmbrăcat uniforma lui Montgomery, şi-a pus bereta pe cap şi, de data aceasta fără nici un fel de emoţie, s-a dus la recepţia organizată în aer liber. Acolo a dat mâna şi a discutat cu multă lume, dar nici unul din invitaţii prezenţi nu şi-a dat seama că Monty nu era... Monty.

Experienţa acumulată în perioada celui de-al doilea război mondial în acest domeniu al substituirilor, a demonstrat că o astfel de acţiune se poate organiza tot aşa de bine, desigur cu folos, şi în situaţia când cel substituit este decedat. Nu se poate spune dacă serviciul de spionaj maghiar a învăţat "substituirea cu morţii" de la englezi, dar, în orice caz, când s-au văzut cu paşaportul Amaliei Arbore pe masă, s-au şi gândit la organizarea unei astfel de acţiuni. Pentru reuşita ei însă, ca orice profesionişti care se respectă, specialiştii maghiari în ale spionajului au luat mai întâi măsuri care să le asigure succesul. Erau multe necunoscute în ecuaţia ce trebuia rezolvată şi nu se puteau hazarda în organizarea unei acţiuni de substituire înainte de a verifica tot ce era necesar. În esenţă, spionajul maghiar şi-a propus alegerea unei femei, agentă a sa, care să fie trimisă în România, unde, folosindu-se de paşaportul Amaliei Arbore, să acţioneze pentru îndeplinirea unei acţiuni cu totul deosebite. Calculele serviciului de spionaj maghiar se încadrau cum nu se poate mai bine pe ideea de bază a acţiunii de substituire. Şi oamenii spionajului maghiar, ca toţi cei care folosesc metoda substituirii, au mizat pe faptul că identitatea falsă, susţinută cu un document

original, respectiv paşaportul eliberat de autorităţile române, vor da posibilitatea intrusei maghiare desemnate pentru această treabă să acţioneze în voie. Multe uşi se vor deschide fără rezerve, mulţi oameni se vor destăinui până la capăt. Documentul românesc nu va stârni nici o bănuială asupra celei ce-l va utiliza. Folosit ca act de identitate, paşaportul românesc va da posibilitate "alesei" spionajului maghiar să intre în România fără să trezească, la vamă sau altor autorităţi româneşti, vreo suspiciune. Ajunsă în România "trimisa" va putea să se stabilească, fără prea multe probleme, desigur, ca cetăţean român, în orice localitate, exceptând Botoşanii.

Revenind la paşaportul pe care serviciul de spionaj maghiar încearcă să-l folosească în cadrul unei acţiuni de substituire, trebuie spus că pe lângă posibilităţile şi avantajele la care ne-am referit, printre multe altele, mai este şi acela că, intrând în ţară şi folosind acest act de identitate, toată lumea - oficialităţi, autorităţi şi particulari - va crede că au de-a face cu un român, cu un autohton. Deci nici o reţinere din partea interlocutorilor, nici o suspiciune din partea autorităţilor. Aflat sub această identitate, un spion sau un agent al spionajului poate acţiona mult şi bine fără să trezească bănuiala celor din jur. Bineînţeles, numai dacă spionul sau agentul ştie cum să lucreze; discret şi fără a face greşeli grosolane. Ca să nu mai vorbim de avantajele pe care o asemenea legitimaţie, respectiv paşaportul de român, le oferă posesorului în anumite situaţii deosebite; iată numai un exemplu: în rândul comunităţilor de români de peste hotare.

Acestea sunt numai câteva din considerentele pe care spionajul maghiar le-a avut în vedere atunci când a primit pe masă paşaportul decedatei Amalia, româncă născută şi domiciliată la Botoşani, hotărând să-l folosească într-o acţiune de substituire.

Spionajul maghiar a cerut mai întâi reverificarea şi completarea datelor ce i-au fost prezentate de organele de poliţie odată cu paşaportul.

Făcând acest lucru, n-a fost prea greu să stabilească faptul că Amalia Arbore este, mai bine zis a fost soră cu Veronica Dulgheru. Datele de stare civilă culese din evidenţele campingului, comparate cu cele de pe paşaportul găsit alături de cadavru, au fost concludente în acest sens. Declaraţiile

paznicului şi ale celor trei ospătari de la complex, care în nici un caz n-au vorbit de furt, au dus la concluzia că moarta, respectiv cadavrul acesteia a fost dus în pivniţa casei părăsite de soţii Dulgheru, care a vrut să ascundă un asasinat. Mobilul omuciderii? Deocamdată pentru spionajul maghiar nu avea nici o importanţă. Pentru oamenii de acolo important era că s-a dat peste acest caz, că se cunoştea preocuparea şi interesul celor doi români, soţii Radu şi Veronica Dulgheru, de a ascunde cadavrul unei femei pe care au ucis-o. Cadavrul a fost transportat la un institut medico-legal, unde s-a făcut autopsia. Rezultatele au fost introduse la dosar fără ca cineva să se oprească prea mult asupra lor şi fără să le dea prea mare atenţie. Pentru ce se pregătea şi ce avea să urmeze concluziile institutului nu prezentau nicio importanţă, întrucât nu aveau cum să influenţeze întreaga acţiune de substituire ce se punea la cale. Aceasta a fost situaţia până la un moment dat, pentru că, aşa cum se va vedea mal târziu, spionajul maghiar a întreprins acte preparatorii pentru organizarea altor acţiuni. De şantaj, de pildă.

N-a trecut prea mult timp şi la serviciul de spionaj maghiar s-au primit rapoarte de la Bucureşti. Aşa cum ceruse, oamenii săi din România lucraseră cu sârg pentru a duce la îndeplinire ordinele primite. Au identificat familia Dulgheru din Bucureşti şi au căutat să obţină cât mai multe date asupra ei. Astfel, s-a aflat că inginerul Radu Dulgheru lucrează într-un sector edilitar şi, prin natura muncii pe care o desfăşoară, are contacte permanente cu primăriile de sector ale Capitalei. Şi legături cu diverse institute de proiectare angajate, direct sau prin primărie, în executarea unor diverse lucrări de specialitate. El, Radu Dulgheru, câştigă bine, întrucât la salariul fix pe care-l are se mai adaugă ciubucurile ce le încasează de la diferite persoane pe care le "serveşte", creându-le diferite avantaje în obţinerea unei autorizaţii, priorităţi în construcţii, obţinerea de materiale etc. Soţia lui, Veronica, inginer chimist, lucrează într-un sector alimentar care-i dă posibilitatea să obţină avantaje financiare şi materiale suplimentare. În prezent este preocupată de deschiderea unui magazin particular alimentar împreună cu unul din foştii ei şefi. Atât ea, cât şi fostul ei şef, deocamdată ezită să treacă la punerea în practică a ideii privind deschiderea acestui magazin întrucât încă nu au garanţia unor surse de

aprovizionare sigure şi permanente. Caută parteneri, intermediari sau producători care să-i ajute la rezolvarea acestei probleme pentru o perioadă de timp cât mai lungă. În general, soţii Dulgheru au o situaţie materială bună şi speră ca în perioada de tranziţie economică în care se zbate România să prospere. Nu au copii, dar nici nu le duc dorul. Afirmă că sunt liberi şi din acest punct de vedere şi gândesc că acum e perioada cea mai bună de a se distra, de a-şi petrece viaţa cum consideră că-i mai bine, inclusiv făcând cât mai multe deplasări în străinătate. După recenta vizită efectuată în Ungaria, Austria şi Germania s-au arătat satisfăcuţi de ce au văzut şi au putut să-şi procure de pe acolo. În convorbirile ce le-au avut cu prietenii, colegii şi cunoscuţii lor s-au arătat încântaţi în primul rând de nivelul de trai ridicat al ţărilor respective vizitate, de abundenţa produselor agroalimentare şi tehnice.

Spionajul maghiar a obţinut ceva date şi despre Amalia Arbore. Pentru oamenii pe care maghiarii îi aveau în România, n-a fost greu să facă investigaţii atât despre ea, cât şi despre ai săi din Botoşani, întrucât în geanta decedatei, în afară de paşaport, s-au găsit şi alte hârtii, ce ofereau suficiente date în acest sens. Chiar şi o vedere pentru părinţi, scrisă la Viena, dar pe care, din nu se ştie ce motive, Amalia n-o expediase. Printre altele, s-a aflat că cea în cauză, a trăit în RFG aproape doi ani de zile, în perioada respectivă fiind căsătorită cu un cetăţean german, de care însă a divorţat, întorcându-se acasă, la Botoşani.

Raportul trimis la Budapesta referitor la Amalia Arbore avea o menţiune specială care a fost de natură să-i bucure nespus de mult pe cei de acolo. Menţiunea se referea la faptul că cea în cauză, cu prilejul ultimei deplasări făcute în exterior, nu s-a mai întors. După toate probabilităţile, s-a stabilit din nou în Germania, împăcându-se cu fostul ei soţ.

Datele obţinute au fost suficiente pentru a se hotărî trimiterea în România a unei femei din schema spionajului maghiar - secţia amazoanelor, folosindu-se de paşaportul Amaliei Arbore, substituindu-se acesteia. Pregătirile, într-o formă cât mai organizată şi cât mai la obiect, au început. Mai întâi s-a procedat la selecţionarea unei candidate. Aceasta, pe lângă faptul că trebuia să corespundă cât de cât "parametrilor" fizici pe care i-a avut Amalia, era absolut necesar să cunoască

bine limba română. Şi nu numai atât. Date fiind misiunile pe care le avea de îndeplinit în România, această candidată trebuia să fie dotată cu calităţi personale deosebite şi, în acelaşi timp, foarte bine pregătită profesional. După lungi discuţii şi analize, după un schimb de păreri între mai mulţi factori de decizie din cadrul departamentului ce se ocupă de organizarea şi desfăşurarea activităţii de spionaj în România, s-a hotărât ca aleasa să fie Eva Şandor.

Cine era aceasta ?

Eva Şandor împlinise recent vârsta de 40 de ani. Părea însă mai tânără, chiar cu cinci-şase ani. Când fusese într-adevăr mai tânără, era o blondă veritabilă: de la un timp însă, pe măsură ce înainta în vârstă, culoarea părului se închidea. Pe ici şi colo apăruseră şi câteva fire albe, de care însă nu se jena, ştiind cum să le ascundă sau cum să le justifice, dacă era cazul. Născută într-o comună situată într-o zonă din apropierea graniţei cu România, la început a învăţat româneşte fără să dorească prea mult acest lucru. Avea acolo doi vecini de origine română cu mulţi copii. Jucându-se mai tot timpul cu aceştia, a învăţat româneşte. Când a sosit timpul de şcoală, apoi de facultate, n-a mai avut prilejul să întâlnească români şi, deci, nici să vorbească româneşte. A uitat aproape tot. Ulterior însă, când a fost angajată şi folosită de serviciul de spionaj maghiar, i s-a cerut să înceapă un curs special pentru însuşirea limbii române. Nu i-a fost greu. Ca prin minune şi-a reamintit tot ceea ce învăţase în copilărie şi a ajuns prima pe curs. A primit felicitări şi premii substanţiale, profesorii lăudându-i talentul pentru limbile latine. În secundar, învăţase franceza.

Cu ani în urmă, Eva Şandor mai fusese de câteva ori în România, însă de fiecare dată având de dus la îndeplinire diverse misiuni de spionaj minore.

Prima deplasare a făcut-o în vara anului 1971. Eva încă nu fusese încadrată în serviciul de spionaj maghiar, dar lucra cu acesta. Împreună cu alte două fete de o seamă cu ea, au vizitat Transilvania timp de zece zile. Fuseseră trimise ca turiste. Au colindat prin mai multe localităţi, având ca sarcină să stabilească pulsul, starea de spirit a populaţiei maghiare şi s-o îndemne la rezistenţă. O rezistenţă organizată, vizând în primul rând tineretul, noua generaţie în ansamblul ei. La vremea aceea, au transmis "cererea centrului" ca toţi bătrânii maghiari

să-şi organizeze în aşa fel munca de educaţie a tineretului studios, încât acesta să nu se limiteze numai la materialele istorice şi politice pe care le primeşte în şcoli şi facultăţi, ci să le folosească, preponderent, pe cele trimise din Ungaria. Tot atunci, Eva şi celelalte două fete au contactat mai mulţi preoţi şi profesori maghiari, discutând cu aceştia asupra materialelor de propagandă iredentistă de care aveau nevoie în munca ce o desfăşurau printre cetăţenii de naţionalitate maghiară; au întocmit liste cu titluri de cărţi, broşuri, ziare, albume ce merită a fi trimise din Ungaria în România. La vremea aceea, cele trei au colindat prin toate librăriile şi anticariatele, cerând lucrări în limba maghiară. Rapoartele lor au fost folosite mai târziu, împreună cu alte date şi materiale, la pregătirea unor documente acuzatoare la adresa României, trimise apoi unor organizaţii internaţionale.

O altă deplasare în România a făcut mai târziu, în perioada imediat următoare, după ce Ungariei i-a fost restituită, de către Statele Unite ale Americii, Coroana Sfântului Ştefan. Gestul americanilor a fost interpretat de către marea majoritate a ungurilor ca o dovadă a faptului că SUA sprijină politica iredentistă pe care o promovează conducerea politică de la Budapesta. Primind Coroana Sfântă, care în mintea multora reprezintă un simbol al "Ungariei Mari", mulţi politicieni maghiari au considerat că americanii îi vor sprijini politic, diplomatic şi chiar material, în primul rând prin acordarea de credite şi alte facilităţi financiare. Totul pentru a aduce Ungaria la dimensiunile ei de altă dată. Adevărul este că atunci, în permanenta luptă de culise care se ducea pe lângă marea scenă a politicii nord-americane, grupurile susţinătorilor iredentismului maghiar au înregistrat un succes. Succesul se datoreşte în primul rând faptului că ungurii au un "lobby" foarte puternic în SUA. Şi nu numai acolo, ci şi în alte principale ţări care au, de regulă, un rol important de jucat pe scena politicii internaţionale, cum sunt Franţa, Anglia. De ani de zile, conducătorii de la Budapesta, indiferent de coloratura şi atitudinea lor politică, au fost preocupaţi de ideea atragerii şi mobilizării tuturor maghiarilor de partea lor. Şi au reuşit. Au reuşit, nu pentru că au pompat sume mari de bani, lucru care, este adevărat, a avut şi el contribuţia lui, ci pentru că au cultivat naţionalismul. S-a vorbit mereu, direct sau mai puţin direct, despre sângele maghiar care

fierbe în vinele tuturor, indiferent pe ce meridiane se află; despre calităţile bărbaţilor şi femeilor maghiare care, acolo unde se găsesc, reuşesc să transforme viaţa într-o permanentă binefacere pământească. Alături de toate acestea şi multe altele de acest gen, s-a reeditat mereu, uneori mai lent, alteori mai pronunţat, dar fără întrerupere, ideea că Ungaria va recăpăta teritoriile pe care, chipurile, le-a pierdut prin maşinaţiuni şi aranjamente politice de moment.

Revenirea coroanei Sfântului Ştefan la Budapesta a fost apreciată ca începutul unei noi perioade a luptei pentru ca Ungaria să ajungă din nou ce a fost. În acest scop s-au înfiinţat diverse organizaţii, grupuri şi grupări extremiste, vizând, printre altele, dezlănţuirea unor atacuri împotriva României, a românilor de pretutindeni. Despre "Comandoul Ştefan cel Sfânt" s-a vorbit şi în presa din Ungaria. De pildă, ziarul "Nepszabadsag", în numărul 77/1990, a inserat un text ce aparţine acestui comando, text care, prin conţinutul său, reflectă fanatismul şi extremismul pe care-l propovăduieşte. Într-un pasaj se spune: "Români, mâncaţi pâinea ungară şi vă bucuraţi că maghiarii sunt exterminaţi. Pentru fiecare maghiar omorât, în curând vor muri zece români. Ce credeţi voi, oameni de nimic, până când vom mai avea răbdare ? Vă vom extermina pe toţi, până la unul".

În cadrul acestei lupte declanşate în urma primirii Coroanei Sfântului Ştefan, un rol important i-a revenit şi spionajului maghiar. Printre cei angrenaţi în derularea acţiunilor iniţiate şi organizate de către acesta s-a numărat şi Eva Şandor. De data aceasta ea a fost trimisă singură în România, având de îndeplinit misiuni cu caracter propagandistic şi misiuni pe linia organizării într-o formă şi mai perfectă a unor forţe probudapestane. În contactele pe care le-a avut atunci, ea a arătat interlocutorilor săi că revenirea Coroanei Sfântului Ştefan în Ungaria constituie o dovadă certă că revizuirea graniţelor este posibilă şi că într-un fel a şi început; că americanii, şi nu numai ei, vor ajuta la restabilirea vechilor fruntarii ale Ungariei milenare; că în curând va trebui să înceapă lupta pentru ca victoria dreptăţii maghiare să triumfe. Ea nu uita niciodată să atragă atenţia că în această campanie şi luptă pentru reîntregirea Ungariei trebuie să se angajeze toată suflarea

maghiară din Transilvania şi că cei ce vor sta deoparte nu se vor bucura de condiţiile bune ce se vor crea după aceea.

Privite mai atent, se poate constata că ideile pe care Eva le-a propovăduit atunci se regăsesc în declaraţiile unor oameni politici maghiari din perioada de început a anilor '40. De pildă, Horthy Miklos, în noiembrie 1942, declara: "Avem nevoie de o armată cu putere de şoc... pentru a determina lupta cu victoria dreptăţii maghiare". În acelaşi an şi în aceeaşi lună, un deputat guvernamental, Bartha Ignac, printre altele, afirma: "Întreaga naţiune maghiară trebuie să fie părtaşă la restabilirea vechilor fruntarii ale vechii Ungarii milenare".

La această a doua deplasare în România, Eva Şandor a avut şi misiunea de a contacta cât mai mulţi preoţi şi femei de origine maghiară căsătorite cu români. Preoţilor li s-a transmis ordinul de la Budapesta de a-şi intensifica propaganda iredentistă din faţa altarelor la care slujeau, accentuând şi scoţând în evidenţă semnificaţia gestului american de a restitui ungurilor Coroana Sfântului Ştefan. Femeilor maghiare căsătorite cu români le-a cerut să întocmească tabele nominale cu colegii şi prietenii soţilor lor, făcând totodată şi scurte caracterizări asupra fiecăruia dintre ei. La sfârşitul misiunii sale, Eva a putut duce cu ea, la Budapesta, mai multe materiale de acest gen. De asemenea, acolo a întocmit rapoarte în care a prezentat, aşa cum s-a cerut, tot ce a văzut şi constatat în localităţile pe care le-a vizitate: de la starea de spirit a populaţiei, până la mişcările de trupe observate şi locurile unde erau plantate pancarte cu semnul "fotografiatul interzis". Pentru volumul de date şi informaţii pe care l-a prezentat, la înapoiere, precum şi pentru modul cum şi-a îndeplinit misiunile încredinţate pe perioada cât s-a aflat în România, Eva Şandor a fost recompensată substanţial.

Aducându-i-se la cunoştinţă hotărârea mai marilor săi cu privire la plecarea sa în România, într-o misiune specială, Eva Şandor n-a spus nimic. Deşi vestea a bucurat-o din prima clipă, nu şi-a trădat gândurile. S-a mulţumit să spună că este gata să îndeplinească orice misiune, dar că înainte de plecare doreşte să se poată pregăti cât mai bine. Nu din punct de vedere al limbii, pentru că pe aceasta n-o va uita niciodată, ci pe linia celor ce le are de întreprins în România. A mai adăugat că ar dori să se pună la punct cu tot ceea ce este nou şi

caracterizează în prezent viaţa social - politică din România. Auzise şi ea că în România, după revoluţie, au avut loc frământări, chiar mişcări şi tulburări de stradă soldate, mai ales la Timişoara şi Bucureşti, cu ciocniri violente şi arestări. Citise şi auzise despre duelul, uneori extrem de violent, care a existat şi continuă, între oamenii politici de la Budapesta şi cei de la Bucureşti, cu privire la Ardeal şi drepturile minorităţii maghiare din România. Ştia de mult timp, era convinsă, că maghiarii din România, mai ales cei din Transilvania, sunt lipsiţi de drepturile cele mai elementare ce li se cuvin, că sunt expuşi represaliilor de tot felul de către români. Aşa cum s-a întâmplat întotdeauna. Acum, după răsturnarea" comunismului, lucrurile s-au complicat parcă şi mai mult. Oamenii, mai ales cei de la Budapesta, caută asiduu modalitatea sau calea cea mai corespunzătoare şi rapidă ce ar putea duce la soluţionarea problemei Ardealului; se lucrează pe plan intern şi extern, se caută puncte de sprijin în Europa şi dincolo de Atlantic, în speranţa că, odată şi odată, lumea tot va înţelege că Ardealul este al Ungariei. Ceea ce o durea pe ea cel mai mult era lipsa de recunoştinţă a românilor faţă de pastorul Laszlo Tökes care, în opinia ei, a fost cel care i-a scăpat de dictatura ceauşistă mai devreme decât se aşteptau. Este adevărat, şi România avea să urmeze drumul pe care s-au angajat toate ţările din Estul Europei, dar când? Poate peste un an, doi. Sau poate chiar mai târziu, iată că pastorul Tökes a dat semnalul mai devreme, declanşând revoluţia la Timişoara, iar de acolo, la Bucureşti şi în întreaga ţară. România a scăpat de dictatură, dar, după câte se vede, nu s-a angajat pe un drum al adevăratei democraţii, aşa cum a făcut, de pildă, Ungaria. Este o treabă care-i priveşte pe români, dar pentru ea este dureros faptul că aceştia nu-i mai recunosc venerabilului pastor nici un merit, ba chiar îl ponegresc şi-l acuză de toate relele pământului. În acelaşi timp, aceşti nerecunoscători de români au declanşat o înverşunată campanie împotriva Ungariei, acuzând-o de iredentism, ca şi pe toţi maghiarii din România, care sunt nevoiţi să îndure toate necazurile.

Acestea erau numai câteva din gândurile Evei Şandor imediat ce s-a comunicat că în curând se va deplasa cu o nouă misiune în România. Încă din decembrie 1989, când au început evenimentele de la Timişoara, ştia că va veni un asemenea moment. Prea multe se întâmplaseră şi trecuseră pe lângă ea.

Auzise şi văzuse mulţi colegi şi colege care se pregăteau şi plecau cu misiuni speciale în România. Acum sosise momentul şi pentru ea. Era bucuroasă. Aşteptase de mult acest moment şi era hotărâtă să facă tot ce-i stă în putinţă, tot ce depinde de capacitatea ei fizică şi intelectuală, ca misiunea ce se va încredinţa să fie dusă la bun sfârşit. Nu ştia ce misiune i se va încredinţa, însă intuia că, în conjunctura actuală, în mod sigur va avea de executat ordine ce vizează obiective cu totul şi cu totul deosebite. Era satisfăcută. Se treziseră în ea ambiţii vechi. Parcă şi o sete de răzbunare faţă de români, aceşti valahi care nu vor să înţeleagă că maghiarii, prin ce sunt şi tot ce fac, le sunt superiori.

Aştepta cu nerăbdare să fie chemată la comandant şi să afle misiunea ce se va încredinţa. Era hotărâtă să-i spună comandantului, chiar atunci, că ea nu se va da înapoi de la executarea nici unui ordin, indiferent în ce constă acesta. Mai ales dacă este vorba de români, faţă de care nu trebuie să se manifeste nici un fel de milă. Veninul care i-a fost inoculat în suflet şi în gândire de propaganda-iredentist-şovină maghiară, de zeci şi zeci de ani la rând, de când s-a născut şi până acum, se revărsa în ea, cuprinzându-i, parcă, întreaga fiinţă. Devenea periculoasă, mai mult decât îşi putea închipui cineva.

Ieşind de la comandant, Eva Şandor era mai mult decât mulţumită. Avea convingerea că de data aceasta misiunile ce urma să le îndeplinească în România sunt mult mai importante decât cele pe care le avusese de executat anterior. Într-un anumit fel, ea avea dreptate. Chiar comandantul său şi toţi care urmau s-o pregătească şi s-o instruiască pentru această deplasare dincolo de graniţă îi spuseseră de multe ori că misiunile ce-i revin sunt foarte importante şi, ca atare, va trebui să le execute întocmai. Respectându-se una dintre regulile care contribuie la asigurarea succesului în orice acţiune de spionaj, Evei Şandor nu i se spusese decât atât cât trebuie pentru a şti cum să procedeze în vederea îndeplinirii misiunilor sale. Eva nu ştia, dar bănuia că ceea ce are de făcut în cele două săptămâni cât va sta în România face parte dintr-un ansamblu de măsuri complexe, dintr-un plan politico-militar mai vast, cu obiective imediate şi îndepărtate. Cunoştea regulile jocului, respectiv ale muncii de spionaj, şi de aceea nici nu pusese întrebări. Nici măcar în gând. Ea asculta şi se străduia să-şi însuşească totul.

Ştia că are memorie bună şi se baza pe ea. A fost supusă la mai multe teste, printre care şi la unul de memorie, rezultatul dovedind că cei care o aleseseră pentru o nouă misiune nu se înşelaseră. Reţinea cu uşurinţă nume şi adrese, titluri de lucrări şi denumiri date unor organizaţii, firme etc. Era oarecum mai greu cu memorarea numerelor de telefon, a cifrelor în general. Pentru a trece şi peste acest impediment, făcea mereu exerciţii, punându-le în mod repetat pe hârtie, până când toate cifrele se întipăreau bine în memorie. Chiar şi dimineaţa, înainte de a face orice, lua un creion şi o hârtie şi aşternea pe ea, cu grijă şi mare atenţie, cifrele de care avea să se folosească în executarea misiunilor din România. Le confrunta apoi cu cifrele reale, notate undeva, într-un carnet numai de ea ştiut. Nu se lăsa până nu reuşea să le redea din memorie pe cele ce i-au fost indicate de cei ce au pregătit-o.

Din toate câte s-au spus, direct sau indirect, în cadrul pregătirii, Eva Şandor a înţeles că situaţia existentă în România după revoluţie este cât se poate de propice pentru ca problema Transilvaniei să fie rezolvată în favoarea Ungariei. Acum este momentul ca toate problemele minorităţii maghiare din România să fie soluţionate total şi definitiv, în conformitate cu interesele şi drepturile sale. Pentru ca acest moment să nu fie pierdut, s-a trecut la elaborarea unei strategii politice, diplomatice şi militare de amploare. La punerea în aplicare a strategiei respective, trebuie să-şi aducă contribuţia toate forţele interne şi externe de care Ungaria dispune, începând cu cele oficiale - guvern, parlament etc. - şi sfârşind cu fiecare cetăţean ungur în parte, indiferent unde şi pe ce poziţie social-politică se află. Aşa s-a spus de mai multe ori şi ea era convinsă că aşa stau lucrurile.

Eva Şandor cunoştea bine România, mai ales Capitala şi toată zona Ardealului, dar s-a cerut să facă o documentare detaliată asupra Botoşanilor. Era şi firesc, întrucât urma să plece în România ca botoşăneancă. Se pare că mai marii ei acordau o atenţie deosebită pregătirii ce se face şi sub acest aspect, întrucât, la o primă verificare, Eva, în viitor Amalia, n-a ştiut să răspundă unei întrebări care părea foarte simplă: cum şi cu ce mijloace de transport în comun ajungi de la gară în centrul oraşului ? Văzând că se bâlbâie, încercând să dea totuşi un răspuns, cel care a verificat-o i-a spus: "îmi dau seama că nu

eşti din Botoşani, după cum susţii, şi că n-ai fost pe acolo de foarte mulţi ani". Spusele omului nu i-au căzut bine, dar Eva şi-a dat seama că mai are multe de făcut, chiar şi sub aspectul documentării. S-a apucat şi mai hotărât de treabă. N-ar fi vrut să mai fie pusă încă o dată într-o situaţie asemănătoare. Pe măsură ce timpul trecea şi se pregătea, Eva îşi dădea seama că substituirea în materie de spionaj este una din metodele eficace, dar pentru ca să fie aşa trebuie muncit extrem de mult. Substituirea nu se rezumă numai la a schimba un paşaport cu un altul sau a renunţa la un nume în favoarea altuia.

Soţii Dulgheru se străduiau să intre pe un făgaş normal al vieţii. Se sculau dimineaţa şi, fără a discuta prea mult între ei, pleca fiecare la treburile sale. Pe unde mergeau, erau momente când, luându-se cu vorba sau cu treburi, uitau de necazul lor, de moartea Amaliei şi dispariţia misterioasă a cadavrului. Părinţii de la Botoşani au crezut în spusele lor. Varianta cu dispariţia Amaliei pentru a se întoarce la fostul său bărbat s-a dovedit a fi credibilă. Câte cazuri nu se cunosc când, după un timp, oamenii uită certurile ce au avut loc între ei şi se împacă, trăind din nou împreună, ca la început? De ce acest lucru n-ar fi fost posibil şi în cazul Amaliei? Ceea ce era important acum era ca Amalia să trimită, de acolo de unde se află, o scrisoare. Aceasta îi va linişti pe bătrâni definitiv. După ce vor afla că fata lor este bine sănătoasă, indiferent unde-i stabilită, vor vedea ei ce-i de făcut. Acum, după revoluţie, când oricine poate să plece peste graniţă, va fi mai uşor să se reîntâlnească, să se revadă. O scrisoare de la Amalia ar înlătura gândurile rele, incertitudinea şi nesiguranţa. Va da naştere la noi speranţa, va ajuta la liniştea lor sufletească.

Cu tot efortul făcut pentru a uita cele întâmplate, Veronica Dulgheru nu reuşea să intre în normal. Nu mai aştepta şi nu mai spera nimic bun de la viaţă. Trăia într-un coşmar permanent. Se simţea sfâşiată. Obsesia celor întâmplate, uneori retrăite în suflet, care au îngrozit-o şi pe care nu le va putea uita niciodată, o tortura cumplit. Îşi căuta mereu de lucru. Vroia să facă ceva, să se ducă sau să vină de undeva, numai şi numai pentru ca gândurile la Amalia să dispară pentru un timp.

Măcar atât. Ar fi fost mulţumită să reuşească să-şi îndrepte şi să-şi concentreze gândurile în altă parte. De câte ori n-a încercat, dar a fost imposibil. Nu poate să citească o carte,

un ziar sau o revistă, să vadă un film sau să urmărească o piesă de teatru. Televizorul era întotdeauna deschis când se afla ea acasă, dar niciodată nu se putea concentra şi urmări o emisiune de la început până la sfârşit. Nu de puţine ori ziarele citite şi cele văzute la televizor îi amplificau gândurile urâte: destul de des ziarele şi televiziunea de astăzi aduc pe prim plan ştiri referitoare la crime comise în mod bestial, cu sânge rece şi într-o manieră demenţială. Se vorbeşte frecvent de crime ce au loc în mediul rural, dar mai ales în cel urban, de dispariţia multor femei şi copii. Aproape că nu este număr de ziar şi emisiune de "actualităţi" la televiziune în care să nu se vorbească despre dispariţia unor oameni, despre crime şi infracţiuni dintre cele mai oribile - furturi şi jafuri cu violenţă, violuri, asasinate. Acestea constituie, după părerea unora, una din "cuceririle" revoluţiei, pe linia drepturilor omului: neliniştea şi nesiguranţa, teama că după lăsarea întunericului poţi fi atacat, jefuit şi omorât.

Lăsarea întunericului constituia şi pentru Veronica Dulgheru pragul de trecere către o tortură psihică şi morală mult mai chinuitoare decât cea de peste zi. Dacă ziua îşi făcea mereu de lucru cu câte ceva, noaptea însă stătea pironită locului, într-un fotoliu sau în pat, gândindu-se la cele câte s-au întâmplat, la situaţia în care se află. După ce adormea, de multe ori se trezea tulburată de câte un vis sau un gând care o obseda. Trecuseră mai mult de două săptămâni şi tot mai visa urât.

Coşmarul n-o slăbea. Visa mereu câte ceva în legătură cu Amalia care, fie râdea şi o chema la ea, fie plângea şi o respingea, reproşându-i fel de fel de lucruri şi vorbe, unele adevărate, altele neadevărate. Şi astfel, Veronica iar îşi aducea aminte de vorbele care au circulat cândva în legătură cu Ileana Sărăroiu. Ea se găsea în postura mamei răposatei cântăreţe, care, mult timp după moartea şi înmormântarea fiicei sale, a visat-o nopţi la rând. Veronica nu ştie ce a visat îndurerata mamă, dar ştie că după mai multe asemenea nopţi cu vise a cerut ca moarta să fie deshumată, aflând astfel de lucrurile ciudate despre care vorbea toată lumea. Uneori Veronica îi povestea lui Radu visele şi coşmarurile ei de peste noapte, uneori însă nu, ţinându-le pentru ea, căutându-le un înţeles, o semnificaţie.

După o asemenea noapte de chin, Veronica s-a sculat hotărâtă să vorbească, să spună totul despre cele întâmplate. Cui ? Poliţiei. În primul rând va merge la poliţie, iar de acolo se va duce peste tot unde se va spune să meargă. Da, va merge peste tot să spună exact aşa cum a fost. Se va duce şi la biserică să-şi descarce sufletul aşa cum n-a făcut-o ea niciodată în viaţa ei. Să se ştie şi să se afle tot adevărul în legătură cu sora ei. Aşa cum va spune şi mărturisi totul lui Dumnezeu, tot aşa va declara şi autorităţilor. Gata. Îi ajunge cât a suferit din cauza acestei tăceri pe care a luat-o în braţe şi a purtat-o peste tot, chinuindu-se cum poate nimeni în lumea asta n-a fost chinuit.

Încercarea lui Radu de a o face pe Veronica să-şi schimbe hotărârea a eşuat. Chiar în dimineaţa aceea, nevastă-sa s-a prezentat la poliţia română, iar el s-a dus la un bun prieten, rugându-l să-i recomande un avocat care să-l apere şi să-l ajute să iasă din încurcătura în care se află.

Amalia Arbore nu era cunoscută sub nici o formă în evidenţele generale ale Ministerului de Interne. Raportul primit recent de la Botoşani nu conţinea nici acesta ceva deosebit. O profesoară conştiincioasă şi bine pregătită profesional, care n-a creat niciodată probleme direcţiunii şcolii sau colegilor. Fusese căsătorită cu un neamţ, refegistul Hans, de care s-a despărţit, reîntorcându-se acasă după aproape doi ani. După revoluţie a făcut o excursie în străinătate, de unde însă nu s-a mai înapoiat. Se bănuieşte că s-a stabilit din nou în Germania, la fostul bărbat. Atât.

La paşapoarte însă Amalia Arbore avea dosar. Un dosar privind căsătoria ei cu un cetăţean german, Hans W. În 1983, au fost depuse cererea şi toate actele necesare pentru a se aproba căsătoria. În 1985 a avut loc plecarea şi stabilirea în RFG. În dosar se mai aflau două hârtii privind demersurile pentru divorţ şi reîntoarcerea în ţară. Noianul de hârtii strânse a dat naştere unui dosar destul de voluminos. Din toate documentele câte existau acolo, unul singur avea valoare şi prezenta interes pe linia cunoaşterii Amaliei Arbore. Era un memoriu pe care-l depusese la Consulatul român în momentul când se hotărâse să divorţeze de Hans W. şi să se întoarcă acasă. Iată câteva paragrafe ce par mai semnificative pentru înţelegerea femeii al

cărei sfârşit a intervenit într-un mod cu totul aparte şi de care un serviciu de spionaj a încercat să se folosească.

"După câţiva ani de la despărţirea mea de Petru, pe care l-am iubit şi cred că-l voi iubi mereu, când toată lumea credea că m-am vindecat definitiv de rănile provocate de plecarea celui pe care de la 19 ani l-am socotit visul şi fericirea mea pentru toată viaţa, mama şi tata au început să mă iscodească în legătură cu gândurile mele de viitor. La început timid, luându-mă, cum se spune, pe departe, probabil de teamă să nu-mi zgândăre vechile răni, apoi prin întrebări din ce în ce mai directe, doreau să afle ce intenţii am cu privire la căsătorie. În acelaşi scop se foloseau de multe ori de Veronica, sora mea mai mică. Am înţeles imediat ce-i preocupa şi ce doreau: să uit ce a fost cu Petru, să-mi găsesc sau să-mi găsească ei un băiat şi să mă căsătoresc. Le-am spus că nu mai cred în nimeni şi că nu-mi trebuie nimic, că n-am să mă mărit niciodată. Tata a reacţionat paşnic. S-a mulţumit să spună doar atât: "Bine, faci cum crezi tu. Eşti destul de mare ca să ştii ce ai de făcut. Dar ai grijă că timpul trece repede". Mama însă a început să plângă. Nu puteam discuta câteva minute împreună pentru că făcea ce făcea şi iar îmi amintea de măritiş, de casa mea, de copiii mei, de viaţa mea. De multe ori spunea că ştie undeva un băiat bun, cuminte şi serios, om de familie şi viitor, care doar aşteaptă să găsească o fată bună ca mine. Eu replicam întruna: nu-mi trebuie, nu-mi trebuie. După un timp ascultam, dar nu mai spuneam nimic. Tăcerea mea a fost luată de mama drept resemnare şi acceptare a tot ce-mi propunea. Aşa se face că într-una din zile, când m-am înapoiat de la şcoală, l-am găsit acasă, stând de vorbă cu mama şi având în faţă o ceaşcă de cafea, pe Ilie Merişoreanu, profesor la o şcoală din Botoşani. Auzisem de el. Era nepotul unei vecine de-a noastră. După ce ne-am prezentat şi am mai servit câte-o dulceaţă, mama, pretextând nu ştiu ce treburi, a plecat, lăsându-ne singuri. Priveam la Merişoreanu, dar eu îl vedeam pe Petru. Îl vedeam pe Ilie cum vorbeşte, dar nu auzeam nimic. Mie îmi vâjâia capul, simţeam că am ameţeli, că se învârte casa cu mine. Eram conştientă de ce se întâmplă, gândeam lucid şi mă străduiam să mă controlez, să stăpânesc situaţia. Mi-am revenit şi am început să mă gândesc intens ce să fac şi cum să procedez pentru a ieşi din situaţia în care mă aflam. Am respins orice propunere de căsătorie.

Altă dată, mama a organizat la noi acasă o masă la care invitase, printre alţii, şi pe o prietenă veche a ei, stabilită undeva lângă Hârlău. Prietena venise cu soţul şi fiul, un băiat cam de o seamă cu mine. De la distanţă se putea vedea că tânărul avea o mare debilitate fizică. Un tip firav şi foarte lent în mişcări. Lucrase cândva ca bibliotecar şi avea multe cunoştinţe în domeniul literaturii. Nu făcea caz de ele. Mai mult maică-sa se lăuda, vrând să ne arate ce băiat deştept are. De la primele discuţii am început să bănuiesc de ce-i invitase mama şi de ce veniseră ei. La sfârşitul mesei, bănuiala mea a fost confirmată, dar şi de data aceasta am refuzat propunerea de căsătorie. După aproape doi ani de la vizita fostului bibliotecar, când mama a adus din nou vorba despre el, spunându-mi că l-a văzut undeva arătând tare pipernicit şi jigărit, le-am spus părinţilor că eu de când l-am văzut mi-am dat seama că un asemenea om nu merita nici măcar să fie primit în casă. Mama n-a spus nimic. Tata însă a zis: "Tu, Amalia, trebuie să fii tare nebună. Dacă aşa gândeşti despre un om, tu într-adevăr n-ai să te măriţi niciodată".

Aşa am crezut şi eu mult timp, dar iată că n-a fost aşa. În vara următoare, l-am întâlnit pe Hans W. Şi m-am căsătorit cu el. Multe femei, în situaţii de genul acesta, nu caută explicaţii. Ele conchid, pur şi simplu: "Aşa a fost să fie". În cazul meu însă, lucrurile nu stau chiar aşa. Eu le găsesc explicaţii. Este adevărat că nu mă onorează, dar altele nu am. Decepţia pe care am avut-o în dragostea cu Petru, hotărârea pe care am luat-o după aceea de a nu mă mai gândi la măritiş, sâcâielile şi tachinările părinţilor şi ale altora că am rămas şi voi rămâne fată bătrână m-au determinat să cred că întâlnirea cu Hans constituie pentru mine cel mai bun prilej de a-mi schimba viaţa în mod radical. La vremea aceea am socotit că plecarea din ţară va pune capăt tuturor frământărilor şi îndoielilor mele. Am sperat că voi uita tot şi toate. Viaţa pe alte meleaguri şi între alţi oameni am sperat-o şi am considerat-o un refugiu. Am greşit şi de acest lucru m-am convins destul de repede. Este prima dată când o recunosc şi o mărturisesc cuiva. M-am gândit foarte mult înainte de a mă hotărî s-o fac. Reflectând la câte s-au întâmplat, am ajuns la concluzia că nici eu nu mă cunosc sau nu m-am cunoscut îndeajuns. Altfel n-aş fi făcut ce am făcut şi azi n-aş regreta nimic. De aceea, de la o vreme am încetat să mă mai gândesc

pentru a găsi adevăratele cauze. Un singur lucru mă preocupă în prezent: întoarcerea acasă.

Pe Hans l-am cunoscut cu un an şi jumătate în urmă. Era vară, pe la începutul lunii august. Fusesem la sora mea din Bucureşti şi mă întorceam la ai mei, la Botoşani, încărcată cu fel de fel de bagaje. Aşteptam să-mi vină rândul pentru a-mi cumpăra bilet de tren. Cineva s-a apropiat de mine şi m-a întrebat dacă de la aceeaşi casă poate cumpăra bilet pentru Suceava. După cum mi-a vorbit şi după cum era îmbrăcat, mi-am dat seama că-i străin. Cunoştinţele mele de germană mi-au fost suficiente pentru a-l înţelege şi a-l ajuta să-şi ia bilet de tren. Acest cineva era Hans W. Deşi am avut bilete în compartimente separate, o bună parte din timpul călătoriei am petrecut-o împreună, pe culoar şi în vagonul restaurant, discutând şi povestind. Mi-a spus că principalul motiv pentru care se afla în România era de a vedea locul unde a murit fratele său, în timpul celui de-al doilea război mondial. Spunea, de asemenea, că ar dori să viziteze mănăstirile din nordul Moldovei, despre care zicea că citise şi auzise lucruri frumoase. Hans mi-a făcut atunci impresia unui om vorbăreţ. Din cele spuse de el, am înţeles că lucrează la garajul unei mari companii de transporturi, având posibilitatea să câştige bine şi să facă diverse deplasări în străinătate, inclusiv în România. Mi-a vorbit mult despre casa şi grădina sa, la care spunea că ţine foarte mult, una din marile sale plăceri fiind aceea de a cultiva diferite legume şi zarzavaturi, alimentaţia sa bazându-se în special pe acele produse în propria grădină. Mi-a arătat mai multe fotografii de familie. Mai întâi pe ale părinţilor şi pe ale fratelui său care şi-a găsit moartea pe pământul românesc. M-a impresionat sinceritatea cu care mi-a vorbit despre fosta lui soţie, care, spunea el, a decedat într-un accident de circulaţie, lăsându-l cu doi copii pe care-i iubeşte nespus de mult. Mi-a arătat chiar şi fotografii de la înmormântarea ei.

Când am ajuns la Suceava, Hans a coborât fără să mă lase cu gânduri şi impresii deosebite. Înainte de aceasta însă, convenisem să ne scriem, să păstrăm o legătură prin corespondenţă. După aproximativ o săptămână însă când eu aproape că uitasem de existenţa lui, m-am pomenit cu el la Botoşani. N-am avut ce să fac, aşa că l-am prezentat mamei şi tatei, cărora abia atunci le-am spus şi explicat unde şi când l-am

cunoscut. Nu-mi aduc aminte cum şi de ce, dar peste noapte a dormit la noi. A doua zi, fiind duminică, Hans şi-a manifestat dorinţa de a asista la slujba religioasă de la biserica din apropiere. După slujbă, Hans a fost invitat să ia masa cu noi. În discuţiile ce au avut loc cu această ocazie el a povestit din nou tot ce-mi spusese mie în legătură cu meseria, casa şi grădina lui. A doua zi, înainte de a pleca de la noi, de faţă cu tata şi mama, Hans, într-o manieră pe care mi-e greu s-o descriu aici, m-a cerut în căsătorie. La început am crezut că n-am înţeles bine ce vrea să spună. Apoi, după ce m-am lămurit despre ce vorbeşte, am presupus că glumeşte. Pentru a încerca să ne convingă că nu-i vorba de nici o glumă şi că s-a gândit foarte serios la fiecare cuvânt pe care-l spune în legătură cu căsătoria noastră, ne-a vorbit aproape două ore despre el şi familia lui. Eu am rămas pe poziţia omului care a luat spusele lui în legătură cu căsătoria drept o glumă simpatică şi nostimă. Al mei însă, neştiind exact cât adevăr şi câtă seriozitate conţin afirmaţiile sale, n-au spus nimic precis. Au îngăimat ceva foarte evaziv, cam la genul: să vedem, să ne mai gândim, ea singură decide...

Hans a plecat chiar în ziua aceea, promiţând că în curând se va întoarce pentru a ne căsători. Probabil imediat ce a ajuns la el acasă ne-a şi scris, pentru că la scurt timp am primit prima scrisoare. Au urmat apoi multe altele. Scrisorile primite au constituit pentru ai mei o dovadă că Hans este foarte serios în intenţiile sale de căsătorie şi, ca atare, au început să mă îndemne la un răspuns pozitiv. În final, am acceptat, considerând că prin această căsătorie voi găsi, cum am mai spus, un refugiu. Primind răspunsul meu, Hans a revenit în România cu toate actele şi documentele necesare întocmirii şi depunerii formelor de căsătorie. Imediat ce am primit aprobarea, am plecat cu el, începând astfel un nou capitol al vieţii mele.

Am călătorit cu maşina, trecând prin Ungaria şi Austria. Acasă la Hans am sosit într-o după-amiază. Mă încerca un sentiment de bucurie că mă căsătorisem cu el. Impresiile de început erau nemaipomenit de bune. Pot spune că eram încântată de pasul pe care-l făcusem. Mă felicitam singură.

Casa mi-a fost arătată de la distanţă. Era frumoasă, gen vilă. Ajunşi acolo, am văzut curtea şi grădina despre care Hans

îmi vorbise încă de la prima noastră întâlnire. Abia mai târziu m-am lămurit care-i adevărata situaţie cu casa şi grădina lui Hans.

La intrarea în casă şi la prezentarea familiei au început surprizele. Mama lui Hans, o femeie bătrână, de beste 80 de ani, era paralizată. Stătea imobilizată într-un scaun cu rotile. Când i-am fost prezentată a zâmbit şi mi-a spus în şoaptă un bun venit. M-a privit lung, de sus în jos şi de jos în sus, de mai multe ori dând afirmativ din cap. Pe moment am interpretat gestul său în sens pozitiv, crezând că-i place de mine, găsindu-mă frumoasă, bine făcută şi plăcută. Mai târziu însă mi-am dat seama că de fapt bătrâna aprecia la mine robusteţea, sănătatea şi puterea de muncă ce le bănuia în mine privindu-mă.

Mi-au fost prezentaţi apoi copiii: trei băieţi şi o fată. Probabil că în momentul acela Hans a citit pe faţa mea o oarecare nedumerire, pentru că imediat s-a simţit obligat să-mi explice că cei mici, băiatul şi fata, amândoi de vârstă preşcolară, sunt ai săi şi că ceilalţi doi, băieţi mai mari, sunt nepoţii săi, care locuiesc cu ai lui, respectiv, începând de acum încolo, cu noi. Explicaţii suplimentare mi-a promis mai târziu. Nu le-am primit nici până acum.

Cu locuinţa am avut alte surprize. Din toată vila, Hans are, cu chirie, trei camere. Mai bine zis, cămăruţe, de la demisol. Sufrageria în care am intrat prima dată era curată şi bine mobilată. Celelalte camere însă, acolo unde dormeau copiii şi bătrâna, erau tare neîngrijite. Restul casei este ocupat de alte familii. Curtea şi grădina sunt în exclusivitate ale proprietarului, Hans şl celălalt chiriaş de la mansardă n-au nici un drept asupra lor. Noi avem acces în vilă printr-o poartă laterală, construită anume pentru a nu-l stingheri pe proprietar. Treaba aceasta cu locuinţa şi grădina, deşi în fapt era altfel de cum ni le-a prezentat Hans, nu m-a deranjat şl nu mă deranjează nici acum. Cum nu mă deranjează nici faptul că Hans este subinginer şi nu inginer, aşa cum mi-a spus. Nu-mi făcusem iluzii nici cu munca pa care o prestează şi posibilitatea de a vizita diferite ţări, cum se lăuda el. Toate aceste "nepotriviri" constituia doar o parte din multele minciuni pe care le-a debitat fără neruşinare în faţa mea şi a părinţilor mei. Nu i-am cerut explicaţii. Am vrut să văd până unde merg lucrurile. La un moment dat, crezând şi sperând că ele se opresc aici, am căutat să mă acomodez la condiţiile existente şi, ca să reuşesc, m-am apucat de muncă. Nu m-a

speriat nici faptul că trebuie să curăţ şi să pun la punct o casă, nici spălatul şi crescutul a patru copii şi nici îngrijirea unei femei bătrâne, pe jumătate paralizată. Începusem să mă obişnuiesc cu situaţia. În timp ce eu căutam să mă menţin pe o linie de plutire, făcând sacrificii de tot felul, cei de acasă mă socoteau o fericită. Mai mult, sora mea începuse să mă invidieze. Îmi trimitea mereu scrisori, solicitând câte ceva. Din ce în ce mai mult şi din ce în ce mai des. Eu tăceam în sărăcia mea, căutând ca din când în când să-i răspuns în termeni cât mai imprecişi şi cât se poate de evazivi. Desigur că n-am mulţumit-o niciodată. Mi-a cerut să-i fac o "chemare". De teamă că va afla adevărul în legătură cu situaţia mea, n-am dat curs rugăminţii ei. De aici, supărări. Până şi părinţii mi-au reproşat, acuzându-mă de calicie şi zgârcenie, de parvenire şi nerecunoştinţă. Am tăcut. N-am ripostat. Nu m-am plâns, nu m-am apărat. Ţinând în mine toate câte am avut de suferit, m-am îmbolnăvit de inimă. Despre acest lucru nu am vorbit şi nu voi vorbi nimănui. Dumneavoastră sunteţi primul şi singurul care ştiţi şi aceasta, pentru că vreau să vă prezint situaţia mea exact aşa cum este ea, în speranţa că mă veţi înţelege şi mă veţi ajuta. Aş fi trecut şi toaste aceasta, lăsându-l pe Dumnezeu să hotărască, dar n-am putut. Ceea ce însă m-a determinat să iau hotărârea de a divorţa şi a mă întoarce în ţară sunt lucrurile pe care le-am aflat cu privire la trecutul lui Hans şi preocupările lui actuale. Acestea m-au tulburat, mă îngrijorează, iar de la o vreme au început să mă înspăimânte. Sunt lucruri care mă fac să trăiesc într-o continuă nesiguranţă."

Eva Şandor se afla iar în România. De data aceasta s-a instalat la un hotel de categoria celor la care orice provincial ar fi tras dacă treburile l-ar fi obligat să rămână în Capitală peste noapte. Fiind în apropiere de Gara de Nord, auzea mereu fluieratul locomotivelor. Îi plăcea zona pentru că era aglomerată cu o lume pestriţă, în care se putea amesteca cu uşurinţă şi trece astfel neobservată. Şi mai era ceva: îşi putea verifica limbajul pe care acum căuta să-l împestriţeze cu cât mai multe cuvinte specifice moldoveneşti. Vrea să se autoverifice, să afle cât poate ea să pozeze într-o autentică botoșăneancă. În perioada de pregătire întocmise o listă cu mai multe zeci de regionalisme, acum căutând să le folosească în mod corespunzător. Nu era greu. Mai greu era însă cu accentul şi intonaţia moldovenilor, ea fiind din naştere o fire mai repezită,

chiar explozivă când era grăbită, zgândărită şi iritată. Mergând în zona Gării de Nord şi privind în toate părţile, era convinsă că testul este în ordine. Nimeni nu-i acorda o atenţie deosebită. Pe nimeni nu-l interesa persoana sa. Aceasta o bucura: însemna că Amalia Arbora, femeia venită de la Botoşani, trece neobservată. Se pare că numai tânărul de la recepţie i-a acordat o oarecare atenţie, probabil din cauza paşaportului pe care l-a prezentat, în loc de buletin de identitate, aşa cum, normal, fac toţi autohtonii. I-a explicat: "Eu sunt din Botoşani, dar abia m-am întors din Ungaria. Uitaţi vizele!", a încheiat ea repede, răsfoind paşaportul. Luând de bune explicaţiile femeii, tânărul a exclamat, oarecum prieteneşte: "A, da, din Botoşani?!" La gândul că tânărului îi place de ea, Eva s-a bucurat, spunându-şi în gând: "Deci şi ca moldoveancă plac bărbaţilor".

Rămasă singură în camera sa cu un pat, pe care a reuşit s-o obţină ca toată lumea, adică pe bază de bacşiş, Eva Şandor s-a uitat în oglindă. Acolo a văzut-o pe Amalia Arbore, pe femeia din Botoşani plecată să viziteze mai multe localităţi din Transilvania, dar pentru un timp aflată la Bucureşti. Privind mai atent femeia din oglindă, Eva se convingea şi ea, nu se ştie pentru a câta oară, că cea de vizavi este o moldoveancă autentică: coafura, machiajul, îmbrăcămintea de sus până jos, încălţămintea, cerceii şi toate celelalte bijuterii ce mai avea pe ea îi dădeau o înfăţişare de provincială române. În poşetă şi geamantane avea schimburi şi alte lucruri necesare oricărei femei care urmează să facă un drum lung. Toate "made în România" sau chiar dacă nu aveau această etichetă se vedea de la o poştă că sunt procurate de pe piaţa românească. Eva se uita la Amalia din oglindă. Zâmbeau una la alta. De unde era Eva Şandor să ştie că Amalia Arbore, al cărui paşaport l-a lăsat, deocamdată, jos la recepţie, nu va mai zâmbi niciodată, că de mai bine de o lună de zile a murit? Ei nu-i spusese nimeni nimic despre soarta acestei femei, al cărei nume îl poartă acum.

Au trecut două zile fără ca ceva deosebit să se întâmple. Eva Şandor vizitase la Bucureşti mai tot ce voise. Obosise de atâta umblat şi colindat prin magazine, librării, expoziţii, anticariate. Toate acestea le vizitase după ce trecuse peste tot pe acolo pe unde ştia că revoluţia a lăsat urme. În Piaţa Universităţii, Piaţa Revoluţiei şi Romană, a făcut mai multe fotografii: a înconjurat de câteva ori Biblioteca Universităţii,

Palatul Republicii şi pe cel al Telefoanelor, făcând, de asemenea, fotografii. A coborât apoi în Piaţa Unirii şi, după ce a vizitat mai multe magazine, s-a dus la "Casa Poporului", unde iar a făcut fotografii. Căuta să-şi imagineze zilele de 21 şi 22 decembrie cu toate evenimentele ce avuseseră loc pe acolo pe unde ea trecea. Văzuse filme despre revoluţia română la televiziunea maghiară, ca toată lumea, dar pe lângă acestea mai vizionase şi multe altele, cu un conţinut mai bogat, filmate şi comentate dintr-un unghi aparte. Toate acestea în studioul de film al departamentului în care lucra. Auzise şi citise multe despre "fenomenul Piaţa Universităţii". De aceea, când a ajuns acolo, a căutat să-şi imagineze de unde şi până unde se întindea aşa-zisa "zonă liberă de neocomunism". Căutase apoi locul unde se instalaseră greviştii cu corturile, dar în care se cuibăriseră, se spunea de multă lume, şi nişte prostituate. La televiziunea bulgară se dăduseră chiar şi imagini filmate în infraroşu, din care rezulta clar promiscuitatea ce exista în corturile instalate în faţa Teatrului Naţional bucureştean. Dacă aşa au stat lucrurile, atunci înseamnă că se poate da crezare şi celor spuse în legătură cu faptul că mai în fiecare seară, în unele puncte din Piaţa Universităţii, se afişau pancarte pe care scria: "de la ora D la ora D, activitate sexuală". Probabil că acesta este şi unul din motivele pentru care mulţi dintre cei ce se aflau cu statut permanent, zi şi noapte, în Piaţa Universităţii începuseră să spună că acolo este casa lor, că de acolo nu mai pleacă etc., etc. Reflectând la toate acestea, Eva Şandor avea toate motivele să împărtăşească, cu convingere, părerea celor de acasă, care îi spuseseră de mai multe ori că românii se află mult în urma civilizaţiei europene, că nu merită nici o consideraţie şi că trebuie trataţi ca atare. Dar, înainte de toate, trebuie să li se ia Ardealul, acesta trebuie salvat. Altfel...

I se spusese că după ce va ajunge şi se va instala la Bucureşti, cineva o va contacta. Atât. Nu s-a precizat nici când, nici unde, nici de către cine. Dar iată că trecuseră deja două zile şi nimeni nu-şi făcuse încă apariţia. Nici un semn din care să înţeleagă că momentul mult aşteptat se apropie. Îşi făcuse programul pentru cea de-a treia zi. Printre altele îşi propusese să facă o vizită la Grădina Botanică. Neştiind cum să ajungă acolo, a întrebat la recepţia hotelului. îndreptându-se spre metrou, a remarcat un bărbat care nu o scăpa din priviri. Când a

coborât, acesta era după ea, se menţinea totuşi la o oarecare distanţă, fără însă a se feri de privirile ei. La început s-a gândit că s-ar putea să fie un poliţist român care o ţine sub supraveghere. Înspăimântată de acest gând, Eva a început să-şi analizeze singură toate gesturile şi mişcările făcute până atunci. Se întreba unde şi cu ce anume greşise. Văzând însă că urmăritorul său nu se fereşte de privirile ei, şi-a schimbat gândurile ce o neliniştau. Ştia din experienţa sa că filorii evită să fie văzuţi, să întâlnească privirile celor pe care-i urmăresc.

Şi-a zis că-i posibil să fie un proaspăt admirator sau, de ce nu, vreun borfaş periculos. Auzise că în România sunt şi din aceştia, femeile fiind destul de frecvent puse în gardă pentru a se feri de "admiratori", care, până la urmă, s-au dovedit a fi asasini.

Aproape două ore a petrecut Eva Şandor în Grădina Botanică. Bărbatul care s-a ţinut după ea dispăruse după un timp. La ieşire însă l-a găsit din nou, fapt pentru care, oarecum îngrijorată, a iuţit pasul, îndreptându-se spre Statuia Leu, cu gândul să intre în staţia de metrou din apropiere şi de acolo să plece mai departe. Îşi făcuse socoteala cum să scape de urmăritor: la una din staţii, cu puţin înainte de a se închide uşile, va sări pe peron. Tot gândindu-se ce avea să facă, s-a pomenit în spatele său cu cineva care, pe un ton prietenos şi foarte degajat, îi spune: "Bună, Amalia ! Ce mai faci ? Ai mai văzut-o pe Eva ?"

Deci, asta era. Bărbatul acesta, pe care-l socotise când admirator al ei, când poliţist care-o urmăreşte insistent, iar în ultimul moment, un posibil dezaxat şi obsedat, gata s-o asasineze, era, de fapt, prima se legătură în România. Răspunsul său la parolă aproape că n-a fost necesar, dar l-a dat. Au plecat împreună şi au luat metroul, oprindu-se în centru. Pe tot traseul parcurs au discutat banalităţi. În momentele când se aflau singuri şi aveau certitudinea că nu-i poate auzi nimeni, vorbeau în limba maghiară, descărcându-şi parcă sufletul. Acolo unde au servit o gustare, într-un bufet expres, Eva a primit o sumă importantă de bani româneşti, un bilet de călătorie clasa pentru acceleratul de a doua zi până la Cluj. Înainte de a se despărţi, bărbatul i-a mai dat şi un anunţ pentru mica publicitate, cu recomandarea de a insista ca acesta să fie inserat în coloanele ziarului "România Liberă". Dacă va constata

că nu sunt şanse ca textul să apară până la sfârşitul săptămânii, atunci să încerce la "Adevărul". Textul anunţului era următorul:

"Pios omagiu şi neştearsă amintire iubitei noastre surori şi cumnate Ileana Popescu (Nuţi), de la a cărei moarte au trecut şase săptămâni".

A doua zi dimineaţa, Eva s-a dus la gară cu o jumătate de oră mai devreme. Când şi-a ocupat locul indicat pe bilet, la fereastră, în compartiment mai erau încă două persoane. În ultimul moment înainte de plecarea trenului s-a ocupat şi ultimul loc liber, cel din dreapta ei. Era tânărul care o contactase cu o zi mai înainte. Avea braţul plin de ziare şi sufla din greu. Se vedea că alergase ca să nu piardă trenul. Câtva timp, nimeni din compartiment n-a scos o vorbă. După ce s-a trecut de Ploieşti, au început conversaţiile, abordându-se diverse subiecte: mersul trenurilor care de la o vreme nu se mai respectă, preţurile de la vagonul restaurant care cresc mereu, fără să ofere călătorilor ceva mai bun, controlul şi supracontrolul pe CFR, mizeria din trenuri... Eva şi tânărul de lângă ea nu s-au angrenat în discuţii. Nu aveau păreri de exprimat, nici pro, nici contra. Ei citeau reviste şi ziare, Eva solicitând, pe rând, câte unul, iar tânărul oferindu-i-le cu amabilitate. Rar schimbau câte un cuvânt pe marginea celor citite. Doreau să lase impresia că nu se cunosc. De altfel, se adresau unul altuia pe un ton foarte reverenţios, ceea ce-i făcea pe cei din jur să creadă că, într-adevăr, aşa stau lucrurile. Cu toate acestea, unul din bărbaţii care ocupa un loc din faţa lor, un timp simpatic şi vorbăreţ, având întotdeauna de spus câte ceva, a observat că, la un moment dat, tânărul a strecurat în sacoşa Evei un plic. La început aceasta s-a făcut că nu observă, dar după câteva minute, l-a scos şi l-a pus cu grijă în poşeta ei. Au mai trecut alte câteva minute, după care tânărul de ieri a plecat la vagonul restaurant, ocupând un loc la o masă unde, după aproximativ cinci minute, s-a aşezat şi Eva. Aici au discutat despre bărbaţi şi femei, tineri şi bătrâni, oameni care, spuneau ei, trebuie să fie mai activi şi cu mai multă iniţiativă... să nu-şi facă grija banilor pentru că vor primi cât au nevoie... să fie gata oricând... să facă grupuri mici, dar sigure... să găsească prieteni, cât mai mulţi prieteni... să aibă locuri sigure, precise şi uşor de găsit. Cel ce a auzit şi înregistrat toate acestea şi-a dat seama că Eva primea noi sarcini şi era instruită cum să procedeze pe acolo pe unde va merge.

Cei doi s-au despărţit, întorcându-se în compartiment la intervale de timp diferite. Tânărul a coborât la Braşov, iar Eva şi-a continuat drumul singură până la Cluj. Cum a coborât din tren, cineva, un bărbat de circa 40 de ani, a întâmpinat-o, cerându-i permisiunea s-o ajute la bagaj. În prima clipă, Şandor a ezitat, însă când a văzut că se adresează cu doamna Arbore şi a auzit că-i transmite salutări de la Eva, s-a lăsat condusă de acesta. După ce s-au urcat într-o maşină şi au ieşit din centrul oraşului, au făcut un popas undeva pe o stradă liniştită. S-a discutat îndelung. Bărbatul a spus Evei tot ce avea de făcut. S-a arătat a fi un bun cunoscător al Clujului şi al celorlalte localităţi din jur. Dispunea de mai multe legături. Ştia detalii cu privire la modul cum s-au organizat şi desfăşurat anumite acţiuni, detalii pe care le prezenta Evei tocmai pentru a trage singură unele concluzii asupra felului cum trebuie acţionat pe viitor.

După ce s-a trecut în revistă tot ce Eva avea de îndeplinit într-o perioadă de zece zile şi s-a stabilit un sistem de legătură permanent, care să asigure buna desfăşurare a acţiunilor prevăzute, şi-au continuat drumul cu maşina. Au mai parcurs câteva străzi şi în cele din urmă s-au oprit în faţa unei porţi. Aici avea să fie locuinţa Evei pe perioada cât se va afla în zona Clujului.

Zilele trecură şi Eva Şandor, controlată şi sprijinită îndeaproape de omul care o primise la gară, reuşise să-şi îndeplinească misiunile. Era satisfăcută. Era, de asemenea, sigură că rezultatele obţinute până acum şi cele ce aveau să apară mai târziu îi vor bucura pe cei din Centrală. Dar, se pare, nu numai pentru atât fusese trimisă şi venise Eva în România, substituind-o pe Amalia Arbore. Tot ce întreprinsese până acum putea fi făcut şi de către altcineva, cu un "statut permanent" în România. Rezultatele ei erau într-adevăr meritorii, pentru că au contribuit la accelerarea unor măsuri de maximă importanţă pentru viitorul unor acţiuni preconizate de către cei care au trimis-o.

Despre misiunea ei principală abia în seara aceasta avea să ia cunoştinţă, când va primi biletul pentru acceleratul de Bucureşti de mâine. Aşa îi spusese cel care o instruise şi, se pare, avea un rol coordonator în realizarea întregului ei program. Omul deţinea, probabil, un post situat undeva pe treapta de mijloc a scării ierarhice în sistemul de spionaj

maghiar ce acţiona în România. Aşa gândea Eva şi presupunerile sale se bazau pe multe. Inclusiv pe faptul că, destul de des, omul spunea: "Aşa ni se cere, aşa trebuie să facem", sau "Dacă nu facem aşa, înseamnă că vom da peste cap alte treburi şi n-o să-mi reuşească alte aranjamente". Oricum, Eva şi-a dat seama că "coordonatorul" acţiunilor sale este un tip întotdeauna decis să facă tot ce-i stă în putinţă pentru reuşita acţiunii în care se angaja, îi înjura des pe români şi fanatismul lui de iredentist se manifesta frecvent, în diverse forme, fapt ce o stimula şi pe ea în hotărârea de a duce la îndeplinire orice misiune încredinţată pe perioada cât se va mai afla în România.

De când s-a vorbit despre "misiunea principală", Eva Şandor se tot frământă cu gândul, străduindu-se să ghicească despre ce poate fi vorba, în ce constă aceasta. Să dinamiteze ceva? Să provoace undeva un incendiu? Să difuzeze manifeste sau alte materiale propagandistice şi instigatoare la acţiuni violente? Să realizeze, eventual, contacte şi legături între grupuri sau persoane importante care acţionează pe teritoriul României, să facă curierat? Acestea erau numai câteva din gândurile şi întrebările Evei Şandor. Auzise de multe ori printre colegi despre acţiuni de acest gen. Unii se lăudau, relatând cu lux de amănunte cum au acţionat şi ce rezultate au obţinut în momentele de tensiune şi încordare prin care trecuseră, precum şi multe altele, stârnind invidia unora dintre cei care ascultau. Alţii, din contră, deşi se ştia despre ei că au fost angrenaţi în diverse acţiuni, unele chiar "frumoase" sau "importante", nu scoteau o vorbă despre ceea ce făcuseră. Chiar întrebaţi fiind, dacă este adevărat sau nu ce se vorbeşte despre ei, evitau cu tact şi destulă dibăcie să dea un răspuns. Asemenea oameni nici nu confirmau, nici nu infirmau spusele celor din jur la adresa lor. Eva Şandor nu făcea parte din nici una din aceste categorii. Nu-i plăcea să se laude, dar îi plăcea să fie lăudată, să se vorbească despre ea. Pozând în femeia modestă, atunci când cineva aducea vorba despre vreuna din misiunile sale sau o întreba direct, ea răspundea cu întârziere, monosilabic, scăpând de interlocutor cu un "poate" "aşa s-ar zice", "s-ar putea", "nu ştiu, aşa mi s-a spus" etc. etc.

Până seara n-a fost în stare să facă mai nimic. Nici măcar să-şi adune bine gândurile pentru rapoartele ce urma să le facă

la întoarcere. La locul fixat pentru întâlnire s-a prezentat cu câteva minute mai devreme. S-a uitat cu atenţie în toate direcţiile, vrând, parcă, să vadă dacă nu cumva cineva supraveghează locul. De fapt, Eva nu făcea altceva decât să pună în aplicare ceea ce învăţase, aşa cum fusese instruită de fiecare dată înainte de a pleca în exterior cu misiuni de spionaj. A mers mai departe pe traseul pe care era angajată. Exact la ora fixată s-a înapoiat la locul unde urma să aibă loc întâlnirea: în faţa celei mai mari librării din centrul Clujului. Imediat s-a prezentat omul de legătură, invitând-o să meargă în sus, pe bulevard. Eva a aşteptat cu nerăbdare să vadă ce-i va spune acesta în legătură cu principala ei misiune. Au mers aşa, unul lângă altul, câţiva paşi, fără să-şi vorbească, amândoi trăgând însă discret cu coada ochiului în toate părţile, dovadă că erau preocupaţi să descopere un eventual filaj. Constatând, probabil, că nu sunt motive de îngrijorare, omul a luat-o pe Eva de braţ, şoptindu-i la ureche: mergem să te prezint şefului.

Eva Şandor avea emoţii. Ştia că şefii din exterior sunt, sau trebuie să fie, în limbajul celor din "Centrală", extrem de inteligenţi şi foarte pretenţioşi cu oamenii din subordine. Aceştia, de regulă, erau aleşi dintre cei cu o bogată experienţă în munca de spionaj, oameni care au dovedit şi "acasă", şi în exterior multe calităţi personale şi organizatorice. Exigenţa şi experienţa lor trebuiau să se manifeste în toate acţiunile ce se iniţiau şi se desfăşurau în exterior. Ei nu admiteau niciodată rabat în pregătirea oamenilor şi executarea ordinelor pe care le dădeau. Se aprecia că numai în felul acesta pot fi evitate eşecurile şi eliminate fisurile dintr-o muncă atât de specială şi de delicată cum este spionajul. Rebuturile pot costa foarte scump, pot produce uneori pagube ireparabile sau duce la greşeli ce nu pot fi îndreptate niciodată.

Reflectând la toate acestea, în mintea Evei iar şi-au făcut apariţia întrebări cu privire la "misiunea specială" ce i se va încredinţa şi despre care încă nu ştia nimic. De la cel care o însoţea înţelesese deja că va trebui să-şi amâne plecarea: este necesar să rămână în România încă câteva zile. "Poate chiar o săptămână, totul va depinde de tine", i-a spus omul, strângând-o prieteneşte de braţ.

Faptul că a tutuit-o şi a strâns-o de braţ într-un fel ce ei i s-a părut prea intim, chiar exagerat de intim, raportat la timpul

scurt şi împrejurările în care s-au întâlnit şi cunoscut, a constituit pentru Eva o ciudăţenie. Noi semne de întrebare i-au apărut în minte. Se părea că omul "bate" undeva, că ştie ceva, dar nu spune. De ce? De unde până unde această reţinere? Nu are încredere în ea sau n-are încă dezlegare să-i comunice despre ce-i vorba?

Aceste gânduri şi întrebări au frământat-o pe Eva până în momentul când s-a aflat în faţa "şefului" care, fără să-i întindă mâna, i-a zis: "Nu ştiu cât de pricepută sunteţi în treburi de-ale noastre, dar aşa cum arătaţi sunt sigur că vom avea succes deplin cu dumneavoastră."

"Şeful" a privit-o de mai multe ori, învăluind-o cu o privire iscoditoare şi dând din cap semnificativ, i-a fixat bine talia, bustul şi şoldurile, iar apoi, invitând-o să ia loc în dreapta lui, i-a spus din nou:

– Mă bucur că cei de acasă v-au ales pe dumneavoastră, înseamnă că au judecat bine tot ce le-am propus. Acum rămâne pe noi, pe mine şi pe dumneavoastră, să pregătim totul cum se cuvine şi să acţionăm cu cap şi... tot ce avem, cu sânge rece şi fără remuşcări, pentru a realiza cu deplin succes ceea ce ne-am propus. Aceasta în prima fază, întrucât, după aceea, dumneavoastră vă veţi întoarce în ţară, iar noi vom rămâne în continuare pentru a fructifica rezultatele acţiunii.

"Şeful" vorbea rar şi apăsat. Lăsa impresia că vrea să sublinieze fiecare cuvânt. Se uita fix în ochii Evei, citindu-i parcă gândurile. Nu gesticula în nici un fel, doar atunci când a spus "noi vom rămâne" a arătat cu mâna, cu un gest scurt, abia schiţat, către el şi cel ce o adusese pe Eva la locul întâlnirii, iar acum luase loc în dreapta ei, şi aproba, dând din cap, tot ce spunea "şeful".

Masa la care se aşezaseră era oarecum retrasă. Lumina ce izvora dintr-o aplică era difuză, dar suficientă ca Eva să-l poată distinge bine pe acest bărbat dur şi rigid, dar politicos cu ea. "Şeful", care nu-şi dăduse nici un nume şi nici o funcţie, se apropia de 60 de ani. Părea mai degrabă şaten decât blond, purta mustaţă bogată şi perciuni ce-i treceau de lobul urechilor. Prin ochelarii cu rame subţiri şi braţe de metal se vedeau doi ochi mari, bulbucaţi întrucâtva, care se mişcau iscoditori, fixându-i pe interlocutori atunci când li se adresa direct. Avea

vocea baritonală, repezită, fără intonaţii, întotdeauna un ton impunător ce nu acceptă replică. Tot timpul a vorbit punând întrebări la care, de cele mai multe ori, tot el formula şi răspunsuri. De fapt, erau răspunsurile pe care şi le dorea. Pentru a fi sigur că a fost bine înţeles, revenea asupra unor probleme deja abordate, subliniind unele idei sau completând cu detalii ce lui i se păreau nu numai semnificative, ci şi foarte importante pentru buna desfăşurare a acţiunii preconizate. Căuta s-o convingă pe Eva că totul depinde de priceperea, de talentul şi hotărârea ei de a se sacrifica, aşa cum s-a cerut, pentru o cauză sfântă tuturor maghiarilor. Ea ştie ce are de făcut, pentru că a mai trecut prin aşa ceva. Acum el nu face altceva decât să jaloneze câteva idei de care ea să ţină seama. Mărturisind că pe el, în ultimă instanţă, rezultatul îl interesează, "şeful", vrând să facă pe modestul, a încheiat, spunând:

– Mă bazez pe dumneavoastră pentru că veţi fi acolo şi trebuie să conduceţi ostilităţile până când veţi câştiga lupta. Sunt convins că orice bărbat, oricât ar fi el de puternic şi stăpânit de cine ştie ce virtuţi, tot se va lăsa înfrânt. Mă întreb: Ce bărbat n-ar vrea să lupte cu dumneavoastră ?

În bună parte, "şeful" avea dreptate. Eva Şandor mai trecuse prin situaţii de genul acesta. Şi atunci, ca şi acum, n-a putut zice nu. Ceea ce se cerea să facă constituia un punct pe lista misiunilor ce avea să îndeplinească pe perioada cât se va afla în România. Este adevărat că până acum nu s-a vorbit despre el, şi se întreba de ce. N-or fi avut încredere în ea? S-au temut că refuză "să se dea" unui împuţit de valah? Este adevărat că nu-i face nicio plăcere, dar înţelege că trebuie să accepte din patriotism, convinsă fiind că în lupta pentru a reface Ungaria Mare şi a pune toate teritoriile ce-i aparţin sub coroana Sfântului Ştefan trebuie luptat cu toate armele de care dispune fiecare luptător. Ea se numără printre luptătorii care au o armă în plus. Are ea 40 de ani, dar arma ei încă funcţionează bine, încă-i eficace şi, atunci când vrea ea s-o mânuiască cum trebuie, face victime chiar şi acolo unde, poate, nimeni nu se aşteaptă.

Ceea ce o surprindea de data aceasta pe Eva în conversaţia ei cu "şeful" era maniera în care acesta discuta cu ea. Mai întâi, modul în care se adresa. Nu i-a spus niciodată tu, aşa cum făcuse cel care acum stătea în dreapta ei şi asculta, dând mereu din cap. Acest lucru a fost luat de Eva drept o

dovadă de respect faţă de persoana ei, fapt ce o bucura enorm. În fond, îi era subalternă şi şeful putea oricând s-o tutuiască sau să-i spună pe nume, Eva, aşa cum fac mulţi. Dar, iată, n-a făcut-o, ceea ce înseamnă că se bucură de consideraţie şi respect din partea lui. Poate chiar stimă, deşi, din nou, urmează să fie folosită ca momeală pe lângă un bărbat care, spunea "şeful", prin poziţia lui politico-socială actuală, constituie o personalitate de prim rang. "Pentru că amândoi suntem angrenaţi în realizarea unei acţiuni ce vizează obiective imediate şi de perspectivă pe multiple planuri", şi-a zis Eva în gândul său, făcându-şi singură curaj şi supraevaluând propria-i armă. În euforia ei, femeia începuse să vadă în cel ce-i vorbea un coechipier, un egal. Uitase că, de fapt, pentru cel de lângă ea, nu era decât o curvă ordinară care n-avea nici măcar dreptul de a-şi alege bărbaţii cu care urmează să se culce, o sculă dintre cele mai murdare, folosită oriunde şi oricând, ca toate celelalte femei ce constituiau "Secţia Amazoanelor".

Pe parcursul discuţiilor cu "şeful", în Eva începuse să crească şi un sentiment de bucurie. Avea impresia că acesta o place. O place ca femeie. De aceasta şi-a dat seama încă de la început, din clipa când a remarcat maniera în care a primit-o şi studiat-o. Apoi a înţeles acest lucru şi din cele afirmate de el la adresa ei şi a celor de acasă, de la Budapesta, care au selecţionat-o şi au trimis-o aici tocmai pe ea. Şi mai era ceva: gesturile repetate ale "şefului" de a pune mâna pe ea atunci când îi vorbea despre ce are de făcut şi cum trebuie procedat. O mângâia ca pe o păpuşă, când pe umeri, când pe braţ, sorbind-o parcă din ochi. Eva îşi dădea seama ce simte şi ce gândeşte "şeful", punând mâna pe ea şi mângâind-o. Experienţa ei cu "şefi" era destul da bogată, rămânând de la unii cu amintiri frumoase şl chiar substanţiale. Acasă avea o mulţime de astfel de amintiri, unele atârnate pe pereţi, altele păstrate în dulapuri şi sertare. Cele mai multe aduse din exterior, pe unde "şefii" umblaseră cu diverse misiuni, singuri sau acompaniaţi de Eva. Spionajul maghiar a dispus întotdeauna de imense sume de bani şi mulţi dintre "şefi" nu s-au gândit la economii când erau în misiuni. Eva era convinsă că de data aceasta n-are la ce se aştepta, întâlnirea ei cu "şeful" de astăzi este, după cum îşi poate da seama, meteorică. Îl apreciază totuşi pentru felul în care s-a adresat şi i-a vorbit. Ar fi vrut să-i mulţumească pentru

aceasta, dar şi-a dat seama că nu se cade, nu era nici locul şi nici momentul potrivit. Poate o va face mai târziu, "acasă", în centrală, când îl va răsplăti aşa cum ştie ea.

Despărţirea a avut loc după aproape trei ore. Se mâncase uşor, dar bine. "Şeful" i-a urat succes, iar Eva l-a asigurat că va avea. În final, a avut totuşi îndrăzneala să-i spună că i-ar face mare plăcere să se mai întâlnească "acasă", în ţară, când va veni cu ceva treburi.

– Am învăţat multe de la dumneavoastră şi mi-a plăcut cum mi-aţi vorbit. Vreau să mă revanşez, mulţumindu-vă cum ştiu eu. Vă asigur că n-o să regretaţi.

Când Eva a spus toate acestea era numai ea cu "şeful". Omul care o adusese la întâlnirea de astă seară plecase să aducă maşina, parcată undeva mai departe de locul unde luaseră masa.

Rămasă cu gândurile la "şef şi misiunea pe care acesta i-a spus că o are de îndeplinit, Eva ar fi vrut să fie singură pentru un timp. Nu putea, întrucât "intermediarul" întâlnirii era alături. Se gândea totuşi la ce are de făcut. Nu s-ar putea spune că Evei îi displăcea ce avea de făcut, dar nici că era încântată. Mai avusese ea asemenea misiuni. Mai trecuse prin situaţii similare şi se descurcase bine. Nu întotdeauna i s-a spus sau a aflat toate aspectele acţiunii în care era angrenată ori obiectivele ce urmau a fi atinse prin aceasta, dar pe ea prea puţin o interesau asemenea lucruri. Uneori nu ştia nici măcar atât cât aflase astăzi despre cel pe care avea să-l întâlnească mâine şi asupra căruia va trebui să-şi întindă vraja sa invizibilă. Cunoştea regulile jocului şi căuta să le respecte. Au fost situaţii când nu ştia aproape nimic despre victimă şi totuşi a trebuit să-şi joace rolul încredinţat, să se străduiască a-şi duce misiunea la îndeplinire. Este adevărat că uneori a avut şi surprize la care nu s-ar fi aşteptat sub nici o formă. Oricât i-ar fi fost imaginaţia de bogată şi fecundă, tot nu le-ar fi intuit. Mai ales cu victimele din rândul africanilor şi asiaticilor. Aceştia, este adevărat, au surprins-o în multe privinţe dar, recunoaşte în sinea ei, i-au dat şi unele lecţii de care şi-a amintit, cu folos, mai târziu.

Întrebând-o dacă a înţeles perfect ce i-a spus "şeful", omul de lângă ea i-a întrerupt firul gândurilor. Acesta i-a spus deschis că lui îi revine sarcina să repete unele lucruri, pentru ca totul să se întipărească cât mai bine în mintea ei. De asemenea, să

verifice dacă acestea au fost bine înţelese, în ordinea şi cronologia lor, exact aşa cum sunt ele prevăzute a se desfăşura, etapă cu etapă, moment după moment. Şi încă ceva: tot el trebuie să-i dea acum şi câteva date exacte, să-i arate chiar câteva fotografii. Înainte însă de a face toate acestea, omul s-a recomandat, spunându-şi numele: Lajos, Tibor Lajos. Şi pentru a-i câştiga toată încrederea, i-a spus câteva cuvinte şi despre familia lui. Omul a îndrugat multe, însă Eva n-a reţinut decât faptul că cineva din ai lui, bunicul sau tatăl, a făcut parte, pe vremuri, dintr-o organizaţie care se numea "Garda zdrenţăroşilor". Poate nici acest lucru Eva nu l-ar fi reţinut dacă organizaţia aceea nu avea un nume atât de ciudat. Tibor se lăuda cu faptele înaintaşului său, arătând câte acte de eroism făcuse acela, băgând spaima în puturoşii de români transilvăneni. A trecut apoi la a arăta că nici el, Tibor, nu vrea să fie mai prejos, mai ales că, după câte s-au spus şi simte şi el, a sosit momentul ca ungurii să arate ce pot.

Văzând că-i ascultat cu mare atenţie şi interes, Tibor se dezlănţuise şi mai mult. Începuse să spună că în prezent este preocupat de ideea de a trece şi el la organizarea unor grupuri de genul celor ce au format pe vremuri "Garda zdrenţăroşilor". Chiar a fost încurajat în acest sens de şeful său de aici şi de către cei de la Budapesta. Se pare însă că începutul este foarte greu. Ne trebuie bani, arme, materiale pentru propaganda vizuală. Bani, cât mai mulţi bani. Are promisiuni pentru toate. Aşteaptă. El este convins că se pot face multe lucruri în Transilvania pentru a realiza unitatea tuturor ungurilor.

– Să refacem Ungaria Mare, visul nostru de atâţia ani, pentru care s-au luptat şi bunicii noştri. Şi zicând acestea, Tibor a scos din buzunarul de la spate al pantalonilor un portofel. Scotoceşte în acesta şi cu două degete prinde ceva pe care-l vâră Evei sub nas.

– Ce-i asta, că nu disting?

– O insignă cu emblema Ungariei Mari. Mi-a rămas de la bătrânul meu, numai că eu, deocamdată, nu pot s-o port pe piept cum a făcut el. Dar va sosi şi ziua aceea. Cât de curând.

Omul începuse să pară altfel în ochii Evei. Îi câştigase încrederea. Se pare că sentimentul era reciproc. Aceeaşi ură împotriva românilor îi stăpânea pe amândoi şi în aceeaşi măsură

erau hotărâţi să lovească în valahi. Au început să discute despre ziua de mâine.

Scoţând din servieta ce o purta cu el mai multe fotografii, Tibor le-a înmânat Evei, cerându-i să le privească cu atenţie. La lumina unei lanterne pe care Tibor a scos-o din servietă odată cu fotografiile, Eva le-a studiat cu un interes şi cu o curiozitate vizibilă. "Deci, acesta-i omul de mâine", şi-a zis ea. "De acesta trebuie să mă lipesc până îşi pierde minţile, aşa cum a zis şeful".

Din prima fotografie o privea un bărbat de circa 40-45 de ani, cu ochi mari sub două sprâncene lungi şi stufoase ca o streaşină veche de stuf, aproape unite între ele. Avea o frunte lată, brăzdată de două dungi ce abia se observau. Păr bogat şi ondulat, despărţit în două de o cărare aleasă pe partea stângă. Purta ochelari cu rame subţiri de metal. Fotografia fusese făcută probabil pentru un document mai mult sau mai puţin oficial - diplomă, legitimaţie, paşaport sau ceva de genul acesta. Omul din fotografie avea o mină sobră. Se vedea că, în momentul când s-a aşezat pe scaunul fotografului, a adoptat o atitudine oficială, fără zâmbete, fără artificii nepermise în astfel de ocazii. În celelalte fotografii, două la număr, părea un alt om. Una era făcută undeva pe stradă, iar cealaltă într-un local, după toate probabilităţile într-un restaurant, la o nuntă. În ambele fotografii omul era vesel. În cea luată pe stradă, se afla alături de un alt bărbat. Mergeau vorbind şi gesticulând. Din această fotografie rezulta că-i de statură înaltă, mult peste medie, corpolent, dar nu gras, bine proporţionat, îmbrăcat cu gust, având croiala hainelor în linie modernă. Ţinea în mână o servietă tip "diplomat". Privind cu atenţie fotografia, Eva începuse să se gândească: "Trebuie să fie funcţionar, inginer sau ziarist". Din toţi aceştia, ea ar fi preferat să aibă de-a face cu un inginer. Funcţionarii, după părerea ei, sunt în general oneşti, o masă de oameni fără nici o personalitate, care umple un gol al societăţii, oameni formaţi special ca s-o servească cu supunere, să facă tot ce li se spune, de regulă lucruri fără nici o importanţă. După cunoştinţele ei, funcţionarii n-au jucat niciodată un rol important în evenimentele marcante ale societăţii, în nici o epocă. Niciodată nu s-a vorbit despre ei. Ca şi când n-ar fi existat şi nici nu există. Ziariştii însă sunt oameni care reuşesc să se afirme, să se facă cunoscuţi. Unii mai mult, alţi mai puţin. Oricum, un ziarist este mult mai uşor să iasă din anonimat, mai ales dacă

lucrează la o publicaţie de prestigiu, cu aderenţă la opinia publică. În acelaşi timp însă, ziariştii sunt şi periculoşi. Subtili, vicleni şi capabili să descifreze multe dedesubturi ale unor treburi sau afaceri de culise, nu de puţine ori au dat în vileag lucruri ce au dus la scandaluri de răsunet, despre ele scriindu-se în diverse ziare, reviste şi magazine, unele de circulaţie internaţională. Fulgerător, Eva şi-a adus aminte de o fostă "Miss" dintr-o ţară asiatică. După ce a căzut în plasa bine lucrată şi aruncată de un ziarist, a fost făcută cunoscută în toată lumea, dar cu consecinţe dintre cele mai tragice. În revista italiană "Novella 2000" au apărut mai multe articole şi fotografii în care o prezentau pe cea în cauză sub titluri de senzaţie, lată câteva: "Un bacşiş în carne, oase şi jupon", "Lubrifiantul nababului", "Spioană de pat pentru NATO". Într-adevăr, "prostituata intercontinentală" fusese folosită ca "bacşiş erotic" pentru organizarea unor acţiuni de spionaj şi efectuarea unor vânzări de arme din Occident către ţări din Orientul Mijlociu. Femeia, uneori dusă, alteori trimisă la Washington, New York, Hong Kong, Londra, Paris, Neapole şi alte oraşe unde se ţesuseră combinaţii dintre cele mai ciudate şi sofisticate, vizând sustragerea de informaţii şi documente politice şi militare, influenţarea unor oameni pentru a acţiona în direcţii dinainte stabilite, şantajarea sau compromiterea unor personalităţi sus-puse. Lista acestora părea destul de lungă. În ea găseai mai tot ce doreai: miniştri, parlamentari, ofiţeri, oameni de afaceri, preoţi, guru, spioni şi agenţi secreţi, cântăreţi de muzică rock. Toţi au fost atraşi într-un fel sau altul de "frumoasa cu ciorapi regali" - alt titlu de ziar - într-un scandal care a scos la iveală lucruri dintre cele mai murdare ale lumii de astăzi. Scandalul a pornit de la un ziarist londonez care a intuit că ceva urât se ascunde în spatele preocupării acestei femei de a-şi crea cât mai multe relaţii printre parlamentarii britanici. Acţionând cu tact, ziaristul a intrat în contact direct cu suspecta, ajungând în anturajul acesteia. Încet, încet, el a reuşit să afle totul şi, nelăsându-se nici intimidat, nici cumpărat, a dat totul în vileag. Odată cu scandalul au început şi răzbunările, plata unor poliţe. În primul rând a fost vizată fosta regină a frumuseţii, ea fiind martorul principal care trebuia să dispară. S-a încercat asasinarea ei. Reuşind să scape, a fugit undeva, într-o ţară asiatică, pe o insulă. Dar nici acolo n-a avut linişte. Aflându-se

printre noii săi "prieteni", a avut un accident ciudat, care nu i-a adus moartea, dar a desfigurat-o pentru totdeauna. Pericolul plana mereu asupra sa, pentru că duşmanii ei ştiau foarte bine că şi un om desfigurat poate să depună mărturie. De aceea "Mata Hari a anilor '80", cum a numit-o un alt ziarist, a trebuit să plece şi de pe insula unde se refugiase. Unii afirmau că s-ar fi dus undeva în Brazilia, nu numai pentru a-şi pierde urma, ci şi pentru a găsi un doctor chirurg bun. Poate pentru a-şi reface faţa sau, din contră, a-şi schimba complet înfăţişarea. Aceasta ar fi fost una din şansele ei de a scăpa de urmăritori.

Eva citise toate acestea şi, la vremea respectivă, rămăsese pe gânduri. Iată că acum, în aceste momente când se pregăteşte pentru acţiunea ce va începe mâine, iar şi-a adus aminte de povestea "prostituatei intercontinentale". Şi-a adus aminte pentru că şi ea se află acum la începutul unei misiuni despre care, deşi nu i-a spus nimeni nimic precis, intuieşte totuşi că are în spate o acţiune de compromitere, pregătindu-se un şantaj de zile mari. Totul şi toate pentru serviciul de spionaj de la Budapesta. Căuta să se compare cu fosta "Miss" devenită prostituată intercontinentală. Desigur, nu era în situaţia aceleia, dar pe undeva se asemăna cu ea. Nu era "un bacşiş în carne, oase şi jupon", dar o momeală în carne, oase şi jupon tot era. Pentru spionaj fusese folosită cea cu scandalul internaţional, pentru spionaj este folosită şi ea. Căutând să-şi găsească o justificare la ceea ce avea de făcut, Eva se consola cu gândul că o face pentru Ungaria, pentru viitorul acesteia, care, gândea ea, de altfel ca toţi cei care au trimis-o în România, va fi mult mai luminos dacă Transilvania va fi din nou trecută sub coroana Sfântului Ştefan. Ştia şi ea, de când era copil, de la părinţi şi de la şcoală, că bogăţiile Transilvaniei merită efortul şi lupta, prin orice mijloace şi metode, pentru readucerea ei la "patria mamă, Ungaria". Deci, se încuraja şi se consola Eva în sinea ei, ce fac eu, fac pentru ţară, nu pentru plăcerea mea, pentru bani sau alte avantaje".

Spera ca omul pe lângă care va acţiona, începând de mâine dimineaţă, să nu fie un ziarist care ar putea să dibuiască tot aranjamentul şi să provoace vreun scandal, ci un inginer, aşa cum îşi dorea ea. După părerea ei, inginerii sunt mai practici, mai exacţi în ceea ce gândesc şi fac, fără dedesubturi şi tertipuri, cum sunt ziariştii, politicienii, juriştii şi alţii de genul

acesta. Privind la cea de-a treia fotografie ce-i fusese prezentată de Tibor, Eva căuta să descifreze cât mai multe în legătură cu persoana şi personalitatea "inginerului" pe care-l dorea. Era o fotografie de grup. Bărbaţi şi femei, toţi cam de aceeaşi vârstă, la o masă plină cu sticle de băutură şi cu de ale mâncării. Nuntă? Onomastică? Oricum, o petrecere de zile mari. Toţi veseli şi bine dispuşi. Cu degetul pe fotografie, Tibor căuta să-i arate Evei care din cei de acolo este "el". Nici n-ar fi fost necesar. Eva îl recunoscuse deja, după tunsoare, perciuni şl ochelari. Omul de lângă ea a felicitat-o, zicându-i: "Bravo, aşa este. Te felicit pentru spiritul de observaţie de care dai dovadă. Asta înseamnă că n-o să avem probleme". Tonul părea oficial, nepotrivit cu momentul şi locul unde se aflau.

După ce a dat Evei posibilitatea de a se mai uita de câteva ori la fotografii, Tibor le-a băgat în geanta de unde le-a scos. A tuşit de câteva ori, dregându-şi parcă glasul ca pentru un discurs, şi a cerut Evei să fie foarte atentă la ce-i va spune el. Nu trebuie şi n-are voie să noteze absolut nimic. De altfel, nici nu-i prea greu de reţinut, pentru că deja multe lucruri le-a aflat de la "şef". Acum el nu face altceva decât să le repete, să precizeze unele lucruri sau să le detalieze.

Eva era numai urechi, hotărâtă să capteze şi să înregistreze tot ce-i va spune Tibor. L-a ascultat fără să-l întrerupă. Când acesta a lăsat impresia că a terminat de spus tot ce a considerat el necesar, au început întrebările Evei. Din ele reieşea că ea a înţeles perfect despre ce este vorba, că ştie ce are de făcut şi că-i sigură de succes. Tibor s-a arătat mulţumit. Apoi a adăugat: "Se pare că nu-s probleme. De restul se vor ocupa alţii, care se pricep bine la aşa ceva. Ai să te convingi în curând".

Revenind şi oprindu-ne mai mult la acest "în curând", Tibor a început să teoretizeze, străduindu-se să scoată în evidenţă că sosirea momentului respectiv depinde, în principal, de abilitatea, isteţimea şi priceperea ei ca femeie care ştie ce are de făcut. Eva asculta, fără însă să reacţioneze, fără să spună ceva. Acest Tibor iar a început să pară irascibil, chiar impertinent prin aerele de mare cunoscător pe care şi le dădea, prin vorbele cu subînţeles pe care le arunca. "Şeful" n-a tutuit-o nici măcar o dată, iar el, nu numai că-i vorbeşte tot timpul cu

"tu", dar o şi irită de multe ori prin ceea ce spune. Eva n-a mai răbdat şi i-a spus:

– Dacă voi aţi ales omul care trebuie şi veţi acţiona bine şi la timp, nu va fi nici o problemă. Eu am mai făcut din astea şi lumea a fost mulţumită. Dacă însă v-aţi îndreptat atenţia către un molâu şi un acrit, un pocăit sau un bigot, către unul care a urcat de mult sculele în pod sau se culcă pe ele ca boul pe coadă, atunci sigur că n-o să iasă nimic. Şi-apoi nu totul depinde de mine. Dacă ceilalţi nu se vor dovedi aşa cum spuneai mai înainte şi vor pierde momentul, desigur că nu va ieşi nimic. Cu mine însă să nu vă faceţi griji.

Văzând-o oarecum iritată, Tibor i-a spus că nici ea n-are motive să-şi facă griji în privinţa celorlalţi, care nu vor fi prea departe de ea, gata pregătiţi ca la momentul cel mai potrivit să acţioneze aşa cum deja s-a stabilit. A continuat apoi s-o instruiască, făcându-i precizarea că nu-i poate da numele celui pe care trebuie să-l seducă, nici alte date asupra lui, cum ar fi adresă, pregătire, familie, profesie şi alte date de acest gen. Nu este momentul şi nici nu-i foloseşte la ceva. Ceea ce-i va spune va fi suficient ca ea să-şi facă o idee asupra omului pe care-l va întâlni mâine în tren. Este căsătorit, are un copil de vârstă şcolară, este originar dintr-o comună de lângă Cluj. Se trage dintr-o familie de români get-beget, cum spun ei. A făcut Dreptul la Bucureşti, dar după aceea s-a înapoiat la Cluj, unde a lucrat câţiva ani ca judecător, apoi ca jurist-consult, iar acum este avocat. Nevastă-sa este profesoară de Limba română. Atenţie, tipul cunoaşte şi vorbeşte bine limba maghiară. Nevasta şi copilul la fel. Este un naţionalist înfocat, îi urăşte de moarte pe unguri. Este deştept, dar guraliv şi mare amator de băuturi alese şi tari. Greu însă de băgat sub masă. În anii din urmă i-au plăcut mult şi femeile. Din această cauză nici în scaunul de judecător n-a stat prea mult. Acum se pare că omul s-a mai cam temperat. A devenit însă nevastă-sa mai flămândă după astfel de distracţii. Mai ales de când bărbatu-său a început să facă deplasări la Bucureşti, unde trebuie să stea mai în fiecare săptămână câte 3-4 zile. Se zbate omul după un ciolan mai mare şi s-ar putea să-l câştige, pentru că-i deştept şi s-a dovedit a fi un bun orator.

– Acesta este, în câteva cuvinte, omul de care trebuie să te ocupi. Este o nucă mare şi tare, cum spune şeful nostru, dar

nu greu de spart, dacă suntem deştepţi şi ştim când şi unde să lovim, a încheiat Tibor prezentarea celui pe care, după câte se vede, spionajul maghiar deja îl studiase cu atenţie pe toate feţele.

În partea ce a urmat, Tibor i-a spus Evei că aparatul de fotografiat ce-l are asupra ei poate să-l ţină ascuns în geamantan. N-are de ce să-l folosească. Altcineva se va ocupa de fotografiere. La locul şi momentul potrivit, i-a cerut însă să fie atentă la modul în care se mânuieşte minicasetofonul pe care i-l dă el acum, urmând să-l folosească mai târziu, atunci când ea va aprecia că-i necesar şi merită.

Înainte de a se despărţi, Tibor i-a dat Evei biletul şi tichetul pentru acceleratul de a doua zi. A condus-o cu maşina până aproape de adresa unde era găzduită, i-a urat succes şi şi-a manifestat speranţa că se vor revedea. Poate cât de curând.

După ce frumoasa momeală pe două picioare a dispărut definitiv, Tibor, gândindu-se la omul din cele trei fotografii pe care le avea în geantă, îşi zise în sinea lui: "Dacă-l prindem la unguroaică, e al nostru".

Eva se sculase devreme şi se pregătise de plecare. Bagajele aşteptau în hol. Privise ceasul. Până când avea să pornească spre gară mai era timp. I se spusese că o maşină va veni s-o ducă direct acolo. Într-adevăr,dorea să fie în vagon printre primii, pentru a evita orice încurcătură şi a-şi ocupa locul rezervat, aşa cum scria pe tichet. A mai calculat încă o dată timpul, distanţa. Totul părea a fi în ordine. Putea deci să mai schimbe câteva vorbe cu gazda, care deja promisese o cafea. Una naturală, dintre cele mai bune, adusă de cineva de la Budapesta. Un deliciu.

Sorbind din ceşti, se priveau una pe alta. Gazda n-a mai putut răbda tentaţiei de a-i spune vizitatoarei sale cât de mult o admiră când o vede aşa de tânără şi frumoasă.

– Mi-aţi plăcut din prima clipă când v-am văzut. N-am crezut că sunteţi chiar aşa de fină şi distinsă. Tânără am fost şi eu, dar aşa de frumoasă ca dumneavoastră niciodată. Păcat că nu mai puteţi sta câteva zile. Am avea atâtea de discutat împreună. Ştiu, trebuie să vă duceţi. Noi rămânem aici, să ne chinuim în continuare. Dar să sperăm că până la urmă ajungem şi noi la liman.

Gazda nu era chiar aşa de bătrână cum se văita ea. Abia trecuse de 60 de ani şi arăta bine pentru vârsta ei. Era robustă, durdulie şi roşie în obraji. Avea mâinile bine îngrijite, ca toată casa în care locuia şi ca toate câte avea pe ea. Se mişca cu uşurinţă şi n-avea deloc astâmpăr. Eva Şandor a remarcat toate acestea de la început şi a văzut în ele o dovadă a superiorităţii naţiei ungureşti. "Uite, şi-a zis ea, în timp ce această femeie, unguroaică, este aşa cum este, dovedind că încă trăieşte şi că are în ea sete de viaţă, româncele, în marea lor majoritate, la vârsta aceasta se simt epuizate, sfârşite". "De ce ?", se întreba ea în continuare. "Pentru că aşa le este rasa şi neamul, sunt puturoşi, murdari şi nu ştiu să trăiască", răspundea tot ea. Pentru Eva Şandor nu era moment şi împrejurare când ea să nu-şi manifeste dispreţul faţă de români.

Găzduirea ei aici n-a fost desigur, întâmplătoare. Această femeie era înscrisă pe lista primită de la "Centrala" din Budapesta. Listă pe care erau trecute toate persoanele ce trebuiau contactate. Fusese fixată încă de atunci o ordine pe care Eva s-a străduit s-o respecte. Toate femeile contactate de Eva au manifestat faţă de ea un fanatism unguresc care, uneori, a surprins-o chiar şi pe ea, ceea ce dovedea că fuseseră îndelung studiate şi special alese. Călăuzite de ideea că nici un copil ungur nu trebuie să se lase amăgit de valahii din jur, ele făceau tot ce le stătea în putinţă pentru a-i ţine cât mai departe de aceştia. În acelaşi timp, zi de zi, le inoculau otrava naţionalismului şi iredentismului maghiar. Mijloacele şi metodele erau diverse, scopul însă era acelaşi. Pornind de la ideea că fiecare mamă îşi cunoaşte cel mai bine copilul, ea avea dreptul, libertatea deplină de a alege mijloacele şi metodele pe care le crede a fi cele mai bune pentru educarea odraslei sale. Important era ca fiecare copil să fie crescut în spiritul ideii că maghiarismul este superior românismului; să fie convins că ungurii trebuie să-i stăpânească şi să-i conducă pe români; că Transilvania este pământ ce aparţine "Ungariei Mari", iar românii care se află aici, aţâţi câţi sunt, puţini sau mulţi, sunt veniţi de pe alte meleaguri, unde ar trebui să se întoarcă cât mai curând; că nu au de ce să înveţe limba română, românii fiind aceia care trebuie să înveţe limba maghiară dacă vor să trăiască printre maghiari. Încă din fragedă copilărie, fiii şi fiicele maghiarilor, deci toţi copiii acestora trebuie învăţaţi să-i urască

pe români. Părinţii lor, în primul rând mamele, au obligaţia să le strecoare în minte şi suflet la început ideea, apoi convingerea că tot răul ce există în jurul lor se datoreşte românilor. S-au folosit şi se folosesc metode ce amintesc de maniera în care naziştii îşi educau şi formau tânăra generaţie, capabilă de cea mai înverşunată ură întâlnită vreodată împotriva evreilor. Cineva povestea cazul unei unguroaice, mamă a cinci copii, care, lăudându-se, spunea că i-a înlocuit pe "baubau", pe "lupul cel mare şi rău", pe "diavolul negru şi întunecat", cu "valahul cel leneş şi puturos, aducător de rele şi nenorociri". Le-a făcut copiilor ei desene, reprezentându-i pe români într-o manieră cât mai înfricoşătoare şi respingătoare, încât odraslele au ajuns ele singure la concluzia că trebuie să le scoată ochii. Şi aşa făceau ori de câte ori le cădea în mâini o fotografie sau un desen reprezentându-i pe valahi. Femeia se mândrea cu rezultatele ei şi spunea mereu că aşa ar trebui să facă fiecare cu copiii săi dacă vrea să-i apere de răul de mai târziu.

Gazda Evei nu era dintre acestea. Ea se socotea superioară din toate punctele de vedere şi socotea că fanatismul nu trebuie întins până acolo încât să te ocupi şi de sugari. După părerea ei, punctul de pornire al educaţiei pentru formarea maghiarilor de mai târziu trebuie să-l constituie momentul când copilul începe să judece, să dovedească discernământ. Ea are un băiat şi este mândră de rezultatul educaţiei pe care i-a dat-o. Astăzi este un om căruia poţi să-i ceri orice pentru a contribui la măreţia Ungariei. E gata de orice sacrificiu. Şi acest lucru se va vedea cât de curând. Păcat că n-a apucat să trăiască mai mult şi tatăl lui, mort într-un accident de maşină.

Eva Şandor asculta cu interes tot ce-i spunea gazda. Nu-i văzuse băiatul, întrucât încă din prima zi aflase că-i plecat cu "nişte treburi" pe la Braşov şi Timişoara. Din moment ce nu s-a întors înseamnă că "treburile" sunt de mai lungă durată. Gazda părea hotărâtă în tot ce zice şi face. Eva a aflat că aceasta era membră a unui grup de femei maghiare foarte active pe linia menţinerii şi promovării "spiritului de luptă pentru eliberarea Ardealului". Ea speră că momentul mult aşteptat este pe aproape. Eva a dat din cap, zicând: "Da, aşa se pare; trebuie să fim pregătiţi. Şi noi cei de acolo, şi dumneavoastră cei de aici".

Ceea ce-i transmisese Eva gazdei sale, încă din primele momente ale întâlnirii lor, era, pe cât de simplu, pe atât de concret şi important: să pregătească o ascunzătoare. Nu i-a precizat pentru ce anume, dar i-a spus că trebuie să fie mare şi încăpătoare, să se poată ajunge repede şi uşor la ea fără a stârni curiozitatea sau a atrage atenţia vecinilor ori a altora din jur. Eva ar fi vrut să-i spună că o asemenea ascunzătoare ar putea fi folosită pentru depozitarea de armament, aparatură de radio emisie-recepţie, muniţie, materiale de propagandă etc., dar n-a făcut-o pentru că n-avea dezlegare în acest sens. Ceea ce a înţeles ea este că cei care au trimis-o vor să aibă gata asigurate cât mai multe ascunzători de acest gen pentru a fi folosite la momentul oportun. Gazda fusese special aleasă pentru aşa ceva, întrucât condiţiile în care locuia şi trăia cu fiul său permitea acest lucru. Era o dovadă certă că cei care întocmiseră lista, pe care se afla trecută şi ea, cunoşteau cu deamănuntul situaţia fiecăruia. Nu numai din punct de vedere al încrederii pe care trebuie s-o prezinte pentru asemenea însărcinări, ci şi al condiţiilor optime care să le aibă pentru a realiza aşa ceva în condiţii de perfectă siguranţă. Gazda le avea şi pe acestea: locuia într-o casă cu curte, nu avea chiriaşi şi nu locuia cu nimeni altcineva, ci numai cu fiul ei; curtea era măricică, având posibilitatea să şi grădinărească câte ceva, câţiva pomi fructiferi şi decorativi pe lângă garaj; de pătruns dincolo de pomi şi de gard fără ştirea gazdei era aproape imposibil. Erau, deci, toate condiţiile ca acolo, în curtea aceea, să se pregătească un adăpost corespunzător unor scopuri despre care însă, deocamdată, nu era permis să se vorbească. Eva îşi amintea cu câtă bucurie primise gazda ei cererea ce-i fusese adresată. Spunea că are toate condiţiile de a amenaja o ascunzătoare exact aşa cum se cere şi că, în mod sigur, nu va vorbi nimănui despre ea, nici măcar fiului ei. Când se va spune că are voie să facă acest lucru, îl va face. Până atunci însă se va conforma celor spuse de Eva.

Despărţirea de gazdă s-a făcut cu îmbrăţişări şi sărutări, manifestându-şi amândouă speranţa că se vor revedea. Poate chiar în curând.

Eva ar fi vrut, într-adevăr, ca revederea să aibă loc după un timp cât mai scurt, dar fără a mai fi pusă în situaţia de a umbla cu duble identităţi, pe una din ele fiind obligată s-o ţină

permanent ascunsă. Cum a făcut, de pildă, acum, când a trebuit să doarmă cu paşaportul Amaliei Arbore sub pernă. Înainte de a pleca i s-a atras atenţia în mod expres asupra faptului că nu trebuie să-şi desconspire cea de-a doua identitate decât faţă de persoanele ce i-au fost indicate.

Ocupându-şi locul în compartiment, Eva aştepta cu nerăbdare să vadă cine se va aşeza lângă ea. Căuta să-şi reamintească figura din fotografiile ce i-au fost prezentate de Tibor. Va fi, deci, un tip de 40-45 de ani, un brunet cu ochelari şi... cam atât reţinuse ea. Restul se ştersese din memorie. Devenise ceva comun. Nu semne particulare, nu ticuri nervoase. Nimic din ceea ce ar fi trebuit să-i reţină atenţia în mod deosebit. Se baza pe faptul că cel ce se va aşeza pe locul din dreapta ei va fi omul vizat, omul pentru care ea trebuie să se transforme în momeală vie, să se lase curtată, cucerită, şi... Da, va trebui să facă tot ce poate şi ştie pentru ca omul ce se va aşeza în dreapta ei să-i cadă în plasă. Dacă nu chiar din prima seară, atunci într-una din zilele următoare. Nu s-a spus de către nimeni şi nici ea, deocamdată, nu-şi poate da seama dacă omului îi plac moldovencele, dacă i-ar place să aibă de-a face cu ele, dar ea până la Bucureşti trebuie să joace rolul celei mai seducătoare femei din Moldova, va trebui să procedeze în aşa fel încât, pe un traseu de 7-8 ore de mers cu trenul, să atragă atenţia unui bărbat că ea este o femeie care merită măcar o aventură trecătoare. Şi de ce nu? Şi ea şi el sunt în trecere prin Bucureşti. Şi el, şi ea, deci provinciali aflaţi pentru o zi sau două în Capitală, doresc să vadă cât mai multe, să rămână de aici cu amintiri dintre cele mai frumoase...

Compartimentul este aproape plin. Doar două locuri sunt încă neocupate. Locul de lângă ea şi un altul, aproape de uşă. Cu câteva minute înainte de plecare s-au ocupat şi acestea. Mai întâi cel din dreapta ei, de un bărbat, iar în ultimul moment şi cel de la fereastră, de către o femeie între două vârste, îmbrăcată destul de modest. Aceasta nu atrăgea prin nimic atenţia. "Insipidă, incoloră", şi-a zis Eva, azi Amalia, în gândul său, întorcându-şi ochii de la ea, dar plimbându-i discret şi cu atenţie pe faţa celui de lângă ea, care începuse deja să citească un ziar. În timp ce acesta răsfoia ziarul, întorcându-l când pe o parte, când pe alta, Eva - Amalia îl studia pe neobservate. Ba se făcea că urmăreşte cu atenţie ceva ce se perinda pe afară, prin

faţa ferestrelor sau pe coridor, ba că un zgomot sau o vorbă de undeva o făcea să fie atentă în direcţia respectivă. De fiecare dată însă, ea privea la cel de lângă ea, fără ca acesta să se sinchisească câtuşi de puţin. El îşi vedea în continuare de citit. Schimbase ziarul cu o revistă. Tot privind la el, Eva - Amalia s-a convins că omul de lângă ea este cel aşteptat. Nu avea nici o îndoială. Acum, avându-l lângă ea şi privindu-l îndeaproape, îşi amintea perfect de figura omului din cele trei fotografii pe care le studiase la lumina lanternei lui Tibor. Frunte lată, păr bogat, perciuni, ochelari cu rame de metal. Numai că, de data aceasta, omul arăta o faţă tristă şi preocupată. Probabil de veştile pe care le găsea în rândurile ce le citise şi le citea. În fotografii părea mai vesel şi comunicativ, aici, din contră, taciturn, absent complet la ce se discută şi se întâmplă în jurul lui. Şi, într-adevăr, după mai bine de o oră de mers, ceilalţi din compartiment începuseră să discute între ei. Unul din subiectele mult abordate au fost vacanţele prin ţară şi străinătate. Astăzi este la modă pentru că oricine poate obţine paşaport şi pleca unde doreşte. Deşi dintre cei prezenţi numai doi fuseseră pe afară, prin exterior, şi povesteau cu lux de amănunte pe unde colindaseră şi ce văzuseră. Lăsau impresia că sunt soţ şi soţie. Se pare că se numărau printre puţinii români care în ultima perioadă s-au deplasat în Iugoslavia, în primul rând pentru turism şi apoi pentru afaceri. Se arătau extrem de încântaţi de câte au putut să vadă şi vorbeau, mai ales ea, ca şi când iugoslavii le plătiseră sau le dăruiseră ceva de mare valoare pentru a le face propagandă turistică.

Era unul din momentele pe care Eva-Amalia le aştepta pentru a interveni în discuţie, pentru a se antrena alături de ceilalţi şi a dovedi astfel că este o fire sociabilă, deci abordabilă. Acesta ar fi primul pas. Altfel, dacă va tace tot timpul, va lăsa celor de faţă, inclusiv deci şi omului de lângă ea, impresia că este o femeie ursuză, îngâmfată, plină de sine, distantă. Există riscul să pară antipatică, inabordabilă. Şi atunci... Va trebui deci să iasă din tăcerea în care a stat până acum, să se afirme. Să iasă la atac, pregătind terenul şi condiţiile în care, direct sau indirect, să-i permită abordarea omului de lângă ea. De fapt, toţi ceilalţi din compartiment participaseră într-un fel sau altul la discuţiile de până atunci. Numai ea şi omul de alături încă nu spuseseră nimic. Ea lăsând impresia că este preocupată de alte

gânduri, iar el că, citind ziare şi reviste, este absorbit de ştirile zilei.

Când a apreciat că a sosit momentul cel mai potrivit, Eva-Amalia a intervenit în discuţie, aprobând spusele doamnei care se întorsese încântată din Iugoslavia. Spera că în felul acesta va câştiga simpatia unui prim interlocutor, care, mai târziu, va putea constitui un suport pentru intervenţiile ei. Spunea câte ceva, făcând din când în când referire la afirmaţiile anterioare ale doamnei de vizavi, zicând: "Avea dreptate doamna" sau "de acord cu doamna când spunea că...". Doamna în cauză se bucura şi ajunseseră la un moment dat să converseze, aprobându-se şi susţinându-se reciproc. Din cauza dialogului ce se desfăşura în cruciş prin faţa lui, omul de alături nu s-a mai putut concentra asupra celor ce citea, aşa că a renunţat la ziare şi reviste. Le-a pus deoparte şi asculta cele ce se discutau alături şi în faţa lui. Fără să scoată o vorbă, analiza în gând spusele fiecărei femei. Eva-Amalia aştepta, dacă nu un răspuns clar, măcar un semn din care să reiasă că este aprobată sau nu. Când făcea acest lucru, ea se uita mai întâi, direct, la interlocutoarea din faţă, apoi, aşa, în treacăt, la ceilalţi, incluzându-l în rândul acestora şi pe cel de lângă ea. Unii îi dădeau dreptate, alţii tăceau. "El", cel de alături însă, nu schiţa nici un gest, parcă nici nu auzea.

Aşa au continuat discuţiile până în momentul când a sosit controlorul. Eva avea biletul în buzunarul unul geamantan pus sus în plasă. L-a dat jos cu uşurinţă, dar când să-l pună la loc, văzând-o că se chinuieşte, omul de alături i-a sărit în ajutor. Gestul lui a constituit pentru Eva-Amalia momentul de plecare pe calea de a face tot ce poate pentru a-l cuceri. După mulţumiri, i-a solicitat din ziare şi reviste. Au schimbat păreri asupra unor titluri şi subiecte tratate în acestea. De multe ori, chiar de foarte multe ori, părerile lor coincideau. S-a constatat apoi că amândoi aveau aceleaşi păreri şi cu privire la multele din problemele ce se discutau în compartiment. Erau momente, unele destul de lungi, când, pornind de la aceleaşi aprecieri, făceau amândoi front comun, susţinând sau respingând o idee în jurul căreia se învârtea toată conversaţia din compartiment. Din când în când, Eva-Amalia se uita direct la bărbatul de alături, căutându-i ochii, fixându-l şi vorbindu-i într-o manieră cât se poate de agreabilă.

În mintea omului de alături, a bărbatului care lăsa impresia că până nu de mult habar nu avea cu cine se află în compartiment, s-a aprins o scânteie efemeră. Aceasta însă, repetându-se, s-a transformat într-o luminiţă care bătea mereu spre femeia de lângă el, scoţând în evidenţă o figură frumoasă şi inteligentă. Pe măsură ce discuţiile continuau, luminiţa devenea tot mai stabilă şi mai insistentă asupra femeii ce părea frumoasă şi inteligentă. Omul a început s-o studieze mai atent. Îi urmărea fiecare gest, fiecare cuvânt. Când Eva-Amalia s-a ridicat în picioare, să pună sau să ia ceva din plasă, omul a văzut lângă el un trup de femeie bine proporţionat. Atât de bine proporţionat încât i-a atras imediat atenţia. Atunci, în momentul acela, cât ea s-a întins să pună sau să ia ceva din plasa destinată bagajelor de mână, bărbatul de alături, privind-o de jos în sus, i-a văzut întreaga frumuseţe a corpului. Bărbatul, zăpăcit şi buimăcit de ceea ce vede, nu s-a mai putut scula s-o ajute, aşa cum ar fi trebuit şi îl obligau regulile de politeţe. Când şi-a dat seama că ar fi trebuit s-o facă cu orice chip, era prea târziu. În clipa când s-a ridicat cu această intenţie, încercând în acelaşi timp să spună ceva, femeia încheiase ce avea de făcut şi se aşeză. În această mişcare, el în sus, ea în jos, s-au lovit unul de altul. Eva-Amalia, fulgerându-l din ochi şi zâmbindu-i cu subînţelesuri, i-a mulţumit de câteva ori pentru intenţie, spunându-i aproape pe şoptite:

– Sunt o neîndemânatică. De aceea mi-e şi frică să plec singură la drum. Nu ştiu cum o să mă descurc la Bucureşti. Cu întârzierea ce s-a anunţat o să fie şi mai greu.

Conversaţiile s-au mai domolit. Timpul petrecut pe roţi de tren şi oboseala acumulată au început să se simtă. Doamna care vizitase Iugoslavia se întreţinea cu "insipida-incolora" care venise ultima în compartiment. Îi spunea că următoarea excursie pe care vrea s-o facă va fi în Ungaria, despre care a auzit că este foarte frumoasă, că merită a fi vizitată, mai ales că nu-i prea departe, suntem vecini. "Insipida-incolora" o îndemna să meargă în Ungaria pentru că, într-adevăr, are ce vedea acolo. Îşi exprima părerea că merită să stai într-o vizită de cel puţin o săptămână. Auzind toate acestea, Eva-Amalia a intervenit şi ea imediat, spunând că Budapesta, după părerea ei, este unul din oraşele cele mai frumoase ale Europei. Bărbatul de lângă ea, nu numai că a intervenit şi el dându-i dreptate, dar a ţinut să facă

şi unele precizări, scoţând prin acestea şi mai mult în evidenţă frumuseţea Budapestei, capitală împărţită în două de bătrânul fluviu Danubiu. Apoi, adresându-se direct Evei, a întrebat-o dacă a fost vreodată în Ungaria. Aceasta i-a răspuns prompt: "Da, chiar recent". Şi zicând aceasta, a scos din poşetă paşaportul, întinzându-i-l. Eva a făcut gestul, nu atât pentru a-i dovedi că nu minte şi că-i sinceră cu el, ci mai mult pentru a-i dat bărbatului de lângă ea posibilitatea să vadă cine este, s-o cunoască. În acelaşi timp s-a gândit că gestul respectiv va fi interpretat ca o dovadă că este deschisă faţă de el, că nu are nimic a-i ascunde. Or, este ştiut că aşa ceva se întâmplă numai între oamenii care se apreciază şi se respectă reciproc, între prieteni. Eva încerca astfel să facă paşi pe drumul pornit. Pe drumul care părea a nu fi uşor, dar pe care trebuia să-l parcurgă până la capăt. Şi asta nu oricum, ci cu siguranţa deplină că acolo, la capăt, va atinge scopul urmărit. De multe ori s-a gândit şi la varianta cea mai neplăcută. La situaţia că s-ar putea să nu reuşească şi va da peste un bărbat care i-ar întoarce spatele tocmai când ea ar crede că este în pragul succesului. În întreaga ei activitate a avut, nu multe, dar a avut şi insuccese. Gândul că şi de data aceasta s-ar putea să înregistreze un eşec o îngrozea. Şi cum această acţiune era socotită, "acţiunea principală" a ei, cu atât mai mult eşecul va fi dezastruos pentru ea şi cariera ei. Se şi vedea mutată din "Secţia amazoanelor" undeva pe un post de mâna a doua. Aceasta ar fi însemnat o cu totul altă muncă, fără deplasări plăcute, fără mese cu mâncăruri şi băuturi alese, fără bani la discreţie, fără nici o posibilitate de distracţie pe banii altora. Şi, poate, ceea ce ar fi fost şi mai grav pentru ea, s-ar fi ajuns la concluzia că a îmbătrânit, că s-a isprăvit ca femeie. În concepţia ei, dacă în cadrul serviciului de spionaj maghiar pentru care lucrează şi, iată şi în afara acestuia, nu mai prezintă nici un interes ca femeie, atunci totu-i pierdut de la viaţă, nu mai are ce aştepta de la ea. În acest caz, s-a gândit ea de multe ori, trebuie să se mărite. Aşa au procedat multe din fostele cadre, femei care au lucrat în "Secţia amazoanelor". Totul e să ştii când s-o faci. Să nu pierzi momentul şi, mai ales, ocazia de a găsi un bărbat care să şi dea ceva, nu numai să primească.

Deocamdată însă Eva nu avea motive de îngrijorare, pentru că gestul cu paşaportul s-a dovedit a fi inspirat. Bărbatul de lângă ea l-a interpretat exact aşa cum şi l-a dorit ea:

prietenos, sincer şi deschis. A văzut în el o şansă de a o cunoaşte mai îndeaproape pe femeia care i-a atras atenţia prin fizicul ei plăcut şi interesul ce-l manifestă de a şti ce se mai scrie prin ziare.

Acestea erau impresiile pe care şi le formase omul de lângă ea asupra calităţilor fizice şi intelectuale ale sale. Avându-i paşaportul în mână, omul l-a studiat, nu cu interes, ci cu o curiozitate nedisimulată, fapt remarcat şi de Eva, bucurând-o. Văzându-i numele, omul i-a întins mâna, recomandându-se:

– Broşteanu, Bogdan Broşteanu. Mă bucur că v-am întâlnit, a spus el surâzând. Văd că aveţi un nume frumos, pe undeva istoric. Arbore. Amalia Arbore, într-adevăr plăcut şi frumos. Ştiţi, nu mă îndoiesc de aceasta, că de acest nume sunt legate şi nişte evenimente istorice. Dacă nu mă înşel, prin Moldova, pe undeva, este şi o localitate cu acest nume.

– Cred că da. Este posibil, dar eu n-am ajuns pe acolo, a spus Eva căutând, pe de o parte, să intre cât mai repede în rolul moldovencei de la Botoşani, iar pe de altă parte să scurteze într-un fel discuţia pe această temă. Îi era teamă ca nu cumva conversaţia să alunece pe un teren mai puţin sau deloc cunoscut de ea.

După spontaneitatea cu care Broşteanu i-a vorbit despre câteva lucruri legate de numele ei, şi-a dat imediat seama că omul a citit şi a umblat mult. S-ar putea să cunoască bine şi Botoşanii şi să pună chiar întrebări în legătură cu oraşul. De aceea, Eva a căutat să schimbe subiectul discuţiei, întrebându-l care parte a ţării îi place mai mult şi de ce.

Răspunsul lui Broşteanu a fost destul de evaziv, fără precizări şi localizări exprese. Nu are o anume preferinţă, toate zonele ţării fiind, după părerea sa, frumoase şi interesante prin ceva aparte. Fiecare are istoria sa, frumuseţile sale naturale, personalităţile distincte în istoria, arta şi cultura românească. Desigur, sunt diferenţe, dar poate tocmai în aceasta constă frumuseţile pe care le găsim şi le apreciem în Moldova şi în Transilvania, în Dobrogea şi Oltenia, în Muntenia şi Banat.

– Cred, a spus el, că dumneavoastră, moldovenii, sunteţi foarte mândri de istoria Moldovei şi frumuseţile meleagurilor sale, de mănăstirile pe care le cunoaşte şi admiră întreaga lume, de personalităţile de primă mărime pe care această parte a ţării le-a dat muzicii, teatrului şi literaturii româneşti. Iată, mi-

am adus aminte: chiar şi de numele dumneavoastră, Arbore, se leagă câteva lucruri ce mie mi se par frumoase şi interesante. Ştiţi şi dumneavoastră, desigur, mai bine ca mine, că vestita familie de boieri moldoveni Arbore a jucat cândva un rol important în viaţa social-politică a Moldovei. A fost cândva un Luca Arbore, poate stră-stră-străbunicul dumneavoastră, care, la un moment dat, a intrat în conflict cu domnitorul de atunci, pare-mi-se Ştefăniţă Vodă, pentru că s-a opus centralizării. Nesupunerea l-a costat viaţa pe sărmanul boier, pentru că Ştefăniţă l-a scurtat cu un cap. Ce să-i faci ? Aşa era pe vremea aceea, nu ca astăzi când poţi spune ce vrei şi ce nu vrei la adresa cârmuitorilor, fără ca cineva să se atingă de tine.

Femeia, auzindu-l câte spune, pe de o parte era cucerită, sincer cucerită de câte ştie şi cum le povesteşte, iar pe de altă parte îngrijorată să nu se trădeze; să nu se dea de gol că, de fapt, nu-i moldoveancă şi că nu se trage dintr-o ramură mai veche sau mai nouă a familiei Arbore. Acum, în această confruntare directă cu cineva care cunoaşte Moldova, Eva Şandor îşi dădea seama câte goluri are în pregătirea ei pentru rolul care i-a fost ales şi impus să-l joace. Deci, se gândea ea, acest nume Arbore nu-i un nume oarecare, cum ar fi Popescu, Ionescu, un Şandor sau Fekete. Numele de Arbore are istoria sa şi, poate, chiar o semnificaţie aparte pentru moldoveni. Nu, categoric, nu s-a pregătit cum trebuie. Se află în pericol. E bine ca subiectul să fie abandonat. Să lăsăm istoria şi să trecem la actualităţi. Ca atare, Eva a lăsat la o parte tot ce a spus Broşteanu cu privire la istoria familiei Arbore şi a continuat discuţia pornind de la ultimele afirmaţii ale interlocutorului. De la cârmuitorii de astăzi ai ţării, despre care poţi spune orice fără să te pândească vreun pericol.

– Astăzi, în democraţie, domnule, libertatea de exprimare nu trebuie îngrădită.

Discuţiile pe această temă au continuat pe coridor, Broşteanu invitând-o la o ţigară pe care i-a oferit-o de cum au închis uşa în urma lor. Pe parcursul acestor discuţii, Eva a arătat că împărtăşeşte aceleaşi idei şi păreri cu Broşteanu. Dacă cineva ar fi ascultat conversaţia, s-ar fi mirat cât de identice sunt ideile şi părerile celor doi asupra evenimentelor şi stărilor de lucruri pe care le abordau, deşi unui era din Transilvania, iar celălalt din Moldova. Realitatea însă era alta. Eva îi cânta în

strună lui Broşteanu şi-l flata mereu cu vorbe alese şi bine meşteşugite, atât cât să nu devină ridicolă. În fond, ea nu era de acord cu marea majoritate a celor spuse de Broşteanu, mai ales atunci când se vorbea despre situaţia din Transilvania, a oamenilor de acolo. Fierbea de mânie când îl auzea cum vorbeşte despre unguri, despre îndemnurile pe care aceştia le primesc de la Budapesta, angajându-se în acţiuni nesăbuite, uitând şi ignorând lecţiile istoriei. Fierbea şi se mânia, dar nu avea ce face, trebuia să-l aprobe, zâmbindu-i şi flatându-l chipurile pentru câte ştie şi capacitatea lui de analiză politică.

În momentul când un tânăr a trecut pe lângă ei, ţinând în mână două sticle de bere, Eva a întrebat:

– Este deschis la vagonul restaurant ? încă mai serveşte, mai are ceva ?

Dându-şi seama ce doreşte şi ce intenţii are frumoasa lui interlocutoare, Broşteanu a luat iniţiativa.

– Să încercăm. Dacă vom mai găsi ceva, a spus el, sunteţi invitata mea la o bere, un suc... sau ce doriţi...

Ajunşi acolo, au luat loc la o masă. La ora aceea târzie, doar câţiva călători mai serveau câte ceva. Totuşi, ospătarul întârzia. Până la sosirea acestuia, au discutat despre drumul lung, obositor şi faptul că omul este obligat să piardă o groază de timp cu aceste deplasări. Era teoria şi of-ul lui Broşteanu, care spunea că el face un fel de navetă la Bucureşti, unde trebuie să vină aproape în fiecare săptămână. Deşi întrebat, omul n-a vorbit exact despre obligaţiile ce-l determină să meargă în Capitală. S-a mulţumit să afirme: "Ca jurist şi ca om cu oarecare experienţă în domeniu, multă lume te solicită în timpurile de astăzi".

La cafea, Eva Şandor a început un nou atac. Ofensiva a pornit cu o întrebare: Ce crede el că merită şi trebuie să viziteze în Bucureşti o provincială ca ea, care şi-a propus să rămână în Capitală două-trei zile. Broşteanu i-a sugerat ceva, dovedind că-i la curent cu viaţa culturală a capitalei: spectacole, concerte, expoziţii, muzee. În timp ce proaspătul cunoscut îi făcea recomandări pe această temă, Eva-Amalia îl întrerupea, punându-i o mulţime de întrebări, unele chiar sugestive, cum ar fi, de pildă, acestea: într-adevăr, frumos? N-ar merita să-l mai vezi o dată? Ţi-ar displace să mai vizionezi încă o dată un asemenea spectacol ?

Faptul că Amalia Arbore renunţase la reverenţiosul "dumneavoastră" şi-l înlocuise cu "dumneata", iar uneori avea impresia că îl tutuieşte chiar, a fost sesizat imediat de Broşteanu. L-a bucurat. Înseamnă că sunt şanse de apropiere. Ce fel de apropiere şi până unde merge aceasta? Fiecare avea gândurile şi întrebările lui. Fiecare îşi făcea planuri de viitor. Şi unul, şi celălalt avea de urmat un drum cu un final, deocamdată, doar bănuit. Fiecare dorea să-l parcurgă până la capăt, dar cu gânduri diferite. Amândoi vizau acelaşi punct... Dar în scopuri diferite.

Treptat, treptat, apreciindu-se şi flatându-se reciproc pentru te miri ce, s-au împrietenit de-a binelea. Au început să se tutuiască permanent, iniţiativa având-o şi de data aceasta ea:

– Spune-mi, te rog, pe nume, Amalia. Şi fără "doamna Arbore", că parcă atunci când te aud cu acest nume o întreagă istorie mă copleşeşte. Imediat mi-aduc aminte de toţi arborii de care mi-ai povestit. Ai văzut, doar te-am cunoscut şi am şi învăţat o mulţime de lucruri. Recunosc, sunt o norocoasă.

– Norocul a fost al meu. Pe vremuri a fost şi un cântec. "Ce noroc am avut să te întâlnesc" sau cam aşa ceva.

– Ba nu, zise repede Eva. Eu îţi spun cinstit că, în ceea ce mă priveşte, pot să zic că, într-adevăr, am avut noroc. Nu ştiu ce am să fac la Bucureşti, dar sper să nu mă laşi singură. Dacă nu, atunci n-am decât să iau primul tren spre Moldova. Şi-am spus, parcă, încă de la primul schimb de cuvinte, că sunt o moldoveancă neîndemânatică.

– Bine, a zis Broşteanu lungind cuvântul şi pe un ton ce vrea să fie îngăduitor şi prietenos, aşa cum fac părinţii cu copiii insistenţi şi răsfăţaţi. Dacă o să-mi pot aranja programul în aşa fel încât să fiu ceva mai liber, uite ce-ţi propun...

După ce l-a lăsat să spună tot ce avea de gând, Eva a trecut de partea cealaltă a mesei, aşezându-se lângă el şi zicând:

– Pentru că eşti aşa de bun cu mine, lasă-mă să mă revanşez. Hai să bem câte un coniac. Merge la cafea. Eu plătesc...

Spunând toate acestea, s-a apropiat şi mai mult de Broşteanu, luându-i mâna, strângându-i-o şi scuturându-i-o ca şi când între ei doi s-a încheiat un pact de prietenie şi solidaritate de lungă durată. Căutând cu ochii ospătarul pentru a-i cere

coniacul care avea să pecetluiască şi mai mult înţelegerea proaspăt încheiată, Eva Şandor a dat cu ochii de femeia "insipidă-incoloră". Era şi ea instalată la masă, undeva nu prea departe de ei. Până atunci n-o văzuse pentru că îi stătuse în spate, acum însă se puteau observa reciproc foarte bine. Eva nu-şi putea explica de ce, din acest moment, această femeie i se părea ciudată. N-a trecut prea mult şi gândurile i-au fost captate de prezenţa acestei femei. Începuse să-şi reamintească tot ce fusese învăţată în legătură cu filajul, contrafilajul şi alte măsuri de verificare şl supraveghere pe care un duşman le poate întreprinde, Dintr-o dată s-au trezit în ea calităţile de agent. "Insipida-incolora" a devenit suspectă. Eva şi-a propui să fie cu ochii în patru, dar fără să dea înapoi...

Într-o cameră de la etajul trei, doi bărbaţi se aflau într-o analiză de caz. Unul era aşezat la birou, celălalt, în faţa sa, pe un fotoliu. Amândoi răsfoiau câte un dosar voluminos în care se aflau note, rapoarte, procese verbale. Alături de dosare, câte un plic cu mai multe fotografii alb-negru.

– Dă-mi, te rog, celălalt plic cu fotografii. Vreau să le mai văd o dată pe cele din ultimul timp, a spus omul aşezat la birou. Cine a zis că în munca de contraspionaj îţi trebuie răbdare şi că fiecare amănunt trebuie reţinut şi cântărit bine, bine de tot, a avut perfectă dreptate. Iată două lucruri pe care voi trebuie să le repetaţi zilnic pentru începătorii de astăzi, aşa, ca să nu le uite niciodată.

Primind plicul, omul a aşezat pe cristalul biroului mai multe fotografii. Unele mai mari, altele mai mici. Se putea observa că unele fuseseră făcute în condiţii optime, altele în condiţii vitrege. Unele luate pe stradă, altele în diferite încăperi. Fotografii respectivi nu dovediseră întotdeauna suficientă îndemânare atunci când s-au aflat în teren, căutându-şi sau supraveghindu-şi obiectivele. Per total, însă, se făcuse totuşi o treabă bună. Aceasta era cel puţin aprecierea omului de la birou.

– Deci, acestea sunt legăturile pe care dumneaei le-a avut de când se află aici, la noi. N-aş putea spune că-s multe sau puţine, dar mă întreb: or fi toate importante? Important este că le-am aflat şi pe acestea. Se pare că vom mai avea de lucru, dar asta nu-i rău deloc.

Apoi, luând o fotografie în mână, zise:

– Acest Tibor ne-a dat mult de furcă, dar până la urmă, fără să ştie şi fără să vrea, ne-a fost şi ne este de folos. Tocmai pentru că-i activ şi umblă mult ne-a creat atâtea posibilităţi. La sfârşit, când vom încheia socotelile, dacă vom ajunge vreodată aici cu ăştia, va trebui să-l propunem şi la o premiere.

– În dolari sau mărci, pentru că leii sau forinţii s-ar putea să-i refuze, a completat omul din fotoliu cu acelaşi sarcasm în glas, gândindu-se la devalorizarea ce se manifestă peste tot şi peste toate.

Pentru un timp, în cameră s-a aşternut liniştea. Cei doi bărbaţi îşi vedeau de treburile lor. Omul cu fotografiile în faţă le studia pe fiecare în parte cu mare atenţie. Erau numerotate, iar alături se afla un tabel în care erau trecute toate datele de identificare ale celor din fotografii. Pe tabele erau însă şi locuri goale, persoanele din unele fotografii nefiind încă identificate. Operaţiunea era în curs de desfăşurare. La un moment dat, omul de la birou a rămas cu ochii aţintiţi asupra a două fotografii. Pe una o ţinea în mâna dreaptă, pe cealaltă în mâna stângă. Arunca privirea când la una, când la alta şi zâmbea. Se vedea că în sinea lui se amuza.

– Într-adevăr, dacă Bogdan Broşteanu ăsta ar rămâne mereu aşa, fără barbă şi mustăţi, nici eu nu l-aş putea deosebi de fratele său, juristul de la parlament. Sau invers, cum vrei s-o iei. Sunt bucuros că s-a descurcat bine cel puţin până acum. Să vedem de acum încolo ce o să iasă. Greul de abia acum începe. Personal cred, mă rog, vreau să sper că totul o să meargă bine, aşa cum ne-am propus.

– Şi eu cred, zise celălalt. Mai sunt câteva minute şi trebuie să plecăm. Broşteanu cred că este deja acolo.

Cum i-a văzut, Broşteanu a şi început să relateze. Spunea că nu are la dispoziţie decât o oră şi jumătate, iar în timpul acesta trebuie să ajungă la hotel, să se spele şi să se schimbe, apoi să dea fuga la întâlnire cu moldoveanca. Promiţându-i-se o maşină, s-a mai liniştit, răspunzând pe îndelete la toate întrebările ce s-au pus.

În esenţă, spre satisfacţia celor doi bărbaţi care-l ascultau, lucrurile evoluaseră în direcţia la care se aşteptau. Până la un punct, treburile erau deja aranjate. Moldoveanca, spunea Broşteanu, este o frumoasă, atrăgătoare. Merită interesul şi efortul oricărui bărbat. Aşa cel puţin arată până acum. Să

vedem mai târziu. Are tupeu şi îndrăzneală, nu se sfieşte să facă avansuri. A lăsat să se înţeleagă că e gata să meargă până la capăt, chiar astă-seară. Mai mult ca sigur că nu va opune rezistenţă. Are de gând să rămână la Bucureşti două-trei zile, dacă va rămâne şi el. Femeia vrea să se distreze bine. Nu-i nici prea păguboasă. Are şi bani, dispusă să-i cheltuiască dacă-i merge bine.

– Se vede că v-a cucerit cu adevărat, înseamnă că...

– Nu, nu înseamnă nimic din ceea ce vreţi să spuneţi. Nu mă pierdeţi. Mergem mai departe, aşa cum dumneavoastră aţi spus şi aşa cum am promis. Dar să vă spun şi pe cele proaste ale femeii. Ea spune că-i profesoară, dar un om aşa de lipsit de cultură mi-a fost greu să întâlnesc; e tare superficială, pluteşte, nu prea ştie pe ce lume trăieşte. Să trăieşti în mijlocul Moldovei plină de istorie şi habar să n-ai de Arbore ? De faimoasa familie de moldoveni, de vestiţii moldoveni Arbore? Nu cunoaşte nici zonele şi regiunile mai importante, nici localităţile şi oraşele principale ale Moldovei. Se pare că femeia e singură pe lume. În afară de faptul că este divorţată şi nu are copii, nu mi-a vorbit nimic despre mamă, tată, surori. Se pare că nici prieteni şi cunoştinţe prea multe nu are printre intelectualii moldoveni. Eu nu ştiu ce urmăriţi şi ce vreţi dumneavoastră de la această femeie, dar... Oricum, pe mine nu mă deranjează să fac ceea ce-mi cereţi. Ba, din contră, de când am şi văzut-o, îmi face chiar plăcere.

Cei doi bărbaţi din cadrul serviciului de contraspionaj au socotit că a sosit momentul să-i spună lui Bogdan Broşteanu tot ce trebuie să ştie în legătură cu acţiunea în care era angrenat şi acceptase să lucreze. Au considerat că, făcând acest lucru, lui Broşteanu îi va fi mai uşor să acţioneze. Pus în temă, va şti cum să se orienteze, în funcţie de situaţiile de moment, iar în final va contribui din plin la succesul acţiunii.

Când a auzit Bogdan Broşteanu că Amalia Arbore nu-i moldoveancă din Botoşani, ci o spioană unguroaică din Budapesta, trimisă în România cu misiuni periculoase, printre care şi aceea de a-l compromite pe fratele său geamăn cu scopul de a-l şantaja şi recruta ca agent al serviciului de spionaj maghiar, a rămas perplex. Câteva momente n-a mai scos nici un cuvânt. Privea întrebător la cei doi bărbaţi, lăsând impresia că nu-i vine să creadă ce a auzit.

– Nu vă speriaţi. Problema e aceeaşi, numai că au apărut noi necunoscute. Totul se va rezolva cum trebuie, dacă, bineînţeles, vom colabora aşa cum sperăm... Noi ne bazăm pe sprijinul dumneavoastră, întrucât în perioada ce urmează va trebui să...

După ce a ascultat cu atenţie tot ce s-a spus, mergându-se până la cele mai mici detalii şi luându-se în calcul toate variantele ce pot apare până la momentul cel mai "fierbinte" preconizat de serviciul de spionaj maghiar, Broşteanu a ţinut să mărturisească:

– Abia acum înţeleg eu exact de ce mi-aţi cerut să-mi rad mustaţa şi să port ochelari cu rame subţiri: ca să fiu luat drept Marius, fratele meu, pe care văd că trebuie să-l substitui. I-am spus eu s-o lase mai încet cu ungurii. Înţeleg că ăştia i-au pus gând rău, vor să-l distrugă. Aşa este. Ungurii nu iartă niciodată, domnule, mai ales când este vorba de români.

În vocea lui Bogdan Broşteanu, în tonul folosit, se simţea un amestec de ciudă şi teamă, ştiindu-i pe unguri capabili de orice mârşăvie chiar pe teritoriul ţării noastre. Ţinea la fratele său, pentru că, spre deosebire de el, care toată viaţa a luat lucrurile în uşor, ajungând şi astăzi fără familie şi o meserie stabilă, acesta a progresat mereu. Acum se bucură de stima şi încrederea oamenilor din oraş şi judeţ. În parlament este folosit ca specialist, având, după aprecierea lui, toate şansele de a deveni o figură politică importantă, poate chiar senator.

Citindu-i parcă gândurile care-l frământau, unul dintre interlocutorii săi a intervenit din nou, zicându-i:

– Nu vă faceţi griji pentru fratele dumneavoastră. Nu-i bine să exagerăm. La noi acasă, noi suntem stăpâni şi vom şti să ne apărăm de fiecare dată. Important este...

– Gata, am înţeles, mergem mai departe, a spus Broşteanu, încurajat fiind de interlocutorul său. Bine că mi-aţi spus toate acestea, cu privire la frumoasa unguroaică şi la toţi cei care se află în spatele ei. Vă rog să mă scuzaţi, acum e timpul să plec. Uraţi-mi succes, încă o dată vă spun: o fac nu atât pentru mine, cât pentru dumneavoastră şi fratele meu.

– Ne bucurăm şi sperăm că va ieşi bine, aşa cum ne-am propus. Acum am încheiat. Mergeţi. Noi vă dorim succes. Nu vă grăbiţi. E bine s-o lăsaţi să mai fiarbă în suc propriu. De renunţat nu renunţă, de aceea a şi venit. Se pare că această misiune este

cea mai importantă pentru ea şi cei care au trimis-o. Vrem să aflăm cine mai este pe lângă ea, cine o ajută în această treabă murdară. Mâine nu vom interveni sub nici o formă. Vom lăsa lucrurile să se desfăşoare în linişte, aşa cum doresc ei, dar sub controlul nostru. Vrem să le întărim convingerea că treaba le-a reuşit.

– Asta înseamnă că...

– Da, da. Aşa este. Dar despre asta vom discuta altă dată. Maşina vă stă la dispoziţie. Unguroaica din... Botoşani vă aşteaptă. Nu uitaţi ce am discutat, procedaţi întocmai. Încă o dată, vă urăm succes.

Bogdan Broşteanu a plecat, zâmbind cu subînţelesuri. Cu multe subînţelesuri.

Ajunsă sus în cameră, Eva Şandor era mulţumită de ceea ce realizase până atunci. Erau destule indicii care arătau că astă seară, mai devreme sau mai târziu, va ajunge la punctul final. Numai de-ar fi toţi pregătiţi pentru aceasta. Şi de-ar avea la îndemână tot ce-i necesar pentru ca acţiunea să-i reuşească pe deplin. Probe. Obţinerea de probe compromiţătoare, cât mai tari, cât mai concludente, cât mai multe. Acesta era, practic, scopul întregii acţiuni, iar pentru atingerea lui ea avea rolul principal.

Eva Şandor trăsese la acelaşi hotel de lângă Gara de Nord. Aşa s-a indicat, aşa a făcut. N-a mai trebuit să dea nici explicaţii pentru a justifica lipsa buletinului de identitate, înscrierea în evidenţa hotelului făcându-se ca şi rândul trecut, numai pe baza paşaportului eliberat pe numele de Amalia Arbore din Botoşani. Obţinerea camerei n-a constituit nici aceasta o problemă, cererea ei fiind rezolvată imediat. Cât a mers cu liftul şi pe coridoare a fost foarte atentă, privind în jur. Dorea să vadă dacă şi cum va putea ea fi vizitată de cineva din afara hotelului. Trebuia să facă acest lucru. I se ceruse să nu accepte întâlniri cu Broşteanu decât în camera ei de hotel. Acolo urma să se pregătească şi să se desfăşoare totul. A se duce în altă parte, respectiv la o gazdă a lui sau la un hotel unde el este foarte bine cunoscut, creează riscul de a se înregistra un eşec. Eva era mulţumită că nu se ivise nici o primejdie din acest punct de vedere, Broşteanu spunându-i că la hotelul la care el trage de obicei are rezervat un apartament pe care-l împarte cu un coleg,

care, cu timpul, i-a devenit prieten. La invitaţia Evei de a o vizita la hotel, unde are o cameră numai a ei, Broşteanu a răspuns:

– Dacă mă inviţi şi crezi că nu-i nici un pericol, de ce să nu vin? Sunt sigur că o să avem ce discuta şi o să ne simţim bine amândoi.

– Nu-ţi face griji, doar eşti bărbat. Dacă ar fi un pericol, atunci acesta ar fi pentru mine ca femeie. Va trebui, totuşi, să fim discreţi şi prudenţi. Că va fi bine, de asta te asigur eu sută la sută.

Tonul folosit de Eva spunea mult mai mult decât cuvintele. Acum, recapitulând toate acestea, Eva era sigură că Broşteanu o va vizita, că va cădea în cursă. Numai de-ar fi totul pregătit... Ardea de dorinţa de a şti dacă "şeful", Tibor şi toţi ai lor, în primul rând cei de aici, de la Bucureşti, sunt sau nu la curent cu situaţia ce s-a creat, dacă sunt gata pregătiţi pentru aşa ceva.

Tocmai când se gândea la aceastea, Eva aude ciocănituri în uşă. Se întreba cine poate fi. Broşteanu ? Chiar aşa de nerăbdător să fie ? Spusese că vine s-o ia de la hotel după circa două ore, dar ea a refuzat, stabilind un punct de întâlnire undeva lângă hotel. "E mai bine. Trebuie să păstrăm discreţie", a zis ea. S-au despărţit, amândoi fiind de acord că-i mai bine aşa. Dacă Broşteanu este la uşă şi-i va da drumul să intre, înseamnă că tot ce a făcut ea până acum a fost în zadar. Cine poate garanta că nu-i prima şi singura şansă ? Poate-i femeia de serviciu care, din capul coridorului, a văzut-o când a intrat. Sau, poate, băiatul care a ajutat-o la bagaje... Bătăile în uşă sunt insistente, dar, în acelaşi timp, se vor a fi discrete. Eva deschide şi, fără să audă o vorbă, se pomeneşte în mijlocul camerei cu "insipida-incolora". Îi vorbeşte în ungureşte. Repede, dar încet, pe şoptite. Surprinsă, Eva ar fi vrut să ceară o explicaţie, dar pe măsură ce se vorbeşte îşi dă seama că se dau ordine, se spune ce trebuie să facă şi cum să facă.

La un moment dat, Eva Şandor ar fi vrut să spună ceva, să-şi exprime părerea, dar şi-a dat seama că a rămas singură. "Insipida-incolora" dispăruse. Plecase aşa cum venise, fără să ţină câtuşi de puţin seama de părerile şi ideile ce le exprimase Eva, care acum privea cu interes profesional crescând la lucrurile pe care misterioasa vizitatoare le lăsase pe masă. Era un ceas deşteptător de voiaj, o păpuşă, o oglindă şi o pudrieră. În păpuşă era mascat un casetofon miniatură, iar în oglindă şi

pudrieră se ascunsese câte o casetă de rezervă. Păpuşa avea s-o ţină pe noptieră sau undeva aproape, prezentând-o vizitatorului ce urma să vină drept mascotă aducătoare de noroc. Ceasul deşteptător avea o destinaţie şi mai specială. În el era introdus un aparat de fotografiat de o construcţie anume, pe care Eva trebuia să-l mânuiască aşa cum fusese pregătită şi instruită de specialiştii în ale fotografierii din centrala de spionaj. În asemenea operaţiuni, important este momentul şi unghiul ales pentru luarea imaginilor. Eva cunoştea "scula", dar, în afară de nişte fotografii pe care le făcuse ca exerciţii practice, în laborator şi în afara acestuia, nu mai lucrase cu aşa ceva. Simţea că nu are suficientă practică şi îndemânare pentru a lucra cu un asemenea aparat. S-ar putea să nu scoată fotografii aşa cum se cere şi atunci tot eşecul se va sparge în capul ei.

Acestea şi multe altele de acest gen ar fi vrut ea să spună "insipidei - incolore", dar femeia, care până acum stătuse în umbra ei, arătându-se rar, după ce a încheiat cu pseudoinstruirea ei a plecat, zicându-i pe un ton de reproş: "Cum să nu iasă poze bune? Altele ca tine declanşează asemenea aparate şi cu piciorul. Încearcă, fă exerciţii până atunci".

Aşa a şi făcut. Eva s-a aşezat pe treabă. Spaima de un eşec a trezit-o la realitate şi, dându-şi seama că totul depinde de ea, a început să exerseze.

În prima seară, Eva s-a întors la hotel singură, întâlnirea cu Broşteanu n-a durat mai mult de trei sferturi de oră. Omul s-a scuzat, spunându-i că ceva neprevăzut a apărut aici, la Bucureşti. Aşa că totul a trebuit amânat pentru a doua zi. "Dacă nu cumva va trebui să mă întorc imediat acasă", a zis el cu intenţia ascunsă de a o irita cât mai mult posibil. Modul cum Broşteanu a afişat regretul său profund pentru această perspectivă sumbră şi nesigură a făcut ca Eva să-l creadă fără rezerve. Acum, singură în camera de la hotel, se uita la păpuşa şi ceasul de pe noptieră. Obiectele cu destinaţii speciale, dar de nimeni bănuite, stăteau acum fără nici o întrebuinţare. Nu cumva aşa vor sta până la plecarea ei din România ? Greu de dat un răspuns unei asemenea întrebări şi totuşi mulţi, printre care "şeful" şi Tibor, ar fi răspuns imediat că totul depinde de ea, de Eva Şandor. Aceasta o irita, o scotea din sărite.

Cam după o jumătate de oră de frământări şi gânduri neliniştitoare, Eva primeşte un telefon. Era "insipida-incolora". O chema în oraş la o discuţie. Când a ajuns la locul stabilit, a fost invitată fără prea mare protocol să urce într-o "Lada". Maşina a demarat imediat, gonind pe străzi cu o viteză din ce în ce mai mare. Nimeni nu vorbea, nimeni nu scotea o vorbă. Ceva misterios şi ameninţător plutea în aer. Luându-şi inima în dinţi, Eva a întrebat:

– Dar unde mergem? Unde mă duceţi? Vă rog să-mi spuneţi? Să ştiţi că eu n-am nici o vină...

– Ai să vezi. Până atunci, pregăteşte-te să răspunzi la mai multe întrebări. Tu crezi că ai venit aici numai aşa, ca să te plimbi ?

Eva n-a mai apucat să spună nimic pentru că maşina s-a oprit şi cineva de jos a invitat-o să coboare. Tonul era neprietenos, poruncitor. Acest cineva, un bărbat cu mustaţă, având în jur de 40 de ani, a condus-o la un bar. În gălăgia de acolo şi în semiîntunericul care se întindea peste tot, ciuruit fiind din când în când de flash-urile unei orgi de lumini multicolore, a fost prezentată unui alt bărbat. Acesta părea să aibă în jur de 60 de ani, zâmbea mereu subţire, cu subînţelesuri, şi-şi căuta mereu de lucru cu tot ce era pe masa la care se afla aşezat: pahare, tacâmuri, şerveţele. Era nervos. Şi-a spus numele mai mult printre dinţi: Zoltan. Când a făcut aceasta, s-a uitat fix în ochii Evei, care, gândindu-se la ce-i spusese puţin mai înainte "insipida-incolora" şi simţind nemulţumirea omului de vizavi, s-a înspăimântat. Deci, acesta-i omul căruia trebuie să-i răspundă la mai multe întrebări.

În afară de invitaţia de a lua loc care s-a făcut, restul au fost numai întrebări. Un adevărat interogatoriu. Cu greu a reuşit Eva să răspundă tirului de întrebări îndreptat împotriva ei şi să-l convingă pe Zoltan că ea nu poartă nici o vină pentru faptul că Broşteanu nu i-a căzut încă în plasă. Eva Şandor şi-a dat seama că de aici au pornit toată nemulţumirea lui Zoltan şi toate celelalte neplăceri: chemarea ei la această urgentă discuţie, impertinenţa "insipidei-incolore" care-i vorbise pe un ton obraznic, răceala omului care a luat-o de la maşină şi a adus-o până aici fără să-i răspundă la întrebările puse. În finalul discuţiei s-a ajuns la concluzia că încă nu s-a pierdut nimic, că şansele de a demara acţiunea şi a obţine rezultate bune au

rămas neschimbate. Eva a simţit nevoia să spună, chiar de mai multe ori, că a doua zi va fi iar cu Broşteanu şi că, în mod precis, seara, acesta se va afla în plasa ce se întinde. Eva a dat mereu asigurări că aşa stau lucrurile şi că aşa se va întâmpla. Zoltan s-a mai îmbunat şi el, crezând în cele afirmate de Eva Şandor şi sperând că în curând spusele ei vor fi confirmate de rezultate practice.

A doua zi, contraspionajul român era şi el pregătit. Cunoscând noi date şi elemente cu privire la contactele şi discuţiile pe care Eva Şandor le-a avut cu cei care o foloseau şi dirijau din umbră, oamenii contraspionajului au avut toate posibilităţile şi timpul necesar pentru a lua măsuri care să permită a ţine sub control întreaga acţiune pe care ungurii se pregăteau s-o demareze. Broşteanu fusese pregătit şi instruit până în cele mai mici detalii şi cu toate variantele posibile. În esenţă, trei lucruri trebuia să aibă el în vedere şi acestea ţineau de atitudinea şi comportamentul său: să nu trădeze faptul că el s-a substituit fratelui său, să adepte mina omului speriat de faptul că a fost prins în flagrant delict cu o femeie, lucru care odată făcut public l-ar putea compromite total şi definitiv, şi, în sfârşit, să lase interlocutorilor săi impresia că, pentru a evita cu desăvârşire acest lucru, este în stare să accepte orice compromis, să facă ce se cere.

Întâlnirea lui Bogdan Broşteanu cu Eva Şandor a avut loc după-amiaza, la ora şase. S-a mers la un restaurant relativ modest. Broşteanu a spus că-i mai bine aşa: riscul de a fi văzut de cineva care-l cunoaşte şi a bate apoi toba peste tot este mult mai mic. Eva i-a dat dreptate. S-a mâncat şi s-a băut bine. S-a plătit nemţeşte. "Ca între buni prieteni", a spus Eva care căuta să-l convingă că nu urmăreşte nimic altceva de la el. Deşi încheiase şi plătise masa, Eva a mai cerut, înainte de plecare, câte un coniac. Mare amatoare de conversaţii prelungite, la sfârşit de masă, în faţa unui pahar cu coniac bun şi o ţigară fină, unguroaica savura cu mare plăcere şi una, şi alta. În asemenea momente vorbea relaxat, conducând discuţiile în direcţiile pe care le dorea. Era o tactică a ei, folosită şi verificată de multe ori cu maximum de succes. De regulă, la sfârşitul unei asemenea conversaţii, interlocutorul era bine îmbrobodit şi începea să danseze, la figurat vorbind, aşa cum îi cânta ea. La final, Eva a insistat ca de data aceasta să plătească ea coniacul: "M-am

simţit bine şi te rog să nu-mi strici seara cu mofturi. Astă seară eu comand şi te rog să faci ceea ce îţi spun eu", a zis ea, sorbindu-l din ochi şi făcând în felul acesta avansuri cu multiple înţelesuri. Broşteanu s-a supus...

În jurul hotelului maşini multe, parcate fiecare pe unde a găsit loc. Din Bucureşti şi din provincie. Printre ele şi câteva cu număr străin. Greu de spus, în condiţiile de astăzi, dacă orice maşină cu număr străin este a unui turist sau a unui om de afaceri venit din afară. Tot aşa de bine poate fi şi a unui autohton cu slăbiciuni pentru numere străine. După revoluţie, mulţi români dintre cei mai întreprinzători şi mai puţin ortodocşi în respectarea legilor, au manifestat un mare interes pentru maşini străine. Fie pentru folosinţă proprie, fie pentru a le comercializa. Au dat buzna afară şi s-au întors cu maşini, în marea lor majoritate, de mâna a doua, dar totuşi bune.

Într-o astfel de maşină, parcată sub ferestrele hotelului, se aflau două siluete abia vizibile în întunericul nopţii. Un bărbat aflat la volan şi o femeie. Dacă cineva ar fi fost aproape de ei, ar fi văzut şi auzit că erau preocupaţi de mânuirea unui radiocasetofon portabil. Îl mânuiau cu pricepere şi dexteritate, ceea ce denota că îl folosiseră de mai multe ori. Nu ascultau muzică, ci dialogul dintre un bărbat şi o femeie. Cei din maşină erau "insipida-incolora" şi bărbatul cu mustaţă, de circa 40 de ani, care a condus-o pe Eva la locul unde era aşteptată de Zoltan. Pe cine ascultau şi înregistrau ei? Pe Broşteanu şi Eva Şandor, care continua să joace rolul moldovencei din Botoşani, Amalia Arbore. Cum? Foarte simplu. "Scula" sofisticată ascunsă în păpuşa mascotă fusese pusă în funcţiune şi transmitea totul. Reglate bine, şi emiţătorul, şi receptorul, audiţia şi înregistrarea decurgeau în condiţii perfecte. După câte se putea înţelege din dialogul celor doi de sus, din hotel, Eva se afla în plină ofensivă. Plasa era întinsă, iar victima aproape, chiar foarte aproape. "Insipida-incolora" şi omul de lângă ea se bucurau. Şi nu numai ei. Succesul se întrezărea. Era la un pas. În curând va fi înregistrat, şi la propriu şi la figurat.

Momentul mult pregătit şi aşteptat de atâta timp, momentul ce trebuie fixat pe bandă şi peliculă fotografică pentru a putea fi folosit cu maximă eficienţă s-a apropiat. Îl confirmă şi cifrele luminoase ale ceasornicului electronic şi cele câteva cuvinte ce vin de sus, parola transmisă de Eva Şandor.

"Insipida-incolora" a sărit repede din maşină. Peste câtva timp, poate chiar mai puţin de un minut, este văzută cum, însoţită de Zoltan, ajunge în faţa uşii în spatele căreia se afla Eva, învăluind în plasa compromiţătoare a dezmăţului erotic pe Broşteanu. Uşa s-a deschis instantaneu, dar fără zgomot. O cascadă de flashuri, unul după altul, imortalizează scene de cea mai rafinată tehnică sexy. Cei doi protagonişti par zăpăciţi. Protestele şi lamentările lor sunt şi ele înregistrate. Fotograful nu se sinchiseşte de nimic. El continuă să tragă fotografie după fotografie. Toate acestea le vor completa pe cele produse de Eva în timpul partidei de sex fierbinte şi de înalt rafinament de care numai reprezentantele Secţiei Amazoanelor sunt în stare.

– Ştim. V-aţi descurcat bine. Discuţiile pe care cei doi le-au purtat apoi cu dumneavoastră ne-au dat practic posibilitatea să aflăm ce anume urmăreau ei prin această încercare de recrutare prin şantaj. Orientarea de care aţi dat dovadă, conduita pe care aţi adoptat-o de la început până la sfârşit s-a înscris, în general, pe linia celor discutate împreună pe parcurs. Pe ansamblu, totul a mers bine. Dacă ar mai fi câte ceva de ajustat sau de schimbat, o vom face noi când va fi momentul. Poate vom face iar apel la dumneavoastră. S-ar putea să vă căutăm. Suntem convinşi că ne veţi da, în continuare, o mână de ajutor.

– Da, dar despre ce este vorba ? Eu am crezut că treaba-i încheiată. A mai rămas ceva de făcut?

– Greu de spus acum. Totul depinde de inamic. De intenţia şi planurile lui de viitor. Deocamdată studiem noile date şi elemente apărute.

Convins că treaba în care a fost angrenat i-a dat ocazia să înveţe câte ceva din munca de informaţii, Broşteanu a început să se gândească, zicându-şi:

– Se pare că aşa este. Se spune că în materie de spionaj şi contraspionaj lupta nu încetează niciodată. Toţi stau la pândă, care pe care. Învinge şi câştigă cel mai inteligent, hotărât şi tenace în tot ce întreprinde. Restul vine de la sine.

AMAZOANELE SPIONAJULUI MAGHIAR

Prin graţiile sexului frumos, organismele de propagandă revizionisto-horthystă conduse de Secţia a II-a de pe lângă preşedinţia Consiliului de Miniştri, diplomaţia ungară şi serviciile de spionaj încadrate în Ministerul Honvezilor şi în Ministerul de Interne au încercat să cumpere conştiinţa unor oameni politici, diplomaţi, militari, oameni de ştiinţă şi cultură din unele ţări pentru susţinerea tezelor revizionismului în dauna statelor vecine. Numeroşi oameni de seamă din diverse ţări ale lumii - îndeosebi din Marea Britanie, SUA, Franţa, Germania, Canada, Italia, Brazilia, Argentina, Spania, Belgia, Olanda - au avut aventuri amoroase ori s-au căsătorit cu femei din Ungaria care, dirijate din umbră, îi ademeneau pe bărbaţii căzuţi în capcană să acţioneze în favoarea revizionismului maghiar. Serviciile speciale horthyste au desfăşurat o intensă activitate pentru culegerea unor informaţii secrete, mai ales de natură militară, din România, folosindu-le pe scară largă pe unguroaicele graţioase.

În jurul marilor unităţi militare roiau femei de moravuri uşoare care, dirijate de spionajul maghiar, stabileau legături sentimentale cu tineri ofiţeri, ajungând chiar la căsătoria lor cu aceştia. Evident, nu era nevoie de dragoste, ci de misiunea de a obţine informaţii şi documente militare secrete. Chiar în centralele serviciilor au fost încadrate femei care, după o temeinică pregătire, erau trimise cu misiuni secrete pe teritoriul ţării noastre. Acestea aparţineau "Secţiei amazoanelor", compartiment special care se ocupa cu instruirea şi folosirea femeilor în activitatea de spionaj împotriva statelor vecine. "Secţia amazoanelor" era compartimentată pe trei grupe distincte: Grupa "A", formată din indicatoare; Grupa "B", formată din recrutoare; Grupa "C", formată din contaminatoare.

Grupa "A" avea misiuni să culeagă informaţii despre orice persoane care interesau serviciul de spionaj ungar, îndeosebi ofiţeri, funcţionari sau demnitari români. Despre aceştia, "amazoanele indicatoare" trebuiau să afle "toate amănuntele cele mai profunde asupra vieţii lor intime", să culeagă informaţii ce se refereau la activitatea lor profesională. Pe baza analizei acestora se stabileau persoanele care, într-un fel sau altul, erau pretabile la recrutare. În această grupă erau cuprinse agente

introduse în ţara noastră prin diferite mijloace, clandestine sau oficiale, între care treceri frauduloase de frontieră, folosirea de acte false, repatrieri, afaceri etc. Ajunse în România, acestea se angajau chelneriţe, bone, profesoare particulare pentru predarea unor limbi străine, artiste de varieteu, patroane de localuri de noapte, ipostaze din care puteau acţiona din umbră fără a atrage prea mult atenţia.

Grupa "B", formată din femei recrutoare, acţiona, de regulă, asupra persoanelor recomandate de către "amazoanele indicatoare". Ele depuneau, după cum constata Serviciul secret de informaţii român, "tot talentul şi toată şcoala, pentru ca, simulând un devotament sublim sau o dragoste nemărginită, să atragă persoanele vizate". Se acorda o atenţie deosebită bărbaţilor care lucrau în armată, jandarmerie, poliţie şi Siguranţa generală, precum şi în diplomaţie.

Dacă persoanele respective erau căsătorite, "amazoanele recrutoare" urmau să le destrame viaţa de familie, să le devină amante şi chiar soţii. Urma apoi ca ofiţerul sau persoana atrasă în cursă să fie introdusă în anturajul unor pretinse rude sau prieteni. În continuare erau atrase la chefuri, jocuri de noroc şi alte acţiuni. Cu timpul, agenta avansa spre ţelul final, recrutarea, cerând "un mic serviciu personal" sau "un neînsemnat serviciu pentru o rudă sau un prieten", între timp se căuta ca persoana vizată, dacă era bogată, să fie împinsă la cheltuieli pentru a-şi ruina averea. Dacă respectivul nu dispunea de avere, "amazoanele" căutau să-i determine să cheltuiască mai mult decât câştiga pentru a-i pune, mai devreme sau mai târziu, în situaţia de a apela la sprijinul material al "favoritei" sau al "prietenilor" ei. Dacă accepta să primească sume de bani, recrutarea de către Serviciul de spionaj horthyst nu mai era decât o simplă formalitate. Cei căzuţi pe această pantă erau victime sigure, devenind trădători.

"Amazoanele recrutoare" erau selectate în cea mai mare parte dintre femeile culte, frumoase, cu mult rafinament, cu un oarecare spirit de sacrificiu şi fanatism pentru cauza maghiarimii. Pentru reuşita acţiunii, în interesul Serviciului de spionaj, "amazoanele" îşi lăsau soţii şi se căsătoreau cu victimele, putând astfel să-i manevreze mai uşor în activitatea de culegere a informaţiilor.

Grupa "C", formată din agente contaminatoare, avea misiunea ca prin mijlocul aşa-ziselor prietenii, ataşamente sau simpatii să se introducă pe lângă ofiţerii, funcţionarii sau demnitarii români pentru a-i contamina - aşa cum se arăta într-un studiu al Serviciului Special de Informaţii Român - cu bolile denumite flagele speciale ca: sifilisul, tuberculoza etc. Prin răspândirea în masa militarilor - ostaşi, subofiţeri şi ofiţeri - a unor maladii, îndeosebi a bolilor venerice, spionajul maghiar urmărea dezagregarea forţei combative a armatei române. În cadrul acestei grupe erau recrutate femei de moravuri uşoare, bolnave de diferite maladii grave, unele provenite din Ungaria, iar altele recrutate chiar de pe teritoriul ţării noastre. Remunerarea acestor "amazoane" se făcea în raport cu intensitatea activităţii depuse, fiecare ţinând evidenţa cazurilor contaminate, pe care o înainta sub formă de raport care ajungea la Centrala Serviciului de spionaj de la Budapesta.

Acest gen de acţiuni ale spionajului maghiar a cunoscut o dezvoltare maximă în anii celui de-al doilea război mondial, impunând măsuri specifice din partea serviciilor de informaţii şi contrainformaţii româneşti.

Dr. Vasile Bobocescu "Spionaj şi contraspionaj" nr. 22 - februarie 1992

CÂTEVA EXEMPLE DIN LUNGUL ŞIR AL AMAZOANELOR DEPISTATE

În arhive sunt date certe care atestă că în decursul timpului, pe teritoriul României, au acţionat numeroase "amazoane" ale serviciului de spionaj horthyst. Avem posibilitatea să prezentăm, pe bază de documente indubitabile, câteva cazuri depistate şi anihilate la timp de organele de contrainformaţii ale României. Unele dintre acestea "au lucrat" individual, având legătură directă cu "Centrala" de la Budapesta, altele însă au făcut parte din diverse reţele, desfăşurându-şi activitatea sub îndrumarea unui rezident sau şef de reţea. La vremea respectivă, fiecare a constituit o verigă importantă în angrenajul spionajului maghiar - horthyst, având de rezolvat cerinţe punctuale, specifice obiectivelor politico-militare ale epocii de atunci. Deşi în unele cazuri datele pe care le deţinem asupra lor nu sunt complete, totuşi, atâtea câte există sunt suficiente pentru a ne da seama cât de periculoase au fost aceste "amazoane" pentru siguranţa statului român, atât prin acţiunile în care au fost angrenate, dar mai ales prin fanatismul şi disponibilitatea lor totală de a se angaja în orice acţiuni subversive. În cele ce urmează prezentăm, spre exemplificare, câteva cazuri, fiecare având particularităţi demne de luat în seamă.

Thereza Opaczan a fost arestată de organele Marelui Stat Major din Teiuş, în mai 1942, pentru trădare de ţară şi spionaj în favoarea Ungariei. În iulie acelaşi an a fost judecată de Curtea Marţială Sibiu, fiind condamnată la muncă silnică pe viaţă.

Paula Veri Szabo, născută la Borcea, originară din Braşov. În momentul arestării avea 64 de ani. A făcut parte dintr-o reţea de spionaj maghiară compusă din 14 membri, care a activat în zona Braşovului. A fost depistată în noiembrie 1943. Avea doi fii, care, dezertând din armata română, au fugit în Ungaria, punându-se imediat în slujba spionajului maghiar. Prin sentinţa numărul 3341/1943, Curtea Marţială Braşov a condamnat-o, pentru crimă de înaltă trădare, la muncă silnică pe viaţă.

Juditha Illyes, căsătorită cu Iosif şi domiciliată în Sibiu. Au fost arestaţi la începutul lunii decembrie 1943. La percheziţia domiciliară efectuată s-a descoperit un aparat de radiorecepţie prin care cei doi transmiteau serviciului de spionaj maghiar

informaţii cu caracter militar şi politic. La ancheta ce a urmat a rezultat că Juditha a fost recrutată de unguri în 1941, lucrând pentru aceştia până la arestare. Radioul însă l-a folosit până la 28.06.1943, când "sora" Hidelberta Schiller, superioara Institutului Surorilor Franciscane din Sibiu, a anunţat-o că autorităţile române sunt pe urmele sale. Ca urmare a noilor date deţinute, s-a trecut şi la arestarea "superioarei" franciscane.

Elena Balint, născută Deak, din Gherla, profesoară la gimnaziul de fete din Gherla, căsătorită cu directorul Cărţii Funciare de la Judecătoria Blaj. Mai fusese căsătorită cu un ofiţer ungur, de care divorţase, acesta plecând în Ungaria. Elena Balint a rămas în "teritoriul cedat", unde a desfăşurat o intensă activitate iredentistă şi revizionistă. Din însărcinarea Spionajului maghiar, cea în cauză a făcut numeroase deplasări prin România, ducând la îndeplinire diverse misiuni încredinţate ei.

Barbara Nagy, din Braşov, a fost arestată sub învinuirea de spionaj în favoarea Ungariei. A fost trimisă în faţa instanţei de judecată, în final Curtea Marţială Braşov condamnând-o la moarte. La scurt timp, condamnata a făcut cerere de graţiere, însă aceasta i-a fost respinsă. A câştigat totuşi ceva: în baza unui "Acord de reciprocitate" care exista la vremea aceea între România şi Ungaria, s-a suspendat executarea condamnării.

Iosefina Hauk, născută la 15.11.1898 în Simeria - Hunedoara, fiica lui Petru şi Amalia, cu domiciliul în Simeria, str. Ştefan cel Mare nr. 24. A declarat că "după tată este germană, iar după mamă - catolică", că este absolventă a patru clase de liceu şi practică meseria de croitoreasă. A fost arestată la 11 iunie 1942, întrucât în urma măsurilor întreprinse pentru supravegherea ei s-a stabilit că desfăşura activitatea de spionaj în favoarea Ungariei. Din materialele de la dosar rezultă că Iosefina a fost recrutată în 1939, la Budapesta, după mai multe întâlniri avute cu doi ofiţeri din schema de organizare a spionajului maghiar: col. Peterdy şi mr. Szirty. A primit un număr de cod: 31514. La scurt timp de la recrutare, spionajul maghiar i-a pus la dispoziţie un aparat de radiorecepţie. Momentul s-a consumat chiar în ziua de 1 decembrie 1939, ora 7, în faţa Cimitirului Sf. Vineri din Bucureşti. Aceste date atât de exacte ne fac să credem că serviciul nostru de contraspionaj era deja pe urmele Iosefinei Hank şi-i controla toate mişcările, inclusiv sarcinile şi instrucţiunile ce le primea de la Budapesta. Pe linia

acestui ultim aspect se cunoaşte, de pildă, că se recomandase să-l atragă în activitatea de spionaj şi pe fratele său, Alfred Hauk, revizor de telegraf la C.F.R. Printre legăturile Iosefinei Hank, folosite în scop de spionaj, s-au numărat Irma Vende, funcţionară din Simeria, şi logodnicul acesteia, Buzogany Iosif, amândoi procurându-i date şi informaţii pe care ea le-a transmis la Budapesta folosindu-se de radioul pe care-l avea în dotare. Cele mai multe din informaţiile transmise s-au referit la unităţile militare din Simeria. Iosefina Hank a fost trimisă pentru judecare la Curtea Marţială Ploieşti.

Adela Visnovitz, agentă venită de la Istanbul pentru a intra în legătură cu Marton Anton, şeful unei reţele de spionaj maghiar care şi-a desfăşurat activitatea în zona Timişoarei. Reţeaua respectivă a fost depistată şi lichidată în 1942, câţiva membri ai acesteia fiind condamnaţi la moarte sau la închisoare pe viaţă. Intr-o convorbire pe care a avut-o cu Marton, Adela confirmă acesteia apartenenţa ei la reţeaua de spionaj maghiar care acţionează în Balcani şi-i confiază, printre altele, că unul din obiectivele serviciilor speciale ungureşti care acţionează în România este asasinarea Mareşalului Ion Antonescu, şeful Statului Român.

Irina Töloyi, născută la 13 iulie 1897, în Cehoslovacia, fiica lui Eduard şi Constanţa, de naţionalitate cehă, de religie romano-catolică, cetăţenie română, casnică, domiciliată în Timişoara, str. Corvin nr. 6. Atrasă la colaborare de Marton Anton, la indicaţia Serviciului de spionaj maghiar.

Amalia Şandor, născută la 21.VIII. 1897, în comuna Deda, judeţul Mureş, fiica lui Ştefan şi Eva, de naţionalitate maghiară, cetăţenie română, religie catolică, casnică, cu ultimul domiciliu în Lugoj, str. Rădulescu nr. 38. Cooptată şi în reţeaua condusă de Marton Anton, la recomandarea Centrului de spionaj de la Budapesta.

Elisabeta Kostian, în etate de 38 de ani, de naţionalitate maghiară, cetăţenie română, casnică, cu ultimul domiciliu în Timişoara, str. Traian nr. 112. Se află pe lista elementelor indicate lui Marton Anton să le atragă la acţiuni de spionaj în favoarea Ungariei. Figurează cu indicativul nr. 31302.

Rozalia Szabo, născută la 17 august 1912, la Timişoara, fiica lui Vicenţiu şi Agnes Szeles, de naţionalitate maghiară, cetăţenie română, cu ultimul domiciliu în Timişoara, str. Toroc

nr. 17. A figurat pe lista întocmită, la Budapesta, pentru Marton Anton, indicându-i-se elemente pentru a fi atrase la acţiuni de spionaj.

Toate aceste date au fost extrase din materiale existente în Arhiva Ministerului Afacerilor Externe. Mai exact, este vorba de Fond 71/1920 – l944, Ungaria, Pr. Militare 194l - l944, vol. 59.

După cum s-a putut observa, cele mai multe din cazurile deja prezentate au avut, într-un fel sau altul, tangenţă cu spionul Marton Anton sau cu reţeaua informativă condusă de acesta. În urma studiului făcut asupra materialelor din vol. 59, un cercetător familiarizat cât de cât cu munca de informaţii ar putea trage următoarele concluzii:

Activitatea spionului Marton Anton a avut două laturi distincte. Una axată pe culegerea de informaţii cu caracter secret, transmise, direct sau prin mijloace tehnice (respectiv prin radio), centralei de spionaj de la Budapesta. Această activitate s-a intensificat permanent, în funcţie de evoluţia evenimentelor politico-militare din centrul Europei şi de acţiunile politice, diplomatice şi militare ale României. O a doua latură a activităţii spionajului horthyst s-a caracterizat prin încercările de a tulbura şi înăspri relaţiile româno-germane. Se pare că pe această linie a existat o cooperare, mai puţin vizibilă şi nici astăzi suficient de descifrată şi cunoscută, între Serviciile Secrete Maghiare şi Intelligence Service-ul britanic. Pe unele chestiuni, ambele servicii secrete făceau un joc dublu, vizându-l pe Hitler, în care amiralul Horthy nu avea încredere totală. De aici şi versiunea lansată de Adela Visnovitz la întâlnirea pe care a avut-o, la Timişoara, cu şeful de reţea, Marton Anton. Conform datelor extrase din Arhiva M.A.E. Fond 71/1920 - l944, vol. 59, filele 440-443, la întrebarea pusă de spionul ungur dacă se doreşte şi se urmăreşte înlăturarea Führerului, Adela, abia sosită de la Istanbul, ar fi răspuns:

– Cel mai mare interes şi cel mai bun rezultat ar fi dacă s-ar reuşi înlăturarea, eventual asasinarea lui Hitler. O asemenea mare însărcinare este în interesul asigurării păcii mondiale.

Preocuparea spionajului maghiar de a învenina relaţiile dintre România şi Germania confirmă datele pe care ni le prezintă pe această temă C. Neagu şi dr. Dumitru Marinescu în lucrarea lor "Fapte din umbră", vol. IV, partea a II-a: Mijloace şi

metode specifice activităţilor secrete folosite pentru realizarea scopurilor iredentismului horthyst.

Pentru a atrage cât mai multe elemente la colaborarea cu spionajul maghiar, Marton Anton s-a folosit în principal de naţionalismul şi fanatismul maghiar deşănţat al celor pe care-i studia în prealabil, din proprie iniţiativă sau la recomandarea celor care conduceau spionajul de la Budapesta. El însuşi s-a dovedit a fi un iredentist fanatic, element căruia i-a plăcut să braveze şi să facă caz de situaţia sa de "luptător" pentru o cauză pe care o considera "sfântă". La procesul care a avut loc şi care s-a încheiat cu condamnarea sa la moarte, Martin Anton a declarat patetic:

– Am fost pe câmpul de luptă cel mai periculos, al spionajului; am trudit şi m-am chinuit; la fiecare pas mi-a fost teamă să nu fiu prins şi arestat, dar am făcut toate acestea cu dragoste; mi-am servit patria cu tot sufletul; mi-am făcut datoria faţă de ţară cum am putut mai bine.

Într-o altă declaraţie, fostul şef de reţea a afirmat:

– Prins fiind, sunt cu conştiinţa împăcată că, în raport cu serviciile aduse ţării şi patriei mele - Ungaria -, mi-am îndeplinit datoria ca un bun patriot ungur.

Undeva, Marton Anton a ţinut să spună că "Ungaria, fiind o ţară mică, trăieşte şi se măreşte numai prin puterea şi lupta patrioţilor care acţionează pentru dezvoltarea ei".

Multe idei se desprind din spusele celui în cauză, idei pe care însă nu ne propunem să le analizăm aici, politica expansionistă a lui Horthy fiind bine cunoscută.

În acelaşi timp este de remarcat cât de "contaminat" era acest spion de doctrina fascistă şi cea nazistă ce se vânturau la vremea aceea prin Europa, folosindu-se toate mijloacele.

Din nefericire, se constată că nici astăzi asemenea idei nu au dispărut din gândirea multor oameni din ţara vecină şi chiar al unor unguri stabiliţi pe alte meleaguri. Multora li se pare că "ţara este mică" şi că trebuie luptat prin orice mijloace, inclusiv prin spionaj, pentru ca aceasta să se mărească şi să se dezvolte.

O altă concluzie ce se desprinde în urma studierii materialelor din vol. 59 este aceea că spionajul maghiar, în acţiunile sale de a racola cât mai multe elemente pentru extinderea reţelei sale informative din România, se folosea şi de sentimentele religioase ale celor vizaţi. Se susţine că Biserica

maghiară a proclamat "drept plăcută lui Dumnezeu activitatea pe care o desfăşura spionajul maghiar". Cu acest "argument" religios a fost recrutată, în vara anului 1939, Elisabeta Kostyan. Mustrată probabil de conştiinţă, aceasta, la un moment dat, s-a adresat unui preot romano-catolic, întrebându-l dacă activitatea ei potrivnică României nu este, cumva, un păcat. Răspunsul prelatului a fost următorul: "Nu, nu este păcat, deoarece Ardealul a fost pământul nostru, şi ca atare, noi nu furăm şi nici nu vrem să ucidem pentru a-l recupera. Fă tot ce poţi pentru noi". În mod sigur şi această faţă bisericească era angajată în acţiunile propagandistice ale iredentiştilor, dacă nu chiar membru al vreunei reţele de informaţii maghiare care acţiona pe teritoriul României.

Fila 503 a vol. 59, prezintă sentinţa din 19 octombrie 1942 a Curţii Marţiale din Timişoara, unde a fost judecat grupul de spioni condus de Marton Anton. El şi alţi doi membri ai grupului au fost condamnaţi la moarte; alţi trei, printre care şi o femeie, respectiv Elisabeta Kostian, la muncă silnică pe viaţă. Alţi membri ai grupului au fost condamnaţi la pedepse variind între 15, 10 şi 5 ani muncă silnică. La scurt timp de la pronunţarea sentinţei, au început să apară intervenţii de la Legaţia Regală Maghiară din Bucureşti, prin care se solicita rejudecarea procesului, amânarea executării sentinţelor pronunţate etc.

Cazurile prezentate constituie, fiecare în parte şi toate la un loc, exemple ce îndeamnă la reflecţie. Mai ales în condiţiile de astăzi, când elementele extremiste maghiare se manifestă tot mai ofensiv, propovăduind idei revizioniste şi îndemnând la acţiuni care pun în pericol siguranţa Statului Român. Iar trebuie să facem trimitere la lecţiile istoriei şi la învăţămintele ce se desprind din acestea, învăţăminte valabile şi astăzi.

SFATURILE UNUI INSTRUCTOR MILITAR AMERICAN: FERITI-VĂ DE FEMEI

Femeia, această fiinţă bipedă, domesticită încă de la facerea lumii, dar de multe ori dovedind că are grave lacune pe această linie, asemănându-se mai degrabă cu felinele patrupede, devine momeală tocmai când te aştepţi mai puţin. Această "calitate" neobişnuită a ei a fost şi este folosită, în aceeaşi măsură, atât de serviciile de informaţii, cât şi de cele de contrainformaţii. Cu atât mai mult cu cât femeia-momeală se dovedeşte a fi o "irezistibilă" în faţa bărbaţilor. Transformată de serviciile speciale în "instrument de lucru", acestea o folosesc frecvent, uneori înregistrându-se succese deosebite. Nu de puţine ori femeia a fost instrumentul principal în iniţierea şi desfăşurarea unor acţiuni de spionaj sau de contraspionaj. Dacă acest instrument întruneşte anumite condiţii şi-i folosit cu dibăcie, cu pricepere şi mult profesionalism/atunci succesul poate fi asigurat oriunde şi oricând.

Femeia a fost folosită ca instrument de luptă directă contra adversarului sau doar pentru pregătirea condiţiilor în vederea atingerii anumitor scopuri numai după ce a fost bine instruită şi pregătită corespunzător obiectivului urmărit, arătându-i-se, totodată, avantajele de care, în caz de succes, se va bucura personal. Vicleană şi prefăcută din naştere, de multe ori înzestrată cu un talent actoricesc greu de bănuit, femeia a ştiut întotdeauna cum să procedeze pentru atingerea scopului vizat. Experienţa ei este lungă şi bogată, şi, ca atare, ştie să se orienteze de fiecare dată. Se adaptează cu uşurinţă la condiţiile existente. În literatura de specialitate găsim multe exemple de acest gen. Nu ne vom referi la ele, dar să nu uităm că şi Biblia oferă câteva exemple. Să ne amintim doar de Dalila, care, bine instruită, a reuşit să-l înfrângă pe puternicul Samson, tăindu-i părul. Nu ne propunem nici să prezentăm cazuri mai recente de acest gen, extrase din activitatea practică de până acum, întrucât sunt foarte multe şi majoritatea deja cunoscute. Se ştie că, folosindu-se asemenea instrument - femeia -, multe uşi încuiate au fost deschise şi nenumărate lacăte ferecate au fost descuiate, au căzut ziduri ce păreau de nepătruns şi mii de oameni, poate chiar milioane, au fost dirijaţi, teleghidaţi chiar, să facă sau să nu facă ceva, acest "ceva" fiind, de fapt, dorinţa

şi interesul altora. Exemple sunt multe, atât în istoria veche, cât şi în cea mai recentă. Destule găsim şi în lumea noastră de astăzi. Nici la acestea nu ne vom referi, dar considerăm că merită să arătăm cum era privită de către americani această "problemă", a femeilor, în procesul de instruire şi pregătire a ofiţerilor în rezervă care urmau să fie trimişi pe frontul nevăzut al informaţiilor.

Încă din 1924, profesorul-instructor Charles Rossel, la cursurile sale pentru pregătirea ofiţerilor în rezervă din armata SUA, atrăgea în mod repetat atenţia asupra potenţialului informativ pe care îl reprezentau femeile, dar şi asupra necazurilor ce pot apare în munca cu acestea, a pericolelor ce se pot ivi dacă nu se sesizează din timp fisurile de natură contrainformativă existente. Într-un subcapitol din lecţiile sale, intitulat "Prostituatele", printre altele, Rossel spune: "Istoria cunoaşte multe cazuri de trădare a armatelor şi de predare a oraşelor în mâinile inamicului datorită unor acţiuni perfide ale curtezanelor. Multe secrete păzite cu grijă au căzut în mâinile inamicului cu ajutorul unor astfel de femei. Demimondenele sunt agenţi foarte periculoşi. Ele călătoresc dintr-un loc într-altul, având astfel prilejul să se întâlnească cu mulţi oameni, iar când este cazul, să dispară repede. Strângerea dovezilor împotriva acestei categorii de agenţi este o sarcină foarte grea: în primul rând, aceste persoane duc o astfel de viaţă, încât puţini - dacă cumva se vor putea găsi astfel de oameni - vor recunoaşte în faţa judecăţii că le cunosc; în al doilea rând, aceşti agenţi obţin informaţii atunci când se află între patru ochi cu victima lor.

Unicul mijloc de a strânge dovezile necesare contra prostituatei-agent este de a-i urmări atât pe patronul, cât şi pe prietenii ei.

Altă cale care poate duce la demascarea ei constă în a-i urmări corespondenţa. Dacă observaţi că o astfel de femeie întreţine corespondenţă regulată cu militari, organizaţi urmărirea ei. În timpul urmăririi puteţi acţiona întrucâtva altfel decât în cazul când femeia bănuită face parte dintr-o pătură socială mai înaltă. Nu trebuie să aşteptaţi strângerea dovezilor. Arestaţi persoana suspectă şi, în nouă cazuri din zece, ea va recunoaşte tot. Oferiţi-i mai mult decât patronul ei şi ea îl va vinde. Fiţi totuşi atenţi şi nu uitaţi că, dacă cineva îi va propune

o sumă mai mare decât voi, ea vă va trăda cu aceeaşi nepăsare ca şi pe patronul ei. În timp de război, este bine să internaţi asemenea persoane până la încetarea războiului. Fiţi prudenţi, deoarece femeile din această categorie nu prea ţin la viaţă şi de aceea recurg uşor la folosirea armei. Căutaţi întotdeauna să le surprindeţi nepregătite".

Toate cursurile lui Charles Rossel au fost presărate cu îndemnul la prudenţă şi de a se manifesta maximum de atenţie când este vorba de femei angajate în munca de spionaj sau contraspionaj. Undeva, ca o chintesenţă a ideilor referitoare la pericolul pe care-l prezintă femeia în munca de informaţii, dar şi la eficacitatea acestui "instrument" în cazul când se recurge la folosirea lui, instructorul militar american spune: "Dacă vreţi să prindeţi un bărbat, trimiteţi pentru aceasta o fată frumoasă".

Iată alte îndemnuri, în formularea instructorului american, care merită toată atenţia, oricând şi oriunde:

– Evitaţi femeile. Cu ajutorul acestora au fost prinşi mulţi spioni, chiar dintre cei mai buni.

– Nu vă încredeţi în femei când lucraţi pe teritoriul inamicului.

– Când aveţi de-a face cu femei, nu uitaţi niciodată să jucaţi rolul pe care l-aţi ales.

– Nu trebuie să aveţi încredere decât în şeful vostru. În femei, niciodată.

– Aproape fiecare serviciu de spionaj are printre agenţii săi şi femei. De obicei, femeile sunt folosite pentru misiuni speciale, iar în timp de război au de îndeplinit misiuni dintre cele mai grele şi neprevăzute.

– În majoritatea cazurilor, femeile-agenţi activează în oraşele din interiorul ţării, precum şi în taberele de odihnă.

– Se crede că femeile-spion sunt întotdeauna bine îmbrăcate, frumoase şi culte, dar aceasta este departe de realitate. Veţi întâlni femei-spion peste tot, începând de la cele mai bune hoteluri şi terminând cu casele de toleranţă cele mai infecte.

– Femeile-spion sunt inamicul cel mai periculos şi cel mai greu de demascat în acelaşi timp. Când întâlniţi astfel de femei, nu trebuie să admiteţi ca simpatia sau antipatia să influenţeze asupra hotărârii voastre. O astfel de slăbiciune poate avea asupra voastră urmări fatale.

– Femeilor le este mult mai uşor să se deplaseze pe teritoriul inamic decât bărbaţilor, de aceea semnalaţi orice călătoare care apare pe neaşteptate şi dispare apoi pentru câteva zile. Sunteţi obligaţi să-l anunţaţi pe şeful vostru despre toate femeile care pleacă sistematic spre frontieră, chiar dacă nu aveţi împotriva lor dovezi precise.

– Urmăriţi trenurile care pleacă şi vin dinspre frontieră. Tocmai aici veţi da de fire reale care vă vor ajuta să descoperiţi agenţi ai inamicului, şi nu numai femei, ci şi bărbaţi.

– Observarea atentă a clădirilor unde este instalat serviciul de spionaj - iată altă cale pentru a obţine informaţii sigure asupra femeilor - agenţi.

– Când daţi informaţii despre o femeie, căutaţi să argumentaţi acuzarea voastră, în special când o acuzaţi direct că face parte din serviciul de spionaj al inamicului. Dacă acuzaţia voastră este bazată numai pe zvonuri sau bănuieli, menţionaţi acest lucru în rapoartele voastre.

– Femeia de serviciu care face curat în camera voastră de la hotel, doamna care vă invită la ea, la o ceaşcă de ceai, sau pe care o întâlniţi la hotel în toaletă de seară, sau chiar femeia de stradă care vă acostează, toate pot fi folosite de inamic pentru a vă intercepta activitatea.

– Feriţi-vă de femei! Această măsură de precauţie am repetat-o de câteva ori în decursul lecţiilor mele. Istoria cunoaşte multe cazuri când femeile au contribuit la prinderea şi împuşcarea unor spioni.

– Trebuie să vă îndreptaţi atenţia asupra femeii numai în acele cazuri când bănuiţi că ea este un agent al serviciului de spionaj sau de contraspionaj al inamicului, şi numai atunci când aveţi deplina siguranţă că sunteţi stăpâni pe voi. Toţi cei care intră în serviciul de informaţii trebuie să fie gata să reziste la tot felul de ispite ce pot veni din partea unei femei versate.

– Trecând la lucru pe frontul inamic, ţineţi minte întotdeauna următoarele reguli: fiţi buni ascultători; nu vă trădaţi niciodată, prin cuvinte sau prin fapte; nu vă încredeţi în nimeni; feriţi-vă de femei; nu pierdeţi din vedere lucrurile mărunte; fiţi întotdeauna atenţi şi veţi învinge; aşteptaţi, observaţi, ascultaţi.

– Nu spuneţi niciodată unui ofiţer că îl bănuiţi pe prietenul lui că ar avea legături cu inamicul, mai ales dacă

printre aceştia se află şi femei. Lucraţi conspirativ, nu comunicaţi nimănui misiunea pe care o primiţi, ţineţi-vă gura.

– Deseori veţi întâlni agenţi-femei. De regulă, strângerea dovezilor împotriva femeilor-agenţi este o treabă deosebit de dificilă, care cere mult timp. Femeile lucrează mai întotdeauna în apropierea hotelurilor sau cafenelelor frecventate de militari. Aici veţi observa de multe ori una sau mai multe femei atrăgătoare înconjurate de ofiţeri; tocmai aici începe greutatea pentru voi. Cavalerismul faţă de femei constituie în timp de pace o frumoasă calitate, însă multe femei inteligente au folosit această înclinare a bărbaţilor pentru a prelua informaţii şi secrete preţioase de la victima lor, care nu bănuia nimic.

– Când suspectaţi o femeie, fiţi de două ori mai prudenţi. Ţineţi minte că femeile-agent sunt cei mai periculoşi inamici. Unul dintre cele mai bune procedee de a demasca o femeie-agent este de a trezi în ea gelozia.

– Dacă observaţi că un ofiţer oarecare are legături cu o femeie, datoria voastră este să culegeţi informaţii cât mai complete despre ea. Se poate întâmpla ca atât ofiţerul, cât şi femeia să fie străini de astfel de intenţii. Totuşi nu este exclusă posibilitatea ca aici să fie amestecată o femeie-agent inteligentă. Nu lăsaţi să vă scape o astfel de ocazie şi urmăriţi-o.

– Există diferite categorii de spioni de profesie. Cu această activitate se ocupă femeile şi bărbaţii din diferite pături sociale. Spion poate fi şi o femeie din înalta societate care organizează în casa ei serate pentru ofiţeri, precum şi o prostituată care vă acostează pe stradă, în văzul tuturor.

Fără îndoială, chestiunea folosirii femeilor în munca de informaţii şi contrainformaţii a fost abordată şi analizată de mulţi alţi autori, fie în prezentarea unor cazuri izolate specifice, fie în lucrări cu caracter istoric, de profil. Fără excepţie, toată lumea acceptă ideea că rolul femeii în munca de informaţii a fost şi este semnificativ, în viitor va juca acelaşi rol. Depinde, desigur, de calităţile personale ale femeii, dar şi de priceperea şi abilitatea celui care o instruieşte şi o dirijează.

În încheiere, spre amuzament şi pentru a sublinia într-o manieră mai inedită cât de important poate fi, uneori, rolul femeii într-o acţiune sau alta, prezentăm cazul "Rosi şi Fritz", pe care ni l-a oferit publicistul american Kurt Riess în lucrarea sa "Spionajul total".

...Era în primul război mondial. La un moment dat, contraspionajul aliat a constatat că mai mulţi agenţi din spatele frontului transmiteau nemţilor, aflaţi dincolo de linia focului, date şi informaţii importante, folosindu-se de un câine ciobănesc. Numele acestuia era Fritz. S-a pus problema ca Fritz să fie prins viu, în ideea interceptării, măcar o perioadă de timp, a datelor ce se transmiteau cu ajutorul lui. Bine dresat, patrupedul nu s-a lăsat păcălit sub nici o formă, până când...

Cineva a avut ideea de a folosi tot un patruped. S-a adus o căţeluşă, cu numele de Rosi. Dresată şi aceasta, la momentul cel mai potrivit a fost plasată pe traseul lui Fritz, care era încărcat cu informaţii. Deşi în "misiune", curierul patruped n-a rezistat ispitei: a lăsat totul şi a plecat după Rosi, care l-a dus exact unde... avea ea sarcină să-l ducă...

Aşa se întâmplă dacă n-ai avut şansa să participi la cursurile lui Charles Rossel sau să reciteşti tot ce acesta spunea cu zeci de ani în urmă, multe din îndemnurile sale fiind valabile şi astăzi. Fritz nu avea de unde să ştie că profesorul-instructor recomanda cu insistenţă: "Feriţi-vă de femei! Istoria cunoaşte multe cazuri când femeile au contribuit la prinderea spionilor bărbaţi".

În acest context merită să ne reamintim şi de îndemnul poetului nostru naţional Mihai Eminescu care, în scrisoarea a V-a, spune:

"Biblia ne povesteşte de Samson, cum că muierea,
Când dormea, tăindu-i părul, i-a luat toată puterea,
De l-au prins apoi duşmanii, l-au legat şi i-au scos ochii
Ca dovadă de ce suflet stă în piepţii unei rochii...
Tinere, ce plin de visuri urmăreşti vreo femeie,
De ai inimă şi minte - feri în lături, e Dalila !

Este de remarcat că multe din îndemnurile lui Charles Rossel, adresate cu zeci de ani în urmă cursanţilor săi, sunt valabile şi astăzi. De asemenea, este de subliniat că rolul principal dintr-un proces ce vizează studierea şi recrutarea unui agent îl are omul. Şi acest lucru a rămas neschimbat, întrucât succesul în procesul de cunoaştere şi recrutare a celui vizat de serviciile speciale depinde de multele calităţi pe care trebuie să le aibă recrutorul. Contactul direct, nemijlocit dintre recrutor şi cel ce urmează să fie inclus într-o reţea informativă, este de maximă importanţă şi nu poate fi înlocuit sub nici o formă. Dacă

în alte faze ale muncii, de pildă, în stocarea şi transmiterea informaţiilor, realizările tehnicii moderne sunt folosite cu succes, în alte momente importante, precum recrutarea şi dirijarea agenţilor, tehnica nu ajută la nimic. Oricât ar fi ea de avansată. Omul a fost şi rămâne elementul de bază al muncii de spionaj.

FEŢE BISERICEŞTI SPIONAJ ŞI CONTRASPIONAJ

Feţe bisericeşti direct implicate în activităţi clandestine, spionaj, participând la acţiuni politice de culise sau lovituri de stat. Nici un prelat n-a recunoscut vreodată că munca informativă şi activitatea clandestină în care s-a angajat au avut un substrat politic. Au încălcat astfel, conştient şi deliberat, toate preceptele religioase. Înalţi prelaţi şi simpli călugări n-au ezitat să pună la cale chiar asasinate. Iezuiţii maeştri în activităţi clandestine, l-au „săpat" cu înverşunare pe regele Henric al VIII-lea; Napoleon Bonaparte s-a folosit de reprezentanţii bisericii, iar spionajul lui Hitler n-a ezitat nici el să apeleze la posibilităţile informative ale oamenilor în sutană. Rusia excelează la acest capitol. Rasputin n-a fost un simplu călugăr excentric, afemeiat şi beţiv, ci un adevărat spion al germanilor. Mai târziu însă, personajul principal în sutană aflat pe lângă conducerea Rusiei şi angajat în activitatea de informaţii nu mai este un simplu călugăr, ci o înaltă faţă bisericească, nimeni altul decât Sanctitatea Sa Alexei al II-lea, patriarh al Moscovei şi al întregii Rusii. Recrutat de KGB care a primit numele de cod *Drazdev.* Veţi afla când, cu ce şi pentru ce conducerea comunistă de la Kremlin l-a decorat.

La Vatican, s-a încheiat „Sfânta Alianţă" dintre conducerea Vaticanului, reprezentată de însuşi Papa Ioan al II-lea, şi Casa Albă, în fruntea căreia se afla Ronald Reagan, doi artişti care au jucat *Solidaritatea* poloneză, scenariu şi regia fiind semnate de CIA. STASI, cu ajutorul unei „cârtiţe" reuşise să implanteze sisteme de ascultare până şi în apartamentele Papei. Şi, bineînţeles, România: feţe bisericeşti angrenate în activitatea clandestină şi de spionaj desfăşurată pe teritoriul ţării noastre.